

གོ་ཤི་དབང་འབྱོར་དོན་བྱུང་ཤི་ལྷ་རྒྱས་
ཁྱུང་བྱས་དཔེ་ལའི་མཆོད་ཚུན།

ཆེ་ཆེ་ལེགས་མཛོད།

༥ ག་བྱི་དབལ་འབྱུར་དོན་བྱ་བ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་༥

ཕྱིས་ཆེ་ལེགས་མཐོང་།

དེ་བ་འདིའི་པར་དབང་ཕྱིས་ཆེ་ལེགས་མཐོང་ལ་ཡོད།

དཀར་ཆག

པར་ཐངས་དང་པོའི་ཕྱོན་སྒྲིང་།

པར་ཐངས་གཉིས་པའི་ཕྱོན་སྒྲིང་།

རྒྱུ་ཐར་ཡིག་རྟེང་ཕྱོགས་བསྐྱེགས།

ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེས་མཛད་པ།

དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྱིང་བས་མཛད་པ།

མཁས་གྲུབ་ཀམ་ཆགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པ།

སི་ཏུ་ཆོས་འབྱུང་དང་འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་ལྷན་གྱིས་མཛད་པ།

གནས་སྒོ་བ་ཀམ་གཞན་པན་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པ།

ཀམ་འི་མཁན་པོ་རིན་ཆེན་དར་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པ།

གོ་བྱི་དབལ་འབྱོར་དོན་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་

རྒྱལ་ཁྲིམས་དབྱེས་པའི་མཆོད་སྨིན།

༡ རོ་སྐྱོད་མདོར་བསྐྱུས།

༡ ཡབ་དང་ཡུམ་སྲུ་ཡིན་པ།

- ༡ རྩེ་མོ་ཡིན་ནམ་སྟེ་བོ་ཡིན།
༢ འཁྲུངས་ལོ་ལ་དབྱད་པ།
༣ མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དང་མཇུག་པ།
༤ སྤྱུལ་སྤྱར་གྲགས་པའི་རྒྱབ་སྐྱོངས།
༥ རྟག་ཏུ་བྱ་གཉིས་པ།
༦ གུའི་གུང་པའི་ངོ་སྟོན།
༧ ཀམ་ཆང་གུའི་གུང་པའི་འགན་དབང་།
༨ ཀམ་ཆང་གུའི་གུང་པ་རིམ་བྱོན།
༩ གུའི་གུང་པ་དང་འབྲེལ་བའི་གསལ་བཤད།
༡༠ བོ་ཤིའམ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སློབ་དཔོན།
༡༡ དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་མཆན་གནས།
༡༢ རྒྱལ་ཆབ་ཀྱི་ཞུ་ནག།
༡༣ བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་ཕྱེང་།
༡༤ ཀར་བསྟན་ཀྱི་ལྟེ་གནས།
༡༥ གུའི་གུང་པ་ནས་རྒྱལ་ཆབ།
༡༦ ཀམ་པ་བདུན་པ་ངོས་འཛིན།
༡༧ འཇམ་བུའི་སྤིང་ན་ཡང་དགོན་ནམ།
༡༨ ཉེ་ཁྱེ་ལྟ་བུའི་སྤེམ་གཉིས།
༡༩ ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སློབ་དཔོན།

- ༡༡ བཀའ་བརྒྱད་གདམས་པའི་མངོན་འཛིན།
༡༡ སྤལ་བྱང་མི་སྣ་བསྐྱེད་བསྐངས།
༡༢ སྐབས་ཆེན་དམ་པའི་སྐྱེས་བྱ།
༡༣ སྐྱེ་བྱད་དང་ཆ་ལྷགས།
༡༤ ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཀྲོག་མཆམས།
༡༥ རོ་མཆར་ཀྱི་འགྲུལ་བཞུད།
༡༦ མཐའ་མའི་ཞལ་ཆེམས།
༡༧ འདས་ལོ་གཏན་འབེབས།
༡༨ ད་བཞུགས་གསུང་ཚོམ།
༡༩ ཐ་མར་དགེ་བའི་ཚོམ་བྱང་།

The Karmapa

༡༡། །ཀྱལ་བའི་དབང་པོ་དཔལ་ལ་ཀམ་པ་དྲལ་པ་མཐོང་ན་མངོན་པར་དགའ་བའི་སྤྲི་བྱ་
པོར་ལྟར་པ། ཀྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སྟེ་པོ་བ་ཆེན་པོ། གོ་བྱེ་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་འཕྱོར་དོན་
ལྷུ་བའི་བྱང་པ་ཀྱལ་ཆབ་སྐྱེ་མེད་རིམ་ཕྱོན་གྱི་ཚོག་མ་ཡིན་པ་ཅམ་དུ་མ་བད། དོན་བརྒྱད་གསེར་
འིའི་མེད་པའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཤིང་། ཆོས་ལྷིད་གཉིས་ཀ་ནས་བརྒྱད་པ་རིན་པོ་ཆེར་བཀའ་འཛིན་
ཟེ་ལྷག་དུ་ཆེ་བ་ལགས་ཤིང་། ད་ལམ་འཕྱོ་བའི་མགོན་པོ་དེ་ཉིད་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་འདྲེར་སྐྱ་
བལྟམས་ནས་ཕེ་ལོ་དྲལ་བརྒྱ་ལག་འཁོར་བའི་དུས་སྟོན་ཁྱད་པར་ཅན་འདྲིར། ཟོ་གསལ་ཞིང་ལོ་
རྒྱས་སྐྱ་བ་ཅིས་ཆེ་ལེགས་མཐོང་ནས་གོ་བྱེ་རིན་པོ་ཆེའི་ནམ་ཐར་པ་ཞིབ་ཐོར་དབྱེད་པའི་ཚུམ་
དེབ་ཅིག་སྟེལ་བ་ལ། རོས་ནས་ཀྱལ་སྤྲས་དབྱེས་པའི་མཆོད་སྦྱིན་ཞེས་པའི་མཆན་གསོལ་དང་
འབྲེལ། འདི་ཉིད་ཀམ་ཆང་གི་ལོ་རྒྱས་སྟེ་དང་ཕྱེ་བྲག་ཀྱལ་ཆབ་ན་རིམ་གྱི་རྣམ་ཐར་དང་ལོ་རྒྱས་
གྱི་སྐོ་མོ་འབྲེད་པའི་ལྷེ་མིག་ལྟ་བུར་འལྱར་བའི་ཤིས་སྟོན་བཅས།

ཀམ་པ་ཨོ་རྒྱན་འཛིན་ལས་དོ་རྟེས། གྱི་ལོ་ ༣༠༢༧ ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༢༩ ལོ།

Dharma Chakra Centre
Seat of H. H. The Gyalwang Karmapa
P.O. Rumtek - 737 135
East Sikkim, India

The XIIth Goshri Gyaltshabpa

Densa Palchen Chosling
Seat of The XIIth Goshri Gyaltshabpa
P.O. Ralang - 737 139
South Sikkim, India

༡༡། རྒྱལ་པ་སེངྒེ་ཡུལ་མཆོག་ཀླུ་པའི་ཡུལ་ཆབ་སྤྱི་ཕྱེད་དང་པོ། ཡུལ་གྱི་དབལ་འབྱོར་དོན་
བྱུང་གི་མཛད་ནས་སྐོར་ལ། རང་གི་སྐོར་བྱུང་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བ་ལེགས་མཛད་ནས། རྩལ་མེད་ལྷག་བསམ་
བཟང་མོས་དལ་བ་བྱེད་དུ་བསད་དེ། དེད་དུས་དང་མཐུན་པའི་ཞིབ་འཇུག་དོན་ན་བྱས་འབྲས་སུ།

ཡུལ་སྤྱི་བ་དབྱེས་པའི་མཆོད་སྤྱིན།

ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་གསར་ཚོས་དང་པར་འགྲེམས་གནང་བར་ཡི་རང་བཟླགས་བརྗོད་ཡོད།
འདི་ན་གྲུའི་གྲང་བ་ཡབྱེད་སེམས་དབལ་འབྱོར་དོན་བྱུང་གི་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བྱགས་གཤིས་དང་
མཛད་སྤྱོད་ནས་ཐར་བཅས་མཛོད་པར་གསལ་བར་བྱས་པ་འདིས།
སྤྱི་འཛོམས་པའི་རྒྱུད་ལ་དང་བ་དང་དད་པའི་སྟོབས་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བར་བྱས་པའི་སྟོན་པ་ཡུལ་བསྟན་
སྤྱི་དང་། རྩེ་བྲག་སྤྱི་བ་བརྒྱུད་ཀླུ་ཀམ་ཆང་གི་རིང་ལུགས་དར་རྒྱས་ལུན་དུ་གནས་པའི་ཤིས་སྟོན་བཅས།
ཡུལ་ཆབ་བཅུ་གཉིས་པ་བྲགས་པ་མི་འབྱུར་གོ་ཆས། ༥༠༩༥ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༥ ཉིན་དགེ་ལེགས་འཕེལ།

པར་ཐེངས་དང་པོའི་ཐུན་སྒྲིང་།

ཆལ་པ་དགེ་བའི་སྒོ་གྲོས་ཀྱིས། མཁས་པའི་ཡུལ་སར་མཁས་པའི་གཏམ་གྱིས་དགའ་བ་བསྐྱེད། ཆེན་
པོའི་མདུན་སར་ཆེན་པོའི་གཏམ་གྱིས་དགའ་བ་བསྐྱེད། ལྷན་པོའི་མདུན་སར་གྲོང་པའི་ཆོག་གིས་
དགའ་བ་བསྐྱེད། ཞེ་མ་ཚོངས་པའི་མདུན་སར་ཆལ་ཆལ་གཏམ་གྱིས་དགའ་བ་བསྐྱེད། ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ལེགས་བཤད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཏམ་ནམས་ནི་ཤེས་རབ་ལ་དུང་
བ་ནམས་དགའ་བར་བྱ་བའི་གནས་ཡིན་ཀྱང་། རང་རེའི་སྤྱི་ཆོགས་སུ་དེ་འདྲ་ཤིན་ཏུ་དཀོན།

ལྷག་པར་ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་པར་མཚོན་ན་ཀམ་པ་སྐྱེ་ཕྱིང་ན་རིམ་འགའ་ཤས་ཀྱི་ནམ་ཐར་དང་།
དཔའ་གཙུག་གི་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། སི་ཏུ་ཆོས་འབྱུང་དང་འབེལ་ཆོ་དབང་ཀུན་ལྷབ་ཀྱི་
ཟླ་ཕྱིང་ཅམ་ལས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆས་མ་ལུང་བའི་སྟོན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ནི།
ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། ཀམ་དཀོན་གཞོན། འཇམ་དབྱངས་
ཆེན་མོ། སོག་དཔོན་རིག་པའི་རལ་གྱི། ཟུར་མཁར་སྒོ་གྲོས་རྒྱལ་ཤོ། དཔལ་ཁང་ལོ་རྒྱ་བ། ཡོངས་
འཛིན་ནམ་རྒྱལ་གྲགས་པ། ཟླ་བའི་སེང་གེ་སོགས་པལ་མོ་ཆེའི་ནམ་ཐར་མེད་པ་དང་ཡོད་པ་
ཡང་ཡིག་ཕྱིང་ཁ་ཤས་ལས་མེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕངས་དགོས་པའི་གནས་རེད།

རྒྱལ་ཆབ་སྐྱེ་ཕྱིང་ན་རིམ་ལ་མཚོན་ན་སྤྱིར་སྐྱེ་ཕྱིང་དང་པོ་དང་གཉིས་པ། བཞི་པ་དང་ལྔ་པ།
དྲག་པ་བཅས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང་། དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཕྱིང་དང་པོ་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་
བྱུང་ཉིད་ཀམ་ཆང་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཤུགས་ཀྱིན་ཆེ་བས། ཉེ་ཆར་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་

བའི་དོན་གནད་གཞན་ལག་ལ་ཞིག་གི་སྐོར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྐབས། གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་
གྲུབ་དང་འབྲེལ་བའི་དཔུང་ཚྭ་མཐ་དཔུང་བརྗོད་ཅི་ལུས་ཤིག་འབྲི་འདོད་བྱུང་།

འདི་ཉིད་འབྲི་སྐབས་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཉིད་འབྱུར་དུ་འདོན་པར་ཁོང་གི་ཤུགས་
ཀྱིན་ནམས་ལུང་དང་རིགས་པས་རེ་རེ་བཞིན་གསལ་རྗེན་དུ་འདོན་ཐབས་བྱེད་པ་ཙམ་ལས།
གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་སོགས་སྐྱེ་གོང་མ་ནམས་ལ་དབང་ཆ་དང་སྙན་གྲགས་དེ་ཡོད་
པས་དང་སང་གི་རྒྱལ་ཆབ་བརྒྱ་གཉིས་པ་ལ་ཡང་དེ་ཉིད་དགོས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་སྒྲུལ་སྒྲུའི་ལམ་
ལུགས་ཀྱིས་ཁོ་བཟང་ཚད་སྟངས་དེ་འདྲ་བྱེད་པ་ནི་མིན།

འདིའི་ནང་དུ་གོ་གནས་མཐོ་དམན་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ཟད་བཤད་པ་ཡང་། གཙོ་བོ་བོད་བརྒྱུད་
ནང་བསྟན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་འདིར་གོ་གནས་ལ་ཤིན་ཏུ་གཅིགས་ཆེར་འཛིན་པས་བཞེས་ལག་རེ་ཙམ་
བཞེས་ས་དང་། སྐྱེད་པར་རེ་ཙམ་བསྟོན་སར་ཡང་གལས་གཡོན་དང་མཐོ་དམན་གྱི་གོ་རིམ་ཅུང་
ཟད་ནོར་ན་ཐམས་ཅད་ཟིང་ཟིང་ལུར་ལུར་དུ་འཁྱུར་བ་འདི་འདྲ་ནི་འཇམ་གླིང་ཐོག་སལ་ཆེར་
ང་ཆོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཙམ་ལས་ཡོད་སྣང་མི་ཤར་ཞིང་། རྗེས་འཇུག་པ་ནམས་ལས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་ཁྱི་མཐོ་ན་དེའི་ལྟན་དུ་སྐྱེད་པར་རེ་བསྟོན་རྒྱ་བྱུང་ན་ཤིན་ཏུ་སྐལ་པ་
བཟང་བར་སྟོམས་ཤིང་། དམ་པའི་སྤྱིས་བུའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་ཆང་བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ཁྱི་དམའ་
ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་མདུན་ནས་དབང་ལུང་མན་ངག་ཅི་ཙམ་ཐོབ་ཀྱང་ཅི་ཡང་མི་སྟམ་པ་དག་གིས་ནི་
བསྟན་པ་དར་བའི་རྟགས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཉམས་བཞིན་པའི་རྟགས་སྟོན་པའོ།

དོན་དངོས་སུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཁྱི་དང་གོ་ས་མཐོ་བའི་སྤྱིས་སལ་མོ་ཆེ་དེ་ལྟར་མཐོ་བའི་
ལུངས་དངོས་གང་ཡིན་དཔུང་ན་ཉོར་དང་རྒྱ་ནག་མན་དུ་བཅས་ཀྱི་དཔོན་པོ་ནམས་ལ་ཐུག་
པ་ལས་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་ལས་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཆན་ཁོ་ནས་ཡིན་རབས་མི་

འདུག་པས་ཁྲི་དང་གོ་སའི་རིགས་འདི་དག་ལ་ཅི་ཙམ་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་སྤིང་
པོ་མི་མཐོང་ངོ་། །ལྷག་པར་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྲི་དང་གོ་ས་ཁོ་
ན་ལ་འདི་ཙམ་རྟག་འདྲིན་བྱེད་དགོས་པ་ཡང་མ་མཐོང་ཞིང་། ཁྲི་མཐོ་བ་དག་གིས་ང་རྒྱལ་བ་
དང་དམའ་བ་དག་གིས་ཁྱུ་དགོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ནང་ཆོས་ནས་ང་རྒྱལ་ཅན་ལ་དམ་པའི་
ཡོན་ཏན་མེད་པས་ང་རྒྱལ་ནི་བདུད་ལྷ་བྱུར་གསུངས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སློ་སྦྱོང་ནམས་
ལས་དམན་ས་བཟུང་བ་ནི་ཉམས་ལེན་གྱི་གཙོ་བོར་གདམས་པའི་བྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་སླ་མ་སླ་ཐང་བྱི་མ་ནམས་ཀྱི་མཆན་སྟན་ལ་འཕྲོ་འགྱུར་ཐེབས་པས་སླ་ཐང་གོང་མའི་
གལ་གནད་དང་གོ་གནས་ལ་ཡང་འཕྲོ་འགྱུར་ཐེབས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ད་ལྟའི་གནས་སྟངས་ལ་
བསམ་ནས་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཡང་བསྐྱར་བཅོས་བྱེད་པ་དག་ནི་ཆོས་དང་འདིག་ཉེན་གང་
ནས་ཀྱང་མི་རུང་བས་དེ་དག་ལ་གསལ་བཤད་ཐུན་བྱེད་པའི་སྒྲུང་དུ་འདིར་གོ་གནས་དང་
འབྲེལ་བའི་བརྗོད་བྱ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་དགོས་བྱུང་། །

དེས་ན་འདིར་ཁོ་བོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ནམ་དཔྱོད་རྩལ་འདོན་གྱིས་གོ་བྱེད་པལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་
མཛད་ནམ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་མཛའ་སྦྱོར་ཡོངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྩུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ཀྱིས་
ཡིན་ཀྱང་། ད་དུང་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་དང་། དུས་ཚོད་ཀྱིས་མ་ལྷང་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་པས་
ལྷང་ཆ་མ་ཆང་བ་དང་རིགས་པ་གནད་ལ་མ་ཁེལ་བ་ཡོད་ངེས་པས་ཕལ་མོ་ཆེ་ནི་དཔྱད་གཞི་
ཙམ་དང་། བསམ་སློ་གཏོང་གཞི་ཙམ་དུ་བྲིས་པ་ལས། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངས་བཤད་པ་དེ་རང་
ཡིན་པར་འདོད་པའི་ལུ་རྟགས་ཀྱང་མེད། དེས་མ་ཟད་གོ་བྱེད་པལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བཞེས་
པའི་སྒྲིན་ཤེལ་ནག་པོ་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་གུའི་གུང་པ་དང་གོ་བྱེད་ཀོ་གནས་ཡོད་པ་དག་གི་མཆོན་
བྱེད་ཆས་དངོས་སམ། སྤྱིར་བཏང་གི་སྒྲིན་ཤེལ་ཡིན་པའི་བཟོ་དང་ཁྱུངས་མི་མདོན་པས་གང་

ཡིན་ཆ་མ་འཚལ། ཡང་སྤྱིང་ཁོ་བོས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྐོར་ལ་སྲར་ཡོད་དཔུང་གཞིའི་
ནམ་ཐར་གང་ལས་ཀྱང་རྒྱས་པ་ཞིག་འདི་སྐབས་འབྲི་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡང་དེས་དཔལ་འབྱོར་དོན་
གྲུབ་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཉམས་ཞིབ་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་གྲུབ་པ་ནི་ག་ལ་ཡིན།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཚུལ་ཡིག་འདིའི་བརྒྱུད་ནས་ངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའམ་རེ་བ་གལ་ཆེ་ཤོས་ནི། གྲོག་པ་པོ་
ཁྱེད་ཀྱིས་དེབ་འདི་ཆ་ཆང་བ་བཟླགས་ཟིན་རྗེས་འདི་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀླུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུས་ཀྱི་ལོ་ལ་བསམ་གཞིག་གནང་ནས་འདས་པའི་དུས་སུ་ང་ཚོས་ལེགས་པའི་ཆ་གང་ཐོབ་པ་
དང་། རྟོག་འཕྲུལ་ཀྱི་ཆ་ཅི་ཤོར་བ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འོངས་པར་ལེགས་སྤེལ་ཉེས་འགོག་གི་
སློབ་གྲས་གང་ཞིག་ལེན་དུ་ཡོད་པ་མཁྱེན་རྟོགས་གནང་རྒྱུ་དེ་ཡིན། མཐའ་བསྡེམས་རང་ཉིད་ལ་
རྒྱལ་ཚབ་བརྒྱ་གཉིས་པ་བཀའ་བྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། ད་ལྟའི་བར་རྒྱལ་ཚབ་ན་རིམ་བརྒྱ་གཉིས་
ཙམ་བྱོན་པ་ལ་ནམ་ཐར་ཀྱི་དཔེ་དེབ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་དེས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ས་མིག་མ་སྟོང་ཙམ་དུ་
མ་བསྐྱལ་དང་སྒང་གིས་ད་རེས་དེབ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཚུམ་བསྐྱེགས་བྱས་ལུལ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ངོས་
རང་ཕྱི་ནང་གི་ཤེས་ཡོན་གང་ཐད་ནས་ནར་མ་སོན་པའི་དཀའ་ངལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཐོག་དེབ་
འདི་ཉིད་ཚུམ་པ་ན་དམིགས་བསལ་སྟོབ་སྟོན་གནང་མཁན་དང་ལྷ་དག་གི་རྟོགས་རམ་གནང་
མཁན་ཡང་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་དེབ་འདིའི་ནང་དུ་ཆོག་དོན་གང་ཅིའི་ཐད་རྟོག་འཕྲུལ་མི་
ལྟང་བ་ཞིག་ཤོར་ཡོད་ངེས་པས་རྒྱ་ཆེའི་གྲོག་པ་པོ་ནམས་ལ་དགོངས་བསལ་དང་། དེབ་ཀྱི་རྒྱབ་
ཤ་མངོས་རྩལ་པ་ཞི་བདེ་ལགས་ལ་ཡང་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་བྲུ།

ཆེས་ཆེ་ལེགས་མཐོང་།

31-12-2015

11:55:55

པར་ཐེངས་གཉིས་པའི་ཚུན་སྒྲིང་།

སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༠ ཡས་མས་ལ་ཁོ་བོས་རྟ་ས་རྒྱུད་སྟོང་དུ་བསྐད་ནས་ལོ་ངོ་འགའ་ཤས་ཀྱི་རིང་རྒྱལ་
དབང་ཀམ་པ་བཅུ་བདུན་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་སྒྲེར་གྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་སྟེ་དུས་མཁུན་དཔེ་མཛོད་
ཁང་དུ་ཀམ་པ་སྐུ་སྒྲེར་ན་རིམ་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འདུག་བྱ་མགོ་བཙམས། སྐུ་སྒྲེར་
གྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དེ་ནི་རྒྱུད་ལས་མིན་ཀྱང་རྒྱལ་དབང་ཀམ་པའི་སྤྱགས་བསྐྱེད་ལ་
བཞེན་ནས་དུས་སྐབས་དེར་གཞན་གང་དུ་ཡང་རྟེན་དཀའ་བའི་དཔེ་རྟེན་མང་པོ་ཞིག་དཔེ་
མཛོད་ཁང་དེར་མཇུག་དུ་ཡོད་པས་དེ་ནམས་མཇུག་རྒྱ་བྱུང་བ་དེས་ཁོ་བོའི་ཞིབ་འདུག་ལ་
ཕན་རྐྱབས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་བྱུང་ལ། དེ་རྗེས་རྟ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དང་། མ་ཏྲ་
མཐོ་སྒོ་བ་གྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། འབྲས་ལྗོངས་བོད་རིག་པའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། རྟེན་རྒྱན་སྟོང་
བཙན་དཔེ་མཛོད་ཁང་། འབྲུག་ཐིམ་སྤུའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་སོགས་ས་གནས་མི་འདྲ་བར་ཡོད་
པའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ལ་བདུན་ཕྲག་ནས་ལྷ་བའི་བར་བསྐད་ནས་དཔེ་སྟོན་དང་
ཞིབ་འདུག་གང་སྤྱད་པའི་བྱུང་པ་ཡིན།

ཁོ་བོའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་ཀམ་པ་གཤམ་བརྒྱུད་སྤྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འདུག་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ན་
ཡང་། རྒྱལ་ཚབ་རིམ་ཕྱོད་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཡང་དམིགས་བསམ་འདྲི་སྒྲུབ་བྱས་ཤིང་
སེམས་ལ་བཞག་པས་ན་དེའི་སྒྲོར་གནས་ཚུལ་མི་ཉུང་བ་ཐོབ། རྒྱལ་ཚབ་གོང་མ་འགའ་ཞིག་
གི་རྣམ་ཐར་རྟེན་པ་རེ་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྐམ་པ་ལས། རང་ངོས་ནས་སྐུ་སྒྲེར་གང་རུང་ཞིག་གི་

སྐྱོར་ལ་དེབ་ཅིག་འབྲི་བྱུང་བའི་རེ་བ་ནི་མེད། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་ཆབ་ན་རིམ་ལས་གལ་ཆེ་ཤོས་གོ་
བྲི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་ཀྱི་སྐྱོར་ལ་འབྲེལ་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཅི་ཐོབ་དང་། ང་རང་སྐྱེར་ལ་གོ་
རྟོགས་སམ་མཐོང་ཚུལ་ཅི་བྱུང་ནམས་ཐོར་བཀོད་རིམ་བཞིན་ཤོག་ངོས་མི་ཉུང་བ་ལོངས་སུ་སྐྱེས།
ན་ད་གཞིན་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་རང་གི་སྐྱོར་ལ་དཔེ་དེབ་ཅིག་ཅིག་འབྲི་བའི་འདུན་པ་སྐྱེས།

སྐྱེས་ལས་ཀ་གང་འཆམས་གྱུབ་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་སློན་ལམ་ལ་སྐྱག་པས་དོར་གདན་དུ་བསྐྱོད་
ཁར་ཉིན་གཉིས་ཀྱི་རིང་ཕྱོད་ཐོར་བཀོད་པ་ནམས་ཚོམ་གྱི་ནམ་པར་བྲིས་པས་ཁྱོན་ཉིན་གསུམ་གྱི་
རིང་དེབ་སལ་ཆེར་གྱུབ་པ་ནི་སློབས་པ་སྦྱེ་དགོས་པ་ཞིག་བྱུང་། ད་དུང་སྐབས་དེར་ང་རང་ཚོམ་
པ་པོ་གསར་བྱ་ཡིན་ཅིང་། ལོ་རྒྱུས་ལ་ཡང་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་ལ། ངས་དཔལ་
འབྱོར་དོན་གྱུབ་ཀྱི་སྐྱོར་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དབྱུང་ཚོམ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་བྲིས་ཟིན་པ་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོ་
བའི་བཤེས་གཉེན་མཁན་པོ་དག་འདབ་མཆོག་ལ་སྤུལ། དེ་ཕྱོད་ཁོང་གིས་ངས་བྲིས་པའི་ཚོམ་
ནམས་ལ་སྐབས་སལ་མོ་ཆེར་སྦྱང་ར་མ་གཏོགས་སལ་ཆེར་མེད་ཀྱང་དེ་དུས་ཞིབ་འཇུག་ཟེར་
ན་འདི་འདྲ་རེད་ཅེས་གདངས་འཛིག་ཆད་མཐོན་པོ་གནང་བ་ལ། དེ་ནི་ང་ལ་མཆོན་ན་ཚོམ་
པ་པོའི་ཆོ་ལོ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའི་དགའ་ཆོར་བྱུང་།

དེ་རྗེས་དེབ་གཟུགས་སུ་དངོས་སུ་པར་བ་ན་འབྲེལ་ཡོད་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་ང་ལ་མི་གོ་ཆོད་
ཅིག་གི་ངོ་ཐོར་ངོས་འཛིན་བྱུང་བ་ལྟ་བུས་ང་ལ་གཅིགས་མཐོང་དང་དགའ་མོས་སྤར་ལས་ཆེ་
བ་བྱུང་བས་ང་རང་སྐྱེར་ལ་མཆོན་ན་དེབ་འདི་ནི་ངའི་མི་ཆའི་ནང་གི་ལམ་ཆོགས་དོ་རིང་གལ་
ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། ལྟག་པར་ཁོ་པོས་ཞིབ་འཇུག་གི་གྲུབ་འབྲས་དེ་གཞིར་བཟུང་གིས་མཛོད་
པ་ཤེས་རབ་མཐར་ཕྱིན་ལགས་ཀྱིས་གོ་བྱའི་དུག་བརྒྱའི་དུས་དྲན་སྟེལ་བའི་དགོངས་པ་བཞེས་
གནང་བ་ལ། ངས་གོ་བྲི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བྲིས་པ་དེ་ཉིད་ཚོམ་ཡིག་ཐར་ཐོར་

བདག་མེད་ཏུ་ལྷས་པ་རྣམས་དང་མི་མཚུངས་པར་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ངོས་ལེན་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའི་
དགའ་ཚོར་ཡང་བྱུང་ལ། དེར་བརྟེན་ད་ཅེས་དེབ་འདི་ཉིད་སྐར་ཡང་པར་སྒྱུན་དང་ད་ཏུང་
དབྱིན་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་རྒྱ་བཅས་ནི་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་ལས་ཀ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་མཐོང་།

ལོ་འདིར་གནད་དོན་འདྲ་མིན་གྱི་རྒྱུན་པས་བྲེལ་བྱེད་ཅད་ཆ་བོ་བྱུང་ན་ཡང་། བདུན་ཕྲག་
ལ་ཤས་ཀྱི་རིང་ཏུ་བོད་ཡིག་ལེགས་བཅོས་དང་དབྱིན་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་སོགས་བྱས་པས་དུས་
ཐོག་ཏུ་འགྲུབ་མིན་གྱི་སེམས་ཁྲུལ་ཕྱན་བྱ་བྱུང་ཡང་ད་ཆ་འགྲུབ་ཐབས་ཅན་བྱུང་བར་དགའ་སྟོ་
ཤིན་ཏུ་ཆེ། འདི་ལ་རྒྱལ་དབང་བཅུ་བདུན་པ་མཆོག་གིས་སྤྱི་སྤྱོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་ཏུ་བྱག་དཔེ་
ལྟ་སྟོག་བྱ་ཆོག་པ་སོགས་ཀྱིས་བཀའ་ངེན་གྱིས་བསྒྱུངས་པ་དང་འབྲེལ། ལྷག་པར་ད་ཅེས་ཀྱི་
འདོན་ཐངས་འདི་ལ་མིང་བཞེ་བསྒྱུར་གནང་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཆོད་སྲིན་ཞེས་གནང་
བ་བཅས་ལ་གྲུས་པ་དང་བཅས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བ་དང་འབྲེལ། རྩ་བའི་སྤྱོད་མ་དུང་གོ་བྱི་རྒྱལ་ཆབ་
བཅུ་གཉིས་པ་མཆོག་གིས་ཀྱང་དུས་རྟག་ཏུ་ཐུགས་བརྩེ་བས་གཟིགས་ཤིང་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་ལ་
ཡང་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་ངེན་ཆེ་ཞུ།

གཞན་ཡང་གདན་ས་ར་ལང་དཔལ་ཆེན་ཚོས་གྲིང་གི་མཛོད་པ་ཤེས་རབ་མཐར་ཕྱིན་དང་། སྤྱི་
དཔོན་སྤྱི་མ་བཞུན་འདྲིན་འགྱུར་མེད། མཛོད་པ་གཞོན་པ་སྤྱི་བ་བརྒྱུད་འཕྲིན་ལས། མཁན་པོ་
དགའ་དབང་བཅས་ཀྱིས་ཀྱང་འདིས་མཆོན་པའི་ལས་དོན་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐད་ལ་དུས་ཀྱང་ཏུ་
ཐུགས་ཁུར་དང་རྒྱལ་སྤྱོད་གང་དགོས་གནང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དཔལ་ཆེན་ཚོས་གྲིང་དགོན་གྱི་
གྲ་པ་དང་ལས་བྱེད་ཆེ་ཆུང་ཡོངས་ཀྱིས་ཁོ་བོར་མཆོན་ན་ལྟ་བུར་གསུམ་དུ་རྟོགས་རམ་གང་
དགོས་གནང་བ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་ངེན་ཀྱང་བཞེད་ཐབས་གལ་ཡོད། ཆེ་ཆུང་ཡོངས་ཀྱིས་རང་
འཁོས་ལ་དཔགས་པའི་རྒྱལ་ཆབ་རིམ་བྱོན་གྱི་བཞུན་པ་དང་བཞུན་འདྲིན་རྣམས་ལ་ཞབས་

འདེགས་ཁྱབ་ཞིན་པ་ལ། དམིགས་བསལ་ཤེས་ཡོན་དང་འབྲེལ་བའི་འགན་ནི་ང་ལྟ་བུ་དག་ལ་
ཡོད་པ་བཞིན། དེ་བའདི་ནི་ཁོ་བོའི་ངོས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ན་རིམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཕུལ་བའི་ལེགས་
སྒྲིལ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

དེས་ན་དེ་བའདི་ནི་རང་ངོས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ན་རིམ་གྱི་བསྟན་པ་ལ་ཞབས་ཁྱེན་བྱ་འགྱུར་སོང་
སྟེ་པས་དགའ་བ་དང་སྟོབས་པ་བྱ་ས་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ལ། རྒྱལ་ཁབ་ན་རིམ་ལ་སྒྱུ་གོང་མ་རེ་ལ་
དེ་སྟོན་ཞིབ་འཇུག་ཆད་ལྡན་བྱ་ཐོང་མཁན་ཆེར་མེད་པས་རང་ངོས་ནས་དེ་བའི་གཞི་བཏོན་པ་དེ་
ཉིད་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་སྟེ་པ་ཞིག་དང་། པར་ཐངས་དང་པོ་ཡོངས་རྫོགས་བྲིན་བྲིན་ནས་སྤར་ཡང་
ད་རེས་པར་ཐངས་གཉིས་པ་པར་རྒྱ་བྱུང་བ་ཡང་བསྐལ་པ་བཟང་སོང་སྟེ། དེས་ན་ད་རེས་གྱི་
དེ་བའདི་ལ་རྒྱབ་ཤ་རྩལ་འགོད་པ་ཅིང་ཡ་དང་ཁྱེན་ཡི་ཤིན་(Red)། དེ་བའི་གཞུགས་བཀོད་སྒྲིག་
པ་མཆེད་པོ་ཆ་སྤང་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྫོགས་ཆེན་བསྟན་ནམ་གཉིས། འདོན་ཐངས་
དང་པོའི་སྐབས་རྒྱ་ཡིག་གི་རྒྱ་ཆའི་ཐད་རོགས་རམ་གནང་མཁན་སྒྱུ་ཞབས་ Sean Wong
དང་། འདོན་ཐངས་གཉིས་པའི་སྐབས་ཁྱེད་དག་གི་རོགས་རམ་གནང་མཁན་སྟེ་མོ་བ་བསྟན་ཚོས།
དེ་བཞིན་འདོན་ཐངས་གཉིས་པའི་སྐབས་ཁོ་བོས་དེ་བའདི་བོད་ཡིག་ནང་ལེགས་བཅོས་དང་
དབྱིན་ཡིག་ཏུ་སྒྱུར་སྐབས་བཅས་སུ་འཚོ་བའི་ཆ་རྒྱུན་སྦྱར་བ་པོ་སྟོ་ཅན་ནང་མི་རྣམས་པ་སོགས་
མདོར་ན་དེ་བའདི་གྲུབ་པར་དངོས་ཤུགས་ཅི་རིགས་ནས་བཀའ་བྲིན་ཅན་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་ཡོངས་
ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བྱངས་མེད་ལྷ་ཞེས་ཅིས་ཆེ་ལེགས་མཐོང་གིས།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༡༡ ལ་སི་ལི་རྒྱ་རིར་སྐྱར་བའོ།

ནམ་ཐར་ཡིག་ལྷིང་ཕྱག་སྐྱོང་ཡིག་སྐྱོང་།

ཀྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟེ་བོ་བ་ཆེན་པོའི་ནམ་ཐར།

ཀམ་པ་མི་བསྐྱེད་རྗེ་རྒྱལ་མཛད་པ།

༄། ཀྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟེ་བོ་བ་ཆེན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱལ་པོའི་ལུང་གིས་
མཚན་གསོལ་བ། ཏཱི་དབེན་གྱི་ཤི་གུའི་གུང་པའམ་མཚན་གཞན་ཤུག་པའི་དགེ་སྤྱོད་དཔལ་
འབྱོར་དོན་གྱུབ་ཅེས། རས་ཚུང་རྗེ་རྗེ་གཤམ་པའམ། ཞི་བ་འོད་ཀྱི་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་ཆེན་པོ་གང་གི་
ནམ་པར་ཐར་པའོ།

སྤྱི་ལྟ། མཁྱེན་པ། ལྷན་སྒྲུབ་སྤྱི་ལྟ།

སྤྱི་ལྟ།

བསམས་བཞིན་ཀྱལ་མཚན་ཀམ་པ་དེ་ཡི།

བཞེད་དོན་མ་ལུས་བསྐྱབ་ལ་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ།

སར་གནས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་བཟུང་ནས།

མངལ་གྱི་བྱི་མ་འདྲིན་མེད་གང་དེར་འདུད།

ཅེས་བསྐྱེད་ཅིང་བཀྱར་བ་དང་བཟུགས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ལྟ་མ་བསྐྱེད་པ་དཔག་ཏུ་
མེད་པའི་གོང་རོལ་ནས་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱང་། སྤྱི་ལྟ་མའི་དུས་འདིར་ཀྱལ་

མཆོག་ཀླུ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་འཕགས་མཆོག་སྐྱན་རས་གཟིགས་
དེ་ཉིད། བཅོམ་ལྷན་འདས་མི་བསྟོད་རྟོ་རྟེན་པོ་བའི་མཐོན་མཐིང་གི། ཁ་དོག་ཅན་གྱི་དབུ་བྱན་
ཉི་མ་དང་ཆུ་བ་སྤྱོད་དཀར་སྤང་པོའི་དབུས་ནས་ཐོན་པའི་ཅོད་པན་གྱི་ཕུར་མ་དང་སྒྲ་ཆོགས་
རྟོ་རྟེན་འཁྱར་བ་མེད་པའི་ཟུ་ཁ་དབུར་བཅིངས་ཤིང་། ཀམ་པ་ཞེས་མིང་གི་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་
པ་གང་གི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ། ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་
པར་སྐྱ་སྐྱུ་ལ་ནས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུ་བ་ཅེས་ས་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་འདི་ནི་
སྐྱེ་འཆིའི་རྩི་བ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲུ་ཡང་། ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་མ་དག་པའི་སྐྱེ་བོ་དག་
གི་དོར་སྤང་བརྟན་བརྟན་པ་ན། པལ་པའི་སྐྱེ་བོ་ལྟར་མངལ་དུ་རྩར་རྩར་མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་
མི་གཙང་བའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དང་། དན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་བ་
པའི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་ཏེ། ཡུམ་གྱི་ལྷུ་མས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང་ཁང་བཟང་དང་ཁྲི་
མཆོག་དག་པར་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པའི་མལ་པར་རབ་དུ་རྒྱས་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་ནས། དེའི་
དབུས་ན་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་སྦྱིལ་མོ་ཁྱང་དང་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བྱག་རྒྱ་དང་བཅས།
ཞིག་ནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་རྣམ་ཐར་གྱི་སྟོ་ཞུམ་པ་མེད་པར་རབ་དུ་ཆེ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་
པོ་ལ་སྟོམས་པར་འདུག་པར་མཛད་པ་ལ། ཨ་ལ་ལ་ཏོ་ཞེས་ག་ཞེའི་ཅ་ཅོག་ནས་གཙང་མའི་
ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིད་པའི་རྩེ་མོའི་བར་བསྐྱགས་པ་འདི་ནི། སྟོན་སྟོན་པ་ཤུག་ཏེ་རྟོག་སྐྱེ་འབྲུལ་
མ་ཆེན་མོའི་ལྷུ་མས་སུ་ཞུགས་པ་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བའོ། ཞེས་འགྲོ་བ་རིས་མེད་པ་དག་གིས་
འདུད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་སྦྱིལ་མར་བཅས་པ་མཐའ་དག་གིས་ཀྱང་
ཡོངས་སུ་བསྐྱགས་པར་མཛད་དོ།

བལྷམས་མ་ཐག་པ་ཉིད་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྩེ།

འགྲོ་མགོན་ཀམ་པ་ཡི་མདུན་དུ་བྱོན།

ཕྱིན་ལས་མཐའ་དག་སྐྱབ་པའི་དབང་བསྐྱར་མནོས།

ཀླུ་ལ་ཀུན་གྱི་གསང་བ་འཛིན་པར་གྱུར། །

དེ་ཡང་སྐྱབ་བལྟམས་མ་ཐག་པར་གཤེགས་པ་དང་བསྐྱོད་པ་ལ་འགྲོ་འོང་གི་དྲོགས་པ་དང་བྲལ་
བར་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་གཤེགས་ཏེ། ཆོས་རྗེ་ཀུམ་པའི་བྲི་མེད་གོ་ཆེན་པོས་བཏག་
པ་ག་ལ་བར་དོང་ནས། ཨེ་མ། མཁའ་ཁྱབ་ཀྱི་ཞིང་མཐའ་ཡས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཕྱིན་ལས་མ་ལུས་བདག་གིས་སྐྱབ་ལགས་པས། དེ་དག་འདོད་དགའ་བསྐྱར་བའི་དབང་ལྷག་གི་
དངོས་པོ་སྟོལ་ཅིག་ཅེས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་མོད་ལ། ཀླུ་ལ་ཀུམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་ཏེ་ཕྱོགས་
བརྩའི་སངས་རྒྱས་ཏིལ་གྱི་གང་བྱ་ཁ་བྱེ་བ་ལྟར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བདེན་པའི་བྱིན་
རྒྱལ་ཆེན་པོས། སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་མཐུ་ཆེན་པོའི་དབང་དང་གཟི་བརྒྱན་སྲུང་སྲུང་ཆོགས་
པའི་དཔལ་རབ་ཏུ་འབར་བ་བཀྱར་ནས་གཞན་དོན་རབ་འབྱམས་བསྐྱབ་པ་ལ་ཆགས་ཐོགས་
དང་བྲལ་བར་སངས་རྒྱས་འཆལ་ཏེ་ཅོག་གི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེའི་གསང་བ་མི་ཟད་
པ་རང་གིར་མངའ་དབང་ཏུ་མཛད་དོ། །

སྟེ་བོ་པལ་པ་ང་ཀླུ་ལ་བསྟེམས་པ་ཅན། །

སྒྲ་མའི་ལམ་ལ་རིང་བ་གདུལ་སྦྲད་བྱ། །

ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་སྐྱར་ཡང་བསྟེན་ཚུལ་ནི། །

ནོར་བཟང་དང་ནི་རྟག་ཏུ་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་གདུལ་བྱའི་ངོར་སྐྱར་སྟོབ་མ་དང་སྒྲ་
མའི་རྣམ་པོ་ལ་བསྟེན་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྐལ་བ་དམན་པ་བྱང་བའི་ཆེད་ཀྱི་དབང་ཏུ་གཟིགས་ནས།
ཡང་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་ལ་འཁོན་ཏུ་འཛིན་པ་དམ་པའི་ཆོས་སྤང་ཞིང་། གཏན་གྱི་བདེ་བ་

མྱ་ལྟར་འདྲོར་བའི་སྟེ་བོ་པལ་པ་དག་གི་ལོག་པའི་ང་ཀླུ་གི་བསྐྱེམས་པ་གཞོམ་པའི་སྤང་དུ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདིས། ཀླུ་བ་ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དང་། མཁན་ཆེན་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་སྟག་ཕུ་པ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་དང་། རྟོགས་ལྡན་ནལ་འབྱོར་གི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་
ཞུ་དམར་བ་ཆོས་དཔལ་ཡེཤེས་གི་ཞབས་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་རྟེན་པ་དང་བཀྲུ་
སྟེ་དང་རིམ་གྱོ་དང་སྦྱབ་པས་བསྟན་ཅིང་བསོད་ནམས་དང་ཡེཤེས་གི་ཆོགས་གོང་ནས་གོང་དུ་
སྒྲེལ་ཚུལ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལོར་བཟང་དང་རྟག་དུ་བྱའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཅི་ལྟ་བུ་
ལྟ་བར་བསྟན་པ་ལས་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པས། སྟོན་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གི་ཁམས་
ཆེན་པོ་འདི་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་བྱེད་པ་ལ་སྟོབས་རབ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །

ཀླུ་མཆོག་ཀམ་པ་སོགས་སྤྲ་མའི་རབ། །

སྟེ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱལ་བར་གྱུར་པ་ན། །

ཆོས་གི་གདུང་འདྲིན་ལྷ་ངན་འདའ་བ་ཡི། །

བཞེད་པ་ཅི་མཆིས་མཐར་བྱིན་མཛད་པ་ཡིན། །

དེ་ཡང་ཀླུ་མཆོག་ཀམ་པ་མཐོང་ཐོས་རེག་བྱན་དོན་ལྡན་ཞབས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་
པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཉིད་གི་སྟེ་ཆེ་དེ་ལ་བསྟེན་ཏྱི་འཆལ་དེ་དག་གི་
ཞིང་དའི་སེམས་ཅན་གི་དོན་སྒྲུབ་པོ་ཆེ་བྱུང་ནས། སྤར་ལྷ་ངན་ལས་འདའ་ཚུལ་བསྟན་པའི་
མཛད་པས་དེ་སྒྲུབས་གི་འགྲོ་བའི་དོན་གཞལ་དུ་མི་བཟོད་པ་བསྟན་པ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་འདིས་ཀླུ་མཆོག་དེ་དག་གི་ཆོས་གི་ཁྲི་དང་གདུང་ཆེན་པོ་འདྲིན་པ་ལ་ཀླུ་བ་མ་ཐམ་
པ་དང་ཆོས་གི་གསང་མཛོད་འདྲིན་པ་ལ་འཕགས་པ་གྱུན་དགའ་བོ་དང་། སྟེ་གདུང་ཡོངས་
སུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་བསོད་ནམས་གི་ཕུང་པོ་མ་གཏུགས་པར་ཕྱོགས་བཅུར་འགོངས་པར་

མཛད་པ་ལ་གནས་བརྟན་འོད་སྤངས་དང་། སྤྱིན་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བགྱི་བ་
ལ་ཆངས་པ་དང་བརྒྱུན་ལྟར་གྲུར་པས། སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིན་ལས་འཛུལ་ཏོ་ཅོག་
དེ་ནི་འགྲོ་བའི་སྤྲུལ་ཡོན་ཆེན་པོར་མཐར་ཅི་བྱེན་དུ་བསྐྱེད་བར་མཛད་པའི་ཐབས་ཆེན་པོ་ལ་
གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པའི་དཔའ་བོ་གཅིག་ལུར་གྲུར་པ་སྤྲོ་གཉིས་པ་སྤངས་པའོ།

སངས་རྒྱུ་ཀུམ་པ་ཡི་སྟེ་བ་ནི། །

སྤྲུལ་སྟེ་ཆེན་པོ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོའི་ཞབས། །

འགྲོ་བའི་སྤྲོ་མ་སྤྲོ་དང་བྲལ་རྣམས་ཀྱི། །

མཁྱེན་རབ་འོད་གསལ་ཞིང་འདྲིར་སྤང་བར་མཛད། །

དེ་ཡང་སྟོན་ནས་སངས་རྒྱུ་པའི་སངས་རྒྱུ་དག་གིས། མཛོག་གི་སྤྲུལ་སྟེ་ཤུག་ཀྱི་ཀླུ་པོ་ཞིང་
འདྲིར་མཛོག་གི་སྤྲུལ་སྟེ་སྤྲོ་བཅས་གཉིས་པ་ཞིག་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་སྟོན་པ་མེད་ཀྱང་། ཞིང་འདྲིར་
གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྟེ་བ་དང་བཟོ་སྤྲུལ་པའི་སྟེ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་སངས་
རྒྱུ་གཞན་པའི་རྣམ་པའི་དེ་ཉིད་ཞིང་འདྲིར་སྟེ་བ་སྤྲུལ་པའི་སྟེ་གང་གའི་སྤང་ཐེར་འབྱུང་བྱེ་
བའི་རྒྱལ་སྟེད་ལས་འདས་པར་འབྱུལ་བ་ལས། བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བ་ཅན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་
དམ་པར་ཀུམ་པ་ཞེས་སྟེ་བ་སྤྲུལ་པའི་སྟེ་འདི་ནི། དག་པ་དང་སྤྲུལ་བ་མཛོག་གྲུར་དུ་མ་ཟད། མ་
དག་པའི་སེམས་ཅན་སྤྲུལ་བ་ཆེས་དམན་པ། དག་གི་སྟོ་མིག་གི་སྟོད་ཡུལ་དུ་གྲུར་པ། སྤྲུལ་རྩེ་
ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་བརྒྱ་གཅིག་འབྱོན་པ་ལས། བདུན་པ་རང་བྱུང་གྲུན་མཁྱེན་མཆོ་སྟེས་རྩོ་
རྩེ་ཞེས་གྲགས་པ་གཙོ་བོར་གྲུར་པའི་སྤྲུལ་པའི་སྟེ་ཆོད་པ་དང་བྲལ་བ་དག་། འདིའི་དག་སྤྲུལ་
སྤྲུལ་པའི་སྟེ་ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་པའི་སྟེ་སྟེ་ཞུ་དམར་བ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའང་། དུས་ཕྱིས་དབྱུང་
གཙང་གི་གཞུང་འདྲིར་ཁ་ཅིག་གིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའོ་ཞེས་སྤྱིང་བའང་། སེམས་དཔའ་

འདིས་བྱིན་གྱིས་སྐབས་པའི་སྐྱེ་བྱིན་ལོན་ནོ། །མཆན། །ཤིས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པ་ལ། སྐྱེ་བོ་
ཕྱག་དོག་གི་མིག་ཅན་གང་གི་སྐྱུལ་པའི་སྐྱར་མོས་པ་དབེན་པས་རྩེ་འདི་ནི་ལེགས་པར་མ་སྦྱངས་
པས་འགྲོ་བའི་སྟོན་པར་ཁས་འཆེའོ་ཞེས་གྲགས་པ་ངན་པ་འགོག་པ་དང་། དམ་པ་མ་ཡིན་པ་
རྟེན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ལ་རང་དབང་ཟ་བ་དག་ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་མ་
སྟོས་པར་མི་འབྱུང་བར་རྟོགས་སུ་གཞུག་པའི་ཆེད་སོགས་དགོས་པ་དུ་མའི་ཕྱིར། སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་འདིས་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུ་ཀམ་པ་ཆེན་པོ་སོགས་འགྲོ་སྐབས་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ལ། གཞན་
ངོར་ཡིག་མཁན་ཀུན་གྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་རྒྱལ་བུ་དོན་གྲུབ་ལ་ཡིགའི་རིག་བྱེད་བསྟན་པ་ལྟར།
ལྷེ་སྟོང་རྒྱུད་ལྷེ་རིགས་གནས་ཆེན་པོ་རྣམས་བཅ་སྟོང་པའི་ཚུལ་དང་། སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ་དེ་དག་གིས་
ཁྱད་བསྐབས་པའི་གནས་དེ་དག་ཁོང་དུ་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་སྐར་བསྟན་ནས་མི་འཇིག་པའི་སྟོབས་པ་
ཆེན་པོའི་མཐུ་ཐོབ་སྟེ། རྒྱལ་བ་ཀམ་པའི་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོ་གང་དེ། འཇིག་རྟེན་
གི་ཁམས་འདིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཞེས་དུས་གསུམ་ལ་ཐོག་པ་མེད་
པའི་སྐྱོན་མངའ་བར་གྱུར་པ་ལ། ལྟ་དང་བཅས་པའི་དགེ་སྟོང་སྟོན་པར་ཁས་འཆེ་བར་རྫོམས་པ་
དག་གིས། ཆོས་མཐུན་གྱི་ཕྱིར་ཆོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་པམ་པར་བྱས་པ་འདི་ཡང་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཡོངས་འཇིག་དུ་མཛད་པའི་བཀའ་བྱིན་ལས་ཡིན་ནོ། །

འགྲོ་རྣམས་འདུལ་སྐྱད་འཇིག་རྟེན་འདས་པ་ཡི།

མཛད་པར་མ་ཟད་འཇིག་རྟེན་པ་ཉིད་ཀྱི།

མཐུན་འདུག་མཛད་པས་འགྲོ་བ་སྟོལ་བ་དང་།

སྐྱད་ནས་སྐྱུལ་པ་སྟོན་པ་དེར་བྱུག་འཆལ།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཟང་ཟེང་མེད་པའི་དགེ་བ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་སྐྱད་

དུ་མ་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་པ་དག་དང་ལས་མཐུན་པར་ཟང་ཟེང་དང་བཅས་པའི་ལེགས་བྱས་
ལ་འགོས་པའི་ཚུལ་ཡང་། སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་། གཏོང་དུ་འཇུག་པ་དང་། གསུང་རབ་དང་སྦྱོ་
གཟུགས་བཞེང་བ་དང་། བཞེང་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་པ་དང་། དེར་འགོད་
དུ་འཇུག་པ་དང་། འཆེ་བ་སྤང་བ་དང་། སྦྱོང་དུ་འཇུག་པ་དང་། འདོད་པ་རྒྱུ་ཞིང་ཆོག་ཤིས་
པ་ལ་གནས་པ་དང་། དེར་སྦྱོར་བ་དང་། ཕྱི་དང་ནང་གི་ཤ་འཁོན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་
དང་སྦྱོང་དུ་འཇུག་པ་དང་། ས་མ་དང་དགེ་སྦྱོང་ཆུན་རབ་ལ་དེར་ཤིས་ཤིང་བྱས་པ་བཟོ་བ་དང་།
བཟོར་འཇུག་པ་སོགས་འདས་པ་དང་མ་འདས་པའི་དགེ་བའི་ཚ་བ་མཁའ་མཉམ་གྱི་སེམས་ཅན་
གཞན་རྒྱུ་ལ་འཕེལ་ཞིང་ཡངས་པ་དང་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་མཁྱེན་བཟེ་རྩས་པ་འདི་ནི། རོ་
པོ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་དང་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཐར་དེ་ལྟ་བུ་
སྟོན་པའི་བདག་ཁྱེན་གྱི་སྦྱུལ་སྦྱུ་རྒྱུན་མར་འབྱུང་བའི་མངའ་དབང་བསྐྱར་བ་ལས། དང་པོ་ནི་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་དང་། གཉིས་པ་ནི་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་དོན་གྲུབ་རྣམ་
རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་དཔལ་འབྱོར་ཞེས་ཞལ་
མངོན་དུ་གྱུར་པ་འདི་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཔུང་སྤིང་མགོན་གཉིར་འབྲེན་པ་དམ་
པར་བཞུགས་པའོ། །དེས་ན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གང་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་འོལ་སྦྱིར་བཞེད་ན་འདི་
ཙམ་ཞིག་གོ་ཞེས་དཔལ་ལྷན་རྗེ་རྟེན་དགའ་བའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཏྟ་མིང་གཞན་གཞོད་སྦྱིན་གང་
བ་བཟང་པོར་གྲགས་པ་དེའོ། ། མཆན། ། བོའི་གངས་འདབ་དུ་ཡི་གེར་བྲིས་པ་འགྲོ་བ་ཐམས་
ཅད་རྗེ་བཙུན་འདི་ཉིད་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །

དཔལ་ཐོ་གཙུག་ལག་ཕྱིར་བས་མཛད་པ།

ཁྲུངས། ཆོས་བྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན།

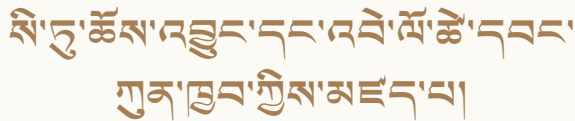
སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ནི་གོའི་ཕྱི་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་དང་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དཔལ་
 བཟང་པོ་ཡིན་ལ། གོའི་ཕྱི་རིན་པོ་ཆེ་ནི་སྟེ་བོར་འཁྱུངས། སྐྱ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་འདྲེན་པར་དགོངས་
 བས་སྐྱེས་ཆེན་མང་པོ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་གསན་པར་མངགས་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་གཉི་གའི་
 ལུང་གིས་ཐོག་བྱངས་བོད་ན་བཞུགས་པའི་ཆོས་མ་གསན་པ་མེད་པར་གྲགས། ཕྱིན་ལྷབས་ཀྱི་
 བཀའ་བབས་གྱའི་གྲུང་པར་མངའ་གསོལ་ཏེ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པའི་བདག་པོར་བསྐྱོས།
 སློབ་དཔོན་པར་སྤྲེའི་སློབ་མ་འོད་བྱན་དཔལ་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དང་རས་པ་ཞི་བ་འོད་ཀྱི་སྦྱལ་པའི་
 སྐྱར་ལུང་བསྟན། ཆོས་བཞུགས་སོ་འཆལ་མཆོག་གི་སྦྱལ་པའི་སྦྱུ་ལ་ཕུལ། ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་སྦྱལ་པའི་སྦྱ་དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བཞེས་པའི་ཆེ་མཆོར་ཕུར་ཕྱང་ན་ལས་འདས་
 ཏེ་མེ་ཏོག་གི་ཆར་ཆེར་བབ་པའི་མེ་ཏོག་དཀར་སྟོ་ལུ་བ་དང་བཅས་པ་ད་ལྟ་ཕྱག་སྐམ་ན་སྤང་ངོ་།།

མཁས་གྲུབ་ཀྱི་ཆགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པ།

ཁྲུང་ས། ཀམ་ཆགས་མེད་ཀྱི་གསུང་འབུམ།

སྟེ་བོ་གོ་བྱེད་པལ་འབྱེད་དོན་གྲུབ་ནི། །
སྟེས་ཆེན་དུ་མར་དམ་ཆོས་དཔག་མེད་དང་། །
བཀའ་འགྱུར་བསྟན་འགྱུར་ལ་སོགས་བོད་ཡུལ་དུ། །
བཞུགས་པའི་ཆོས་ལ་མ་གསན་མེད་པར་གྲགས། །
བྱིན་རྒྱལ་བཀའ་བབ་གྱུའི་གྲུང་པར་གསོལ། །
ལྷགས་གཉིས་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཆེན་པོར་བསྟོས། །
པར་འཛིན་སྟོབ་དཔོན་འོ་བཟན་དབང་ལྷག་དང་། །
ཞི་བ་འོད་ཀྱི་སྤྱལ་སྤྱར་ལུང་ཡང་བསྟན། །
དམ་ཆོས་མཐའ་དག་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱར་ཕུལ། །
བཞེད་པ་གྲུབ་ནས་མཚུར་ཕུར་གཤེགས་པའི་ཆོ། །
མེད་ཀྱི་ཆར་ཆེན་ཆེན་པོ་བབ་པ་ཡི། །
མེད་ཀྱི་དཀར་ལྗོངས་བར་བཅས་པ་བབ། །
ཀྱལ་ཆབ་སྤྱལ་པའི་སྤྱལ་གྲུས་པར་འདུད། །
ཅེས་ཨ་རྒྱ་གསལ་སོ། །མཁྱེད་ལོ།

གོ་མྱེད་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུ་བཞི། སྟོ་ཐོ་ཡག་སྟེང་ཞེས་པར་སྐྱེ་འབྱུངས། ལོ་ལྔ་བཞིས་དུས་རྗེ་མཐོང་
བ་དོན་ལྷན་གྱིས་མཁར་ཆེན་དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱག་དང་རས་པ་ཞི་བའོད་ཀྱི་སྐུལ་པར་ངོས་འཛིན་
དང་སྐྱེ་འཛིན་མངོད། བརྒྱ་བཞི་པར་མཁན་ཆེན་མགོ་སྟོན་པ་སྟོན་གྱིས་རྒྱལ་མཆན་གཤེགས་པའི་
གོ་སར་གུའི་གྲུང་པར་མངའ་གསོལ། སྐྱེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་འདྲན་པར་དགོངས་ཏེ། ཞུ་དམར་ཆོས་
དཔལ་ཡེ་ཤེས། གཉག་ཕུ་བ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ། རྗེ་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་
བའི་བཀའ་འཁྱུར་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བསྟན་འཁྱུར་ལས་ལུང་རྒྱན་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་དང་།
གསར་ཉིང་གི་དབང་ལུང་བོད་འདིར་བཞུགས་སོ་འཆལ་རྣམས་ཁུ་བར་མངགས། བསྟན་པར་
རྗོགས་པའི་སྟོན་པ་ཞོས། གོང་མ་རྒྱ་མིང་ཅིང་ཐུང་རྒྱལ་པོས། གུ་མྱེའི་ལས་ཀ་འཇའ་ས་གསེར་
ཐམ། ལས་ཞུ་མཐོན་མཐིང་རྣམས་ཕུལ་གྱང་། ལས་ཞུ་རྗེ་ཉིད་དང་འདྲ་བས་རྣམ་འཁྱུར་དང་
འགལ་བར་གཟིགས་ནས་རྗོ་རྗོ་འཆང་གི་ནང་རྟེན་དུ་བཞུགས། རྗོ་མཐོང་བ་དོན་ལྷན་གསའ་
ཐུར་ཐེབས་ཏེ་རྟེན་རྣམས་དང་དབུ་ཞུ་སོགས་ལ་ཕྱག་རྒྱས་བཏབ་ཅིང་ཕྱག་དཔེ་སོགས་གོ་མྱེ་
ལ་གཏད་ནས་ཞི་བར་གཤེགས་པས། མཚུར་ཐུར་སྐྱེ་གཏུང་གི་མཆོད་རྟེན་དང་སྐྱེ་ཆབ་གཟིམ་

སྐྱབ་ཁེངས། གསེར་ཐོག་གི་ཞིག་གསོ་གནང་། རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བཞུགས་ནས་སྐར་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་
མཛད། རྗེ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོ་ལྷ་ཏོ་དགུ་བཞེས་པ་སྟེ་བོ་དགོན་གསར་དུ་མཇུག་ དགུང་ལོ་ལྔ་
པ་ས་སྟག་གི་ལོར། ཆེ་དཔག་མེད་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་དབང་ཕུལ། བདེ་མཆོག་མི་ཏུ་བརྩེ་
གསུམ་དང་། སྐྱུ་མ་ཆེན་པོའི་དབང་ཕུལ་སྐྱབས་དེ་དག་ཞལ་གཟིགས། དུས་འཁོར་དང་མཁའ་
འགོ་རྒྱ་མཆོའི་དབང་མཛད། ཏེ་ལོར་ཀམ་དགོན་དུ་སྐུ་ལ་པའི་སྐུར་དགེ་ཚུལ་གནང་། མཆན་
ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོར་གྱེ་ཁང་དམར་དུ་ཞུ་དམར་བཞི་པར་ཡོངས་རྫོགས་དགེ་
བསྟེན་གྱི་ཐོས་པ་གནང་། ལུག་ལོ་ལྷ་བ་དང་པོར་ཕག་མོ་ལྟ་ལྟ། བེར་གྱི་གཏོར་དབང་། ལྟ་མོ་
ཞིང་སྐྱོང་། ཏེ་མགིན་དཔའ་བོ་ལྟ་བཞི། རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་དགུ་ལྟ། ཏེ་མགིན་ཁམས་གསུམ་
ཡོངས་སྐྱོལ་རྫོག་ལུགས་དགེས་རྫོང་ལྟ་དགུ་ལྟ། བདག་མེད་མ་ལྟ་མོ་བཙུང་ལྟ། བདེ་མཆོག་སྟན་
བརྒྱད་སྐོར། སེམས་ཁྲིད་ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ། དུག་ཆེན་ཡེ་ཤེས་གསལ་བྱེད། ལྟ་ཅིག་སྐྱེས་སྐྱོར།
མི་ལའི་ནམ་མགུར། རོན་ལྷན་ཞབས་དང་མཁའ་སྐྱོད་པའི་བཀའ་འབུམ་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་ལུང་
ནམས་མཛད། ཀམར་སྟོན་པ་ཡོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱབ་རྟུན་རྗེ་བདུན་པའི་བཀའ་སྐུ་ལྟར་
སི་ཏུ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར་དང་བཅས་པས་བཞེངས་པར་མཛད། སྐྱབ་ཤེགས་ཀར་གོ་ཤིའི་ལུང་
དང་ལག་རྟགས་ཐམས་ཅད་སྐུ་ལ་པའི་སྐྱབ་ཞུ་དམར་པར་གནང་སྟེ། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་གྱི་
བར་དུ་གདུལ་བྱ་ནམས་ལ་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར་ཏེ་ས་བྱི་ལོར་མཚུར་ཐུར་ཐུང་ན་ལས་
འདས། སྐྱབ་དུང་ཞུགས་སུ་བཞུས་ཆེ་འཇའ་འོད་དང་མེ་ཏོག་སྐྱ་ཆོགས་གྱི་ཆར་བབ་པའི་ནང་
ནས། མེ་ཏོག་ལུ་བ་ཅན་ཞིག་དུས་ཕྱིས་རྟེན་སྐྱོམ་དུ་འང་བཞུགས། ཐུགས་རང་བྱོན་ནི་སྐར་གྱི་རྟེན་
ཁོད་དུ་བཞུགས། དབུ་ཐོད་ནི་མཆོད་རྟེན་དུ་བཞུགས་ཏེ་གཞུང་ལུགས་སྤིང་དུ་བཞུགས་པའོ། །

གནས་སྐོ་བ་ཀམ་གཞན་པན་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པ།

ཁྱེད་ཀྱི་ཀམ་ཆོང་ཡབ་ཕྱུག་གི་རྣམ་ཐར།

རྒྱལ་ཆོང་ཏུ་མཆོན་གསོལ་བའི་ཐོག་མ་ནི་གོ་ཤིང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་སྒྲིལ་བུ་ལྟེ་སྒྲིལ་བུ་འབྱུངས། རྒྱུ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་སྒྲིལ་བུ་ཕྱི་མའི་འདྲིན་པར་དགོངས་ནས་སྒྲིལ་ཆེན་མང་པོ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་གསན་པར་མངགས་པས་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་གཉིས་ཀའི་ལུང་གིས་ཐོག་དངས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཆོས་ལ་མ་གསན་པ་མེད། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོས་ཀོན་ཏིང་ཏུ་འོག་ཤིང་ལས་ཀ་གསེར་གྱི་ཐམ་ཁ་ལྟ་ཉག་དྲུག་ཡོད་པ་ཅིག་གནང་ནས་ལས་ཀ་མཛད། རྒྱུ་མཐོང་གྱུ་མཆོའི་རྩ་བའི་སྒྲིལ་བུར། མཆོར་ཕུར་ཕྱོད་ལས་འདས་པའི་ཆོ་མེ་ཏོག་གི་ཆར་ཆར་བབས་པས་མེ་ཏོག་དཀར་མོ་ལྟ་བུ་བ་ཅན་ཞིག་ཡ་མཆོན་གྱི་རྟེན་དུ་བྱས་སུ་འདྲུག་སྒྲིལ་བུ་ཡོད་པར་གྲགས།

མཚུར་ཕུ་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་འབྲུག་ལྷ་མཚོ་གྲོལ་ དབང་གི་མདོག་ཅན་གྱི་ལྷ་རྒྱལ་དབྱངས་ཅན་རྒྱད་མང་།

ཀམ་ལི་མཁན་པོ་རིན་ཆེན་དར་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པ།

སྐྱེ་མེད་དང་པོ་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ནི། སྤྱི་མོ་ཡག་སྤྱོད་ཞེས་པར་སྐྱེ་འབྱུངས། དགྲུང་
ལོ་ལྷ་བཞེས་དུས་ཚོས་རྗེ་ཀམ་པ་མཚོ་བ་དོན་ལྡན་གྱིས། མཁར་ཆེན་དཔལ་གྱི་དབང་རྒྱལ་
དང་རས་པ་ཞི་བ་འོད་གྱི་སྤྱུལ་པར་ངོས་འཛིན་གནང་། གཙུག་ཕྱེད་བཞེས་ཤིང་མཚན་དཔལ་
འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཏུ་གསལ། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་ལ་གྱུ་འབྲུང་པར་མངའ་གསོལ་མཛད། ལྷ་
དམར་ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་དང་། མཁན་ཆེན་གཉག་ཕུ་པ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་དང་། བན་
སྐར་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་ནམས་སྒྲ་མར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྤྲེལ་ཆོས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བུ་
གསན། བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་སྒྲོམ་པ་བཞེས། བསྟེན་པའི་མངའ་བདག་ཆེན་པོར་གྱུར། རྒྱ་
ནག་གོང་མ་ཏུ་མིང་ཅིང་ཐུང་རྒྱལ་པོས་གྱུ་ཤིའི་ལས་ཀ་འཇའ་ས་གསེར་ཐམ་ཅན་དང་། ལས་
ལྷ་མཚོན་མཐིང་ནམས་སྤུལ་ཀྱང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་ཆེ་འདོད་གྲགས་འདོད། ང་རྒྱལ་
ཁེངས་སེམས་ཆགས་སྤང་འགྲན་སེམས་ནམས་ཡེ་ནས་མེད་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཤིས་དང་། ལས་ལྷ་
དེ་གསོལ་ན་རྗེ་ཉིད་དང་འབྲེལ་ནས་འཇུག་འགལ་བར་གཟིགས་ནས། རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་ནང་
ཉེན་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། ཆོས་རྗེ་མཚོ་བ་དོན་ལྡན་སྐྱེ་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་ཚབ་མཛད་ནས།

གསེར་ཐོག་གི་ཞིག་གསེས། སྒར་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་བཞེས། རྩེ་བདུན་པས་ལྷ་འོ་དགུ་བཞེས་པ། ལྷ་
བོ་དགོན་གསར་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་། དགུང་ལོ་ལྔ་བཞེས་པའི་དུས་སུ་བཀའ་ཆོས་དང་དབང་
ལུང་ལུལ། དགོང་ལོ་བཅུ་བཞེས་པའི་དུས་སུ་མདོ་ཁམས་ས་སྤྱོད་འོག་མིན་ཀམ་འཛིན་གདན་སར་
དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་ལུལ་ནས་མཚན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་མཆོག་གསེས། གེ་ཁང་དམར་དུ་ལྷ་དམར་
བཞི་པ་ལ་ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྐྱེན་གྱི་སྒྲོམ་པ་གནང་། མཚན་ཆོས་གྱི་གྲགས་པ་གསེས། རྩེ་
བདུན་པས་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་བཞེས་པའི་དུས་སུ། གོ་ཕྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་དང་སི་ཏུ་
བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར་གཉིས་ལ་བཀའ་ཕེབས་པ་ལྟར། འོག་མིན་ཀམ་འཛིན་དབང་ལོངས་སྤྱོད་
རྫོགས་སྐྱེ་འཛམ་གླིང་རྒྱན་མཆོག་བཞེངས་པ་སོགས། མདོར་ན་ཆོས་རྩེ་ཀམ་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱིན་
ལས་སྐྱོང་བ་ཁོན་ལ་བཙོན་པར་མཛད། གོ་ཕྱིའི་ལུང་དང་ཐམ་ཀ་ལྷ་དམར་སྤུལ་པའི་སྐྱེ་ལ་
ལུལ་ནས་དགུང་ལོ་དུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པ་ལ་གཞུགས་སྐྱེའི་བཀོད་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བསྐྱས་སོ།

གོ་ཤི་དང་ལ་འབྱོར་དོན་གྱི་ཤེས་ལྡན་
ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་དཔེ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་

ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་

མི་སྒྲ།	དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ།
འཁྲུངས་ལུལ།	བོད་ལྗོངས་ནག་ཀྲ་ས་བྲལ། ལྷ་རི་ཆོང་རྩེ་བོ་ཡག་རྩེང་།
འཁྲུངས་ལོ།	ལྷགས་བྱེ། ༡༩༩༠
ཡུམ་གྱི་མཚན།	བྱང་ཆུབ་སྒྲོལ་མ།
ལྷ་མ་གཙོ་བོ།	ཀམ་པ་དྲུག་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན།
མཚན་གནས།	སྐར་ཆེན་གྱི་གུའི་གྲང་པ། ཀུན་ཉིང་ཉིའི་གོ་ཤི།
ཆེ་བཟོད།	རྒྱལ་སྤྲུལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ།
གུའི་གྲང་པར་མངའ་གསོལ།	རྒྱ་གར་། སྤྱི་ལོ། ༡༩༩༩
སྒྲོལ་མ་གཙོ་བོ།	ཀམ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ། ལྷ་དམར་རྒྱན་ལྷ་ཆོས་གྲགས། སངས་རྒྱས་མཉན་པ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར།
འདས་ལོ།	རྒྱ་མོ་སྤྲུག་སྤྱི་ལོ། ༡༩༩༩
སྤྱི་གཤེགས་གནས།	སྟོད་ལུང་མཚུར་ཕུ་དགོན།

༡ རི་ཕྱོད་མདོར་བསྟུམ།

གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ནི་དུས་རབས་བཙེ་ལྷ་པའི་ནང་དུ་བྱོན་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་མ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། དུས་སྐབས་དེའི་རྒྱ་ནག་གི་ཡིག་ཆ་དང་རྟིང་པའི་ནང་དུ་ཡང་ཀམ་པ་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དང་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་གཉིས་གཙོ་བོར་གསལ་བ་དེས་སྐབས་དེར་ཁོང་ནི་བོད་ཅམ་མིན་པར་མཚན་སྟན་གྱི་འོད་ཟེར་རྒྱ་ནག་གི་བར་དུ་འབྲོས་པའི་མི་སྣ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་རྟོགས་ཐུག་ལྷག་པར་ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་སྐབས་སུ་བཀའ་བརྒྱུད་རང་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་དར་བ་དང་། ཀམ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་ནས་བཟུང་ཀམ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་པར་བཤད་གྲུ་ཐོག་མར་ཚུགས་ཏེ་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་བཤད་པའི་བསྟན་པ་དར་བ་ནམས་ཀྱི་ཅ་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གལ་ཆེ་ཤོས་གཅིག་ནི་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཡིན།

མ་ཟད་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲོབ་མ་ཀམ་པ་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཞུ་དམར་བཞི་པ་སྟུན་སྒྲ་ཆོས་གྲགས་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཀམ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་བོད་དུ་ས་དགེ་བཀའ་རྟིང་སོགས་ཆོས་བརྒྱུད་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གང་ལས་ཀྱང་དར་རྒྱས་ཆེ་བས། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཀམ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པའི་མངའ་ཐང་ཆོས་སྤྱིད་གང་གི་ཐོག་ནས་ཀྱང་དེའི་གོང་དུ་འགོ་ཕྱོད་མེད། དེས་ན་ཁོང་གིས་ཀམ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ནམས་ཀྱིས་ནམ་ཡང་བརྟེན་པར་མི་འོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་འདི་སྤྱི་ནིང་བ་ཞིག་འཇུགས་པར་མཛད་ཡོད་ཅེས་སྟོམ་ཆོག་འགོད་ཆོག་པ་རེད།

འོན་ཀྱང་ཁོང་ཉིད་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀའི་མཁྱེན་རྒྱ་འགྲུལ་སྒྲ་བཤམ་ཡང་རང་ཉིད་སྟེར་གཅིག་པའི་མཚན་སྟན་གོང་མཐོར་གཏོང་བ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་མཁྱེན་ལུས་ཡོད་ཆད་ཞུ་དམར་ནག་གི་མཛད་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀམ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་དར་སྟེལ་

གཏོང་བའི་དོན་དུ་སྒྲེས་གཏོང་དང་ལེགས་འབྲུལ་མཛད་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིས་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུས་སྤྱོད་བཅས་པོས་ཕྱིར་མངོན་པར་གསལ་བའི་ཞུ་དམར་ནག་གི་མཛད་རྒྱུས་ལས། དེའི་རྒྱལ་
དུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ས་ཆེན་གྱི་མི་སྣ་ཁོང་མིང་ཅམ་ལས་མཐོང་མི་ཐུབ་པ་དང་། ཁོང་ལ་བརྟེན་ནས་
ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཅི་ཅམ་ཐེབས་པ་ཡང་གཞན་ལྟ་ཞིག་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་
ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དེབ་ཐེར་ཚོམ་པ་པོ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱུང་ཅམ་ཡང་མཐོང་བ་དང་སྤྱོད་པར་མི་ལྟས་པའི་
གནས་སུ་གྱུར་པ་ནི་མངས་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

ད་ཆ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྐོར་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་པར་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ནི། ཀམ་པ་
བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོའི་སྒོ་བ་མ་སྒྲུག་ལ་པཎ་ཆེན་གྱིས། “རྗེ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་རྣམ་
ཐར་ཏྲེར་སྟོན་སངས་རྒྱུས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པ་དང་། བན་སྐར་བ་དང་གོའི་བྱི་བའི་རྣམ་
ཐར་གཞན་མ་རྟེན་ནས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟོད་པ་རེ་མཛད་དེ་དེ་རྣམས་སྟེགས་བམ་གཅིག་དུ་མཛད་
ནས་ལོ་རེ་ཞིང་སྒྲུག་ལ་བས་ངས་པར་དུ་ལུང་དུ་མཛད་”པར་དཔལ་འབྱོར་གཙུག་ལག་ཕྱིང་བས་
«མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་»དུ་གསུངས་པ་བཞིན། ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོའི་སྒོ་བའི་སྤྱོད་དུས་ནས་
གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རྟེན་པར་དགའ་ན་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོའི་རྗེས་སུ་
རྣམ་ཐར་རྒྱུས་པ་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་ཐོབ་པ་ནི་མི་སྲིད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད།

དུས་རབས་བརྒྱ་བདུན་པར་བྱོན་པའི་གཏོར་སྟོན་རིག་འཛིན་འཇམ་ཆོན་སྟོང་པོའི་གསན་ཡིག་
དུ། “རྗེ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་བཀའ་འབྲུམ། བན་སྐར་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར། གོ་བྱི་
དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར། རྗེ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོའི་བཀའ་འབྲུམ། སངས་རྒྱུས་མཉན་
པ་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར། རྗེ་མི་བསྟོད་ཞབས་ཀྱི་བཀའ་འབྲུམ་པོད་སུམ་རུ་ཅ་བཞི།” ཞེས་སྟེགས་
འབྲུང་བ་འདི་ལ་བཞུགས་ན་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཞིག་ཡོད་པར་སྤྲང་ཡང་དེ་ཉིད་

མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ་ལྟ་བུ་དེང་སང་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཡང་ན་དེང་སང་བོར་བསྐྱག་
ཤོར་ཟིན་པའི་ནམ་ཐར་ཡིག་ཆ་རྙིང་པ་གཞན་ཞིག་ཡིན་བརྗོད་དཀའ། ད་ལྟ་དཔལ་འབྱོར་དོན་
གྲུབ་ཀྱི་ནམ་ཐར་རྒྱས་ཤོས་ནི་དུས་རབས་བཙུང་བར་བརྟུན་པར་བྱོན་པའི་སི་ཏུ་ཚོས་འབྱུང་དང་འབེ་
ལོ་ཆེ་དབང་ཀླན་བྱུང་བྱུང་གིས་ཕྱོགས་བསྐྱོགས་གནང་བའི་«ལྷ་བ་ཆུ་ཤེལ་མེད་བ་» ཅམ་ཡིན་
པ་ལ་དེའི་ནང་དུ་ཡང་ཤོག་བྱ་གཉིས་གསུམ་ཅམ་ལས་མེད།

དེར་བརྟེན་ཆུ་ཐིགས་བསགས་པས་རྒྱ་མཚོའི་དཔེ་ལྟར་ང་ཚོས་འདིའི་སྐོར་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་པར་
འཛོར་ཞིག་ཏུ་སོང་བའི་གནས་ཚུལ་དུམ་བུ་ནམས་རེ་རེ་བཞིན་ངལ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་གིས་བསྟུ་བ་
ལས་གདམ་ག་དང་ལམ་ཁ་གཞན་ཞིག་ལུས་མེད་པས་ཁོ་བོས་ད་ཡོད་ཡིག་ཆ་ཁག་ནས་ལྷངས་
ཅི་ཐོབ་ལ་གཞིར་བྱས་ཏེ། ཁོང་གི་ནམ་ཐར་ཞིབ་ཕྲ་ས་ཆ་གང་ནས་གང་དུ་མེབས་པ་སོགས་ནི་
ཀམ་པ་དུག་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་སྒྲུ་ཆེ་བལ་མོ་ཆེ་དང་། ཀམ་པ་ཚོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་སྒྲུ་
ཆའི་སྟོན་གྱི་ནམ་ཐར་ནམས་དང་ལྟན་དུ། བན་ཚུན་ཆུ་དང་འོ་མ་བཞིན་འདྲིས་ཡོད་པས་ཞིབ་
ཏུ་སྒྲེང་བར་མི་རུས་ཤིང་། རུས་ཀྱང་དེ་ཅམ་གལ་མི་ཆེ་བས་རེ་ཞིག་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག །

གཙོ་བོ་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་སྤར་མ་ཐོབ་པ་ནམས་ཁ་སྟོན་
དང་། སྤར་གཞན་གྱིས་བཤད་ནོར་ཤོར་བ་ནམས་ལ་གསལ་བཤད། དེ་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བར་
དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཉིད་སྤེལ་བྱུང་ལྟ་བུར་བྱས་ཏེ་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱིས་པོའི་
ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་དང་གཞུང་ལམ་ཡང་ཅི་འདྲ་ཡིན་པ་ཤེས་རྟོགས་ལོན་པར་གལ་གནད་
ཆེ་བའི་གནད་དོན་རེ་རེ་ཡང་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་དང་། སྐབས་དེའི་རྒྱ་རྒྱུན། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་མདུན་ལམ་ལ་འཕོ་འཁྱར་གང་བྱུང་སྐོར་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྐོར་ནས་བཤད་པར་འདོད།

ཡེ་ཤེས་རྩོམ་པ་དབྱིངས་ཉིད་དེར། །
མགོན་པོ་བདེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ། །
བྱང་ཆུབ་སྒྲོལ་མ་མཆོག་ཐོབ་ཤོག །

ཅེས་པ་འདི་ཨ་རིག་ཐང་དུ་གྱུར་གྱི་ཤི་པའི་མ་བྱང་ཆུབ་སྒྲོལ་མ་ལ་གདམས་པའོ།” །ཞེས་དང་།

“མཁའ་འགྲོ་མ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དབྱིངས་ཀྱི་ཡུམ། །
ས་ར་ཏ་སོགས་ནལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་དཔལ། །
བདེ་ཆེན་གར་གྱིས་འགྲོ་ནམས་ཐར་ལམ་འགོད། །
འགྲོ་ནམས་རྩོམ་པ་གསང་ལམ་ལྷུང་བཤོད་ཤོག །

ཅེས་པ་འདི་ཡང་མ་ཡུམ་སྒྲོལ་མ་ལ་གདམས་པའོ།” །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ལྷབས་དེ་དུས་གོ་
ཤིའི་མཆན་གནས་ཅན་གྱི་སྒྲ་མ་གཞན་པ་ཡོད་ན་ཡང་ནམ་ཐར་དུ་དེའི་ཡས་མས་སྲ་གོ་ཤི་པ་
ལ་གནང་བར་གསལ་བའི་གསུང་ཚིམ་ནམས་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་
གྲགས་རྒྱ་མཆོའི་ནམ་ཐར་དུ་ཁོང་རང་ལ་གནང་བར་བཀོད་པ་བཞིན་འདིའི་མ་ཡུམ་བྱང་ཆུབ་
སྒྲོལ་མ་ནི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་ཀྱི་མ་ཡུམ་ཡིན་པར་པལ་ཆེར་དོགས་པ་མི་དགོས།

འདི་ལ་བལྟས་ན་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་དང་ཁོང་གི་ཡུམ་གཉིས་པོ་ཁོང་རབ་དུ་བྱུང་མ་
ཐག་འབྲེལ་བ་ཆད་པ་མ་ཡིན་པར་བྱིས་སྲ་བར་ཡུམ་སྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད་མ་
ཡུམ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ཡོད་ལ་ཉམས་ལེན་ལ་སྒྲོ་བ་ཡོད་པའི་བྱུང་མེད་ཅིག་ཡིན་པར་མ་དོན།
འོན་ཏེ་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་ཀྱི་ཡབ་ཀྱི་མཆན་གད་ཡིན་པ་ནི་ད་བར་མ་ཐོབ་པས་གཅིག་
བྱས་ན་དེ་ནི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་དང་ཡབ་ཀྱི་བར་དུ་འབྲེལ་བ་དེ་ཅི་མེད་པའམ། མ་མཐར་

ཡང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་ཡུམ་ནང་བཞིན་ཡབ་གྱིས་ཤུགས་རྒྱུན་མ་ཐེབས་པར་མངོན་ཀྱང་
འདི་ནི་ཆོད་དཔག་ཅིང་ལས་གཏན་འབེབས་མ་ཡིན་པ་སྟོས་ཅི་དགོས།

༡ སྟེ་མོ་ཡིན་ནམ་སྟེ་བོ་ཡིན།

དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་དེང་སང་ལོ་རྒྱུས་ལ་མཁས་མི་མཁས་ཐམས་ཅད་
གྱིས་ཐེ་ཆོམ་ཅིང་ཡང་མེད་པར་བོད་དབུས་ཀྱི་སྟེ་མོ་ནས་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་བཀའ་
བརྒྱུད་གསལ་ཐེང་དང་འབྲེལ་བའི་དབྱིན་རྒྱའི་བླ་མ་ལ་ལྟུང་སྟེ་ཡང་བོད་དབུས་ནས་ཡིན་
པར་བྲིས་པ་ཤ་སྟག་རེད། འོན་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་བསམ་དུས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་
ཁྲུངས་ལྟར་རྣམས་སུ་སྟེ་བོ་གོ་ཤི་ལས་སྟེ་མོ་གོ་ཤི་ཞེས་པ་ཞིག་མཐོང་རྒྱ་མེད་པ་དང་། ཀམ་པ་
ན་རིམ་གྱི་རྣམ་ཐར་རྣམས་སུ་ཡང་ཁམས་ནས་བོད་དབུས་ལ་མ་ཐེབས་པའི་གོང་ཅིང་དུ་སྟེ་བོ་
ལ་ཐེབས་པའི་སྟོར་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་བས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་བོད་དབུས་ཀྱི་སྟེ་མོར་
འཁྲུངས་པར་བཤད་པ་དྲྀགས་གནས་སུ་གྱུར་ཏེ། ཡོངས་གྲགས་ཅིང་གྱིས་འདོད་པ་མ་ཆིམས་
པར་དེའི་སྟོར་དབྱིས་ཕྱིན་པའི་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་སྟོབ་སྟེ།

དེ་ཡང་དེང་སང་བོད་ཀྱི་ས་ཆའི་ངོས་ནས་བཤད་ན་བོད་ལྗོངས་ལྷ་ས་ཁུལ་དུ་རྫོང་བདུན་ཡོད་
པའི་ནང་ཆ་མེད་སྟེ་མོ་ཞེས་པ་གཅིག་ཡོད་པ་དང་། ཡང་བོད་ལྗོངས་ནག་ཆུ་ས་ཁུལ་དུ་རྫོང་བཅུ་
ཡོད་པ་ལས་གནང་དུས་གྲགས་ཆེན་ཡང་ད་ལྟ་ལྷ་རིའི་རྫོང་ས་ཁོངས་སུ་གྱུར་པའི་སྟེ་བོ་ཞེས་པ་
མིང་རྩལ་ཟུང་འབྲེལ་མཆོངས་ཡོད་པའི་ས་ཆ་གཉིས་ཡོད།

པོའི་བྱ་བ་ཅས་ཡིན་པ་ལ་ཡུལ་ལྷའི་བྱ་དང་གནས་པོའི་བྱ་ཡིས་འབྱ་རིགས་འདྲ་མིན་བཏབ་པར་
དམིགས་བསལ་གཙོ་བོ་དང་སྒྲིག་སྒྲུབ་རིགས་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་སྒྲིབ་པས་ན་སྒྲུབ་ཞེས་
པ་གཙོ་བོ་དང་སྒྲིག་སྒྲུབ་མིང་ཡིན་པ་ལས་རིམ་པས་སྒྲུབ་པོ་དང་སྒྲུབ་པོ་ཟེར་བའི་མིང་དེ་བྱུང་བར་
བཤད། ད་དུང་དེ་བའི་འདིའི་ནང་དུ་སྒྲུབ་པོ་ལྷན་པའི་ཆགས་གནས་ཡུལ་བཞོད་དང་རིག་གཞུང་
སོགས་ཀྱི་སྒྲོར་མི་ཉུང་བ་འཁོད།

དེ་ལ་སྒྲུབ་པོ་དང་སྒྲུབ་པོ་གཉིས་ལས་དང་སངས་ཀྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལྟ་ས་ཁུལ་
ཀྱི་སྒྲུབ་པོ་རྒྱུ་ནས་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ལྟ་རིའི་རྒྱུ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་པོ་ནི་བོད་
སྐྱུ་ཡོངས་ལ་ལྟོས་ན་གྲགས་མི་ཆེ་བའི་ཁར་དེ་ལས་ལྟོག་སྒྲུབ་ལྟ་ས་ཀྱི་སྒྲུབ་པོ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུས་
ཐོག་ཡང་ཡང་གསལ་བ། རྒྱལ་ཆབ་སྐྱེ་བྱེད་བཞི་པ་དང་ད་ལྟ་རྒྱལ་ཆབ་བཅུ་གཉིས་པ་སོགས་
རྒྱལ་ཆབ་སྐྱེ་བྱེད་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ས་ཆ་དེར་འབྱུངས་པ། འབྲི་སྐྱེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་སྒྲུབ་པོ་
དང་སྒྲུབ་པོ་ཞེས་པ་ཏུ་ཅང་འདྲ་བ། སལ་སྐྱེད་ནང་དུ་ཡང་བོད་པོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དོན་ཁྱད་པར་
དེ་ཅུ་མེད་པ་དཔེར་ན་ཤ་ཆ་བོད་པོ་ཆ་མོ་ལྟ་བུ་མི་ཉུང་བ་ཡོད་པ། ལྷག་པར་དང་སངས་རྒྱལ་
ཆབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་མཐུན་རྣམས་ཀྱིས་ནག་ཆུ་ས་ཁུལ་དུ་སྒྲུབ་པོ་ཞེས་པའི་ས་ཆ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་
གོ་མྱོང་ཅུ་མཐུང་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་གིས་རྒྱལ་ཆབ་སྐྱེ་བྱེད་དང་པོ་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་
དོན་གྲུབ་ནི་ལྟ་ས་ཁུལ་ཀྱི་སྒྲུབ་པོ་ཡུལ་དུ་འབྱུངས་པར་བཤད་ཀྱིན་ཡོད།

འོན་ཀྱང་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲོར་འཁོད་པའི་རྣམ་ཐར་རྟིང་པ་རྣམས་སུ་དཔལ་
འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་སྒྲུབ་པོ་གོ་བྱི་ཞེས་པ་ཁོ་ན་གསལ་བ་ལས་སྒྲུབ་པོ་གོ་བྱི་ཞེས་པ་གང་དུ་ཡང་མེད་
པ་ནི་ངེས་པར་དུ་དོ་སྣང་སྒྲོད་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དཔེར་ན་ཀམ་པ་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་
མཚོའི་བཀའ་འབུམ་ནང་དུ་སྒྲུབ་པོ་གོ་བྱི་ཞེས་ལན་གྲངས་མང་པོར་འཁོད་ཡོད་པ་ལས་སྒྲུབ་པོ་གོ་

ཕྱི་ཁེས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་དང་། དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་དང་དུས་མཉམ་དུ་བྱོན་པའི་འགོས་
ལོ་གཞིན་ཏུ་དཔལ་གྱིས་«དེ་བཅའ་སྡོན་པོའི་»ནང་དུ་ཀམ་པ་དུག་པའི་ནམ་ཐར་ཐད། «ཆོས་
ཀྱི་རྩེ་སྒྲུབ་པ་ལ་ངེད་མ་བསྐྱེད་བར་དུ་རྒྱ་མ་ཉམས་པར་གྱིས་གསུང་།» ཁེས་དང་། «ཆོས་བྱུང་
མཁས་པའི་དགའ་སྡོན་»ཀྱི་ནང་དུ། «གོ་འོ་ཕྱི་རིན་པོ་ཆེ་ནི་སྒྲུབ་པར་འཁུངས།» ཁེས་དང་། ཀམ་
ཆགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་། «སྒྲུབ་པོ་གོ་ཕྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་ནི། ཁེས་དང་། «ལྷ་བ་ཆུ་ཤེལ་གྱི་
ཐོང་བར་»། «གོ་ཕྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་ནི་སྒྲུབ་པོ་ཡག་སྤྱོད་ཁེས་པར་སྒྲུབ་པར་འཁུངས།» ཁེས་དང་།
ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྩེ་མཛད་པའི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་ནི་ཐར་གྱི་དབྱར་ཡང་། «རྒྱལ་བ་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་སྒྲུབ་པོ་བ་ཆེན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་རྒྱལ་པོའི་ལུང་གིས་མཆོན་གསོལ་བ།
ཏའི་དཔེན་གྱི་ཕྱི་གྱུའི་གྲང་པའམ་མཆོན་གཞན་ཤུག་ཏའི་དགེ་སྤྱོད་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་ཐར་གྱི་
བའི་ནམ་པར་ཐར་པ།» ཁེས་སོགས་ཆོད་ལྡན་གྱི་མཁས་པས་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ལྟ་བུ་ཡང་།
དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་མཆོན་དང་འཁུངས་གནས་ལ་སྒྲུབ་པོ་ཁོ་ན་ལས་སྒྲུབ་པོ་ཁེས་བཀོད་པ་མེད།
དེ་བཞིན་སྒྲུབ་པོ་དང་སྒྲུབ་པོ་གདམས་ག་ཅན་ཡིན་པ་ཡང་ལུང་ཆོན་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་
དང་དག་རྒྱན་གང་དུ་ཡང་མེད་པ་སོགས་རྒྱ་མཆོན་དེ་དག་གི་ཕྱིར་གོ་ཕྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་
ཀྱི་འཁུངས་གནས་ནི་བོད་དབྱར་གྱི་སྒྲུབ་པོ་ཁོ་ན་པར་བཤད་པ་ལ་ཁྱེད་དང་རྒྱ་མཆོན་གང་ཡང་
མེད་པས། ང་ཆོས་སྒྲུབ་པོ་གོ་ཕྱི་ཁེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་བཞིན་ཁོང་གི་འཁུངས་གནས་ནི། དེང་
སང་བོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ནམ་ཐར་སྤྱུ་རི་རྒྱུད་གི་སྒྲུབ་པོ་ལུང་པ་ཡིན་པ་གཏན་འབེབ་
བྱེད་ཐུབ་ལ། «ལྷ་ཐོང་»དུ་སྒྲུབ་པོ་ཡག་སྤྱོད་དུ་འཁུངས་པར་གསུངས་པ་ལ། «ཆོས་བྱུང་མཁས་
པའི་དགའ་སྡོན་»དུ་ཀམ་པ་ལྷ་པ་དེ་བཞིན་གཞུགས་པ་ཀོང་པོ་དང་ནག་རྒྱུས་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་
སྐབས། «སྒྲུབ་པོ་སྤྱོད་དངས་པ་ན་ཞབས་རྩེ་དུ་མ་བྱོན། གཡང་ཁ་སྤྱོད་དུ་ཞབས་པ་ན་ཆོས་
སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་བསུ་བའི་ཚུལ་གཟིགས་ཏེ་དེའི་ཚུལ་ཡང་མཛད།» ཅས་འབྱུང་བ་ལྟར་གཡང་།

ལ་སྒྲེང་ཞེས་པ་འདི་ཕྱིས་ཡག་སྒྲེང་དུ་བྱུང་ཆགས་པའམ་ཡང་ན་ཡག་སྒྲེང་ཞེས་པ་འདི་གཡང་
ལ་སྒྲེང་གི་བསྐྱུས་མིང་ཡིན་ནམ་སྒྲུབ། གང་ལྟར་གོ་ཐོས་ལ་སྒྲེ་བོའི་ས་ཆར་སྒྲེང་བར་ཡོད་པར་
ཐོས་ཤིང་དེའི་ནང་ནས་ཡག་སྒྲེང་འདི་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པར་མངོན།

འདིའི་ས་ཆ་འདི་ཉིད་ད་ལྟ་གང་དུ་ཁེལ་མེན་ནི་འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་ཀྱི་མི་ལ་འདྲི་ཚད་བྱས་
ཏིང་དཔྱད་བྱར་མཐོང་ལ། འབྲེལ་ཡོད་འགའི་བརྒྱད་ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་ལྟར་ན་སྒྲེ་བོའི་ས་
ཆ་ཞིག་དུ་སྡོན་ཀླུ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ་གཤམ་ཆེན་ཞིག་འཁྲུངས་པའི་གནས་རེད་ཅེས་ཟེར་
བཤིང་སྔོང་ཆེན་པོ་ཡོད་ས་ཞིག་འདུག་ཅིང་། ཀླུ་པ་དང་། ཞུ་དམར། དཔའ་པོ། སི་དུ་ན་རིམ་
སུ་ཡང་སྒྲེ་བོར་འཁྲུངས་ཐུང་མེད་ལ། སྒྲེ་བོར་འཁྲུངས་པ་ནི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་ཆ་བསྐྱེད་དང་པོ་
དང་གཉིས་པ་གཉིས་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་དང་པོ་གཤམ་ཆེན་བྱུ་ཆོ་ཡང་རིང་བ་
བཞུགས་པ་སོགས་ཀྱིས་གནས་དེ་ཉིད་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་འཁྲུངས་གནས་དངོས་
ཡིན་སྲིད་སྒྲུབ།

སྐབས་འདིར་འགའ་ཞིག་གིས་འོ་ན་ད་ལྟ་ཀླུ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲུ་ཆོགས་སུ་སྒྲེ་བོ་ཞེས་པའི་ས་
ཆ་འདི་གོ་རྒྱུ་རྩ་བ་ནས་མེད་པ་ཅི་ཡིན་ནམ་སྒྲུབ་ན་ཉེ་བའི་དུས་རབས་འགའ་ཤས་ཀྱི་རིང་དུ་
ཀླུ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་པའི་དབྱུང་དམར་དམའ། བསྟན་འཛིན་གྱི་མཛད་སྤྱོད་ཉམས། རྗེས་
འདུག་ཆོའི་ཤེས་ཡོན་སྒྲོ་བས་གོ་བྱེད་པར་གྱུར་པ་ལས་གནའ་དུས་ཀླུ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུས་ནང་དུ་སྒྲེ་བོ་ནི་ཀར་བསྟན་ཤིན་དུ་དར་བའི་ས་ཆ་ཞིག་ཡིན་པ་ཀླུ་བ་གསུམ་པ་རང་བྱུང་
རྟོ་རྗེ་ནས་བཟུང་ཀླུ་པ་དང་རྒྱལ་ཆ་བཞུ་དམར་བཅས་ཀྱི་སྐྱེ་བྱེད་ན་རིམ་གྱི་ནམ་ཐར་ནང་དུ་
སྒྲེ་བོར་ལན་མང་མེབས་ནས་མཛད་སྤྱོད་བསྐྱུངས་པའི་སྐོར་ཏུ་ཅང་གསལ་པོ་ཡོད།

ད་དྲུང་དེང་སང་ཡང་སྟེ་བོ་ལུང་པ་དང་འབྲེལ་ཡོད་མི་སྣ་ཚོའི་ཁ་ནས་ཐོས་གསལ་ལྟར་ན་
གནའ་ལྷ་མོར་སྟེ་བོ་ལུང་པར་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དགོན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བོ་ཡོད་པ་ལ། ཀམ་པ་
རང་བྱུང་རྫོང་ཆེས་དགོན་རྒྱུད་མང་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་དགོན་ཆེན་གྱི་ནམ་པར་བཞེངས་པ་
རེད་ཅེས་བཤད་སྟོལ་ཡོད་པ་ལ། འོན་ཏུ་དེ་ནི་གོང་ས་ལྷ་པའི་སྐུ་དུས་སུ་སྟེ་བོ་ལུང་པས་མཚོན་
པའི་ནག་རྒྱུ་ས་ཁུལ་གང་སར་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དགོན་པ་ཆེ་རྒྱུད་མང་བོ་ཡོད་པ་ནམས་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ཏེ་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་ཆེན་རེར་བསྐྱར་བར་མི་དམངས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གནང་
མཁན་དེ་ཀམ་པ་རང་བྱུང་རྫོང་ཆེ་ཡིན་རབས་བཤད་པའི་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་དག་རྒྱུན་ལོ་རྒྱུས་མང་
བོ་ཡོད་སྐད་འདུག །

དག་རྒྱུན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་ཡིག་ཐོག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནམས་དང་མཐུན་མིན་གང་ལྟར་ཡང་དོན་
དངོས་སུ་སྟེ་བོ་ལུང་པའི་དད་ལྡན་ཆུན་རབས་ཚོའི་སེམས་ཁོངས་ནས་ཀམ་པ་ཡབ་སྲས་དང་ཀམ་
བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་ནམ་ཡང་བོར་ཁྱོད་མེད་ན་ཡང་། ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ནས་
སྟེ་བོ་ལུང་པ་འདི་བོར་ཟིན་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་འཁྱོག་བཤད་བྱེད་བཞིན་པའི་དུས་ལ་ཐུག་ཡོད།

དེས་ན་སྤྱིར་དེང་དུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་མཁན་ཚོས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་སྟེ་བོར་འཁྱུངས་ཞེས་
ཡིག་ཆ་རྙིང་པར་གང་ཡོད་པ་དེ་རང་བྲིས་ན་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་ས་ཁྲུང་སྟེ་བོ་ཞེས་པའི་ས་ཆ་འདི་
འཆོལ་བ་ཙམ་ལས་མི་དགོས་ཀྱང་། མང་བོ་ཞིག་གིས་མ་ཤེས་ཤེས་མདོག་ལྟ་བུས་ཤེས་བཞིན་
མཐོང་བཞིན་དུ་བཟོ་བཅོས་བྱས་ནས་བྲིས་པས། ད་ཆ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་བོད་དབུས་ཀྱི་
སྟེ་མོར་འཁྱུངས་པའི་བཤད་ཚུལ་འདི་ནི་མ་མཐར་ཡང་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཟིན་པ་དང་། ལྷག་
པར་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་འདིར་སྐབས་རེ་ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་བཤད་ན་ཡང་རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་མི་
དགོས་པར་ཤིན་ཏུ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་། སྐབས་རེ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་བཤད་པར་ལུང་རིགས་བརྒྱ་
ཕྱག་གིས་ཀྱང་བསྐྱབ་དཀའ་བར་བཞེན་འདིར་ཡང་རྒྱས་ཙམ་མི་སྤང་ཀ་མེད་བྱུང་།

༤ འཁྲུངས་ལོ་ལ་དབྱད་པ།

གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཆམ་ཐར་མདོར་བསྟུས་ལས་མེད་པར་བརྟེན་གནས་ཚུལ་གཞན་
སྤྱི་ཡོངས་དང་མཚུངས་པར་ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་དང་འདས་ལོ་ག་དུས་ཡིན་པ་ཡང་ལས་སྐྱེ་པོས་
གཏན་འབེབས་སྐབ་པ་ཞིག་མ་རེད། འདས་ལོ་གསལ་བ་ང་ཚོས་དེ་སྟོན་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ནང་
ནས་« ལྷ་བ་རྩེལ་གྱི་ཕྱིང་བ་ » ཅམ་དང་། འཁྲུངས་ལོ་གསལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྙིང་གཅིག་
ཀྱང་མེད། རྒྱ་གར་གྱི་ཚྭ་རིག་གི་ཤན་ཞུགས་པ་གནའ་སྤྱི་མོའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སུ་ལོ་ཚེ་གས་
དང་དུས་ཚོད་ལ་གལ་ཆེར་བརྟེན་མེད་ཀྱང་དེང་སང་གི་ལོ་རྒྱུས་རིགས་པའི་ངོས་ནས་བཤད་ན་
ལོ་ཚེ་གས་ནི་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བའི་ཁར་མ་མཐར་ཡང་མི་དེ་ཉིད་དུས་རབས་ནམ་ཅམ་ལ་བྱུང་བ་
གསལ་པོ་སྟོན་དུ་མེད་ན་མི་དེ་ཉིད་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱུང་ཕྱིན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚོད་གཞིར་འགྱུར་ཉན་
ཡོད་པས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚེ་གས་ཡང་དག་པ་ཞིག་དགོས་པ་
ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་སྟོས་ཅི་དགོས།

དེང་སང་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་གི་
འཁྲུངས་ལོ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་བྲིས་ཡོད་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱིས་དཔང་རྟགས་སྟོན་པ་དང་རྒྱ་མཚན་
ཀྱིས་ར་སྒྲུབ་པ་གང་ཡང་མེད་པས་སྤྱིང་བར་མི་འདོད། ཅུང་ཟད་གལ་ཆེ་ཤོས་གསུམ་ནི། མཁས་
བརྩན་བཟང་པོས་མཛད་པའི་« རྒྱ་བོད་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་ཆམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ » ཀྱི་
ནང་དུ། “དེ་ཡང་འཁྲུངས་གཤེགས་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་ན། (རབ་བྱུང་བདུན་པའི་) ཤིང་ལྷག་ལོ་སྟུ་
འཁྲུངས། (རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་) ས་ཁྱི་ལོར་སྟུ་གཤེགས་འདུག ༡༩༡༥-༡༩༡༦” ཞེས་བཀོད་
ཡོད། གཅིག་ནི་ Nik Douglas and Meryl White གཉིས་ཀྱིས་ཀྲཱ་པ་ན་རིམ་གྱི་ཆམ་
ཐར་མདོར་བསྟུས་དབྱིན་ཡིག་ཐོག་བརྩམས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༨༤ ལོར་ལོན་ཾོན་ནས་པར་སྐྱུན་བྱས་

པ་དེའི་ནང་དུ་རྒྱལ་ཚབ་དང་པོ་ནི་ ༡༩༣༧ ལོར་འཁྲུངས་ཤིང་ ༡༩༤༩ ལོར་འདས་པར་བཤད།
ཡང་གཅིག་ནི་མདྲོད་པ་ཤེས་རབ་མཐར་ཕྱིན་ལགས་ཀྱིས་ཚཱ་བསྐྱེགས་བགྱིས་པའི་རྒྱལ་ཚབ་
ན་རིམ་གྱི་ཚཱ་ཐར་ལ་རྒྱལ་དབང་ཀམ་པ་བརྩ་བདུན་པས་«གསང་བདག་གི་རོལ་གར་»ཞེས་
མཚན་གསོལ་ནས་ཀམ་པ་དགུ་བརྒྱའི་དུས་དྲན་སྐབས་འབྲེམས་སྤེལ་གནང་བ་དེ་རེད། དེའི་
ནང་དུ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཆིགས་དེ། ཟ࿳་ལོ་ ༡༩༣༤-༡༩༤༤ ལ་
གཏན་འབེབས་གནང་ཡོད།

འོན་ཀྱང་ཁོ་བོས་དེའི་སྐོར་དམིགས་བསལ་ཞིབ་འདུག་བྱས་པའི་འབྲས་བུར་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་
ལོ་ཆིགས་གོང་གསལ་དེ་དག་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཐོབ་ཅིང་དེ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་རྒྱ་མཚན་
ཀྱང་ཡོད་པས་དང་པོ་འཁྲུངས་ལོ་བཤད་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་མི་གསལ་
ཡང་«ཆེ་ཕེང་»དུ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཚཱ་ཐར་ལས། “བརྩ་བཞི་པར་མཁན་ཆེན་མགོ་
སྟོན་པ་སྟོ་བྱོས་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས་པའི་གོ་སར་གྱའི་གྲང་པར་མངའ་གསོལ།” ཞེས་འབྲུང་བ་
དང་། ཡང་«ཆེ་ཕེང་»དུ་ཀམ་པ་རོལ་པའི་རྩོད་སྟོབ་མ་ནམས་ཀྱི་མཛད་ནམ་བཤད་སྐབས།
མཁན་ཆེན་མགོ་སྟོན་པ་ནི་སྒར་པ་ཀོང་པོར་ཐེབས་སྐབས་སྤང་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩ་གཅིག་པའི་ཆོས་
བརྩ་བཞིར་སྐྱ་གཤེགས་པར་གསུངས། (ཆེ་ཕེང་དུ་མཁན་ཆེན་མགོ་སྟོན་པའི་སྐོར་སྔ་ཕྱི་ཅུང་
ཟད་མི་འདྲ་བའི་ཆོན་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་སྔ་མའི་ནང་དུ་མགོ་སྟོན་པའི་གཤེགས་ལོ་གསལ།)
དེ་ལྟར་ན་ཀམ་པ་དུག་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱིས་སྐྱགས་སུ་བ་བསོད་ནམས་བཟང་པོའི་མདུན་
ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་བཞེས་སྐབས་མཁན་ཆེན་མགོ་སྟོན་པ་བཞུགས་ཡོད་པ་མཐོང་བ་དོན་
ལྡན་དང་སྐྱགས་སུ་བ་གཉིས་ཀའི་ཚཱ་ཐར་དུ་གསལ་བས། འདིའི་སྤང་ལོ་དེ་ཆུ་སྤང་ལོ་ ༡༩༣༩
ལོ་ལས་འགོ་སྤེལ།

ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་ཆམ་ཐར་དུ་དགྲུང་ལོ་བརྩུ་བཞིན་སྐར་ཆེན་གྱི་
གུ་ཡི་གྲང་པར་མངའ་གསོལ་བར་གསུངས་པ་དང་། «ལྷ་ཕྱེད་» གྲུ་ “ལོ་ལྷ་བཞེས་དུས་མཐོང་བ་
དོན་ལྡན་གྱིས་མཁར་ཆེན་དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱག་དང་རས་པ་ཞི་བ་འོད་གྱི་སྒྲུལ་པར་ངོས་འཛིན་
དང་སྐྱེ་འཛིན་མཛད། བརྩུ་བཞི་པར་མཁར་ཆེན་མགོ་སྐོན་པ་སྐོན་གྱིས་ཆུལ་མཆན་གཤེགས་པའི་
གོ་སར་གྱའི་གྲང་པར་མངའ་གསོལ་”ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་བཞིན་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་དགྲུང་
ལོ་བརྩུ་བཞི་བཞེས་པ་རྩེ་གྲང་གྱི་ལོ་ ༡༩༡༡ ལྷེ་མཁར་ཆེན་མགོ་སྐོན་པ་གཤེགས་པའི་ལོ་འདིར་
སྐར་ཆེན་གྱི་གྱའི་གྲང་པར་མངའ་གསོལ་བའི་དབང་དུ་བཏང་ན། གོ་སྤེལ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་
དེ་ནས་ལོ་བརྩུ་བཞི་ཡར་བཅེས་པའི་ལྷགས་བྱི་ལོ་སྤེལ་ལོ་ ༡༩༣༠ ལོར་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། ཀམ་པ་
མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ལས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་དགྲུང་ལོ་བཞི་ཡིས་རྒྱུ་བར་གཏན་འབེབས་བྱེད་
ཐུབ། འདི་ལ་རྩེ་མཆན་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་ནི་གཤམ་དུ་འདས་ལའི་སྐབས་སུ་འབྲི་བར་བྱའོ།

༥ མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དང་མཇུག་བཤུགས་པ།

དེ་ཡང་ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ཐོག་མར་མཇུག་དུས་གོ་སྤེལ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་དགྲུང་ལོ་
བརྩུད་ཡིན་པ་ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེས་མཛད་པའི་དགོངས་གཅིག་གི་«ཀར་རིག་» ཉུ་འབྱུང་བ་
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “རྗེ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་སྐོབ་མ་གྱི་ཕྱི་ཆེན་པོ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་བཞི་
དོན་དུ་རྗེ་བརྩུན་ཞི་བ་འོད་གྱི་ཆམ་པར་འཕྱུལ་པར་ཡང་གྲགས། གང་ཟག་རང་རྒྱུད་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ན་དགྲུང་ལོ་བརྩུད་པ་ཞིག་ནས་རྗེ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་བྱུང་དུ་རྟེན་པ་དང་བཀྲར་བཞི་
དང་རིམ་གྱོད་དང་སྐབས་པའི་སྐོན་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཞེན་ཚུལ་ནི་བརྒྱ་ཆར་མ་བཅག་
པ་ཅམ་མ་གཏོགས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྟག་དུ་བྱའི་ཆམ་ཐར་ལྟར་བཞེན་ནས། གསང་བ་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོ་དང་ལྷན་ཏེ། རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནས་མིག་འཕྲུལ་ལྟར་ཆོ་ག་ཅིག་ལྷན་གཅིག་ལ་
བྱང་འདུག་དོན་མཆང་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་དུ་གྱུར། ཞེས་སོ། །

ཡང་དགྲུང་ལོ་ལྷ་ཡིན་པར་«ཟླ་ཕྱིང་» ལས། “ལོ་ལྷ་བཞེས་དུས་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱིས་
མཁར་ཆེན་དཔལ་གྱི་དབང་ལྷག་དང་རས་པ་ཞི་བ་འོད་ཀྱི་སྒྲུལ་པར་ངོས་འཛིན་དང་སྒྲུ་འཛིན་
མཛད།” ཅེས་གསུངས། སྐབས་འདི་དག་ཏུ་ཟླ་ཕྱིང་ལ་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་མི་གསལ་བའི་
གནས་ཚུལ་མི་ཉུང་བ་གསལ་བས་ཟླ་ཕྱིང་མཛད་པོས་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྐོར་
ལ་ད་ལྟར་ཆོས་མཇུག་དུ་མེད་པའི་ཡིག་ཆ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གཟེགས་སྐྱེ་བྱུང་ཡོད་པ་མིན་ནམ་
སྐྱམ་སྟེ་དབྱད་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་དགྲུང་ལོ་བརྒྱུད་བཞེས་སྐབས་ཀུམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་མཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
མེ་ལྷག་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༡༧ ལོ་ཡིན་ཅིང་དེ་དུས་ཀུམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དགྲུང་ལོ་བརྒྱུད་གཉིས་
ལ་ཐེབས་པ་དང་། ལྷོ་རིང་སྤྱབ་པ་ལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ། དགྲུང་ལོ་ལྷ་པའི་སྐབས་སུ་
མཐོང་བ་དོན་ལྡན་མཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༡༩ ལོ་སྟེ་ཀུམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་
དགྲུང་ལོ་དགྲུང་ཐེབས་ནས་དང་སང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་བོད་ལྗོངས་སྟོ་ཁ་ཕྱོགས་ཀྱི་འོལ་ཁར་
སྟགས་སུ་བའི་མདུན་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་བཞེས་པའི་ལོ་དེ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འདི་ནི་ཁོ་བོས་
ཞིབ་འདུག་བྱས་པ་གཞིར་བཟུང་ལས། ཟླ་ཕྱིང་རང་གི་དགོངས་པ་ལྟར་ན་འཐད་དཀའ་སྟེ། ཟླ་
ཕྱིང་དུ་ས་བྱི་ལོར་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་དགྲུང་གུངས་རེ་གསུམ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན།
ལྷགས་བྱི་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༡༠ ལོར་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་དགྲུང་ལོ་ལྷ་པ་ཐེབས་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་
ན་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༡༦ ལོར་འཁྲུངས་པས་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དང་དགྲུང་ན་
མཉམ་པས་བྱུང་ཡིན་དཀའ་བ་འདྲའོ། །

འོན་ཀྱང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་དགྲང་ལོ་ལྔ་ཡིན་པ་ལ། དེ་ཉིད་དོན་དངོས་སུ་དཔལ་འབྱོར་
དོན་གྲུབ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༡༠ ལོར་འབྲངས་ནས་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དགྲང་གངས་དགྲར་མེབས་པའི་
སྐབས་ཡིན་པ་དེ་གཞིར་བཟུང་བྱས་ན་དེ་ཉིད་འཐད་ཆེ་བ་ལྟར་མཐོང་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་དེ་དུས་
དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དང་ཐོག་མར་མངལ་བ་དང་། མངལ་མ་
ཐག་ཁོང་གིས་སྐྱལ་སྤྱོད་དོས་འདྲིན་མཛད་པ་ཙམ་མ་ཆད་སྐྱ་སྤྱེ་བྱི་མའི་སྤྱ་མར་དགོངས་ནས་
སྒྲགས་སུ་བ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་དང་ལྷན་དུ་འཕ་ཁུང་ཟད་གྱི་རྗེས་སུ་བོད་དབུས་སུ་བརྒྱུད་པ་
ནས་གསན་བསམ་མཛད་དུ་བཅུག་པ་ཡིན་ཤས་ཆེ།

༦ སྐྱལ་སྤྱོད་གྲགས་པའི་བྱལ་ལྗོངས།

འབྲེལ་ཡོད་ཆོས་བྱུང་ནམས་ལྟར་ན་སྐབས་དེར་ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱིས་དགྲང་ལོ་ཁུང་
བའི་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་དང་ཐོག་མར་མངལ་འཕྲད་བྱུང་སྐབས་ནས་དམིགས་བསལ་
གྱི་དག་སྤང་དང་ཆོར་བ་ཟབ་མོ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་སྤྱ་གྲུ་དེ་ཉིད་སྤྱིར་བཏང་གི་དད་ལྡན་མངལ་ཁ་བ་
ཞིག་མ་ཡིན་པར་སྐྱལ་པའི་སྐྱ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ག་ཟེགས།

མ་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་སྤྱ་མ་པལ་མོ་ཆེ་སྐྱལ་སྤྱོད་དོས་འདྲིན་དུས་སྤྱ་མ་དེ་ཉིད་སྐྱ་མ་འབྲངས་གོང་
ཙམ་དུ་སྐྱ་གཤེགས་པའི་སྤྱ་མ་ཞིག་གི་ཡང་སྤྱིད་དུ་དོས་འདྲིན་བྱེད་སྟོལ་ཡོད་ན་ཡང་མཐོང་བ་
དོན་ལྡན་གྱིས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དེ་ནས་ཡར་བཅིས་པའི་ལོ་དུག་
བརྒྱ་ཙམ་གྱི་གོང་དུ་སྤྱ་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་བྱོན་པའི་མཁར་ཆེན་དཔལ་གྱི་དབང་
ལྷག་ཅས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་པལ་འབྱུང་གནས་གྱི་སྟོབ་མ་གཤམ་ཆེ་ཤོས་རྗེ་འབང་ཉེར་ལུ་ཡ་

གྲལ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ་གསང་སྤགས་རྟེན་མའི་ལམ་ནས་གྲལ་པ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་
དེའི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན་པར་ངོས་བཟུང་།

དེ་ནི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཨོ་ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལྟ་ལྟ་མ་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་གྱི་མིང་
 བོར་བཤད་པ་དང་། «གྲུ་བཀྲའི་ཆོས་བྱང་» ལས་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་གྱི་ཡབ་ཡིན་
 པར་བཤད་པ་སོགས་དེ་གཉིས་གང་རུང་ལས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་ཀྱང་རྟེན་མའི་ལོ་རྒྱུས་
 རྣམས་སུ་བཤད་ཚུལ་རྒྱང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཡོད། དོན་ཏུ་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་ཆལ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་
 པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་རྩོད་པ་མེད།

དེ་ཅི་མ་མའིན་པར་ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱིས་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་ཕྱ་གུ་དེ་ཉིད་དུས་རབས་
བརྒྱ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་གྱི་སླ་མ་ཞིག་གི་སྐྱེ་བར་གཟིགས་པ་སྟེ། དེ་
ནི་གཞན་མ་ཡིན་པར་བོད་ལུའ་གྲུབ་པའི་གཏུག་རྒྱུན་རྒྱུ་བརྒྱུན་མི་ལ་རས་པ་ལ་ཐུགས་སྒྲས་མང་
དུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས། རས་པ་ཞི་བ་འོད་ཅེས་པ་འཁྲུངས་ལུའ་བོད་ལ་སྟོན་ཁུལ་ནས་ཡིན་ཅིང་།
སྐྱེ་ལུས་མ་སྦངས་པར་མཁའ་སྟོན་དུ་གཤེགས་པར་གཞུང་པ་དེའོ།

[illegible]

རྒྱལ་རྒྱུ་མཆོས་«དགའ་ལྷན་ཆོས་བྱུང་» ལས་ཀྱང་། “བོད་དུ་ས་ལྷགས་དཀར་པོ་ནམ་གསུམ་
 ལས་རྗེ་བཅུ་ན་ཅེ་མོ་དང་། དཀར་རྒྱུད་ཚྭ་གས་ལ་རས་རྩུང་རྫོང་གྲགས་དང་། རས་པ་ཞི་བའོད་
 སྟགས་ལུས་དེ་ཉིད་མཁའ་རྫོད་དུ་ཉེ་ལམ་འགྲུབ་པ་བྱུང་སྐད་དང་།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁོང་
 བྱི་འངའ་ལུས་གྲུབ་མཁན་ནང་གི་ཚོད་མེད་ཅིག་ཡིན་པ་རེད།

མི་ལ་རས་པ་ལ་རང་ནུམ་གསུང་བར་བསྐྱལ་མ་ཞུ་མཁན་ཡང་གཙོ་བོ་རས་རྩུང་པ་དང་རས་པ་
ཞི་བ་འོད་བཅས་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་གལ་ཆེ། འདིའི་སྐོར་«མི་ལའི་མགུར་འབྱམ་»དུ་རས་པ་ཞི་
བ་འོད་ཀྱི་སྐོར་ཅེས་ལུང་ཚན་དམིགས་བསལ་ཡོད་པ་དང་། མི་ལའི་མགུར་འབྱམ་ནི་བོད་ཀྱི་
མཁས་རྫོམ་ཡོངས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་དར་བྱས་ཆེ་བས་ཞིབ་བཤད་བྱ་མི་དགོས།

[illegible]

དེའི་རྒྱ་མཚན་ཀླུ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དངོས་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ནི་དེའི་ཐུགས་སྒྲུབ་དང་། ཉེ་གནས།
རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ལྷོགས་ཀྱིས་ཀུན་དགའ་པོ་དང་མཆུངས་པའི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བས་ན་རྒྱལ་ཁབ་
ན་རིམ་ཀུན་དགའ་པོའི་རྒྱལ་པར་ངོས་འཛིན་བྱུང་བ་དང་། ཀུན་དགའ་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

མདོ་ཕྱགས་ཀྱི་བཀའ་ཡི་བསྟུ་བ་པོ་ཡིན་ཅིང་། ཕྱག་རྡོར་ནི་སྐགས་ཕྱགས་ཀྱི་བཀའ་ཡི་བསྟུ་བ་པོ་
ཡིན་པས་གསང་སྐགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་དགའ་བོ་དང་ཕྱག་རྡོར་གཉིས་དོན་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་
པར་བཞེད་པ་དང་། ཕྱིས་སུ་བོད་དུ་རས་རྒྱུང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱག་རྡོར་གྱི་ཆོས་སྒྲོར་རྒྱ་ཆེར་
དར་བས་རས་རྒྱུང་པ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་སྐུལ་པར་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱང་བར་ང་ཆོས་
ཆོད་དཔག་བྱེད་ན་འགྲིག་སྟུམ། ད་དུང་« ཕྱག་རྡོར་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ »ལ་སོགས་པར་
ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ཡང་དོན་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་བོ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་
ཡོངས་གྲགས་སུ་རྒྱལ་ཆབ་ན་རིམ་ཀུན་ཏུ་བཟང་བོའི་རྣམ་སྐུལ་དུ་ཡང་ངོས་འཛིན་སྟོལ་ཡོད།

འདི་ནི་ཆོས་ཕྱོགས་ནས་དེ་དང་དེའི་སྐུལ་པར་བཤད་ཀྱང་དོན་དུ་དེ་དང་དེའི་གལ་གནད་ལྟ་
བུ་ཡིན་པས། མི་ཉག་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ལཱའི་ཡ་གྲལ་མི་ཉག་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པས་ཀུམ་
པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མདུན་དུ་གསོལ་བ་སྟོན་ལམ་གང་ཞིག་བཏབ་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་
རྣམ་ལས། “དེ་ནས་དབུས་ཀྱི་ཡར་ལུང་ཞེས་བྱ་བ་ལ། བྱ་དོལ་གཞུང་གསུམ་ཡོད་པའི་དོལ་ཞེས་
པའི་ས་ཆར། སྐུལ་སྐྱེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཁོར་བཅས། བདག་པོ་པག་མོ་བྱ་པས་ཞབས་རུལ་
སྦྱི་བོའི་གཙུག་ཏུ་བརྟེན་ཅིང་། བསྟེན་བཀུར་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་མཛད་པའི་སར་མཇལ་ཞིང་།
རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་རྣམས་ཞུས་ཤིང་སྤུལ། ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཆན་ཆེ་བ་
ལ་སོགས་པ་ཅི་དགུ་སྤུལ། བྱང་པར་བཀའ་འབུམ་དང་སྐྱེ་འབྱེད་ཀྱངས་རྣམས་སྤུལ་ནས་ཆོ་
རབས་ཀུན་ཏུ་རྗེའི་སྐུན་སྲར་ཉག་ཏུ་འགྲོགས་ཤིང་གསུང་བཞིན་བསྐྱབ་པ་ཀུན་དགའ་བོ་བཞིན་
དང་། སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་གསང་བདག་
ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་བཞིན་དུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ལམ་མང་དུ་ཞུས་པ་ལ། རེ་རེ་བཞིན་དུ་
ཕྱག་དབང་རེ་རེ་དང་སྟོན་ལམ་རེ་གནང་། མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་བཞུགས་པས་
ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ནས་སྟོན་ལམ་མཛད།” ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱོབ་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་བཟང་

ཤོས་ཀྱི་དཔེ་མཚོན་ཡང་ཡིན་པས། རྒྱལ་ཚབ་ན་རིམ་ཀྱན་དགའ་བོ་དང་ཕྱག་རྒྱེན་གྱི་རྣམ་སྤྲུལ་
 ཏུ་རོས་འཛིན་པ་ཡང་གྲུའི་གྲུང་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་གཤམ་གནད་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་མངོན།
 མདོར་ན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་ཀླུ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱིས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་
 དགྲུང་ན་རྒྱུ་དང་ཏུས་ནས་སྤྲུལ་སྦྱར་རོས་འཛིན་མཛད་པར་གསུངས་པ་དེས་དོན་ཏུ་ཐོག་མ་ནས་
 གཟིགས་མཐོང་ཆེན་པོ་གནང་བ་མཚོན་ཡོད། རྩོགས་གཅིག་ནས་བསམ་ན་དཔལ་འབྱོར་དོན་
 གྲུབ་ཀྱི་མཁྱེན་དཔྱད་ཀྱི་ཆལ་རྒྱུགས་ཤིང་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་རྒྱས་པ་ན་ད་གཟིང་སྤྲུལ་
 པའི་སྦྱར་རོས་བརྒྱུད་པ་ཡང་ཡིན་གྱིད།

འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱལ་ཡོངས་ཡོད་པ་ནི། དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཁོང་ལ་གསར་ཉིད་གཉིས་ཀའི་
དབང་ལུང་ཁྱིད་གསུམ་མང་འབས་ན། ཉིད་མའི་«གྲ་བཟའི་ཆོས་བྱུང་» ལས། “དེ་ཨེས་ཨེ་ཆོས་
གྲགས་རྒྱ་མཆོས་ཀྱང་། གྲུ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་འབྲུབ་སོགས་ལ་དགོངས་འདུས་དང་། གཏོར་
ཆེན་རྒྱ་མིང་པའི་ཆོས་བདག་ཀྱང་ཡིན། ཨེ་བརྒྱད་པས་ཀྱང་རྒྱལ་ཁོབ་བཟུ་ཤིས་ནམ་རྒྱལ་ལས་
རྟ་ནག་གི་རྒྱུབ་སྐྱོར་ནམས་གསན་ནས་སྤྲུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་པ་དང་།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
རྒྱལ་ཁོབ་ན་རིམ་ཉིད་མའི་ཕྱོགས་ནས་མཁར་ཆེན་དཔལ་གྱི་དབང་སྤྲུག་དང་། གསར་མའི་
ཕྱོགས་ནས་རས་རྒྱུང་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐྱུར་ངོས་བཟུང་བ་ལྟ་བུའི་ནམ་པ་ཡོད།

འོན་ཏེ་སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་འབྲུག་པ་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཀྱའ་ལྡོངས་དེ་ལྷར་ཡོད་ཕྱིར་རྒྱལ་ཚབ་ན་རིམ་
 དེ་དག་གི་སྤྱི་ལ་པ་དངོས་འབྲེལ་ཡིན་ནམ་ཡང་ན་དགོས་པའི་དབང་གིས་ངོས་བཟུང་བ་ཞིག་
 ཡིན་ཞེ་ན། ཡིན་ཀྱང་སྲིད་ལ་མིན་ཀྱང་སྲིད། ཡིན་ཀྱང་ཡ་མཚེན་དགོས་པ་མེད་ལ་མིན་ཀྱང་
 རིན་ཐང་ཚུང་དུ་འགོ་བ་མེད། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་བོད་དུ་དར་ནས་ཁམས་གསལ་
 འཁོར་བའི་གནས་ནས་སྟེ་བོད་པ་གྲུ་མེད་པས་ལྷུབ་པ་ཐོབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་པ་མོགས་

བཤད་བཞིན་དུ་བོད་པ་ཚོས་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་སྐུལ་སྐྱེད་སྐུལ་པ་ཙམ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལས་
མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་སྐྱེད་མ་ཚད་ལྡན་ནི་སྐུ་ཡང་མེད་པས་མཐའ་བསྐྱེད་པོད་དུ་ནང་བསྐྱེད་
དར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ངན་ཕྱོགས་ནས་ཚོས་དང་གྲུབ་མཐའ་ཁ་འཛིན་གྱི་འཐབ་འཁྲུགས་མང་
དུ་བྱུང་ཞིང་། ད་ལྟའི་ཆར་མི་རིགས་སྤིང་པོ་གཉན་འཕྲང་དུ་ཚུད་པ་འདིའོ། །བཟང་ཕྱོགས་ནས་
སྐྱེད་མེད་གསར་དུ་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་དང་སངས་རྒྱས་པའི་མཚན་གཞི་མི་རྟོག་པོ་གཅིག་ཀྱང་སྟོན་
རྒྱུ་མེད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་བོད་དུ་དར་བའི་བཀའ་བློན་དང་གཞོན་པ་གང་ཆེ་སྐྱེད་གིས་
གཞུགས་བར་མཛོད་ཅིག །

སྐུལ་སྐྱེད་གཏམ་དང་མཚུངས་པར་བོད་དུ་ལུང་བསྐྱེད་ཀྱི་གཏམ་འདི་ཡང་མེད་ས་མེད་པ་ལྟ་
བུས་ཤིན་དུ་དར་བྱབ་ཆེ། འཇམ་མགོན་སློབ་ཁྲིམ་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་«ཤེས་བྱ་མཛོད་» དུ། “མ་
བྱོན་སངས་རྒྱས་དྲུག་པ་མེད་གཤིང་རྩ་བུ་རྒྱུ་མེད་ས་དཔའི་རྒྱལ་བསྐྱེད་པ་དཔལ་ལྷན་དུས་
གསུམ་མཁུན་པ། གྲུབ་ཆེན་ཀམ་པ་ལྟེ་ཀུན་མཁུན་རང་བྱུང་རྩི་རྩེ་སོགས་རྩི་སྤྱི་དུ་གྲགས་
པའི་མི་ཡི་སངས་རྒྱས་གཉིས་པའི་སྐྱེས་རབས་ཕྱིང་བ་ད་ལྟ་ཡན་བཅུ་བཞིར་བྱོན་པ་སྐྱེ་
ཕྱིང་རེ་རེ་ནམ་ཐར་ཕྱིན་ལས་བྱ་སྐྱོབ་ཀྱི་གྲངས་ཀྱང་ཆད་གཟུང་བར་མི་བྱས་ཤིང་། གཙོ་བོར་
རྟོགས་ལྡན་གྲགས་པ་སངས་ཀྱི་སྐྱེས་པ་རབས་ཀྱི་ཕྱིང་བ་འོད་དཔག་མེད་དངོས་རྒྱལ་བ་གར་གྱི་
དབང་ལྷག་ཞུ་དམར་ཅོད་པན་འཛིན་པ་བཅུ། གོ་སྤྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེ་འཕྱིང་གསང་
བའི་བདག་པོ་རྒྱལ་ཚབ་ན་རིམ་ལྔ། འགྲོ་མགོན་རས་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་འཕྲུལ་རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་
མགོན་དངོས་སྐྱེད་སི་དུ་ན་རིམ་བཅུ་གསུམ། གཏེར་སྟོན་རིན་ཆེན་སྤིང་པའི་སྐྱེ་སྐྱེད་དཔལ་པོ་
ན་རིམ་དགུ།” ཞེས་རྒྱལ་ཚབ་ན་རིམ་ལྔ་ཙམ་ལས་མེད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས།

འོན་ཏེ་སློབ་ཁྲིམ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པ་རིམ་དགུ་ཙམ་བྱོན་ཟིན་ཅིང་། རྒྱལ་ཚབ་

ན་རིམ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕ་སྐུ་རོ་མས་རོ་ས་འདྲིན་མཛད་པས་ཚུད་བཅས་སུ་ཡང་མེད་
པའི་ཐོག་ལྟག་པར་རྒྱལ་ཆབ་དྲུག་པ་ནོར་བུ་བཟང་པོ་ནི་ཀཱ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྗེ་ཆེས་གཅིས་
གཟིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་མ་ཟད་མཚུར་སྤུས་གཅིས་པའི་བོད་དབྱུས་ཀྱི་ཀར་དགོན་ལྟག་མ་ཐམས་
ཅད་རྒྱལ་དབང་ཀཱ་པ་ན་རིམ་གྱི་ཕྱག་ཏུ་ཐོབ་པ་ནི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་ཆབ་དྲུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཡིན་པས་ཀཱ་པ་བཅུ་པས་ནོར་བུ་བཟང་པོ་ཉིད་རིགས་སྤྱས་སུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡང་དེའི་
དོན་དུ་ཡིན་ཚུལ་འབྲེལ་ཡོད་ནམ་ཐར་དང་ཆོས་བྱང་མང་པོའི་ནང་དུ་འཁོད་པ་གཟིགས་
བཞིན་དུ། དུས་སྐབས་དེར་ཀཱ་པ་གཤམ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་འཇམ་
མགོན་ལྷོ་ཁྲིས་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཞིག་གིས་རྒྱལ་ཆབ་ནོར་བུ་བཟང་པོ་སོགས་རྒྱལ་
ཆབ་ཆེས་མ་ནུམས་ཡབ་སྤྱས་ཀྱི་གྲངས་འདྲེན་ལས་སྤྱད་པ་ཡིན་ནམ།

རྒྱལ་ཚབ་ཕྱི་མ་རྣམས་མཛད་སྤྱོད་ཆུང་བས་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན་པོ་དག་འཁྱུང་དགའ་སྟོན་པོ་བྱང་དགུ་
 བརྟེས་རྟེས་མཆུར་སྤུར་བར་སྐབས་“དེལ་བྱ་འཁྲོལ་བ་ཅམ་ལས་ར་བརྟུངས་དང་སྤུབ་སྐྱོར་གྱི་དམི་
 ཚོག་”པའི་དྲུས་སྐབས་བྱུང་ཚུལ་ཞུ་དམར་བདུན་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཕྱིས་སུ་བོད་
 དབུས་སུ་ཀར་བསྟན་མེ་རོ་ཅམ་དུ་གྱུར་ནས་རྒྱལ་ཚབ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཀམ་པ་བརྟུག་ཅིག་པ་
 ཕྱིན་གྱི་ཀམ་པ་ན་རིམ་གྱི་མཛད་སྤྱོད་ཡང་ཆུང་བའི་ཐོག་ཞུ་དམར་དགུ་པ་ནི་ཁྲི་ལ་ཡང་ལེབས་
 རྒྱུ་མ་བྱུང་བ། སི་དུ་ཚས་འབྱུང་སྟོན་གྱི་སི་དུ་ན་རིམ་པལ་མོ་ཆེར་ཡང་དམིགས་བསལ་མཛད་
 རྟེས་དེ་ཅམ་མེད་པ། དཔའ་བོ་དང་ཉེ་ཤིང་སྐྱ་སྤེང་མང་པོ་ཡང་དེ་མཆུངས་ཡིན་པ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་
 སློ་གྲོས་མཐའ་ལས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཚབ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཁོ་ན་ནག་བསུབས་གཏོང་མཛད་པ་ཞིག་རེད།

རྒྱུ་མཚན་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པ་ཞིག་མ་ཐོབ་ཀྱང་གཅིག་བྱས་ན་དེའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི། སློ་
ཤོས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་གསུང་«རྒྱཆེན་བཀའ་མདོར་»དུ་བཞུགས་པ་མཉམ་གྱི་བཤད་པ་ཞིག་

ལས། “དེའང་སྤྱན་རས་གཟིགས་རྒྱལ་དབང་ཀམ་པ་སྐྱེ་ཕྱིང་བཅུ་བཞི་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་
ཐར་འཕྱིན་ལས་ནི་རྒྱ་དཀར་ནག་ བོད་གངས་ཅན་ཀྱན་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར་ལ། དེ་ཉིད་
ཀྱི་སློབ་མའི་ཚུལ་འདྲིན་ཀྱང་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་སྤངས་ཏྟགས་ཡོན་ཏན་རྣམ་དབྱེར་མེད་པ་འོད་
དཔག་མེད་མགོན་རྒྱལ་བ་ཞུ་དམར་བ་སྐྱེ་ཕྱིང་བཅུ། ལྷག་ན་དོ་རྩེ་རྒྱལ་ཆབ་དཔལ་འབྱོར་དོན་
གྲུབ་ནས། རོར་བུ་བཟང་པོ་སྡེ་མ་ཡན་ཆད་གོ་བྱི་སྐྱེ་ཕྱིང་ལ། རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་ཀུན་ཉིང་ཉའི་
སི་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཅན་དྲུག་དང་པ་སྤྲའི་ལྷགས་ལྷན་དྲུག་ གཞན་དཔལ་ལྷན་དཔལ་འབྱོར་དང་།
ཉེའོ་རིན་པོ་ཆེ་ན་རིམ་སྟེ་ཡབ་སྲས་རྣམ་པ་ལྔ་ནི་ཨོ་རྒྱུན་ཆེན་པོའི་གཏེར་ལུང་དུ་མ་ནས་ལུང་
གིས་ཟིན་ཅམ་དུ་མ་ཟད་མཐོང་ཐོས་དུན་རེག་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ལ་སྦྱོར་བའི་
བསྟོད་བསྐྱེད་ཆེ་བཞིན་དུ་མ་མཛད།” ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར། སལ་ཆེར་རྒྱལ་ཆབ་སྐྱེ་ཕྱིང་སྡེ་
མ་ལྔ་ལས་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་གཏེར་ལུང་མེད་པར་བཞེན་འདམ་མགོན་སློ་བྲོས་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་
དེ་ལྟར་གསུངས་པར་མངོན།

འོན་ཀྱང་སྤྱིར་གསང་སྐྱགས་གསར་མ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་གྱི་ཆེ་བཞིན་བྱེད་སྐབས་ཀམ་
བཀའ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས། འདམ་དཔལ་རྩ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལུང་། “ཅོད་པཎ་བཟང་པོ་མཐོན་ཀ་
ཅེ། ཞིས་པ་ཀམ་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དང་། དགེ་ལྷགས་པ་རྣམས་ཀྱིས། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་གྱི་ལུང་། “དེ་ལྟར་
སློབ་ཟུང་སྟོབ་མེད་ལྷན་བརྩེ་བ་ཅན། ཞིས་པ་རྩེ་ཅོང་ཁ་པ་ལ་འདྲན་པ་སོགས་ནི་འབྲེལ་མེད་
དོན་གཞན་ལས་མ་འདས་ཤིང་། རྟིང་མའི་གཏེར་ཆོས་སུ་གྲགས་པ་རྣམས་སུ་ཡང་། མིང་ནི་ཀ་
དང་ཁ་སོགས་དང་། བསྟན་པ་གསལ་བྱེད་སྦྱིས་བྱ་འབྱུང་། ཞིས་པ་ལྟ་བུ་གོ་རྒྱུ་ཡོད་ལ་མེད་དང་།
རྟོར་སོག་གི་དམག་འབྱུང་བ་ལ་དེ་བསྟོག་པའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
གཞན་ཐམས་ཅད་ནུས་མེད་ཡིན་པ་ལ་གྱུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོན་ནུས་ལྷན་ཡིན་པ་ལྟ་བུས་གྱུ་རུ་རིན་
པོ་ཆེ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་དེ་ཁོན་འུམ་ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་གལ་ཆེ་ཚུལ་འཁོད་ཡོད།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་སྟན་གྲགས་ཆེ་བ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་ད་ལྟང་
ཆོས་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཉན་འཕྲང་མང་པོར་དཔུང་སྐབས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་།
བོད་ཀྱི་མི་རིགས། ཆབ་སྲིད་བཅས་ལ་ཕན་ཐོགས་པའི་ལུང་བསྟན་ཞིག་ནི་རྣམ་དཔྱད་དང་ལྟན་
པའི་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་ཞིག་གི་སློབ་སྟོན་ཅམ་ཡང་མི་སྣང་བས་སློབ་ཀྱིས་མཐའ་ཡས་པས་གཏེར་ཆོས་ཀྱི་
ལུང་བསྟན་མེད་པ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་རྣམས་ཆོས་བརྒྱུད་
ཀྱི་གྲལ་ནས་འབྲུག་པར་མཛད་པ་ཡང་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཛད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་རྣམས་
ལས་དག་སྣང་སྟོང་དགོས་པ་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་།

འོན་ཀྱང་དེ་ཅམ་གྱིས་གཏེར་ཆོས་རྣམས་གལ་མི་ཆེ་བའམ་ཕན་ཐོགས་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་
པར་དུས་སྐབས་སོ་སོར་ཐོན་པའི་གཏེར་ཆོས་རྣམས་སུ་སྐབས་དེར་མཛད་ཕྱིན་རྒྱས་པའི་སླ་
སྤྱལ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་འཁོད་པ་དང་། གཏེར་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་ཕྱིན་སུ་ཆེ་ཆེ་རྣམས་
གཏེར་བདག་ཏུ་མངའ་གསོལ་བ་སོགས་ཀྱིས་གོང་ས་ལྷ་པ་ཡས་མས་ནས་བཟུང་ཕྱིས་སུ་བོད་དུ་
དུས་འགྱུར་མ་བྱུང་གོང་གི་བར་དུ་ས་བཀའ་དགེ་གསུམ་ཀྱི་སླ་སྤྱལ་མང་པོར་རྟིང་མའི་གཏེར་
ཆོས་རྣམས་ལ་ཐུགས་མོས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་ནས་རང་གི་ཆོས་བརྒྱུད་དང་གདན་ས་མང་པོ་མེ་
རོ་དང་མིང་ཅམ་དུ་གྱུར་པའི་སློབ་པས། ད་ལྟའི་བར་གཏེར་ཆོས་ནི་མ་དར་ས་མེད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་
པས་རྟིང་མའི་བསྟན་པ་ལ་ནི་བཀའ་བྱིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་མངོན་པས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ངོས་ནས་བཤད་
ན་དཔུང་གཞིའི་རིན་ཐང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལོ།

༥ རྟག་ཏུ་བྱ་གཉིས་པ།

དེ་ཡང་ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་དོན་རྒྱུ་དགོངས་གཅིག་གི་འགྲེལ་ཆེན་«ཀར་ཤིག་ཆེན་མོའི་»
ནང་དུ། “ཇི་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་སྒོ་བ་མ་གོ་བྱི་ཆེན་པོ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ནི། དེས་དོན་
དུ་རྩེ་བཅུན་ཞི་བ་འོད་ཀྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པར་ཡང་གྲགས། གང་ཟག་རང་རྒྱུད་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ན་དགྲང་ལོ་བརྒྱད་པ་ཞིག་ནས་རྩེ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་བྱང་དུ་རྟེན་པ་དང་བཀྲམ་སྟེ་
དང་རིམ་གོ་དང་སྐྱབ་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནི་བསྐྱེད་ཀྱང་མ་བཅག་
པ་ཙམ་མ་གཏོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འབྱོར་དུ་འཕྲུལ་པར་བསྟེན་ནས། གསང་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྟོན་དུ་གྱུར་ཏེ། སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་ནས་མིག་འཕྲུལ་ལྟར་ཆོ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་བྱུང་
འདུག་དོན་རྩེ་མཐོང་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་དུ་གྱུར། ཇི་བཅུན་དེ་ཉིད་ལ་རྩེ་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་མཆོས་
གཏུགས།” ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེ་མཚུངས་«ཆོས་བྱང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་» ལས། “སྐྱེ་སྐྱེ་བ་བྱི་མའི་འདྲེན་པར་དགོངས་
ནས་སྐྱེས་ཆེན་མང་པོ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་གསན་པར་མངགས། བཀའ་བསྟན་འཕྱུར་གཉིས་གའི་
ལུང་གིས་ཐོག་བྱངས་པོད་ན་བཞུགས་པའི་ཆོས་མ་གསན་པ་མེད་པར་གྲགས།” ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་རྣམས་སུ་ཁོང་གིས་ས་གནས་མང་པོར་ཐེབས་
ནས་འབད་པ་ཆེན་པོས་སླ་མ་མང་པོ་བསྟེན་མཛད་པ་ནི་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱང་ཆོས་ཤིག་ཏུ་
འགྲེལ་བཤེས་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། སླ་མ་སུ་དང་སུ་བསྟེན་མིན་ཞིབ་ཕྲ་བྲིས་མེད་པར་བསྟེན་དོས་
ནས་དེའི་སྐོར་ཞིབ་འདུག་དམིགས་བསལ་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེ་བར་མཐོང་།

དེ་ལ་ཅུ་བའི་སླ་མ་ནི་ཀམ་པ་དུག་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ཡིན་པ་ཡོངས་གྲགས་ལྟར། ལྷ་དམར་

བཞི་པའི་གསལ་ཡིག་ལྟར་ན་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཐོག་མར་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་བ་
 གྱིས་ཀྱིས་མཐོང་བ་དོན་ལྟན་གྱི་མཐུན་ནས་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོན་པ་བཞེས་པར་གསུངས།
 དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་ཐུག་ཏུ་དགེ་སྟོང་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དགེ་སྟོང་གི་སྟོན་པ་གནད་མཁན་
 གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པས་ན་མཁན་ཆེན་གྱི་མཆན་གནས་ཀྱང་ཡོད་ན་ཡང་། ཁོང་གིས་དགེ་ཚུལ་
 སྟོང་གི་སྟོན་པ་བཞེས་ས་སུ་ཡིན་བཤད་དཀའ་བར་མཐོང་།

མཐོང་བ་དོན་ལྟན་ཡིན་ཅེས་སྟུང་ཕྱིར་ཡང་མཐོང་བ་དོན་ལྟན་གྱིས་སྟགས་ཕུ་བའི་ས་ནས་དགེ་
 ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་བཞེས་རྗེས་དགེ་སྟོང་གི་སྟོན་པ་བཞེས་པའི་དགྲུང་ན་མ་སོན་པའི་གོང་དུ་སྟགས་
 ཕུ་བ་སྐྱུ་གཤེགས་པ་ཡང་སྟགས་ཕུ་བ་དགྲུང་ན་ཏུ་ཅང་མཐོ་ཡང་མཐོང་བ་དོན་ལྟན་ལ་བསྟེན་
 རྒྱུ་གྱི་སྟོན་པ་འབྲུལ་བའི་དོན་དུ་བསྟགས་ནས་ཡོད་པ་ལ། སྐར་པའི་མི་ཞིག་དང་མ་མཐུན་
 པས་ཉེ་གནས་གྱིས་མཐོང་བ་དོན་ལྟན་གྱིས་སྐྱ་མ་གཞན་ཞིག་གི་ས་ནས་བསྟེན་རྒྱུ་གྱིས་བཞེས་
 ཟིན་པར་ཞུས་པའི་ཞུན་གྱིས་སྟགས་ཕུ་བ་སྐྱུ་གཤེགས། གནས་ཚུལ་དེས་མཐོང་བ་དོན་ལྟན་ཡང་
 ཐུགས་པམ་པ་ལྟ་བུས་བྱིས་སུ་དགེ་སྟོང་གི་སྟོན་པ་མ་བཞེས་པ་ལྟ་བུར་གསལ།

དེ་ལྟར་ན་བསྟེན་རྒྱུ་གྱི་སྟོན་པ་མེད་པར་དགེ་ཚུལ་སྟོང་གི་སྟོན་པ་གནད་པའི་མཁན་པོར་
 མི་རུང་བས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་ཐུག་ཏུ་མཐོང་བ་དོན་ལྟན་གྱིས་སྟགས་ཕུ་བའི་ས་ནས་དགེ་
 ཚུལ་སྟོང་གི་སྟོན་པ་མ་བཞེས་པར་མཛད་ན། དེའོ་ན་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་ཐུག་ཏུ་སྟེན་རྒྱུ་ནས་
 སྟོན་པ་བཞེས་སམ་སྟུང་ན། སྟགས་ཕུ་བའི་རུང་ནས་བཞེས་པ་ཡང་ཡིན་སྟེན་པ་སྟེ། སྟགས་ཕུ་
 བ་ནི་དུས་སྐབས་དེར་སྟོན་པ་གནད་མཁན་གྱི་མཁན་པོ་སྟན་གྱགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཅིང་དཔལ་
 འབྱོར་དོན་གྱི་ཐུག་ཏུ་སྐྱ་མ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། འོན་ཀྱང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་ཐུག་ཏུ་མཐོང་
 བ་དོན་ལྟན་དགྲུང་ལོ་མཐོ་བ་ལ། མཐོང་བ་དོན་ལྟན་བསྟེན་རྒྱུ་གྱིས་བཞེས་པའི་དགྲུང་གྲངས་ལ་

མ་མེབས་པའི་གོང་ནས་སྟགས་ཕུ་བ་སྐྱུ་གཤེགས་ན་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟགས་ཕུ་བའི་
བྱང་ནས་མ་མཐར་ཡང་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་རྒྱ་ནི་བྱུང་བ་དགའ།

དེ་ལྟར་ན་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཁན་ཆེན་མགོ་སློན་པའི་བྱང་ནས་སྡོམ་པ་བཞེས་ཡོད་
ལས་ཆེ་བ་སྟེ། མཁན་ཆེན་མགོ་སློན་པ་ནི་དུས་སྐབས་དེར་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གནང་
མཁན་གྱི་མཁན་པོ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་མཁན་ཆེན་མགོ་སློན་པ་ཡང་དཔལ་
འབྱོར་དོན་གྲུབ་དགྲུང་གྲངས་བརྒྱ་བཞི་ལ་མེབས་སྐབས་སྐྱུ་གཤེགས་པས་ཡང་སྟིང་དཔལ་འབྱོར་
དོན་གྲུབ་ཀྱིས་དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ས་སུ་ཡིན་ཏེ་ཅང་བཤད་དགའ་བར་མཐོང་།

དེ་ལས་གཞན་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་པལ་མོ་ཆེ་ནི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཐོང་བ་དོན་
ལྡན་རང་ནས་གསན་མཛད་པས་བན་སྒར་བ་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་
དོན་གྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་མདུན་ནས་ཆོས་བླ་ཁོ་ན་ཡང་ལོ་བཞིའི་
རིང་དུ་གསན་པའི་ཚུལ་ལྷན་ལྷེང་དུ་གསལ་བའི་བན་སྒར་བའི་རྣམ་ཐར་ནས་འབྱུང་བས་ཆོས་
གཞན་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོས།

སླ་མ་གལ་ཆེ་བ་གཉིས་པ་ནི་ཀམ་པ་རོལ་པའི་རྫོང་འོ་སློབ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ། ཀམ་པ་ལྷ་པ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་དང་། ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱིས་དགེ་ཚུལ་གྱི་
སྡོམ་པ་བཞེས་སའི་སླ་མ་སྟགས་ཕུ་བའམ་མཚལ་མིན་པ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་
ཡིན། འདི་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་བ་གཞན་སྟོང་འཛིན་པས་ཁ་ཅིག་གིས་ངོ་ནང་པར་ཡང་འདོད། དེའི་
མདུན་ནས་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཆོས་མང་ཅམ་གསན་པས་རྣམ་ཐར་མང་པོའི་
ནང་དུ་སླ་མ་གཙོ་ཆེ་བའི་གས་སུ་འཁོད་ཡོད།

སྒྲ་མ་གཤམ་ཆེ་ཤོས་གཞན་ཞིག་ནི་ཞུ་དམར་སྐྱེ་ཐེང་གསུམ་པ་ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ལ། ཞུ་
དམར་ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ནི་ཀམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲོབ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཀམ་པ་མཐོང་
བ་དོན་ལྟན་དང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་གཉིས་ཀས་སྒྲ་མར་བསྟེན་ཚུང་ཡོད།

ཡང་བཀའ་འཁྱུར་བ་ཤུག་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་པ་དེ་ཡང་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲ་མ་
གཤམ་ཆེ་བ་ཞིག་སྟེ། དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རྣམས་སུ་བཀའ་བསྟན་འཁྱུར་གྱིས་
མཆོན་པའི་བོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཆོས་ལ་མ་གསན་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་ལ། དཔལ་
འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བཀའ་འཁྱུར་དང་བསྟན་འཁྱུར་རྣམས་གསན་ས་ནི་གཙོ་བོ་བཀའ་འཁྱུར་
བ་ཤུག་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པ་ཡིག་ཆ་གཞན་དུ་མི་གསལ་ཡང་། འབྲི་གྲང་ཀུན་དགའ་
རིན་ཆེན་གྱི་གསན་ཡིག་ཏུ་གསལ། འབྲི་གྲང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་ནི་ཀམ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་
མཆོའི་སྒྲོབ་མ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀམ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོ་ནས་དབང་རིན་ཆེན་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་བརྒྱུད་པ་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གསན་ཚུང་ཡོད།

འབྲི་གྲང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱི་གསན་ཡིག་ «བྱིན་རྒྱབས་རྒྱ་མཆོའི་དཔལ་འབར་»
ནི་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པས་ན་ཁུངས་ཀྱང་ཏུ་ཅང་བཅུན་པར་སྤང་། དེའི་ནང་
དུ་དབང་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་མདུན་ནས་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོས་
ཕྱོགས་བསྐྱོགས་གནང་བའི་ཕྱག་ཆེན་རྒྱ་གཞུང་གི་ལུང་གསན་པའི་སྒྲ་བརྒྱུད་གསུངས་པ་ན།
“ཀུན་མཁྱེན་འཛམ་གླིང་པ། མཐའ་ཆེན་ཤེས་རྡོར་བ། སྒྲ་མ་ཆོས་དཔལ། ཆོས་རྗེ་གྲགས་དོན་
པ། བཀའ་འཁྱུར་བ་ཤུག་རྒྱལ་མཆན། དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ། ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོ། དབང་
རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། དེས་སྐུན་སྐུ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་
པོ་ལོ།” ཞེས་འབྲུང་བ་ལ། བཀའ་འཁྱུར་བ་ཤུག་རྒྱལ་མཆན་འདི་ཉིད་བོད་ཀྱི་བཀའ་འཁྱུར་

གྱི་ལུང་རྒྱན་དུ་འཁོད་པའི་སྤྲེལ་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ནམ་ཐར་ཞིབ་ཕྲ་མ་ཐོབ། འདི་ཉིད་
གྱི་དྲུང་ནས་རིང་སྟོན་གྱི་རྒྱལ་ཆབ་ས་སྐྱའི་དྲགས་པོ་བཟུ་ཤིས་ནམ་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་བཀའ་འཇུག་
འི་ལ་པོ་དང་བསྟན་འཇུག་པལ་མོ་ཆེ་གསན་པར་གསལ་ལ། ད་ལྟ་བོད་དུ་དར་བྱུང་ཆེ་བའི་
བཀའ་འཇུག་གྱི་ལུང་རྒྱན་ནི་བཀའ་འཇུག་བ་ཤུ་རྒྱལ་མཆན་ནས་གོང་དཀར་རྩི་རྩེ་གདན་
པ་ལ་བརྒྱད་པ་དེ་ཡིན་པར་གྲགས།

དེ་བཞིན་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད་ཡིག་ནང་དུ་ཀམ་པ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྟོབ་མ་མཚུར་སྤེལ་གདན་ས་བ་འཇམ་དབྱངས་ཆེན་མོའི་ལུང་འདྲན་མང་ཅམ་
ཡོད་པ་དང་། ཞུ་དམར་བཞི་པའི་གསན་ཡིག་སོགས་སུ་འཇམ་དབྱངས་ཆེན་མོའི་བཀའ་འཇུག་
གྱི་ལུང་ཆ་ཆང་བ་ཡང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལས་བརྒྱད་པར་བསྟན་པས་ན་འཇམ་དབྱངས་
ཆེན་མོའི་མདུན་ནས་ཀྱང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་དབང་དང་ཁྲིད་ལྷན་པར་རྟོགས་ཐུབ།

ད་དྲུང་ཞུ་དམར་སྟུན་སྤྲེལ་ཆོས་གྲགས་གྱི་གསན་ཡིག་ལྟར་ན། དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་བཅར་
ནག་ཅན་གྱི་གཏོར་དབང་ལུང་དང་བཅས་པ་ནི་མཐོང་བ་དོན་ལྷན་གྱི་ཅུ་བའི་སྤྲེལ་མ་རིན་ཆེན་
སྒྲ་བའམ་སོག་དཔོན་རིག་པའི་རལ་གྱིའི་མདུན་ནས་གྲུ་ཤི་པས་ལྷན་པ་དང་། ཡང་དེའི་མདུན་
ནས་སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ་ཡང་གསན་པར་གསལ།

ཡང་རྟ་མགིན་དཔལ་པོ་ལྟ་བཞིའི་རྩིས་གནང་དང་བཅས་པ་ནི་གཏོར་སྟོན་སངས་རྒྱས་སྤྱིང་
པའི་སྟོབ་མ་སྤྲེལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མདུན་ནས་གྲུ་ཤི་པས་གསན་པར་གསལ་བ་ལ། འདི་ཉིད་སངས་
རྒྱས་སྤྱིང་པའི་སྤྲེལ་ཡེ་ཤེས་རྩིས་པ་དེ་ཡིན་པ་འདྲ་སྟུན། རྟ་མགིན་ནག་པོ་ལྷགས་རལ་ཅན་
ཞེས་གྲགས་པ་འདི་ནི་མངའ་བདག་ཉང་གི་གཏོར་མ་ཡིན་པ་དང་། ཀམ་པ་དབང་ལྷག་རྩིས་
འདིའི་སྐབས་ཐབས་ཤིག་མཛད་པ་བཀའ་འཇུག་དུ་བཞུགས་པའི་ནང་དུ་འདི་ལ་མཐོང་བ་དོན་

ལྷན་དང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་གཉིས་གས་མཛད་པའི་ཡིག་ཆ་ཡོད་པར་གསལ། འདི་ནི་རྒྱལ་
ཚབ་ན་རིམ་གྱིས་ཀླུ་པ་ན་རིམ་ལ་ཕུལ་བའི་དབང་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ཅིང་། འདི་ཉིད་
དབང་ཕྱག་རྩྭ་རྩོམ་གཅིག་གིས་ཀྱན་གྲོལ་གྱི་ནང་དུ་ཡང་བཞུགས།

རྒྱལ་བ་གཡུང་གི་རང་རྣམ་གྱི་ལུང་ནི་ཀླུ་སྐྱེ་ཞེས་པའམ་མཚུར་ཕུ་སྐྱེ་བསོད་ནམས་མཚོག་
ལྷན་ལས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་གྱིས་གསན་པར་གསུངས་པ་ལ། འདིའི་བསོད་ནམས་མཚོག་
ལྷན་ནི་བྱ་སྟོན་སོགས་ཀྱི་སློབ་བརྒྱུད་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་རས་
པ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལུང་རྒྱན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སློབ་མ་འབྲོང་བྱ་ག་བཞི་
པ་སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མདུན་ནས་གོ་མི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་གྱིས་གསན་པ་དང་། དེ་
བཞིན་མཁན་ཆེན་མགོ་སློན་པ་སློབ་ཀྱིས་རྒྱལ་མཚན་དང་། འབྲོང་བྱ་བ་གྲགས་པ་སློབ་ཀྱིས་སོགས་
ཀྱི་མདུན་ནས་ཀྱང་གོ་མི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་གྱིས་དབང་ལུང་གསན་ཐུང་ཡོད་པར་གསལ།

ཡང་བན་སྐར་བ་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་ནི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཚོས་གོགས་ཡིན་ཀྱང་།
འཇམ་མགོན་སློབ་ཀྱིས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་གསན་ཡིག་ཏུ་བན་སྐར་བའི་མདུན་ནས་དཔལ་འབྱོར་
དོན་གྲུབ་གྱིས་མཁས་གྲུབ་ཨོ་རྒྱན་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཚོས་སྐོར་པལ་མོ་ཆའི་ལུང་གསན་པར་
གསུངས་པ་བཞིན་བན་སྐར་བ་ལ་ཡང་ཚོས་འབྲེལ་ཡོད་པར་སྣང་།

ཁྱད་པར་«སྐམ་པོའི་གདན་རབས་བེ་རུ་ཆའི་ཐེང་བ་»ལྟར་ན་སྐམ་པོའི་གདན་རབས་འཛིན་པ་
ཚོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་ཅེས་པ་རྩིས་ཆུལ་གྱི་སྐུ་ལ་པར་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དུ་སློབ་མའི་
གཙོ་བོ་སྐྱགས་ཕུ་བ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་དང་། གོ་མི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ། མཁན་ཆེན་
སློབ་ཀྱིས་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་ཡིན་པར་གསལ་བས་ཚོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་གི་མདུན་ནས་ཀྱང་གོ་མི་
དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་གྱིས་ཚོས་མང་ཙམ་གསན་ཡོད་པར་སྣང་། ཁོ་བོས་འདིའི་དཔར་ཐེངས་

དང་པོའི་ནང་དུ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་འདི་ཉིད་གཙང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་དང་གཅིག་ཡིན་པར་བྲིས་ཀྱང་། ཕྱིས་སུ་ཁོམ་པ་བྱུང་དུས་དཔུང་པ་བྱ་སྐབས་དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པར་རྟོགས་ཤིང་། དོན་དུ་སྐམ་པོ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་གི་སློབ་མ་ཉིད་ཀྱི་དཔོན་པོ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་དང་། དེའི་སློབ་མ་གཙང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་ཡིན་ལ། གཙང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་ནི་ལོ་རས་པའི་སྐྱ་སྐྱར་ཡང་གྲགས་པས་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཡིན་པར་སྣང་།

མདོར་ན་ནམ་ཐར་དུ་གོ་བྱེད་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་དགུང་ལོ་བརྒྱ་བཞི་འཁོར་སྐར་ཆེན་ཀྱི་གུའི་གུང་པར་མངའ་གསོལ་བར་གསལ་བ་ལྟར་ན་ཁོང་གིས་སལ་ཆེར་དགུང་ལོ་བརྒྱ་བཞིའི་རྒྱུ་ཙམ་ནས་བསྐྱབ་པ་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་ཅིང་དབང་ལུང་སལ་མོ་ཆེ་གསན་གྲུབ་སྟེ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་བའོ། །

༡ གུའི་གུང་པའི་རྩ་སྒྲིག།

གོ་བྱེད་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཁྱོད་དུ་གུའི་གུང་པ་ཞེས་གྲགས་པ་ལ། ཐོག་མའི་ཆར་ཀམ་འེ་སྐར་ཆེན་ལ་གུའི་གུང་པ་ལས་ཕྱག་མཛོད་ཅེས་པ་དམིགས་བསལ་མེད་ཆོད་ཀྱང་། ཕྱིས་སུ་ཕྱག་མཛོད་ཅེས་པའི་ལས་ཀ་འདི་ཡང་བྱུང་སྟེ། བར་སྐབས་ཤིག་མཚུར་སྤྱི་ཕྱག་མཛོད་འགའ་ཞིག་ལ་གུའི་གུང་པའི་ལས་ཀ་འདི་ཉིད་སྒྲིང་སྟོལ་ཡོད་པར་བཤད།

དེར་བརྟེན་ཉི་དུས་ང་ཆོའི་སྤྱི་ཆོགས་འདིར་ཤེས་ཡོན་འབྱར་དུ་ཐོན་པ་དག་གིས་གུའི་གུང་པ་འདི་ཉིད་ཕྱག་མཛོད་ཀྱི་དོན་དུ་བསམ་ནས། «མཚུར་སྤྱི་དཀར་ཆག་» མཛོད་མཁན་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་གིས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཐད་དུ། “གུའི་གུང་པ་”ཞེས་ཕྱག་མཛོད་པ་ནི། ཞེས་འབྲེལ་བཤད་གནང་ཡོད། སྤྱི་ཆོགས་སུ་དེ་ལྟར་གྲགས་པའི་དབང་གིས་དེང་སང་ཀམ་པ་

དགུ་བརྒྱུད་དུས་བྱེད་བཞག་ཀམ་ཚང་གི་ལོ་རྒྱུས་དབྱིན་ཡིག་ཏུ་བྲིས་པ་ནམས་སུ་ཡང་
གུའི་གུང་པ་དེ་ general secretary ཞེས་པར་བསྐྱར་ཡོད།

དེ་ནི་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་གྲགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ཡང་སྤྱི་དེ་ཉིད་གང་ཡིན་མིན་ང་ཚོས་དེའི་
ཁུངས་ངོ་མ་རྒྱ་ནག་གི་རིག་གཞུང་དངོས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པས་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། དེ་
ལ་གུའི་གུང་པ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་སྐད་ཡིན་ཅིང་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྐྱ་གདངས་དངོས་ནི་གོ་ཀོང་ལྷ་བུ་ཡིན་
ལ་ཡིག་གཟུགས་ནི་ 国公 ཡིན། བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྟོང་པ་ནམས་སུ་གུའི་གུང་པ་ཞེས་བྲིས་པ་ནི་
རྒྱ་སྐད་དང་མཐུན་ན་ཡང་། འགའ་ཞིག་གིས་གུའི་ཞེས་པའི་འདི་དེ་འབྲེལ་སྒྲ་ལ་ངོས་བཟུང་ནས་
སྐབས་རེ་གུ་ཡི་གུང་པ་ཞེས་འབྲི་བ་ནི་ཚིག་འདི་ཉིད་སྐྱ་བསྐྱར་ཡིན་པ་ཏ་མ་གོ་བའི་སྐྱོན་ནོ། །

འདི་ཉིད་རྒྱ་ནག་ཏུ་གནའ་ལྷ་མོ་ནས་སྤྱི་བོ་གནས་ནམ་པ་ལྷ་ཡོད་པའི་གཅིག་ཡིན་ཅིང་།
གོ་གནས་ལྷ་ནི་ 𠂇 གུང་། 公 𠂇 གོ་ 侯 𠂇 བོ་ 伯 𠂇 ཇི་ 子 𠂇 ནན། 男 བཅས་སོ། གོ་གནས་
ལྷ་པོ་འདི་དག་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་ལྷ་པའི་ནང་དུ་བཅུ་མས་པའི་མེང་ཇི་ « 孟子 » ཞེས་
པའི་ནང་དུ་གསལ་བས་ལོ་རྒྱུས་ཏ་ཅང་རིང་། རིམ་པས་གོ་གནས་འདི་དག་ལ་ཡན་ལག་མང་དུ་
གྱེས་ཏེ། འཕོ་འཁྱར་ཕྱན་བྱ་བྱུང་ན་ཡང་། ཕྱིས་ཀྱི་བར་སྐབས་མཐུད་གནས་ཡོད།

གནའ་དུས་མང་ནི་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་རྒྱལ་པོའི་གོ་གནས་ཡིན་པས་རིམ་པ་དང་པོ་དང་། གུང་ནི་
གོ་གནས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་པ་ཡིན། ཀྱི་བྱང་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ 公 གུང་ལ་ཡང་།
國公 གུའི་གུང་། 軍公 རུན་གུང་། 縣公 ཤན་གུང་བཅས་ཡོད་པ་སོགས་ 公 གུང་གི་ནང་
གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་འཕར་ཆག་བྱུང་ཡང་མཐོ་ཤོས་ནི་ 國公 གུའི་གུང་རང་ཡིན་པར་གྲགས།

འོན་ཀྱང་དེ་རྗེས་ཚིན་ནི་ཉུང་ 秦始皇 གིས་རྒྱ་ནག་གཅིག་གྱུར་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོའི་གོ་
གནས་ནི་ཉུང་རྟེ་ 皇帝 ཡིན་པས་མང་ཞེས་པའི་གོ་གནས་ནི་གོང་མའི་སྐབས་ལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་

ནས་གོ་གནས་མཐོ་ཤོས་ནི་གུང་ངམ་གུའི་གུང་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན། ཡང་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་
ལྟར་ན། གུའི་གུང་གི་གོ་གནས་འདི་ནི་སྐུ་དྲག་གི་གོ་གནས་ 遼朝 ལའོ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་གི་གསུམ་པ། 秦朝 ཆིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདུན་ཡོད་པའི་ནང་གི་
གསུམ་པ། 元朝 ཡུན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་ནང་གི་གསུམ་པ་ཡིན་པར་བཤད།

གང་ལྟར་ཡང་གུའི་གུང་པའི་གོ་གནས་ནི་གོང་མ་དང་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་རྣམས་ཀྱི་སྲས་གཙོ་
བོའམ། དབྱས་གཞུང་གི་གཞུང་འཛིན་མི་སྟོན་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་སྟོན་བྱས་རྗེས་ཅན་དང་། མཐོང་
བཀྲར་འོས་པ་རྣམས་ལ་འདི་ཉིད་སྟོན་སྟོན་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་སྐབས་རེ་མངའ་སྟེ་དང་ཞིང་ཆེན།
གཞན་ཡང་རང་སྟོངས་ལྗོངས་གཅིག་གི་དཔོན་པོ་དང་། ཡང་ན་གཞན་འོག་དབང་བསྐྱར་གྱི་རྒྱལ་
ཁབ་ཆུང་དུ་འདི་དཔོན་པོ་དང་། ཡང་ན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཆེན་པོའི་གོ་གནས་ཤིག་གོ། །

རྒྱ་ནག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གྲགས་ཆེ་བའི་གུའི་གུང་པ་གཅིག་ནི་ 周朝 ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་
སུ་བྱུང་བའི་ 周公旦 ཀྱི་གུང་ཏན་ཞེས་པ་དེ་རེད། ཁོང་གིས་གཅེན་པོ་རྒྱལ་པོའི་ཁྱིམ་བཞུགས་
པ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་རྒྱལ་ཆབ་ལྟ་བུ་མཛད་ནས་རྒྱལ་སྲིད་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱུངས་པས་མངའ་
ཐང་རབ་ཏུ་རྒྱས། དེ་ནས་གཅེན་པོའི་སྲས་ལོ་ཆོད་ལ་སྟེབས་པ་ན་ལྷགས་དང་མཐུན་པའི་ཐོག་
ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་དང་སྟེ་པོ་ལྷག་ཏུ་ལྷག་ཏེ་རྒྱལ་པོར་མངའ་གསོལ་བ་ན་ཁོང་ནི་ཁྱང་
ཅི་མོགས་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དམ་པའི་སྟོན་པ་གཙང་བའི་མིག་དཔེ་ལྟ་སྟན་
གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་རེད།

མ་ཟད་ཁོང་གིས་རྒྱ་ནག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བཞག་པའི་ལྷགས་རྒྱུན་ཆེ་ཤོས་གཅིག་ནི་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་
ཀྱི་སྟོན་དུ་བྱུང་བའི་ 商朝 ཏང་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་གནམ་བདག་གིས་སྟངས་ཀྱི་བདག་པོར་ཏང་
རྒྱལ་རབས་བསྐྱོས་པ་ཡིན་པས་གནམ་འོག་གི་བདག་པོ་ནི་ཏང་རྒྱལ་རབས་ལས་གཞན་ཞིག་

གིས་བྱེད་པ་ནི་གནམ་བདག་གི་དགོངས་པར་མི་མཐུན་ཚུལ་སྒྲོགས་པ་ལ་ཤེས་རབ་ལྡན་པའི་གོ་
གུང་ཏན་གྱིས་སུ་ཞིག་གིས་གནམ་འོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒྲོང་ན་དེ་ཉིད་གནམ་བདག་གི་དགོངས་
པ་དང་མཐུན་པའི་དཔོན་པོ་ཡིན་པ་དང་། སུ་ཞིག་གིས་གནམ་འོག་ཚུལ་བཞིན་མ་བསྐྱངས་ཆེ་
གནམ་བདག་གིས་དེ་ཉིད་ཁྱིམ་པ་ལ་སྤྱོད་ཤིང་རན་པ་གཞན་ཞིག་སྤྱོད་གི་བདག་པོར་
མངའ་གསོལ་བའི་ལྷ་གྲུབ་དེ་ཉིད་དར་སྤྱོད་ཀྱིས་པ་ན་འདི་ཉིད་རྒྱ་ནག་ལ་རིག་གཞུང་རྒྱུང་པ་
དང་ཆོས་ལུགས་མ་རྒྱལ་གྱི་བར་དུ་གཞི་ཚའི་ལྷ་གྲུབ་གལ་ཆེན་དུ་གྱུར་པར་བཤད།

ཡང་འདི་ནི་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་ནག་གི་གདོད་མའི་སྤྱི་ཆོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་གོ་གནས་ཤིག་མིན་
པར་རྒྱལ་ཕྱོགས་སུ་ཡང་གུའི་གུང་གི་གོ་གནས་འདི་ཉིད་ཡོད་པ་ནི་ཤར་རྒྱལ་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་བཅུར་
པ་དག་གིས་དེ་ནི་དོན་དུ་དབྱིན་ལན་སོགས་ལ་ཡོད་པའི་ Duke ཞེས་པའི་གོ་གནས་འདི་ཉིད་
ཡིན་པར་བཤད་ཡོད། དེར་བརྟེན་དབྱིན་ཡིག་ཐོག་དུ་ 公 གུང་བསྐྱར་ན་ Duke དང་། ཡང་ 國
公 གུའི་གུང་བསྐྱར་ན་ Duke of State ཞེས་པར་བསྐྱར་དགོས་པ་ནི། རྒྱལ་ཕྱོགས་པ་ནམས་
གྱིས་རྒྱ་ནག་གི་གོ་གནས་ཀྱི་སྐོར་དཔྱད་པར་ཁྱུངས་གཞུགས་ས་གཙོ་བོ་ *A Dictionary of
Official Tittles in Imperial China* by Hucker Charles (Stanford University
Press 1985) ཞེས་པའི་ནང་དུ་ཡང་གསལ།

Duke རྒྱལ་ལ་རིམ་པ་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་པ་དང་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོར་གོ་གནས་ཀྱི་རིམ་པ་ངོས་
འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ལས། Germany རྒྱུ་མི་ནི་ལྷ་བྱུར་མཆོན་ན་གོ་གནས་མཐོ་
ཤོས་དང་པོ་ Emperor གོང་མ། གཞིས་པ་ King རྒྱལ་པོ། གསུམ་པ་ Grand Duke རྒྱལ་
ཆེན་པོ་དང་(དབྱིན་ལན་ཏི་ལ་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཞེས་འབོད་སྲོལ་མེད།) England དབྱིན་ལན་ཏི་
ལྷ་བྱུར་མཆོན་ན་རིམ་པ་དང་པོ་རྒྱལ་པོ་དང་བཙུན་མོ། གཞིས་པ་རྒྱལ་སྲས། གསུམ་པ་རྒྱལ་

ཡིན་པ་རེད། མདོར་ན་ཡུ་རོལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སུ་ཀྲུག་ནི་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་དབང་རིང་ལུགས་ཀྱི་
 ཁྲིམས་གཞིར་བཟུང་ནས་བཤད་ན་རྒྱལ་པོའི་འོག་གི་མི་དབང་ཚད་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་པར་བཤད།
 གོ་གནས་འདི་ཉིད་གནའ་རབས་ཀྱི་གོ་གནས་ད་ལྟ་ཤི་ཟེན་པ་འདྲ་མ་ཡིན་པར་དེང་སང་ཡང་
 དབྱིན་ལན་ཱིའི་རྒྱལ་སྐུས་ Prince Charles ཅར་ལེ་སི་ལ་ཡོད་པས། ང་ཚོ་བོད་པ་དག་གིས་
 ཀྲུག་ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་ཕྱག་མཛོད་དང་ general secretary སོགས་ལ་བསྐྱར་ན་སྤར་བོད་དུ་
 དམངས་གཙོ་ཐོག་མར་འཇུགས་སྐབས་ཆོགས་འདུའི་ནང་དུ་སྐྱེ་བྱག་འགས་ democracy ཱི་
 མོ་གེ་རེ་སི་ཟེར་ན་གང་རེད་ཅེས་བྲིས་པ་ན། ཅུང་ཟད་ཤེས་ཡོན་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བྱག་གཞན་པ་ཆོས་
 དབྱིན་ལན་�ིའི་ལུགས་སྲོལ་རེད་ཅེས་ལན་བཏབ། དེར་བརྟེན་སྐྱེ་བྱག་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཡིན་
 བ་ལྟས་ངན་གྱི་ལུགས་སྲོལ་དེ་འདྲ་བོད་ལ་མི་དགོས་ཞེས་བཤད་པའི་མཚར་གཏམ་དང་མཚུངས།
 ཉེ་ཆར་ 郭和卿 གོ་ཉེ་ཆིང་གིས་དེབ་ཐེར་ལྗོན་པོ་རྒྱ་ནག་དུ་བསྐྱར་བ་« 青史 » ཞེས་པའི་
 བང་དུ་ 古公公巴 གུ་ཀོང་པ་ཞེས་རྒྱ་ཡིག་གི་ཆོག་དངོས་མ་བྲིས་པར་བོད་ཡིག་གི་སྐྱེ་གདངས་
 རང་འཇགས་སུ་བྲིས་པ་ནི་གོ་གནས་འདི་དག་རྙིང་བྲགས་པས་ད་ལྟ་རྒྱ་ནག་གི་མི་པལ་མོ་ཆེས་
 གྲང་བོད་སྐད་རྒྱ་སྐད་གང་ཡིན་ཏེ་མི་གོ་བའི་གནས་ལ་ཐུག་པ་དང་། དེ་བཞིན་མཁས་དབང་ཁྱོ་
 རུ་ཆོ་རྣམ་གྱིས་མཛད་པ་« མཚུར་སུ་དགོན་དང་ཀམ་པའི་བྱུང་བ་མདོར་བསྐྱུས་ » ཞེས་པའི་
 དཔུང་ཚོམ་གྱི་ནང་དུ། “མཚོད་གོང་ལྷ་བྱང་དུ། ལྷ་མ་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་འབྱེང་དང་པོ་གོ་
 ལྷོར་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ནི། ཀམ་པ་དུག་པའི་ཐུགས་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་གཙོ་བོ་དང་། ལྷོར་ལྷའི་
 གོ་ལྷོར་གྱི་ཕྱག་ལས་(ཕྱག་མཛོད་) གནང་། རྗེ་དུག་པའི་དགོངས་རྗེས་དང་རྒྱལ་ཚབ་གྱི་
 བསྐྱར་འགན་བཞེས། ཀམ་པ་སྐྱེ་བྱེང་བདུན་པ་ངོས་འཛིན་མཛད་། ཅས་གསུངས་ཏེ་གོ་ལྷོར་
 མཚན་གནས་དང་ཕྱག་མཛོད་ཀྱི་དོན་གཅིག་པར་དགོངས་པ་འདི་དག་གི་ནོར་འཁྲུལ་ཀྱང་གྱི་

གཞི་ནི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་རྒྱ་ནག་གི་གོ་གནས་རྟིང་པའི་རིགས་བཅད་སྟོང་གཏོང་བར་ཏུ་ཅང་
དགའ་ན་ཡང་དེའི་ནང་དོན་དང་རྒྱབ་སྐྱོངས་སོགས་ཀྱི་སྐོར་གང་ཡང་མི་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་
དང་ལམ་སྲོལ་ངན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད།

༧ ཀམ་ཚང་གུའི་གུང་པའི་འགན་དབང་།

དེ་ཡང་ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཁུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཐོག་མར་དབུ་བརྟེས་པའི་
སྐབས་སུ་མཚུར་སྤྱོད་པ་ཡང་གྲུ་པ་སྟོང་ལྷག་གསུམ་ལྷག་ཙམ་འདུས་པར་«སྟོ་རོང་ཆོས་བྱུང་»
སོགས་སུ་གསལ་ན་ཡང་དེ་སྐབས་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚོགས་སྡེ་སྤྱིར་བཏང་བ་ལས་ཡར་ཐོན་རང་
བཞིན་གྱི་སྒྲིག་རིམ་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་མེད། དེ་བཞིན་ཀམ་པ་གྱི་ཡང་གནམ་
འོག་གི་ལུང་པ་མང་པོར་རྩ་འཁུལ་སྟོན་བཞིན་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚོགས་པར་
གཟེགས་རྟོག་གནང་བའི་དུས་སྐབས་དེ་ཙམ་མ་བྱུང་བར་ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་རྣམས་ལས་མཐོང་བྱུང།

དེ་རྗེས་ཀམ་པ་རང་བྱུང་རྫོང་འཛིན་སྐབས་སུ་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་འདི་ཉིད་དར་བྱུང་དང་སྟོབས་
ཤུགས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་མ་ཟད་སྒྲིག་རིམ་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐབས་སུ་ཡུན་
གོང་མས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱའི་གུང་པའི་གོ་སར་མངའ་གསོལ་བ་ནས་བརྩུང་
གྱའི་གུང་པ་ཞེས་པའི་མཚན་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱུང་བས་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གྱའི་གུང་པའི་
གོ་གནས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ནི་ཡུན་རྒྱལ་རབས་ལ་ཐུག་ཡོད། དེ་ནས་བརྩུང་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་
ལ་མཚོན་ན་ནང་ཁུལ་དུ་དབུའི་གཙུག་གཏོར་ལྟ་བུ་ནི་ཀམ་པ་སྐྱེ་མེད་རིམ་བྱོན་རང་ཉིད་ཡིན་པ་
བཤད་མ་དགོས་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་གནང་དུས་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དབུས་གཞུང་ལྟ་བུ་ནི་ཀམ་འི་
སྐར་ཆེན་ཡིན་ཅིང་། དེའི་སྐངས་འཛིན་གནང་མཁན་ནི་གྱའི་གུང་པ་རིམ་བྱོན་རྣམས་རེད།

ཆོས་བརྒྱད་གཞན་གྱི་ལྷགས་ལྟར་བཤད་ན་ཀམ་ཚང་གི་གུའི་གུང་པ་ནི་སྤར་བཀའ་གདམས་དང་
བཀའ་བརྒྱད་གོང་མ་ནམས་ཀྱི་བྱག་སྒྲིལ་སྤྱན་སྒྲུབ་ཞེས་པའི་གོ་གནས་དེ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱན་སྒྲུབ་ནི་
དང་སང་ཞབས་བྱེ་ཞེས་པ་སློབ་མ་པལ་པའི་ནང་གི་པལ་པར་ངོས་འཛིན་གྱི་སྤྱན་སྒྲུབ་
སྤྱན་སྒྲུབ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སློབ་མ་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་ཁྱད་སྤྲུག་ས་གཤིས་དགའ་
བོ་ལྟ་བུ་དང་། རྩོམ་པའི་སློབ་མ་བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་སྒྲིལ་འབྲེད་འབྲོམ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་
དང་། འབྲི་གུང་པའི་སྤྱན་སྒྲུབ་སྤྲངས་ལྟ་གཟིགས་གཤུང་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་འབྲུང་
ཁྱད་སྤྲུག་སྤྱན་སྒྲུབ་གྲགས་འབྲུང་ལྟ་བུ་སྤྲུལ་པའི་དང་དེའི་སློབ་མ་ནམས་ལས་སྤྲུལ་པ་དང་སྤྱན་སྒྲུབ་ཉི་
ཤོས་དང་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གོ་ས་མཐོ་ཤོས་སུ་ངོས་འཛིན་སྒྲིལ་ཡོད།

ཀམ་ཚང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བསམ་ན་གུའི་གུང་པའི་དུས་སྐབས་དེ་ནི་ཀམ་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་
པ་ཤིན་ཏུ་དར་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་ཀམ་ཚང་གི་སྤྱི་ལོ་སོ་སོ་ལ་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་
ཆེ་ཞིང་། མཚན་སྟན་དང་མཛད་ཕྱིན་ཆེ་བའི་སློབ་མ་མང་དུ་ཡོད་པ་ནི་སློབ་མ་དགོས་པ་
བཞིན། «དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ་» ལས། «ཆོས་རྒྱུ་རང་བྱུང་རྩོམ་པ་ནི། རྟོགས་ལྡན་བསམ་
གཏན་རིན་ཆེན། ཤེ་གྲགས་པ་སེང་གོ། རྟོགས་ལྡན་རྩོམ་པ་རྟོགས་ལྡན་ལྟ་ཡོད། འག་སྤྱི་གས་པ།
ཡི་རྒྱལ་བ། རྩོང་སྟོན་གཞོན་ནུ་འབྲུམ། སྤྱན་སྒྲུབ་རྩོམ་པ་རིན་ཏུ་འདྲེད་པ་ལྟོས། འདི་བེར་ནག་ཅན་ལ་མངའ་བཞེས།
སྟག་ལུང་གུན་སྤངས་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱལ་བ་གཤུང་སྟོན་པ། མཁས་གྲུབ་རྩམ་རྒྱུ་ལ། གཤམ་གྱི་པཎ་
ཆེན། མཁས་གྲུབ་དར་རྒྱལ་བ། སྤྲུལ་དར་འབྲུང་། མཁས་ཆེན་ཆེ་བར་བ། སློབ་དཔོན་འཇམ་
ཉག་སྟོག་སྤྱི་དགའ་བཞི་པ་སེང་གོ་རྒྱལ་མཚན། མཛོན་པ་བ། སྤྱན་སྤྲངས་པ། ལ་སྟོན་པ་མགོན་
རྒྱལ་བ། དགོ་འདུན་སྤང་པའི་མཁན་པོ་མཁས་བརྩན་པ་ལགས་སོ། །

ཆོས་རྒྱུ་རྩོམ་པའི་རྩོམ་པ་སྤྱི་ལོ་སོ་སོ་ལ་སློབ་དཔོན་གུའི་གུང་པ་རིན་ཏུ་འདྲེད་པའལ། ཆོས་རྒྱུ་རིལ་སྤང་

པ། ཀུན་སྒངས་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ། ལྷོ་རིན་པོ་ཆེ། རྩེ་བཙུན་ནགས་མགོ་བ། རི་མགོ་བ། ཤ་
ར་བ། མཚོ་དཀར་མོ་བ། བྱམས་ཚས་པ་བྱང་ཚུབ་རྒྱལ་མཚན། ཀམ་པ་དགོན་གཞོན། ཚས་རྩེ་
མཁའ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །” ཞེས་སོ། །

ལྷ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སློབ་མ་བགྲངས་པའི་སྐབས་སུ། “དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཚོག་ཏུ་
གྱུར་པ་ནི་གུ་ཤྱི་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན། གུ་ཤྱི་སློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། གུ་ཤྱི་རིན་ཆེན་དཔལ། གུ་ཤྱི་
དོན་གྲུབ་འོད་ཟེར། གུ་ཤྱི་ཚས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། གུ་ཤྱི་ཤུག་བཟང་པོ། བཀའ་བཞི་པ་རིན་ཆེན་
བཟང་པོ། སྤུལ་སྤྱུ་ཚས་དཔལ་ལེཤེས། རོམ་པ་བྱ་བྲལ་བ། མ་སེཾླགས་ལྷན་ལ་སོགས་པ་མང་
ཏུ་བྱོན།” ཞེས་འགོས་ལོ་གཞོན་ཏུ་དཔལ་གྱིས་ཀམ་པ་སྐྱེ་བྱེད་ན་རིམ་སོ་སོའི་སློབ་མ་གཙོ་བོ་
རྣམས་ཀྱི་མཚན་རེ་རེ་བཞིན་བགྲངས་སྐབས་གུའི་གྲང་པར་ཕེབས་པ་རྣམས་གཙོ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་
གས་སུ་བགྲངས་གནང་ཡོད།

འོན་ཀྱང་སྤུལ་བརྒྱད་རྣམས་ལ་མི་རབས་ཏུ་མའི་རིང་བསགས་པའི་མང་དུ་རྩེས་དང་སྟན་གསལ་
ཡོད་པའི་ཐོག་ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་འདིར་སྤུལ་སྐྱེ་རིམ་བྱོན་ཅམ་ལས་གཞན་ཕུལ་བྱུང་གི་མི་སྣ་ཅི་
ཅམ་བྱུང་ཡང་དེ་དག་ལ་རིན་ཐང་དང་འཚམས་པའི་གཅེས་སྤྱོད་སྲོལ་ཆེར་མེད་པར་བརྟེན།
བར་སྐབས་རིང་ཞུ་དམར་ན་རིམ་ཅམ་ལས་གཞན་ཀམ་པ་སྐྱེ་གོང་མ་རིམ་བྱོན་གྱི་སློབ་མ་ཕུལ་
ཏུ་བྱུང་བ་ཀམ་དགོན་གཞོན་དང་། འཇམ་དབྱངས་ཆེན་མོ། དཔལ་སྐང་ལོ་རྩ་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་
ཐར་འབྲི་བ་དང་གསུང་ཚོམ་ལ་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་མེད་པའི་གནས་སྤངས་ལ་བརྟེན་ནས་
ད་ཆ་བྱིད་མི་གཞན་གྱིས་ལྟ་ཞོག་ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་སྐབས་ཀམ་པའི་སློབ་
མ་གཙོ་བོ་ནི་ཞུ་དམར་ལས་གཞན་པལ་ཆེར་མེད་སྤང་ལྟ་བུ་ཤར་གྱི་ཡོད།

དོན་དུ་དེ་སྐབས་ཞུ་དམར་སྐྱེ་ཐེང་དང་པོ་རང་བྱུང་དོན་མེས་ཀམ་པོ་གནས་ནང་གི་གདན་སར་
བསྐོས་ཀྱང་ལམ་གྲོངས་མ་བྱུང་བས་མཚུར་གནས་ནང་གི་བདག་པོ་ཅམ་ལས་ཀམ་ཚང་གྱི་
ཡོངས་ཀྱི་ངོས་ནས་དབང་ཚད་དང་གལ་གནད་ཆེར་མེད་ཅིང་། དེ་མེས་«ཀམ་ཐིན་ལས་པ་
ཆེན་པོས་དྲིས་ལན་» ལས། “ཇི་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་པ་དང་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་འབྲེས་པས། ཇི་འོ་
དྲུང་གིས་ཀོང་པོ་དང་ལྷ་རིའི་ཀར་བསྟན་མཐའ་དག་ ཇི་རོལ་པའི་དོན་མེས་ཇི་མཐའ་སྟོད་པ་ལ་
གཏད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཏད་པས།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཞུ་དམར་གཉིས་པ་ལ་རོལ་པའི་
དོན་ཇི་དང་། གསུམ་པ་ལ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱིས་ཀོང་པོ་དང་ལྷ་རིའི་ཁུལ་གྱི་ཀར་བསྟན་མཐའ་
དག་གཏད་པ་ན་ཞུ་དམར་ན་རིམ་ནི་ཀོང་པོའི་ཁུལ་གྱི་ཀམ་བཀའ་བརྟུན་གྱི་སྐྱ་མ་གཙོ་བོ་ཡིན།

དེ་མཚུངས་བོད་དབུས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མཚུར་སྤྱི་གདན་ས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་གཟིགས་
རྟོག་གནང་མཁན་མཚུར་སྤྱི་འཇམ་དབྱངས་ཆེན་མོ་སོགས་མཚུར་སྤྱི་གདན་རབས་རིམ་བྱོན་
ཡོད་པ་དང་། ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཀམ་དགོན་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་གདན་ས་འདྲིན་པར་སི་ཏུ་ཁྲི་
རབས་རིམ་བྱོན་ཡོད་ཅིང་བྱིས་སུ་རིམ་གྱིས་སྤུལ་བརྟུན་གྱིས་བསྐྱངས་པ་ལས་དཔལ་སྤུངས་སི་
ཏུ་སྐྱེ་ཐེང་ན་རིམ་བྱུང་བ་དང་། ཀམ་པོ་གནས་ནང་དུ་ཀམ་པའི་དབོན་བརྟུན་དང་བྱིས་སུ་ནང་
སོ་དཔོན་པོ་སོགས་མདོར་ན་ཀམ་པའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་ཡོན་ཏན་ཐིན་ལས་དང་བཅས་
པའི་གདན་ས་ལྷ་པོར་ལུང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་གྱིས་ལྷག་པའི་གདན་ས་འདྲིན་པ་དུས་སྐབས་སོ་
སོར་རྒྱན་མ་ཆད་ཐེབས་གནང་ཡོད།

དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབུས་ནས་ཀམ་པའི་སྐར་ཆེན་གྱི་ལས་ཁུངས་ལ་བཞུགས་ཏེ་རྒྱལ་དབང་ཀམ་
པའི་བཀའ་དགོངས་གཞིར་བཟུང་གིས་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཀར་བསྟན་ཕྱིལ་པོར་དབང་
བརྒྱུར་གནང་མཁན་ནི་གུའི་གུང་པ་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཡིན་པས་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ་དང་

མཁས་གྲུབ་ཀྱི་ཆགས་མེད་སོགས་ཀྱིས་ཀམ་ཚང་གི་གུའི་གྲང་པ་རྣམས་ལ་“ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་
བསྟན་པའི་བདག་པོར”གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་པ་རེད།

རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀམ་པཀའ་བརྒྱད་པའི་གུའི་གྲང་པའི་གོ་ས་འདི་ཏུ་སློབ་པར་
ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྟན་སྲུལ་ཆོགས་པ་དགོས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཀམ་པ་སྐྱ་ཐེང་
རྩེས་མར་སྐྱ་ཡོན་དང་། དགེ་བསྟན་དང་དགེ་ཚུལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྡོམ་བཅས་འབྲུལ་མཁན་
ཀྱི་སླ་མ་དང་། དུས་སྐབས་དེར་ཆོས་བརྒྱད་པལ་མོ་ཆེར་དགོན་པ་སོ་སོར་སྡོམ་པ་གནང་མཁན་
ཀྱི་སླ་མ་གཙོ་བོ་གཅིག་ཡོད་པ་ལ་མཁན་པོ་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར། ཀམ་པཀ་ཚང་པར་
ཞུགས་པའི་རབ་བྱུང་རྣམས་ལ་དགེ་ཚུལ་སྡོང་གི་སྡོམ་པ་གནང་མཁན་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན་པས་
དུས་རྒྱུན་གུའི་གྲང་པ་རྣམས་ལ་མཁན་ཆེན་ཞེས་འབོད། སྤིད་ཀྱི་ཆ་ནས་ཀམ་པའི་སྐར་ཆེན་
བོད་ཁམས་གང་སར་འབྲུལ་བཞུད་བྱེད་པ་དང་། ས་གནས་ཀྱི་དཔོན་པོ་དང་སླ་ཆེན་ཁག་ཡུན་
དང་མིང་གོང་མ་སོགས་རྒྱལ་ཆེན་དང་རྒྱལ་པོ་ཁག་གི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་ཀམ་པ་ན་རིམ་གྱིས་
འབྲེལ་འཛུགས་སམ་མཇལ་འཕྲད་གནང་སྐབས་དེ་དག་ཆ་ཆང་གི་གོ་སྤྲིག་དང་སྐྱངས་འཛིན་
རྣམས་གཙོ་བོ་གུའི་གྲང་པས་གནང་དགོས།

ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་ཆད་ཀྱང་མཐོན་པོ་དགོས་པ་སྟེ་ཀམ་པའི་སྐྱ་སྐྱེ་ངོས་འཛིན་བྱེད་སྐབས་དེ་ཉིད་
ཀམ་པའི་སྐྱ་སྐྱེ་ཡང་དག་ཡིན་མིན་གུའི་གྲང་པས་ངེས་པར་ཏུ་མཁྱེན་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེ་
ནི་སྤིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གུའི་གྲང་པའི་གོ་སར་བཞུགས་པའི་སློབ་མ་དེ་ནི་ཀམ་
པ་ན་རིམ་གྱིས་བྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཐར་དང་ཡོན་ཏན་ཆ་ཆང་གསུངས་ཡུལ་དང་
གསང་བ་རྒྱ་མཚོའི་མཛོད་འཛིན་མཁན་གྱི་སློབ་མ་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་པས་ཀམ་པ་ན་རིམ་གྱིས་
སྐྱ་མ་གཤེགས་གོང་ཏུ་སྐྱ་སྐྱེ་བྱི་མ་དང་འབྲེལ་བའི་འདའ་ཁའི་ཞལ་ཆེམས་སུ་གྲགས་པ་ཡང་
ཁོང་རྣམས་ལ་གནང་སྲོལ་ཡོད།

དེ་བཞིན་ཁོང་ནམས་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་གང་དུ་འཁྲུངས་མིན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་མཁྱེན་པ་ནི་སོག་
དབོན་རིག་པའི་རལ་གྱིས་མཛད་པའི་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་ནམ་ཐར་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་མཁན་
ཆེན་མགོ་སློན་པ་དབུས་སུ་བཞུགས་སྐབས་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་ཏེ་ཁམས་སུ་འཁྲུངས་པའི་
ཀམ་པ་བྱག་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་སྐྱེ་སྐྱེ་འཁྲུལ་མེད་ཡིན་པའི་ཐག་གཅོད་གནང་བ་ལྟ་བུ་རེད།

ལྟག་པར་ཀམ་པའི་སྐྱེ་སྐྱེ་གསར་དུ་འཁྲུངས་པ་ཉིད་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་ཡིས་ངོས་ལེན་ཡོད་
མེད་གཏན་འབེབས་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོད་མཁན་ཀྱང་གུའི་གུང་པའི་བྲི་ཐོག་ཏུ་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད་
ཡིན་པ་ལས་སུས་སྤྱ་གུ་དེ་ཉིད་ཀམ་པའི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཡིན་པ་ཐོག་མར་ཞལ་ངོ་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་
འགྲིགས་པ་ནི་དེས་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ངོས་ལེན་ཡོད་པ་མཆོན་མི་ཐུབ་
པས་ཡིན་པ་བཤད་ཅི་ལ་དགོས།

དཔེར་ན་ཀམ་པ་མི་བསྟོད་དོ་རྗེ་ཀམ་པ་བདུན་པའི་ཡང་སྲིད་ཡིན་པ་ཐོག་མར་ཞལ་ངོ་ཤེས་མཁན་
སི་ཏུ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར་དང་། ལྷག་ལུང་གི་སྤྲ་མ་འཛིག་རྟེན་དབང་བྱུག་ཐ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡབ་
ཡུམ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་ཀམ་པའི་ཡང་སྲིད་ཡིན་པར་གཏན་ལ་འབེབས་ཐུབ་
པ་མ་ཡིན་པས་ཕྱིས་སུ་རྒྱལ་ཚབ་བཀྲ་ཤིས་ནམ་རྒྱལ་གྱིས་ཐབས་ཤེས་ཡོད་དགུ་རྩལ་སྦྱགས་ཀྱིས་
ཀམ་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ངོས་ནས་གཏན་ལ་བབས་པ་ན་གཞོད་ཀམ་པ་ཡིན་པར་
ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དང་ཚོད་མེད་དུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་རེད།

དེས་ན་དང་སང་ངོས་འཛིན་གནང་མཁན་དང་བྲི་འདོན་གནང་མཁན་ལྟ་བུ་གཉིས་སུ་བཤད་
ཀྱང་བྲི་འདོན་གྱི་ལྷགས་སྟོལ་དང་དེའི་ཐ་སྙད་ནི་རིམ་པས་དར་བ་ལ་སྤར་ཐོག་མར་ངོས་འཛིན་
མཁན་དང་དེ་ཉིད་ཡིན་མིན་གྱི་གཏན་འབེབས་གནང་མཁན་བཅས་གཉིས་ལས་མེད། གུའི་གུང་

པ་རིམ་བྱོན་གྱིས་དང་པོ་གནང་མི་གནང་གི་དུས་སྐབས་ཅི་རིགས་པ་བྱུང་ཡང་ཁོང་ནམས་ཀྱི་
འགན་དབང་གཙོ་བོ་ནི་གཉིས་པ་དེ་རེད།

༡༠ ཀམ་ཚང་གུའི་གྲང་པ་རིམ་བྱོན།

ཀམ་ཚང་གུའི་གྲང་པ་རིམ་བྱོན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གུའི་གྲང་པ་རིམ་ཆེན་དཔལ་ཡིན་པ་ལས།
ཁོང་ནི། ཞུ་དམར་མཁའ་སློབ་དབང་པོས་མཛད་པའི་རོལ་པའི་རྩོམ་ཐར་«ཡོན་ཏན་མི་
ཟད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་»ཞེས་པའི་མཛད་བྱུང་དུ། “གོང་འོག་གི་འགྲིག་རིམ་ནམས་དང་དག་
པའི་སྣང་བ་རྒྱ་མཚོ་གཙོ་ཆེར་དགྲུང་ལོ་ལྷ་པ་ནས་ཐུང་ན་ལས་མ་འདས་ཀྱི་བར་འབྲལ་མེད་
དུ་བསྟེན་ཅིང་། ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྱས་པ་མངའ་བ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གུའི་གྲང་པས་
ཞལ་ཏ་སྣང་བ་ཁོན་ལྷར་བཞུགས་ཏེ།” ཞེས་དང་། «མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་» ལས། “བྱུང་པར་
སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གུའི་གྲང་པ་རིམ་ཆེན་དཔལ་ནི་རྩོམ་ཐར་བྱུང་རྩོམ་སྟེང་མདའི་ནི་ཐང་
ལ་སྐར་བཞུགས་ཆེ་བྱིས་པ་དུ་མ་ལྟེ་བ་འཕྱུ་ཞིང་ཆེ་བའི་ཆོ་གཟིམས་བྱི་ཞིག་ཤོར་བས་གཞན་
ཐམས་ཅད་གར་འགོ་མ་རྟེན། བྱིས་པ་གཅིག་གིས་མེ་ཤིང་འཕྱུ་བའི་སྣྟ་ཅེ་པོ་ཁ་སྐྱབ་པའི་འོག་
དུ་ཞུགས་ཏེ་ཐག་པ་ནང་ནས་བཟུང་བས་བྱིས་བསྐྱོར་ཡང་ཐབས་མ་རྟེན་པས་འོག་ཐམས་ཅད་
ཡ་མཚན་དུ་བྱས། དེ་དྲུང་གིས་པ་མ་ལ་བཀའ་ལླུང་གནང་བས་སྤུལ་ཏེ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མཁུན་
པ་སུས་ཀྱང་གཞལ་དུ་མེད། དུང་ན་རིམ་གསུམ་ཀྱི་གུའི་གྲང་པ་མཛད་དེ་ཕྱག་རྒྱེས་མཐའ་ལས།
རྒྱ་ཏོར་གྱི་རྒྱལ་བུ་མི་ཆེན། བོད་ཀྱི་དཔོན་ཆེན་ཁྱི་དཔོན་སི་ཏུ་སོགས་ལས་ཀ་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ཚོད་མེད་དུ་བཀྱར། མཚན་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལས་གཞན་མི་འབོད། ཀམ་པའི་བསྟན་
པ་ལ་སློབ་མས་བྱ་བ་བྱས་པ་འདི་ཆེ་བ་ཡིན།” ཞེས་གསུངས། །

དེ་ལས་རྒྱས་ཙམ་ཞིག་སྟག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཁས་པ་རྟ་ཆག་ཆེ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་དུས་
རབས་བཅོ་ལྔ་པར་བཅུམས་པའི་«སྟོ་རོང་ཆོས་བྱུང་» ལས། “ཆོས་རྗེ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་སྟོབ་མ་
བུ་ཆེན་ནི་སྟོབ་དཔོན་གུའི་གུང་པ། མཁན་པོ་སྟོ་སྟོན་པ་སྟོ་གྲོས་རྒྱལ་མཆན།” ཞེས་སྟོབ་མའི་
གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མར་འདི་གཞིས་བགྲངས་ནས་དེ་རྗེས་སྟོབ་མ་སོ་སོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་
བསྟུས་རེ་འཆད་སྐབས་དེབ་ཐེར་དེ་ལས། “སྟོབ་དཔོན་གུ་གུང་པ་ནི། འབྲུངས་ལུལ་སྟོན་ལུང་
གི་གཤམ་གཤོང་། རྒྱུ་རྩ་ནས་མཆན་དང་ལྷན་པས་བསོད་ནམས་ཅན་དུ་ལུང་བསྟན། རབ་དུ་
བྱུང་ནས་འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ལ་གྲུབ་པ་ཐོབ། ཕྱིས་ཆོས་རྗེའི་ཉེ་གནས་མཛད་པས་
བཤེས་གཞིན་བསྟེན་པའི་ཐབས་ལ་སླ་མ་ལྔ་བརྒྱ་ནས་ཅི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་
སླ་མ་འདི་ལ་ཆང་བར་ཡོད་པར་མདོན། ཕྱིས་ཆོས་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་སྟུ་སྟེད་ཆེར་
བསྐྱེདས་ནས། དགུང་ལོ་ཡང་གྲངས་ཅན་ཀྱི་སྟེང་དུ་གོང་པོར་གཤེགས་ཞེས་ཐོས།” ཞེས་གསུངས།

ཀམ་པ་མི་བསྟོད་རྡོ་རྗེའི་དགོངས་གཅིག་གི་«ཀར་ཤེག་» ལས། “སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གུའི་གུང་
པས་ཐུང་ན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་། གལ་ཏེ་འདའ་ན་བུ་སྟོབ་རྣམས་གང་དུ་
གསོལ་བ་འདེབས་ཞུས་པས། བྱོད་དེ་ཙམ་དུ་གདུང་སེམས་ཆེན། ཁོ་བོའི་སྟེ་བ་ཕྱི་མ་ཤར་ཕྱོགས་
གོང་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་དང་ཉེ་བར་འོངས་བས་དེར་འདུན་པ་གཏོད་ཅིས་གསུངས་ནས། ཕྱིས་གོང་
པོ་དང་ཉེ་བའི་ས་རྡོ་ཨ་ལ་གོ་ཆེན་དུ་རྗེ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་བྱོན།” ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཀམ་པ་རང་
བྱུང་རྡོ་རྗེའི་སྟུ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་ཡང་ཐེབས་པ་ལ་གུའི་གུང་པས་རུས་པ་ཆེ་ཙམ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་གསལ།

དེ་ནས་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གུའི་གུང་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱིས་ཀམ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་སྟེ་གོང་
མའི་སྟུ་སྟེ་ཡིན་པར་ཀམ་པ་གཤམ་བརྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ངོས་ནས་ངོས་ལེན་གནང་ཞིང་།
རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་སྟུ་རུས་སུ་ཀམ་པ་གཤམ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཉེ་གནས་ཀམ་པའི་སྐར་ཆེན་དབུ་བརྟེས་པ་ན་

ཡང་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོས་སྐར་ཆེན་གྱི་དབུ་འཛིན་གནང་། རོལ་པའི་དོ་རྩེ་སྐྱ་གཤེགས་པའི་
རྩེས་སྟ། འགོས་ལོ་གཞོན་ལྷ་དཔལ་གྱིས་«དེབ་སྟོན་» ལས། “དེ་ནས་སློབ་དཔོན་གུའི་གུང་
པས་དབུ་ལ་བྲེ་ཆེན་བརྒྱུད་ཅུ་ལ་བརྩུངས་པའི་མཆོད་རྟེན་སྐྱ་གཟུགས་དུ་མས་བརྒྱན་པ་ལ་
སོགས་པའི་རྟེན་མང་པོ་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་མཚུར་སྤྱད་ཀྱི་ཀྱའི་གདན་ས་གཉི་གར་མཛད་
དེ་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་དོ།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགོངས་རྒྱུགས་ཀྱི་བྱ་བ་ནུམས་བསམ་
གིས་མི་བྱས་པའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱབས།

རིང་མིན་ཀམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངོས་འཛིན་དང་གཏན་འབེབས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་
འདི་ཉིད་གྱིས་མཛད་པ་ལ། མཛད་པའི་ཚུལ་ཡང་མི་བསྟོད་དོ་རྩེས་དགོངས་གཅིག་གི་«ཀར་
ཀྱུ་ཀྱུ་» ལས། “དེ་ཉིད་ཀྱང་བྱང་ཕྱོགས་རྟོར་གྱི་རི་མཐོ་བའི་སར་སྐྱ་ལྷ་ལྷ་ལས་འདས་ན། བོད་
ལ་རྟོར་ཁྲིམས་ཀྱི་གནོད་པ་དང་བྲལ་བར་དགོངས་ནས། ཀོང་པོ་ནས་བྱང་དུ་བཞུག་པའི་ལམ་
དུ་ཉར་འདམ་གྱི་རི་གཟིགས་སར། སང་ད་བཟོད་རི་པ་གིའི་མགུལ་ནས་མི་གྲགས་པ་ཅན་ཞིག་
འོང་བ་ཡིན་གསུངས་པས། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གུའི་གུང་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱིས་སྐྱ་གཤེགས་
ནས་སྐྱ་སྐྱེ་འཁྲུང་བའི་གསུང་དུ་འཕྱིག་ཚུད་དེ་དག་སློང་གཉིས་རི་རྒྱུད་དེ་ལྷ་རྟོག་ལ་བཞག་པས་
སྐྱ་མ་གཤེགས་གོང་ནས་འཇའ་དང་འོད་དང་མི་རྟོག་གི་ཆར་པ་སོགས་ཀྱི་ལྷས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱེ་བྱི་མ་
འཁྲུངས་པའི་ཁང་པ་དང་ཡབ་ཡུམ་སོགས་ངོས་ཟིན་པར་བྱང་། ཕྱིས་ཉར་འདམ་དུ་ཆོས་རྩེ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་བྱོན།” ཞེས་གསུངས།

«དེབ་སྟོན་» ལས། “སྤྱིར་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་བཟང་པོ། སློབ་དཔོན་གུའི་གུང་པ། ཆོས་
རྩེ་མཁའ་སྟོན་དབང་པོ། མཁན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ། རྒྱ་སངས་རྒྱས་དབང་ལྷག་ལ་སོགས་
པ་ནུམས་ལས་མདོ་དང་སྟགས་དང་ཟབ་མོའི་གདམས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་དབང་ལ་སོགས་

པ་གསན་པའི་རྩུ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་མཛད།” ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདི་ཉིད་
ཀྱི་མདུན་ནས་ཕྱག་ཆེན་དང་སྦྱར་དུག་ལ་སོགས་པའི་བྲིད་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ནས་སྤྲུལ་མའི་
གཙོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འཛིན།

ཆོས་རྒྱལ་ཀམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གུའི་བྱང་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་ལ་གཟེགས་སྐྱངས་ཅི་འདྲ་
ཡོད་ཚུལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མི་ཉག་མཁས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་ལ་གསུངས་ཚུལ་
འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པའི་རང་རྣམ་ལས་འབྱུང་བ་ལས་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་རྒྱས་མའང་
མེད་པ་རྣམས་ལ་ཚུང་བཤེད་ཀྱིས་ཁོ་བོའི་མཆན་དང་བཅས་ཏེ་འདིར་འགོད་པར་བྱའོ།

“ཤིན་ཏུ་དབེན་པའི་སྐབས་སུ་(ཀམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མི་ཉག་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་
ལ་)འདི་གསུངས། དེད་(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་)ཀྱི་བསྟེན་རྫོགས་ཆར་ནས་སྒོ་བ་དཔོན་གྱ་བྱང་
པས། ད་དའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རེ་ཤིག་རྫོགས་པ། ད་ཐམས་ཅད་ཁྱེད་རང་ལ་གཏད། ཁྱེད་རང་གི་
སྤར་གྱི་ཐམས་ཅད་མ་ཉམས་པར་ཡོད་གསུངས། བཏྲས་པས་སྤར་གྱི་ཐམས་ཅད་མ་ཉམས་པར་
འདུག ལ་ལ་སྤར་ནས་བཅིངས་པ་རྣམས་མ་བཀོལ་བར་འདུག མགུལ་ཁྱུག་རྣམས་ཁ་མ་བཀོལ་
བར་སྤར་བཞིན་འདུག་གསུང་ངོ་།

ཡང་དེད་(རིན་ཆེན་དཔལ་)ཀྱིས་ནང་སོ་རུ་བཅའ་ཅན་བཟའ་བ་མིན་པ། དར་ཁ་གཅིག་ཅན་
སྤར་ན་ཡང་བདག་ཏུ་འཛིན་མ་ཐུང་བ་དེ་ཡིན། དེད་ཀྱི་ཁམས་བཟང་ངན་འདྲ་བུར་ན་སྤར་
དེར་གར་བདེར་བསྐྱར་བས་ཆོག་ཆོག་གི་འཕྲོ་བའི་གསལ་འདེབས་ཡང་མི་དགོས། དོན་གྱི་འཕྲོ་
བ་དེ་དེད་ལ་ཡོད་པ་ཡིན། ཆོག་གི་འཕྲོ་བ་བྱེད་ཀྱང་སྦྱོན་མེད་གསུང་ངོ་། བྱི་ནས་གནད་གཅོད་
ཀྱི་སྒྲུག་བསྐལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་གཤེགས་(དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་)གསུང་།

དགུང་ལོ་ཅི་ཙམ་ཞུས་པས། བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་དགུ་ཡིན་གསུང་། ཁོང་(རིན་ཆེན་དཔལ་)ལས་བྱོན་པ་
ཡིན་གསུངས་ནས། དབུ་ཚལ་གཅིག་ལ་ཤ་རི་རམ་བྱེད་ཙམ་འབྱར་བ་གཅིག་བསྟན། ངའི་(དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་)ལག་ཏུ་བྱིན་རྩེས་བྱོན་པ་ཡིན་གསུངས་ནས་དབུ་ཐོད་ལ་རིང་བསྐལ་ཤིན་
ཏུ་དོད་པ་དཀར་ལ་འཆར་བ་གཅིག་བསྟན་ཏོ། ། ཞེས་སོ། །

དེས་ན་གུའི་གུང་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་འདི་ཉིད་སྤྱི་མཐོང་བཀའ་བསྟུན་པ་ལ་མིག་དཔེར་འོས་པ་
དང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྱེད་བས། “དེ་ལྟར་རྩེ་སྤྱི་མཐོང་བཞེད་
པ་མཐའ་དག་ཕྱག་ལེན་དུ་ཐེབས་པར་མཛད་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གུའི་གུང་པ་རིན་ཆེན་
དཔལ་དེའི་མཛད་པ་ནི་ཕྱག་བྱ་བའི་གནས་ཁོ་ནར་སྤང་ངོ་ཞེས་པ་ནི་ཞར་ལ་འོངས་པ་དང་བྱི་
རབས་ལ་གདམས་ངག་དུ་བྱ་བའོ། །” ཞེས་གསུངས་ན་ཡང་དེང་སང་ནི་ཁོང་གི་མཆོན་ཙམ་
ཤེས་མཁན་ཡང་ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་པ་འདིར་ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་དགོན་ནོ། །

དེ་རྩེས་སྤྱི་མཐོང་གི་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོ་གུའི་གུང་པ་གཉིས་པ་ནི་ཀམ་པ་རོལ་པའི་རྩོ་རྩེ་
དང་ཀམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཉིས་ཀ་འབྲལ་མེད་དུ་བསྟེན་སྦྱོར་པའི་མཁན་ཆེན་མགོ་སྟོན་
པ་སྟོ་གོས་རྒྱལ་མཆོན་ཡིན། བོད་ཀྱི་ས་གནས་དཔོན་པོ་ཞིག་གི་ནང་སྟོན་ཡིན་པས་མཆོན་དེ་ལྟར་
གྲགས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་། བྱིས་སུ་བོད་དུ་རིག་གནས་རྩེད་ཟད་ཤེས་ལ་ལོ་རྒྱུས་མི་ཤེས་པ་དག་
གིས་དཔེ་བྱ་དག་བྱེད་སྐབས་མ་དག་པས་དག་པ་སྟན་ཕྱང་བ་མང་བ་བཞིན་མགོ་སྟོན་ཞེས་པའི་
དོན་གོ་དཀའ་བས་པལ་མོ་ཆེས་མགོན་སྟོན་པ་ཞེས་བྲིས་མོད། ཁོང་གི་དུས་སྐབས་སུ་བཅུ་མས་
པའི་མི་ཉག་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པའི་རང་ནམ་དུ་འགོ་སྟོན་པ་ཞེས་ཡོད་པ་དང་། ལྟོ་རྩོད་ཆོས་
བྱང་དུ་སྟོ་སྟོན་པ་ཞེས་བྲིས་ཡོད་པ་དང་། དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་མགོ་སྟོན་པ་ཞེས་
བྲིས་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱིས་མིང་གཞིའི་འབྲི་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་རྩེས་འཇུག་ན་མེད་པར་ངེས།

ཁོང་ནི། «ལྷོ་རོང་ཆོས་བྱང་» ལས། “མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ནི། ལྷག་རང་ཆའི་ནང་ཆོན་མགོ་སྟོན་
ཆོས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་དྲུང་དུ་ཐེབས་ནས་སྟོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དད་པ་སྦྱིས་ནས་སྦྱོར་
མཛུགས་དུ་འབྲལ་མེད་དུ་བྱག་སྒྲོར་མཛད་ཅིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱན་སྡེ་པ་དང་། འདི་
པ་ཡི་ཡང་སྦྱོང་བསྐྱེད་ནས་ཆོས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོར་རིང་དུ་སྦྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྦྱིང་
པོ་བསྦྱལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་ནམས་བསྒྲགས་པ་སོགས་སེམས་ཅན་ལ་པན་
ངས་པར་སྦྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་ངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་ཏོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ནམས་
ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་མའི་ཉེ་གནས་མཛད་ཅིང་། བྱི་མ་ལ་ཏའི་གྲུ་ཤིའི་ལས་ཀ་གནང་། སྐར་པ་གོང་
པོར་འབྱོན་པའི་ལམ་དབྱི་གཤིས་སུ་སྤང་ལོ་རྒྱ་བ་བརྩ་གཅིག་པའི་ཆོས་བརྩ་བཞི་ལ་གཤེགས་
པའི་ཆེ་རིང་བསྐུལ་མང་དུ་བྱོན་ཅིང་འཇའ་འོད་ཀྱི་ནམ་པ་ཡང་མང་དུ་བྱུང་ངོ་། །” ཞེས་སོ། །

དེ་མཚུངས་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས། “དེ་ལ་གོ་བྱི་སྟོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ནི་དྲུང་གོང་མའི་དུས་
ནས་མཁན་ཆེན་གྱའི་གྲུང་པའི་ཕྱག་ཕྱིར་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་མཛད་། གྱའི་གྲུང་པ་གཤེགས་
རྒྱུ་དྲུང་འདིས་གྱའི་གྲུང་པའི་ལས་ཀ་བཞེས་ཏེ་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་ཆེན་པོ་ནམས་མཛད་།
བྱིས་མཆོག་གི་སྦྱལ་པའི་སྦྱོ་སེང་གའི་ཁྲིར་སྦྱན་དངས། གྱའི་གྲུང་པ་རེ་ཞིག་མཛད་དེ་ཆེ་ལྷ་སྐང་
དུ་གཤེགས་ནས་སྦྱོ་འབུམ་ཡང་བཞུགས་སོ།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཀམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐབས་ནས་སྟོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ཉིད་དགྲུང་ན་གང་འཆམས་
མཐོན་པོར་ཐེབས་ཤིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀྱང་མཁན་ཆེན་ཞེས་གཟིགས་མཐོང་ཆེ་བས་ན།
ཁོང་གི་སྒྲོར་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་གསུངས་པ་ང་ཆོས་མི་ཉག་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་
པའི་རང་ནམ་ལ་མཇལ་ན་འདི་ལྟར་འབྱུང་།

“བྱིད་(འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ)རབ་སྐང་དུ་བྱོན་རྒྱུ་སུ་མཁན་ཆེན་པ་(སྟོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་)

འདི་ལ་ཡང་སོའུ་གསུམ་ཙམ་སྐྱེས་པ་བྱང་གསུངས། ཁོང་(སློ་བྱོས་ཀྱལ་མཆན་)དགྲང་ལོ་དུ་
ལ་བྱོན་ཞུས་པ་ལ། ད་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁོང་དཔོན་སློབ་(རིན་ཆེན་
དཔལ་དང་སློ་བྱོས་ཀྱལ་མཆན་)གཉིས་ཀྱང་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ལུང་བསྟན་
པར་གོ་བ་ཡིན་ནོ། །བརྒྱད་ཅུ་ཙུ་དགྲུ་ལ་གཤེགས་སོ། །སྤྱིར་ནི་ཀྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱི་འཁོར་དུ་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཅིས་ཀྱང་འབྲང་བར་མདོ་ལས་མཐོང་ཡང་གསུང་འདི་ནམས་
ཀྱིས་གསལ་འདེབས་པ་བཞིན་གསུང་ངོ་། །

སློབ་དཔོན་གུའི་གྲང་པ་ལ་གོང་མའི་དུས་ན་བྱང་མཆོ་བཀྱའི་རིར་ལུང་བསྟན་པ་ཡོད་ཀྱང་སླ་
མ་འགོ་སློན་པ་འདི་ནི་འདུལ་བ་ལུང་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་ཀུན་དགའ་
བོ་བཞིན་དང་། ངང་པའི་སྐྱེས་རབས་ལས་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟར་བཞིན་ནོ། །ཡུལ་དུས་རེས་འགའ་
མིན། ཁ་ཙམ་ཆོག་ཙམ་མིན་པར་རང་གི་སྟོག་ལས་ཀྱང་སླ་མ་སྤྲུལ་པའི་སྐྱ་དེ་གཅེས་འཛིན་
བྱེད་པ་གཅིག་ཏུ་འདུག་གོ། །དེ་སྤྱི་ཡང་སླ་མ་ལ་བསྟེན་པ་ཡིན། ད་ཡང་བསྟེན་དགོས་གསུངས་
ནས་གཤེགས་དུས་ཀྱང་དབུ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བ་ཉེན་ནས་བྱོན་གསུངས། ངོ་མཆར་ཆེ་ཨ་ལ་ལ། སྤྱིར་
ཆོས་ལག་ལེན་གྱི་མཐའ་ཅན་ཡིན་ཡང་ལག་ལེན་འདེབས་དཀའ་ཤས་གཅིག་འདུག་དེར་སྟམ་
མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་མཁན་ཆེན་མགོ་སློན་པས་སྟོག་ལས་ཀྱང་གཅེས་འཛིན་གནང་སའི་
སྤྲུལ་སྤྲུལ་ནི་ཀམ་པ་དུག་པ་མཐོང་བ་དོན་ལུན་ཡིན་དགོས་པ་ལྟ་བུས་འདིའི་ཐད་ལོ་རྒྱུས་ནིལ་
པོའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ལ་ཡང་ཡང་མ་བསམ་ན་ཅུང་ཟད་གོ་དཀའ་བར་སྣང་།

དེ་ལྟར་མཁན་ཆེན་མགོ་སློན་པ་ནི་ཞུ་དམར་ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་བཞེས་
སའི་སློབ་དཔོན་ཡང་ཡིན་ཅིང་། ཁོང་གིས་ཀམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྲུ་གཤེགས་ཆེས་ཀམ་
བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོ་མཛད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲུ་སྤྲུ་ཀམ་པ་མཐོང་།

བདོན་ལྷན་ལ་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ནས་ལྷགས་མཐུན་ངོས་འཛིན་གནང་། ཀམ་བ་བླག་པ་ལ་མཐོང་བདོན་ལྷན་ཞེས་གྲགས་པའི་མཚན་འདི་ཡང་མཁན་ཆེན་མགོ་ཁྲོན་པས་གསོལ་བའི་ཚུལ་སོག་དཔོན་རིག་པའི་རལ་གྱིས་མཛད་པའི་མཐོང་བདོན་ལྷན་གྱི་ནམ་ཐར་མདོར་བསྟུས་ལས་འབྱུང་།

མཁན་ཆེན་མགོ་ཁྲོན་པ་ནི་ནམ་ཐར་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཀོང་པོ་ཅེ་ལྷ་སྒང་དང་འགའ་ཞིག་ཏུ་དབྱི་གཤེས་སུ་གཤེགས་པར་གསུངས། གང་ལྟར་ཡང་ཀོང་པོར་སྐྱུ་གཤེགས། མི་ཉག་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པས་མཁན་ཆེན་མགོ་ཁྲོན་པ་ཉིད་དགྲང་གངས་བརྒྱུད་ཅུ་ཙུ་དགྲར་བཞུགས་པར་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་ཕྱེང་སོགས་སུ་སྒང་ལོར་གཤེགས་ཚུལ་འཁོད་པ་དང་། མཐོང་བདོན་ལྷན་གྱི་ནམ་ཐར་བཅས་པན་ཚུན་ཕྱོགས་བསྟོམས་བྱས་ན་ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཆིགས་ནི། (1345-1433) ཡིན་པར་ཆོད་དཔག་བྱེད་ན་འགྲིག །

གུའི་གུང་པ་གསུམ་པ་གོ་ཕྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཉིད་གུའི་གུང་པར་མངའ་གསོལ་བའི་སྒྲོར། «མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་»གྱི་ནང་དུ། “ཕྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་བཀའ་བབས་གུའི་གུང་པར་མངའ་གསོལ་ཏེ་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པའི་བདག་པོར་བསྟོས།” ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། མཁས་གྲུབ་ཀམ་ཆགས་མེད་ཀྱིས།

“ཕྱིན་རྒྱལས་བཀའ་བབས་གུ་ཡི་གུང་པར་གསོལ། །

ལྷགས་གཉིས་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཆེན་པོར་བསྟོས། །” ཞེས་གསུངས།

དེ་དང་མཐུན་པར་«ལྷ་བ་ཚུཤེལ་ཕྱེང་བར།» “བརྩ་བཞི་པར་མཁན་ཆེན་མགོ་ཁྲོན་པའམ་གོ་ཕྱི་སྟོ་གོས་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས་པའི་གོ་སར་གུའི་གུང་པར་མངའ་གསོལ།” ཞེས་གསལ།

དེའི་དུས་ཚོད་ཚུ་སྒང་ཉེ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ་ཡིན་པ་ལ་འདི་ཉིད་ལྷོ་རོང་ཆོས་ཕུང་ལྟར་ན་ཀམ་
པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དབུས་སུ་ཕེབས་སྐབས་སོག་རྫོང་དུ་བཞུགས་པའི་ལོ་དང་། ལྷ་དམར་
ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལྟར་ན་ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་སོག་རྫོང་ནས་མཆུར་ཕུར་
འབྱོར་བའི་ལོ་ཡིན། ཡང་སྤྱིང་ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གལ་ཆེའི་འབྲུལ་བཞུད་ལ་ཕེབས་
པའི་དུས་སྐབས་ལ་ཐུག་པས་མཐན་ཆེན་མགོ་སློན་པ་སྐྱེ་མ་གཤེགས་པའི་གོང་ཅམ་དང་ཡང་
ན་སྐྱེ་གཤེགས་མ་ཐག་ཁོང་གི་སྐྱེ་ཆབ་དུ་གོ་བྱེད་པལ་འབྱོར་དོན་གྱུ་བ་དེ་སྐབས་དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་
བཞི་ལས་མ་སོན་ཀྱང་མཁྱེན་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་རྫོགས་ཟིན་པས་སྒར་ཆེན་གྱི་གུའི་གྲང་པར་མངའ་
གསོལ་བའི་རྣམ་པ་ཡོད།

དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུ་བ་ཀམ་པ་དུག་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱིས་གུའི་གྲང་པར་མངའ་གསོལ་རྗེས་
ཁོང་གིས་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་འབྲུལ་མེད་དུ་བསྟེན། མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་བཀའ་དགོངས་དང་
བཀའ་བཀོད་འོག་ཀམ་པའི་སྒར་ཆེན་གྱི་སྤྱི་གཞི་ཉ་ཅང་འཕུས་སྒོ་ཆང་བར་མཛད་པ་དང་། སྒར་
ཆེན་ལ་མདོ་སྤགས་ཀྱི་ཐོས་བསམ་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་པ་སོགས་བཟོས་གནང་།

མ་ཟད་དེ་སྐབས་ཀམ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ལ་རང་ལུགས་གསང་སྤགས་ཀྱི་ཆོག་ཆ་ཆང་བ་མེད་པའི་
ཞན་ཆ་ཡོད་པས་དགེ་ལུགས་སོགས་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་གྱི་ཆོགས་ཀམ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་མིང་
ཅམ་དུ་འཁྱུར་ཉེན་ཡོད་པར་བརྟེན་ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་རང་ཉིད་ལ་ཡང་དགྲུང་ལོ་རྒྱུང་
དུས་ནས་ཐུགས་བཞེད་ཡོད་པའི་ཐོག་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུ་བ་གྱིས་སྤྱི་ལོ་ལན་མང་ཞུ་གསོལ་
ཕུལ་བ་བཞིན་ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱིས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་རང་རྒྱང་ཚུགས་པའི་དོན་
དུ་རྫོང་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་གསང་སྤགས་ཀྱི་ཆོག་སྤྱོད་དགལ་གྲངས་མང་བ་
མཛད། དེར་བརྟེན་ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་བཀའ་འབུམ་ནང་དུ་གསུང་རྩིས་གལ་ཆེ་བ་

པལ་མོ་ཆེའི་མཛད་གུང་དུ་སྐལ་བ་པོར་གོ་མྱོད་དོན་གྱི་མཚན་གསལ། དེ་དག་གི་འབྲས་བྱུང་«མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་» ལས། “སྐུ་འཁོར་རྣམས་ཀྱང་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་ལ་བཀོད། གར་འཆམས་དབྱངས་ཐེག་སོགས་ལག་ལེན་ཀྱང་གཞུགས་བརྟན་ཅམ་མིན་པར་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་དངོས་ནི་དེའི་དུས་དར་ཞིང་རྒྱས།” ཞེས་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཐར་གྱི་ཐད་དུ་གསུངས།

དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་གུང་པར་ཐེག་པ་རྣམས་ལས་དགྲང་ན་རྒྱུད་ཤོས་ཡིན་ཀྱང་མཛད་པ་ཡར་ངོའི་རྒྱ་བ་བཞིན་རྒྱས་ཏེ་ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱིས་བསྟན་པ་གཏད་པས་གོ་མྱོད་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་གུང་པ་རིམ་བྱོན་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་གུང་དུ་བྱོན་པ་དང་ཤོས་དེ་ཡིན་ཅིང་། ཀམ་པ་བདུན་པས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡང་སྤྱད་ངོས་འཛིན་མཛད་པས་སྐུ་ཐོང་རིམ་པར་ཐེག་པའི་གུང་པ་དང་ཤོས་དེ་ཡང་ཡིན། དེར་བརྟེན་ཀམ་ཀམ་ཆང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གུའི་གུང་པ་ནི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་པལ་མཛད་རྩེ་དང་ལྷགས་ཀྱིན་ཆེ་བ་མ་བྱུང་བར་མངོན།

དེ་རྩེ་གོ་མྱོད་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱིས་གུའི་གུང་པའི་གོ་གནས་དེ་ཞུ་དམར་བཞི་པ་སྦྱན་མ་ཆོས་གཤམ་ལ་གནང་བས་ཞུ་དམར་བཞི་པ་ནི་གུའི་གུང་པ་རིམ་བྱོན་བཞི་པ་དང་། ཞུ་དམར་བཞི་པས་འབྲོང་བུ་གོ་མྱོད་ལ་གནང་བས་ཁོང་ནི་གུའི་གུང་པ་རིམ་བྱོན་ལྔ་པ་དང་། དེའི་རྩེ་སྐུ་གསལ་པོ་མེད་ཀྱང་རྒྱལ་ཆབ་གསུམ་པ་གཤམ་པ་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་ཀྱང་གུའི་གུང་པའི་ཕྱག་འགན་བཞེས་གནང་ཞུང་ཡོད།

འདིའི་བར་དུ་གུའི་གུང་པ་རྣམས་གྱིས་ཀམ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བས་ཀམ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་། རྒྱལ་དབང་ཀམ་པའི་དབུ་འཕང་མཐོན་ཡང་། དེ་རྩེ་ཀམ་པ་ན་རིམ་གྱིས་སློབ་མ་གཙོ་བོ་དེ་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་མངའ་གསོལ་བ་ལས་གུའི་གུང་པར་

མངའ་གསོལ་བའི་རྒྱན་དེ་རིམ་གྱིས་ཆད་པའམ་མ་མཐར་ཡང་ནུས་མེད་དུ་གྱུར་ཏེ། ཡོངས་སུ་
གྲགས་པའི་གུའི་གུང་པ་ཞིག་མེད།

ཕྱིས་སུ་ཀམ་ཚང་གི་བསྟན་པ་ཡང་རིམ་གྱིས་ཉམས་ཏེ་གུའི་གུང་པའི་འགན་དབང་འདི་ཉིད་ཕྱག་
མཛོད་མི་སྐྱེ་འགའ་ཞིག་ལ་སྟོད་པར་གྲགས་ཀྱང་། མཁས་དང་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་མཐར་སོན་
ཅིང་། ཕྱི་ཡི་འདུལ་བ་དང་ནང་གི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གཙང་བའི་ཐོག་སྤྱོད་ལས་ཐམས་
ཅད་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་དང་བྲལ་ཞིང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་དང་མཐུན་པར་སླ་
མའི་མཛོད་པ་སྟེལ་བའི་སྟོན་གྱི་གུའི་གུང་པ་འདི་དག་གི་མཚན་གནས་ཙམ་སུ་ཞིག་ལ་སྟེན་ན་
ཡང་དེ་དག་གི་དོན་དང་མཛོད་པ་ནི་ཉིན་མོའི་སྐར་མར་མཚུངས་པར་གྱུར།

༡༡ གུའི་གུང་པ་དང་འབྲེལ་བའི་གསལ་བཤད།

འདིར་གུའི་གུང་པ་རིམ་བྱོན་གྱི་སྐོར་ཅུང་ཟད་རྒྱས་ཙམ་ཞིག་ཙམ་འདོན་གྱིས་སྒྲིབ་བ་ནི་འདི་
དག་གི་མཛོད་རྗེས་ཀྱི་བཀའ་བརྒྱུད་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སྟུལ་སྐྱེའི་ལམ་ལུགས་ས་ཁྲབ་རྒྱུ་ལྟེན་
བཞིན་དར་བའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ཁྲོད་འདིར་ཐོག་མར་ཀམ་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་བྱོན་རྣམས་
དགྲུང་ན་མ་སྤྱོད་གྱི་བར་དུ་གཟིགས་སྟོད་དང་སྟོད་བཟར། ཀམ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་པོའི་འགན་
དབང་འབུལ་བ་སོགས་ཀྱིས་དགྲུང་ན་རྒྱུ་ནས་ཀམ་པ་སྐྱེ་བའི་རྣམས་མཛོད་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་
རྒྱས་པའི་ཆ་རྒྱུན་བསྟན་པ་དེས། བོད་དུ་སྟུལ་སྐྱེའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་བརྟན་པོར་ཚུགས་
པ་ལ་འདི་དག་གི་བརྒྱུད་ནས་ལུགས་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་ཆེ།

འོན་ཀྱང་འདི་དག་སྟུལ་བརྒྱུད་མ་ཡིན་པ་དང་གསེར་མེད་དུ་མ་བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
ཀམ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་བྱང་རྣམས་སུ་འདི་དག་གི་རྣམ་ཐར་ཡིག་མེད་འགའ་ཤས་ལས་

བཀོད་མེད་པར་བརྟེན། ཕྱིས་སུ་ཀམ་ཚང་འདྲིར་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་སྐབས་བབ་ཀྱི་ནམ་
ཐར་སོགས་ལ་སྒྲུབ་མེད་ཆེར་གཏོང་གིས་ཀམ་པ་བཅུ་གཅིག་པ་ནས་བཟུང་ཀམ་པ་སྐྱེ་བྲལ་ན་
རིམ་པལ་མོ་ཆེད་ནམ་ཐར་གྱིས་མེད་པ་དང་། ད་དུང་པལ་མོ་ཆེད་བསམ་པར་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་
ལ་ཀམ་ཚང་ཡབ་སྲས་བདུན་ནམ་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་བཞི་རུ་གྲགས་པ་ལས་གཞན་སུ་ཡང་མེད་
པ་ལྟ་བུའི་གོ་ཞོར་ཐེབས་ནས། གྲུའི་བྲང་པ་རིམ་བྱོན་ནམས་ཀྱི་གལ་གནད་ཤེས་མཁན་ནི་པལ་
ཆེར་སུ་ཡང་མེད་པ་ལ། ཀམ་པ་བཅུ་དྲུག་པ་སྐྱེ་གཤེགས་རྗེས་ཡང་སྲིད་ངོས་འདྲིན་པའི་ཐོབ་
ཐང་སུ་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྟོག་སྒྲུབ་བྱུང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ད་གཞོན་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་
ཕྱིར་བཞུས་མི་བྱེད་ཀ་མེད་དུ་སྒྱུར།

ཕྱོགས་ལྗུང་དང་རྟོག་ཟིང་གི་ཁྲོད་དེར་ཆ་ཚང་ལ་མ་ཚང་དང་གཟུ་བོར་གནས་ལ་མ་གནས་ཀྱི་
གོ་རྟོགས་སྒན་བུ་ལོན་པ་ས་བོན་དུ་བྱས་ཏེ། ལྷ་དམར་ན་རིམ་གྱིས་ཀམ་པའི་ངོས་འདྲིན་དང་ཁྲི་
འདོན་གྱི་འགན་ཁུར་བ་ནི་ལྷ་དམར་ལྷ་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བར་དང་། ཀམ་པ་དགུ་པ་ནས་བཅུ་
གཉིས་པའི་བར་ལས་མེད་པ་ལ། འགའ་ཤས་ཀྱིས་ལྷ་དམར་སྐྱེ་བྲལ་རིམ་བྱོན་བྱུང་ནས་བཟུང་ཀམ་
པ་དང་ལྷ་དམར་གཉིས་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ངོས་འདྲིན་གནང་སྟེ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་
ནས་གྲུའི་བྲང་པའི་གལ་གནད་ཐམས་ཅད་ལྷ་དམར་ན་རིམ་ལ་སྒྱུར་བ་དང་། དེ་མཚུངས་ཀམ་
པ་དགུ་བརྒྱའི་དུས་དྲན་གྱི་དེབ་སོགས་སུ་རོལ་པའི་དོན་རྗེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། མཐོང་
བ་དོན་ལྡན་ནམས་ངོས་འདྲིན་དང་གཏན་འབེབས་གནང་མཁན་གཙོ་བོ་ལྷ་དམར་རིམ་བྱོན་
ཡིན་པར་བཤད་པ་སོགས་ཉི་དུས་གྲིས་པའི་ཀར་རབས་ནམ་ཐར་ནམས་སུ་ལོ་རྒྱུས་དངོས་དང་
མི་མཐུན་པའི་ནོར་འཁྲལ་ཤིན་ཏུ་མང་།

དེའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ནི་པལ་མོ་ཆེས་གནང་དུས་ཀམ་པ་སྐྱེ་བྲལ་ནམས་ཀྱི་མཛད་སྲིན་རྒྱས་སྐབས་

ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཙ་བའི་ལམ་ལུགས་དང་སྒྲོམ་གཞི་ཅི་འདྲ་ཡིན་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་རྟོགས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནོར་འབྲུལ་ཚབས་ཆེན་འདི་དག་བྱང་བས་ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་པའི་ལོ་རྒྱུས་
དངོས་རྒྱུས་མངའ་ལེན་པར་ཕན་རེས་འདིར་ཁོ་བོས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་སྟེ་དགོས་པ་འདི་བྱང་དོ།

༡༡ གོ་ཕྱི་འཇམ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན།

ཚོན་དུས་བོད་ཀྱི་སྤྲེའ་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀར་སྟོན་གྲགས་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་བོད་དུ་གྲགས་པའི་ཆེ་
བརྗོད་དང་རྒྱ་ནག་ནས་མངོན་པར་བརྟོད་པའི་མཆན་གནས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ལས་ཀམ་ཕྱིན་
ལས་པ་ཆེན་པོའི་«རྟེན་ལན་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོར་བསྟུས་» ལས། “གུའི་གྲུང་པ་དཔལ་
འབྱོར་དོན་གྲུབ་པ་ལ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོས་གནང་བའི་ཀོན་ཉིང་ཉིའི་གྲོའི་ལས་ཀ་གསེར་གྱི་
ཐམ་ག་ལྟ་ཉག་དུག་ཡོད་པ།” ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན། དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་ཀམ་ཉིང་ཉིའི་
གོ་ཕྱི་ཞེས་པའི་མཆན་གནས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་འབྱུང་ཁུངས་རྒྱ་ནག་ལ་ཐུག་ཡོད།

རྒྱ་ནག་ཏུ་མཆན་གནས་འདི་ཉིང་དུས་ནམ་བུང་བའི་སྐོར་ལ་རྒྱ་ནག་གི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཞིབ་འདུག་བྱས་པ་ལྟར་ན། དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པར་སོང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་སྤྲེའ་ཞིག་
གིས་མངོན་པ་ « 佛祖統記 » ནང་བསྟན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞེས་པའི་ནང་དུ་སྟོ་བྱང་རྒྱལ་རབས་
ཀྱི་སྐབས་བྱང་ཕྱོགས་ཆེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གོང་མ་ 文宣帝 བེན་ཤུན་དེའི་ཁྱི་ལོ་དང་པོ་སྟེ་སྟེ་ལོ་
༥༥༠ ལོར་བསྐངས་པའི་རྩི་རིང་གི་ངོས་སུ་ནང་པའི་བཅུན་པ་ཞིག་གོང་མའི་སོ་བྱང་དུ་ཐེབས་
ནས་« བྱང་འདས་ཀྱི་མདོ » གསུངས་པ་དང་ཁོང་ལ་གོ་ཕྱིའི་མཆན་ནས་འབོད་པར་འཁོད་པས་
ན་མ་མཐར་ཡང་དེ་སྐབས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ནང་པའི་སྤྲེའ་རྒྱུས་ལ་གོ་ཕྱིའི་མཆན་ནས་འབོད་པའི་
ལུགས་སྟོལ་བྱུང་ཟིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད།

ཡང་རྒྱ་ནག་གི་ཉམས་ཞིབ་པ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ན་དུས་རབས་བཞི་པའི་ནང་དུ་
བྱོན་པ་ཡལ་ཁ་ཆེ་སྟེ་དང་སང་གི་ཀའི་མིར་དང་ཡུམ་དང་སང་ཤིན་ཅང་ཁྲལ་དུ་ཡོད་པའི་ཀྱ་
ཆ་ནས་ཡིན་པ་ཞིག་གི་སྐུ་ནང་པའི་མཁས་པ་ Kumarajiva 鳩摩羅什 (334-413) ལོ་
ཆེན་གཞོན་ནུ་སྟོན་ཅེས་པ་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་ལ་བཞུགས་པས་མངའ་འོག་མི་སེར་
བརྒྱ་ཆ་དགུ་བརྒྱ་ཅུ་མ་ནང་པར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་དབུ་མའི་སྟོན་དཔོན་ཆེན་པོ་ཁོང་ལ་ཆེན་
གོང་མ་ 姚興 (366-416) ཡའོ་ཤིང་གིས་གོ་ཕྱིའི་མཆན་གནས་སྤུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པས་
དེའི་སྟོན་ནས་བྱང་བར་མངོན།

དེ་ལ་གོ་ཕྱི་ཞེས་པའི་འབྲི་ཚུལ་ནི། བོད་རང་སྐྱོང་ས་སྐྱོང་ས་ཡིག་ཆ་གས་ཁང་གིས་ཚཱ་སྒྲིག་
བྱས་པའི་«བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གས་གཅེས་བཞུས་»ལས། གོ་ཕྱི་ཞེས་པ་ལ་國師 ཞེས་བྲིས་
པ་དང་། དབྱིན་ཡིག་དུ་ State Tutor ཞེས་བྲིས་ཡོད། དེ་བཞིན་ཀྱན་ཉིང་གོ་ཕྱི་ལ་རྒྱ་ཡིག་དུ།
灌頂國師 ཞེས་བྲིས་པ་དང་། དེའི་དབྱིན་ཡིག་དུ་ the State Initiation Master ཞེས་
བྲིས་ཡོད་ཅིང་། བོད་ཡིག་དུ་དབང་བསྐྱར་གོ་ཕྱི་ཞེས་བསྐྱར་ཡོད། ལུབ་ཕྱོགས་པ་འགའ་ཡིས་གོ་
ཕྱི་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་ National Teacher ཞེས་པར་བསྐྱར་བ་ནི་དབྱིན་ཡིག་གི་ State ཞེས་
པའི་ཆེག་འདི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་གོ་བ་དང་མངའ་སྡེ་ལ་གོ་བའི་སྐབས་གཉིས་ཡོད་པ་དང་བསྐྱར་ན་
གོ་ནོར་མི་ཡོང་བའི་དགོ་མཆན་ཆེ།

རྒྱ་སྐད་དུ་ 國師 ཞེས་པའི་སྒྲ་གདངས་དངོས་ནི་གོ་ཕྱི་འཇམ་པོ་སེ་ཡིན་པ་ལ། དེ་ལས་སྟོན་སྟེ་
གོ་ཕྱི་ཞེས་པ་ནི་གནའ་སྡེ་མའི་བོད་པའི་འབྲི་སྟོན་ལས་དང་སང་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་གདངས་དང་
གཏན་ནས་མི་མཐུན་ཀྱང་ཡིག་ཆ་རྙིང་པ་ནམས་སུ་དེ་ལྟར་ཡོད་པས་ཁོ་བོས་ཀྱང་འདྲིར་སྟོན་
རྒྱུ་ལྟར་བྲིས་པ་ཡིན། འདི་ཉིད་རྒྱ་སྐད་ཡིན་པ་ཤེས་བཞིན་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་བྲི་ལ་འ་

ཆུང་བྱིས་ཏེ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་དཔལ་ཞེས་པའི་དོན་སྟོན་ཐབས་བྱེད་པ་ནི་ངོ་མཚར་དགོས་པ་ཞིག་
རེད། སྐད་ཡིག་དེའི་དོན་ཉེན་འབྲེལ་བཟང་མིན་ནི་སྐད་རིགས་དེ་གཞིར་བཞག་འགྲོ་དགོས་པ་
ལས་བོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་ཡི་གེ་ལས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་གོ་བ་ལེན་པ་འདི་ནི་ངོ་མཚར་ཆེ།

གོ་ཕྱིའི་མཚན་གནས་འདི་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་དར་བའི་ཆོས་རྒྱུ་ལྟར་
བཅུན། སློབ་དཔོན་ལྟ་བུའི་མཚན་གནས་རྣམས་དང་མཚུངས་པར་རྒྱ་ནག་གོང་མས་ནང་པའི་
སླ་མ་རྣམས་ལ་གནང་བའམ་སྤུལ་བའི་ནང་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ཆེ་མིང་ཅན་དང་། དེ་ཡང་མཐོ་
དམན་གྱི་རིམ་པ་ངས་གཏན་ཡོད་པ་དང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་ཐམ་ག་སོགས་ཡོད་པའི་མཚན་གནས་
ཤིག་ལས་དེ་ཡོད་པ་ཅན་གྱིས་རྒྱ་ནག་གོང་མའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་མ་
ཡིན་ཀྱང་། དུས་ཀྱི་དབང་གིས་རིམ་པས་འགྱུར་བ་ཅུང་ཟད་བྱུང་སྟེ་བྱིས་སུ་འདི་ནི་ནང་པའི་སླ་
མ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་གོ་གནས་ཞིག་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་ནག་རང་གི་དམག་དཔོན་ཆེན་
པོ་དང་། གོང་མའི་སློབ་སྟོན་པ་གཙོ་བོ་དག་ལ་ཡང་གོ་ཕྱིའི་གོ་གནས་འདི་ཉིད་ཡོད།

དཔེར་ན་རྒྱ་ནག་གི་ཆབ་སྲིད་མཁས་པ་དང་སྟན་ངག་པ་ཆེན་རིག་པ་བཅས་ཤེས་རིག་ཕུན་
སུམ་ཆོགས་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ 劉伯溫 (1311-1375) ལིའུ་པོ་མེན་ལྟ་བུ་རེད། ཁོང་ནི་
མིང་རྒྱལ་རབས་ཐོག་མར་འཇུགས་མཁན་ 洪武帝 (1328-1398) གོང་མ་རྒྱུང་ལུ་གི་དམག་
དུས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སློབ་སྟོན་པ་གལ་ཆེ་ཤོས་སུ་གྱུར་བ་སྟེ། ཁོང་སློབ་སྟོན་པ་གྱུར་པའི་ལོ་
བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་མིང་རྒྱལ་རབས་གསར་འཇུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་རྒྱུ་ལ་ཁོང་གི་སློབ་
ཁྲིམ་སྟོར་དྲྭ་གས་གཞི་ཡོད་པས་ལོ་རྒྱུས་སླུ་བ་མང་པོས་དེ་ནི་ཁོང་གི་རྣམ་དཔྱད་དང་ཤེས་ཡོན།
ཁོང་གིས་གོང་མར་ཐེབས་པའི་འཇུགས་ཁྲིམ་གྱིས་གོང་མ་ལ་སྤྲེལ་དོག་དང་ཞིང་སྤྱང་གཉིས་ཀ་

བྱང་ནས་གོང་མ་ངོ་མས་དྲག་སྤྱང་ནས་དགོངས་པར་ཡང་བཤད། འདི་ནི་དཔེ་མཚན་ཅམ་སྟེ་
གཞན་ཡང་རྒྱ་ནག་ལ་གོ་ཤིའི་གོ་གནས་ཡོད་པའི་མི་སྡེ་མང་དུ་ཡོད།

མདོ་སྤྱང་གི་མཁས་པ་དཔལ་མང་དགོན་མཚོག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། “སྟོན་དུས་སླ་མ་ནམས་ལ། ཉི་
ཤི། ཀོ་ཤི། ཆན་ཤི་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། ཉི་ཤི་ནི། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་
སོགས་དང་། བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་དང་། ལྷང་སྐུ་རྗེ་རྗེ་འཆང་ནི་གོ་ཤི་དང་། བདག་གི་སླ་མ་སྟུང་
བརྩ་སོགས་ནི་ཆན་ཤི་པ་ལྟར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བོད་ཀྱི་སླ་མ་ནམས་ལ་རྒྱ་ནག་གོང་མ་
རིམ་བྱོན་གྱིས་གནང་བའི་ཆེ་མཐོང་གི་མཚན་གནས་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས། གཙོ་བོ་གོ་ཤིའི་
མཚན་གནས་ཡོད་པའི་སླ་མ་ཆེན་མང་ཅམ་བྱུང་།

དཔེར་ན་ཀམ་པ་བཞི་པ་རོལ་པའི་རྗེ་རྗེ་ལ་ཏོར་གྱི་རྒྱལ་པོས་ཀུན་ཏིང་གོ་ཤིའི་མཚན་གནས་ལུལ་
བ་ «དེབ་ཐེར་དམར་པོ་» སོགས་སུ་གསལ་བ་དང་། རྒྱལ་བ་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོར་
ཡང་སྐུ་མ་གཤེགས་གོང་ཅམ་དུ་རྒྱ་ནག་གོང་མས་གསེར་ཡིག་པ་མངགས་ནས་ཀུན་ཏིང་ཏའི་གོ་
ཤིའི་མཚན་གནས་གནང་བས། གོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་ “དབང་ཕྱོགས་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ན་ལའི་ལུང་གིས་
ཀུན་དུང་ཏའི་གུ་ཤི་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་འབྲེན་པར་དབང་བསྐྱར་ཁིང་། གནམ་
ཀྱི་བུ་རིང་གེར་ཏོར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་རྒྱ་ལའི་སླ་མ་བརྩ་སྟུང་། མིང་གཞན་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་འཕྲིན་ལས་པ་དག་གི་དབང་ཕྱག་སྟོབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་འཛིགས་མེད་གོ་ཆ་ཐུབ་བསྟན་ལང་
ཆོའི་སྤེའི་ཡི་གེ” ཞེས་རང་གིས་རང་ལ་མཛོད་པར་བསྟོད་མཛད་ཡོད།

མཚན་གནས་འདི་དག་གི་མཐོ་དམན་གྱི་རིམ་པའི་ངོས་ནས་བཤད་ན། ཡུན་དང་མིང་གོང་མས་
འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་དང་། ཀམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ། ཐེག་ཆེན་
ཆོས་རྗེ་བཅས་སླ་མ་བཞི་པོར་ཆོས་རྗེ་འམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་རྒྱ་ནག་གི་རྟེན་དུ་སྦྱང་མང་

ཞེས་པའི་མཆན་གནས་འདི་སྤུལ་བས་ཡུན་མིང་གཞིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བོད་དུ་གོ་གནས་གནང་བའི་མཐོ་ཤོས་དེ་དག་དང་དེ་ལས་ཀྱང་ཏ་སྤུ་མཆན་མང་ཡིན་པ་དང་། དེ་རྗེས་མིང་ལྟུང་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཆན་གནས་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཀུན་ཏིང་ཏུ་འདི་གོ་ཕྱི་ཞེས་པའི་མཆན་གནས་མཐོ་ཤོས་ཡིན་ཚུལ་མིང་ལྟུང་རབས་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་ནག་གི་ཡིག་ཆ་དང་དང་སང་དེའི་སྐོར་ཞིབ་འདུག་བྱས་ནས་བཅུ་མས་པའི་དེབ་ «བོད་སྒྲིབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གོ་བབ་དཔྱད་ཞིབ་» བཅས་ཀྱི་ནང་དུ་འཁོད་ཡོད།

ཏི་ཕྱི་ཞེས་པར་རྒྱ་ཡིག་ཏུ་帝師 ཞེས་འབྲི་བ་ལ་དབྱིན་ཡིག་ཏུ་ the Imperial Tutor ཞེས་པར་བསྐྱར་སྟོན་ཡོད། དེས་ནི་གོང་མ་སྒྲེར་གྱི་དབུ་ལྗེའི་མཆན་གནས་དང་། གོ་ཕྱི་ཞེས་པས་ནི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱིའི་སྒྲིབ་དཔྱད་ཡིན་པའི་དོན་སྟོན། དཔེར་ན་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་ཞུ་ཐར་དུ། “དེ་ལྟར་ན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་རྩ་མོ་སྒྲུང་གི་ལོ་གསར་ལ་སེ་ཆེན་གན་གྱིས་དབང་ཞུས། ཏི་ཕྱིའི་མཆན་གསལ།” ཞེས་དང་། “དེ་རྗེས་ཏྲོང་གི་རྒྱལ་པོས་སྤུལ་བའི་འཇང་ས་སྤུ་ཏིག་མ་ལས། སངས་རྒྱུ་ཤུ་ཕྱི་མའི་ལམ་འདི་ཡང་དག་པར་མཐོང་ཞིང་། དེ་ཡང་རང་གིས་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་སྒྲིབ་དཔྱད་འཕགས་པར་འདུག་པའི་དོན་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ཞུས་ཤིང་། གྲག་ཕྱིའི་ལས་ཀ་སྤུལ་ནས། དགོ་འདུན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་གཉེར་ལ་བསྐྱོས་པ་ཡིན་པས།” ཞེས་སྟགས་འབྱུང་།

ཡང་གྲུའི་གྲུང་ཞེས་པའི་གོ་གནས་དང་། གོ་ཕྱི་ཞེས་པའི་མཆན་གནས་གཞིས་པོ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆ་ནས་གྲུའི་གྲུང་པའི་གོ་གནས་མཐོ་ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་ཆ་ནས་གོ་ཕྱིའི་མཆན་གནས་དེ་མཐོ་བར་མངོན། སྤྱིར་བོད་དུ་གྲུའི་གྲུང་པ་ཞེས་པའི་གོ་གནས་ནི་གོ་ཕྱི་ལ་སྟོན་ནས་ཏ་ཅང་ཉུང་།

ཅུང་ཟད་གྲགས་པ་གཅིག་ནི་བོད་ཀྱི་བྱང་ལུགས་གསེབ་རིག་པ་དང་དུས་འཁོར་བྱང་གཏེར་བཅས་ཀྱི་བརྒྱུད་པར་སྟན་གྲགས་ཆེ་བ་བྱང་པ་བདག་པོ་ཞིག་ལ་ཡོད་པའི་ཚུལ། ས་སྤྱིའི་ཐོག་

ཆེན་ཆོས་མེ་ཁྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་ནས་སྐར་བོད་ཏུ་ཞབས་སོར་འཁོད་པ་ན། རྗེ་ཀུན་དགའ་གྲོལ་
མཆོག་གིས་མཛད་པའི་བྱང་བདག་ནམ་ཐུལ་གྲགས་བཟང་གི་ནམ་ཐར་«སྟན་པའི་འབྲུག་སྐྱེ་»
ལས། “ཆོས་ཐུལ་ཆེན་པོའི་ཡབ་ཆོས་གྲགས་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་ཆང་གུའི་གྲང་གི་ལས་ཀ་དཔལ་
གྱི་དམ་ཁ་དང་། རིགས་ལྷན་ཆེན་པོ་ཉིད་དགྲང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ལ་རྒྱའི་སི་རྒྱའི་ལས་ཀ་དཔལ་གྱི་དམ་
ཁ་དང་།” ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་རེད།

གཞན་གནང་ཏུས་སྤྱིར་བོད་དང་བྱེ་བྲག་ཀམ་བཀའ་བརྟུང་གི་སྤྱི་ཆོགས་སུ་གོ་ཤིའི་མཆན་
གནས་ཡོད་པའི་སྤྱི་མ་མི་རྣམས་ལོད། མ་ཟད་ཀམ་བཀོས་གྲགས་ཐུ་མཆོས་ཀུན་མཁྱེན་པད་
དཀར་གྱི་སྤྱི་གོང་མ་བྱ་པ་ཆོས་གྲགས་སོགས་ཆོས་བརྟུང་གཞན་གྱི་སྤྱི་མ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་
གོ་ཤིའི་མཆན་གནས་གནང་རབས་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱིས་སུ་ནི་གོ་ཤིའི་མཆན་གནས་སུ་མཐུད་གནས་
པ་མཆུར་སྤྱིའི་ཐུལ་ཆང་ཅམ་ལས་གཞན་ཆེར་མ་བྱུང་བར་སྣང་།

༡༩ དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་མཆན་གནས།

གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་གོ་ཤིའི་མཆན་གནས་བྱང་ཚུལ་ནི། «སྐབ་ཚུཤེལ་སྤེང་བར་»གོ་
ཤིའི་ནམ་ཐར་ནང་དུ། “གོང་མ་རྒྱ་མིང་ཅིང་ཐུང་ཐུལ་པོས། ལུ་ཤི་ལས་ཀ་འངའ་ས་གསེར་ཐམ།
ལས་ཁྲ་མཐོན་མཐིང་ནམས་སུལ་ཀྱང་། ལས་ཁྲ་མེ་ཉིད་དང་འབྲས་ནམ་འབྲུང་དང་འགལ་
བར་གཟིགས་ནས་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་ནང་ཉིན་ཏུ་བཞུགས།” ཞེས་འབྲུང་བ་བཞིན་མིང་གོང་མ་
ཅིང་ཐུང་ཞེས་པ་ཐུ་སྐད་ཀྱི་སྤྱི་གདངས་དངོས་ནི་གོང་ཐོང་ 正统 (1427-1464) ཡིན། ཐུལ་
པོ་འདི་ཉིད་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་ན་མིང་གོང་མ་བྱག་པ་དང་། རྒྱ་མིང་ཐུལ་རབས་ཀྱིས་ཐུལ་སྤྲས་
ཚུང་ཏུ་གོངས་པ་ཞིག་གོང་མ་ཁང་ཞེས་གོང་མའི་གས་སུ་བགྲངས་སྟེལ་ཡོད་པ་ལྟར་ན་འདི་ཉིད་

མིང་གོང་མ་ཁྲི་རབས་བདུན་པར་གྲགས་ཤིང་ལྷ་རྩེས་སུ་སྤིང་དབང་ལན་གཉིས་བཟུང་། ཅིང་
ཐུང་གིས་སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་སླ་མ་གཟུ་པ་ཏུག་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དང་སྟེ་གདོང་གི་གོང་
མ་དབང་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་སོགས་གལ་ཆེའི་མི་སྣ་འགའ་ཞིག་ལ་འབུལ་བ་དང་མཚན་
གནས་སོགས་ཕུལ་བར་གསལ།

རྒྱ་ནག་གི་ཡིག་ཆ་དང་« 大明英宗睿皇帝實錄卷之九十五 » ཞེས་པ་ལས་དཔལ་འབྱོར་
དོན་གྲུབ་ལ་མིང་གོང་མ་ 英宗睿 ཡིང་ཅོང་རུ་མཚོག་གིས་« 崇教弘善 » ཁྲོང་ཚོ་ནོང་རྩན་
ཞེས་པའི་མཚན་གནས་གནང་བར་བཤད། འདིའི་མཚན་གནས་དེ་བོད་ཡིག་ཏུ་ཆ་ཆང་བསྐྱར་
ན་ཆོས་དང་དགེ་སྤེལ་ཞེས་པའི་དོན་ཏུ་གོ་ཞིང་དོན་ཏུ་དེ་ནི་གོ་ཤིའམ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སློབ་དཔོན་
ཀྱི་གོ་གནས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་རེད། ཟླ་ཤེང་ཏུ་གསལ་བའི་ཞུ་དམར་གསུམ་པ་ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ནམ་ཐར་ལས། “དེ་ནས་ངོམ་ཚུ་འགུམ་དུ་མཁན་ཆེན་ཚོང་ཁྲུམ་གྱའི་ཤིའི་ཞལ་སྤྱ་ནས་ཀྱིས་
གཙོ་མཛད། སྐར་དཔོན་ནམ་པས་བསུ་བ་མཛད་ཅིང་། དཔལ་ཀུམ་འི་གདན་ས་ཆེན་པོར་དཔོན་
སློབ་ཞལ་མཛོན་དུ་མཇུག།” ཞེས་གསལ་བའི་མཁན་ཆེན་ཚོང་ཁྲུམ་གྱའི་ཤི་ནི་དཔལ་འབྱོར་དོན་
གྲུབ་ཡིན་པ་འདྲ་སྟུང་ལ། འདི་ལྟར་ན་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་ཁྲོང་ཚོ་ཞེས་པའི་མཚན་གནས་
ཀྱང་འབོད་སློལ་ཡོད་པ་འདྲའོ། །འདིར་གསལ་བའི་མིང་གོང་མ་ཡིང་ཅོང་རུ་ཡང་དོན་ཏུ་གོང་
མ་གྱིང་ཐོང་དང་མི་གཅིག་ཡིན་ཅིང་། མིང་མི་འདྲ་བ་འདི་ལྟར་འབྱུང་བ་ནི། རྒྱ་ནག་གི་གོང་མ་
ནམས་ལ་གོང་མ་སྟེར་མིང་དང་། གོང་མ་བྱེད་པའི་年號 era name དུས་སྐབས་ཀྱི་མིང་། གོང་
མ་སྟེ་གཤེགས་རྩེས་廟號 temple name ལྟ་ཁང་མིང་ཞེས་པ་དང་། 諡號 Posthumous
name འདས་གྲོངས་བློན་རྩེས་ཀྱི་མིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མཚན་འདོགས་ཚུལ་སྟེ་ཆོགས་པ་ཡོད།

དུས་སྐབས་ཀྱི་མིང་ནི་རྒྱལ་པོ་དེས་རང་གིས་རྒྱལ་སྲིད་བབྱུང་བའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་མིང་སྟེ་གོང་མ་ཡུང་ལེ་ཞེས་གྲགས་པ་ནི་རིང་དུ་གནས་པའི་བདེ་སྦྱིད་ལ་གོ། ཆིང་གོང་མ་ཁང་ཤིས་ཀྱང་དུས་སྐབས་ཀྱི་མིང་སྟེ་བདེ་སྦྱིད་རྒྱལ་པོར་གྲགས། ལྷ་ཁང་མིང་ཞེས་པ་ནི་གོང་མ་དེས་སྲིད་དབང་བབྱུང་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་མཛད་རྒྱུ་སྤྲོད་པའི་གནས་ཚུལ་གང་རུང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བསྐྱུས་མིང་ཞིག་རེད། དཔེར་ན་གོང་མ་ 忽必烈 (1215-1294) ཏུ་པི་ལིས་སམ་ Kublai Khan གྲུབ་ལེ་ཁང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལ་ཡུན་རྒྱལ་རབས་ཞེས་བཏགས་ནས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་མའི་འབྱུང་ཁུངས་སམ་སྲིད་དབང་འཛུགས་མཁན་ Genghis Khan (1162?-1127) རིང་གེར་ཏན་ནམ་ 成吉思汗 བྱིང་ཅི་སི་ཏན་ལ་ 元太祖 ཡུན་ཐའི་རྩ་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། མིང་རྒྱལ་རབས་ཐོག་མར་འཛུགས་མཁན་ལ་ཡང་ཕྱིས་སུ་ 明太祖 མིང་ཐའི་རྩ་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟ་བུ་རེད། གསུམ་པ་འདས་གྲོངས་ཟིན་རྗེས་ཀྱི་མིང་ནི་ཅུང་ཟད་རིང་པོ་འབྲི་སྒོལ་ཡོད་ཅིང་། མིང་དེ་ནས་འབོད་སྒོལ་ཀྱང་ཆིང་མེད་པས་འདིར་མ་བཀོད། རྒྱ་ནག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་པར་འདི་དག་ཤེས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ།

འདི་དག་ཤེས་ན་དགེ་མཚན་གང་ཡོད་པ་ནི་དཔེར་ན་ཅིང་ཐུང་གི་མིང་དངོས་ 朱祁鎮 གྱུ་ཆི་ཀྱེན་ཡིན་པ་ལ། ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་གོང་མ་ཀྱང་ཐོང་གིས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་གོ་ཤིང་གོ་གནས་གནང་བར་གསལ་བ་དེས་ལོ་ཆིགས་གསལ་པོ་མ་ཐོབ་ཀྱང་དེའི་ཤུགས་ལ་གྱུ་ཆི་ཀྱེན་གྱིས་སྲིད་དབང་ལན་གཉིས་བབྱུང་བ་ལས་སྤྱི་མའི་སྐབས་སུ་ཡིན་པ་བདེ་ལྷག་ངང་རྟོགས་ཐུབ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་རྒྱ་གར་དང་བོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་གནད་ལྟ་མོ་མོར་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གིས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་སྟན་པོ་འདྲ་ཡོད་ཀྱང་ཟིན་ས་དང་འཆང་ས་གང་ཡང་མེད་པའི་རྟོག་བཟོ་དང་ལྟ་སྒྲུང་གི་རིགས་ལྟ་བུར་མི་འཇུག་པའི་དགེ་མཚན་ཡོད།

དེ་བཞིན་མིང་གོང་མ་གྲུ་ཆེ་གེན་གྱི་རྩེས་སུ་མིང་གོང་མ་ཁྲིང་ཏུ་ 成化 (1447-1487) ཞེས་པ་
 དུས་སྐབས་ཀྱི་མིང་དང་། ལྷ་ཁང་གི་མིང་དུ་ 憲宗 ཤན་ཙོང་ཞེས་འབོད་པ་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་
 ན་གོང་མ་ཁྲིང་རབས་བརྒྱད་པར་བཅི་བ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་འབུལ་བ་
 སོགས་བསྐྱར་བའི་ཆབ་ཤོག་ཅིག་དང་སང་ཡང་བཞུགས། དེ་དུང་རྒྱ་ནག་གི་ཡིག་ཆ་ང་། « 大明憲
 宗純皇實錄卷之一百六十 » ཞེས་པའི་ནང་དུ་གོང་མའི་ཁྲི་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ 班卓端
 竹 (རྒྱ་ཡི་ཡིག་ཆ་དེ་རྒྱུད་པར་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་འབྲི་སྒྲོལ་) དཔལ་འབྱོར་དོན་
 གྲུབ་ཀྱི་དེ་སྤེའི་གོ་གནས་སྤར་ནས་ཀུན་ཏིང་གོ་ཤི་ལ་བསྐྱར་བར་བཤད། དེ་རྩེས་མིང་གོང་མས་
 བསྐྱར་དུ་གནང་བའི་གོ་གནས་གཞན་ཡང་འབྱོར་ན་ཡང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་སྐྱོ་གཤེགས་
 ཟེན་པས་ཀུམ་པ་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་ལྷ་དམར་བཞི་པར་གནང་ཡོད།

མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བོད་དུ་སྤུལ་སྤྱེའི་ལམ་ལུགས་རྒྱ་ཆེར་དར་ཟེན་པས་གོ་ཤིའི་མཚན་
 གནས་སྤུལ་བརྒྱད་ཀྱིས་རིམ་པས་རྒྱ་ནང་འདི་ན་གནང་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་གཏན་འབེབས་བྱུང་བ་
 བཞིན། གོ་ཤིའི་མཚན་གནས་འདི་ཉིད་མཚུར་སྤེའི་རྒྱལ་ཆབ་སྐྱོ་ཕྱིང་ན་རིམ་གྱིས་རྒྱ་ནང་འདི་ན་
 གནང་བས་སི་དུ་ཆོས་འབྱུང་གིས་མཛད་པའི་ཀུམ་པ་བཅུ་གཉིས་པའི་དངུལ་གདུང་དཀར་
 ཆག་གི་« ཡོངས་འདུའི་སྤྱེ་མའི་ » ནང་དུ་ཡང་། “དེ་དག་ཐོག་མར་ངེ་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི་
 འཛིག་ཉིན་དབང་ལྷུག་ཀུམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཟང་ཡས་ཀྱི་བསྐལ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆབ་མཚོག་
 ཏུ་དབང་བསྐྱར་བ་བརྟེས་པ་འཛིགས་བྲལ་གྱི་སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་གོང་མའི་ལུང་གིས་ཀུན་ཏིང་
 ཏུ་གོའི་གསེ་ཞེས་མཚན་གྱི་ཡི་གེ་ཡི་གེ་རྣམ་པར་གསལ་བའི་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་ཕྱིང་བ་བདུན་པར་
 ལྷུར་པ། དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་བའི་བྱ་མཚོག་དོན་དགའ་བ་དཀོན་མཚོག་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ཡེ་ཤེས་སྤང་
 བའི་འོད་ཟེར་ཕྱིན་ལས་རྒྱས་པའི་ལྷ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོངས་འདི་ན་དམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐབ་གསུམ་

ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྐྱེ་འཁོར་ནམ་དང་བཅས་པ།” ཞེས་རྒྱལ་ཁབ་བདུན་པ་དཀོན་མཆོག་འོད་
ཟེར་ལ་ཆེ་བཟོན་དེའི་ཐོག་ནས་བོས་གནང་ཡོད།

བོད་ཀྱི་སྤྲེའ་གོང་མ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ལ་རྒྱ་ནག་གི་གོ་གནས་སམ་ཆེ་བཟོན་ཡོད་པ་འདིས་དེང་
དུས་ཀྱི་བོད་རིགས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བསམ་སྒྲོལ་གྲགས་ཆེ་བ་མི་ཉུང་བས་མི་དགའ་བར་བྱེད་ན་ཡང་།
འདི་ལ་ཤེས་དགོས་པའི་གནད་དོན་གཉིས་ཡོད་དེ། གཅིག་ནས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཆེས་གནའ་བོའི་དུས་
ནས་རྒྱ་ནག་གོང་མ་རང་གི་མི་སེར་ཡིན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་གནད་ཡོད་མི་སྤྱད་པ་གོ་གནས་
དང་གནང་སྒྲིན་བཟང་པོ་བྱེད་པའི་ལུགས་སྒྲུལ་ཡོད་ཅིང་། གཉིས་ནས་བོད་ཀྱི་སྤྲེའ་ནམས་ཀྱིས་
རྒྱ་ནག་གི་ཆེ་བཟོན་དག་ནི་མཚན་སྟན་དང་། དད་ཁྲུས། ཆེ་བཟོན་སོགས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་
བྱེད་ཡིན་པ་ཅམ་ལས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་པལ་ཆེར་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལྟ་བུ་འོ། །

ལར་ནས་བོད་དུ་པལ་མོ་ཆེས་ནི་གོ་གནས་འདི་དག་གི་ནང་དོན་ཅི་ཡིན་ཅམ་ཡང་ཤེས་ཀྱི་མེད།
འོན་ཀྱང་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆེ་བཟོན་ཅམ་ལས་བཅད་སྟོང་གཏན་ནས་མེད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། རྒྱ་ནག་གི་
གོ་གནས་ཡོད་པ་དང་། བག་མོ་བྱ་པ་སོགས་ཀྱི་དབུ་སྒར་ཐེབས་ཐུང་བའི་སྤྲེའ་ནམས་ལ་བོད་
ཀྱི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མི་སྤྱད་ལག་གིས་ཐེབས་བསྐྱེད་དང་སྤྱི་ལོ་སོགས་སྤྲེའ་ནམ་པལ་པ་དག་ལས་ལྷག་པ་
ཞུ་དགོས་པའི་ཚུལ་ནམ་ཐར་ནམས་སུ་གསལ། མཐར་གཏུགས་ན་འདི་ཆོ་མང་པོ་ཞིག་ཁོར་
ལུག་གི་གནས་སྟངས་དང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱབས་བཅས་མང་པོ་ཞིག་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅིང་། མི་
རབས་ཀྱང་མི་འདྲ་བས་རིན་ཐང་གི་ལྟ་བུ་ཡོངས་རྒྱུགས་མི་རབས་གཅིག་གི་ངོས་ནས་འཇལ་
ན་མཐའ་ལ་ལྷུང་བའི་ཉེན་ཡོད་དོ། །

༡༧ ཀླུ་ཆ་བ་ཀྱི་ལྷ་ནག

དེ་ཡང་« ལྷ་མེད » ལས། “ལས་ལྷ་མཐོན་མཐིང་ནམས་སྤུལ་ཀྱང་། ལས་ལྷ་མེ་ཉིད་དང་འབྲ་བས་
ནམ་འགྱུར་དང་འགལ་བར་གཟིགས་ནས་རྫོང་མཆང་གི་ནང་རྟེན་དུ་བཞུགས།” ཞེས་འབྱུང་
བ་དང་། ཀུམ་ལི་མཁན་པོ་རིན་ཆེན་དར་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཀླུ་ཆ་བ་ན་རིམ་གྱི་དབྱེ་ལྷའི་
ནམ་བཤད་« དབྱངས་ཅན་རྒྱུད་མང་ » ལས་ཀྱང་། “རྒྱ་ནག་གོང་མ་རྒྱ་མིང་ཅིང་ཐུང་རྒྱལ་པོས་
གྲུ་ལྷའི་ལས་ཀ་འདྲའ་ས་གསེར་ཐང་ཅན་དང་། ལས་ལྷ་མཐོན་མཐིང་ནམས་སྤུལ་ཀྱང་། བྱང་
ལྷུ་སེམས་དཔའ་ལ་ཆེ་འདོད་གྲགས་འདོད། ང་རྒྱལ་ཁེངས་སེམས་ཆགས་སྤང་འགྲན་སེམས་
ནམས་ཡེ་ནས་མེད་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཤིས་དང་། ལས་ལྷ་དེ་གསོལ་ན་མེ་ཉིད་དང་འབྲ་བས་ནམ་
འགྱུར་འགལ་བར་གཟིགས་ནས། རྫོང་མཆང་གི་ནང་རྟེན་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ།” ཞེས་སོ། །

དེ་ལྟར་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ནམ་ཐར་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོའི་ནང་དུ་གཅིག་
མཚུངས་སུ་འབྱུང་བ་བཞིན། མིང་གོང་མས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་ལྷ་ནག་གཅིག་བསྐྱར་བ་
ལ། ལྷ་ནག་ནི་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྷ་ངས་སུ་ཀུམ་པ་ན་རིམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་ཆོས་
སུ་གྲགས་པ་ལྟར། རང་གི་མཛད་འགན་གཙོ་བོ་རྒྱལ་དབང་ཀུམ་པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་ཁ་
ལོ་བ་གཅིག་ཕྱར་གྱིས་པའི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ལྷ་ནག་པོ་དེ་ལྟར་བདག་གིར་བཞེས་ན་
དད་དམ་ལ་བསྐྱེད་བ་དང་བྲལ་བའི་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུས་པ་དང་མི་མངོས་པར་གཟིགས་ནས་
ལས་ལྷ་དེ་ཉིད་རྫོང་མཆང་གི་ནང་རྟེན་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བར་མཛོན།

དེ་དུས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་ལྷ་ནག་གི་སྐྱེས་བསྐྱར་བ་པོ་མིང་གོང་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིང་ཐུང་
ཡིན་པར་བཤད་པ་ལྟར་དེའི་དུས་ཚོད་ནི་ཀུམ་པ་རྒྱག་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྷན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡིན་

པར་ཚོད་དཔག་བྱེད་ནུས། འོན་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་ནམས་སྤྱུ་ལས་ཞུ་མཐོན་མཐིང་ལྟ་བུ་ལས་དེའི་
བཟོ་དབྱིབས་ཀྱི་སྒོར་ཞིབ་སྤྲུམ་བཤད་པ་དེས་ང་ཚོས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དབྱ་ཞུ་ནི་མིང་
གོང་མ་ཡུང་ལོས་སེ་རའི་བྱམས་ཆེན་ཚོས་རྩེ་ལ་སྤུལ་བ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ནག་གི་སྤྲུམ་ནམས་ཀྱིས་བཞེས་
པའི་ཞུ་ནག་པོ་སྒྱིར་བཏང་བ་ཞིག་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀམ་པ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དབྱ་ཞུ་ནི་མིང་གོང་མ་རང་གིས་དངོས་སྤྱུ་བཟོས་ནས་སྤུལ་བར་བཤད་པ་
ལྟར་ཀམ་པའི་ཞུ་ནག་དང་ཐད་དེ་གཅིག་པ་ཡིན་བཟོ་དང་ཀའ་བ་རེད། ཡང་སྒྲིང་དཔལ་འབྱོར་
དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མ་བཞེས་པ་དེས་ཆ་བའི་ཆ་ནས་ཀམ་པའི་ཞུ་ནག་དང་གང་འཚམས་འདྲ་བོ་ཡོད་
པ་དེ་གསལ་པོ་ཡིན་ཀྱང་ཐད་དེ་མཚུངས་པ་མིན་ཀྱང་སྲིད།

ཞུ་ནག་གཟུངས་གཞུག་ཏུ་འབྱུང་སའི་དོ་རྩེ་འཆང་གི་སྒྲིང་ནི་ཀམ་པ་བདུན་པ་ཚོས་གྲགས་རྒྱ་
མཚོའི་དགོངས་བཞེད་ལྟར། གོ་བྱེ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་དང་སི་ཏུ་སྒྲིང་ན་རིམ་ལས་གསུམ་
པ་སི་ཏུ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར་གཉིས་ཀྱིས་ལྟན་ཏུ་སྤར་ཀམ་པ་ལྷིས་མཚུར་སྤར་བཞེངས་པའི་
ལྟ་ཆེན་འཛུལ་སྤྱིང་རྒྱན་དང་མཚུངས་པར་འོག་མིན་ཀམ་པ་དགོན་ཏུ་ལྟ་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་
འབར་ཞེས་པ་བཞེངས་སྐབས་ལྟ་སྒྲིག་ལ་ཆེ་བ་གཞན་ཡང་བཞེངས་སྤྱུ་གསོལ་བ་དེ་འདྲ་གང་
ཡང་རུང་བ་ཞིག་མིན་ནམ་སྟེ།

འདི་དག་གི་དཀར་ཆག་བན་སྒྲར་བ་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོས་བསྐྱས་པ་ཞིག་དང་། ཀམ་པ་
བདུན་པ་ཚོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་རྒྱས་པར་མཛད་པ་བཅས་ཡོད་པ་ནམས་སྤྱུ་མཇལ་ན་ནང་གི་
གཟུངས་གཞུག་ནི་དད་ལྡན་གྱིས་མཇལ་ན་ངོ་མཚར་ཞིང་དཔྱད་ལྡན་གྱིས་བལྟས་ན་པངས་
དགོས་པ་ལྟ་བུའི་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་བཞུགས། མཇུག་ཏུ་དགོ་ཆ་བསྟོར་བ་ན་ཀམ་པ་
ཚོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས། “གཞན་ཡང་སྤུབ་པའི་སྒྲིང་འདི་ཡི་ཕྱོགས་སུ། དངོས་པོ་བཏང་བའི་ཡོན་

གྱི་བདག་པོ་རྣམས་དང་། རྩལ་གྱི་ཕྱི་པ་དང་། གདན་ས་པ་རྩལ་སྤྱི་པ་ཁྱེད་པོ་མེད་སྤོང་སྤོང་པ་ལ་སོགས། གཞི་བྱས་ཀྱི་ཆོགས་སྟོན་པ་རྣམས་དང་།” ཞེས་སོགས་གསུངས།

དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མིང་གོང་མས་བསྐྱར་བའི་ཞུ་ནག་དེ་ཉིད་ལ་ངོས་ལེན་མ་གནང་ཡང་ཀམ་པ་ཀྱིས། རྟོགས་ལུན་ཞུ་མེད་བ། ཞུ་དམར་བ། ཞུ་ཁྲ་བ། སྟག་མགོ་བ། གཟིག་མགོ་བ། དོམ་མགོ་བ་ཞེས་སོགས་རྣམ་ཐར་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་སྤོང་མ་རྣམས་ལ་ཆོན་མདོག་དང་ཁྱད་ཆོས་སྣ་ཆོགས་པའི་དབུ་ཞུ་གནང་བ་དང་། ཀམ་པ་རོལ་པའི་དོ་རྩེས་ཀྱང་ཞུ་དམར་གཉིས་པ་ལ་ཞུ་དམར་པོ་གནང་བར་བཤད་སྟོལ་ཡོད་པ་ལྟར། ཕྱིས་སུ་ཀམ་པ་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཡང་སྤྱི་བཟུ་ཤིས་རྣམ་ཐུལ་ཐུལ་ཚབ་ཀྱི་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ཏེ་ལི་མང་མདོག་ཅན་གྱི་ཅོད་པར་བཅིངས་པ་ལ། དེ་ནི་ཐུལ་བ་ཀམ་པ་ན་རིམ་གྱིས་ཞུ་དམར་གྱི་ཅོད་པར་གནང་བ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཐེངས་གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནས་བཟུང་དེ་ཕྱིར་ཐུལ་ཚབ་ན་རིམ་གྱིས་ད་ལྟ་བུ་གཉིས་པའི་བར་དུ་དབུ་ཞུ་འདི་ཉིད་བཞེས་ཏེ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འོད་སྣང་འཕྲོ་བཞིན་པ་འདིའོ།

འདིའི་སྐོར་རྒྱས་པར་ཀམ་པའི་མཁན་པོ་རིན་ཆེན་དར་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཐུལ་ཚབ་ཀྱི་དབུ་ཞུ་འདི་རྣམ་བཤད་ལས་འབྱུང་བས་འདིར་ཞིབ་ཕྲ་འགོད་དགོས་མ་མཐོང་ཞིང་། ད་དུང་ཐུལ་ཚབ་ཀྱི་དབུ་ཞུ་ནི་དོན་དུ་དམར་པོ་ཡིན་པ་ལ། ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོས་ཐུལ་ཚབ་ལ་དབུ་ཞུ་དེ་འབྲེལ་གནང་བའི་དུས་ཆོད་ནི་སྐབས་དེར་ཀམ་པ་ཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཁྲིད་དུ་ཞུ་དམར་ནག་ཏུ་གྲགས་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་པལ་ཆེར་ཆད་ཟིན་པའི་གཉན་འཕྲང་གི་དུས་སྐབས་ཤིག་ལ་ཡིན་པ་དང་། ཀམ་པས་ཞུ་དམར་དང་ཐུལ་ཚབ་ལ་ཞུ་དམར་པོ་གནང་བས་ཞུ་དམར་པོ་ནི་ཀམ་པའི་ཐུགས་སྒྲས་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་སུ་གྱུར་ཏེ་ཕྱིས་སུ་སི་ཏུ་སྐྱེ་བྱེད་ལ་ཡང་དེ་མཚུངས་ཀམ་པས་ཞུ་

དམར་པོ་གནང་བ་སོགས། འདི་དག་གི་སྐོར་ལ་བསམ་པར་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། རིགས་
པ་ལས་ཞེན་པ་ལ་དགའ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་ཕལ་མོ་ཆེའི་སྒོ་བར་འདུ་དཀའ་བའི་འཛིགས་པས་
རེ་ཞིག་འདི་ཙམ་གྱིས་འཐུས་པར་བྱས་སོ། །

༡༥ བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་ཕྱོང་།

ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དང་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱིས་གཉིས་དགྲུང་ལོའི་ཐད་ཁྱད་པར་ཆེར་
མ་མཆིས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་མཆེད་གོགས་དང་སྤྱོད་གཉིས་ཀར་གྱུར་ཏེ། མཐོང་བ་དོན་ལྡན་སྐྱེ་
མ་གཤེགས་གོང་ནས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱིས་མཚན་སྟན་བོད་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་ནག་གོང་
མའི་ཕོ་བྲང་བར་དུ་སྤེབས་ནས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚེན་གཞན་དང་མཚུངས་པར་རྒྱ་ནག་གོང་མས་དཔལ་
འབྱོར་དོན་གྱིས་ལ་དུས་དུས་སུ་སྐྱེས་བསྐྱར་བ་དང་། མཚན་གནས་གསར་ཚོལ་སོགས་བཀྲིས།

ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་སྒྲས་གཙོ་བོ་གཅིག་དུ་ངོས་འཛིན་པས་
འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱི་«དེབ་སྟོན་»དུ་ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ཐད་དུ། “དེའི་སྟོབ་
མའི་མཆོག་ནི་སྤྱིར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཀྱང་། བན་ཀར་བ་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་བ་དང་། གུ་
ཤྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱིས་པ་ལྷན་པ་གཉིས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའོ།” ཞེས་འབྲུང་བ་བཞེན་ལོ་རྒྱུས་
པལ་མོ་ཆེའི་ནང་དུ་ཀམ་པ་དུག་པའི་སྟོབ་མ་འདི་གཉིས་རྒྱང་འབྲེན་སྟོལ་ཡོད།

དེ་གཉིས་ལས་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་ངོས་ནས་དམིགས་བསལ་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱིས་ལ་
གཤེགས་མཐོང་ཡོད་ཕྱིར། ཀམ་པ་མི་བསྟོད་དོ་རྗེས་མཛད་པའི་«དཔལ་ལྡན་དུགས་པོ་བཀའ་
བརྒྱུད་ཀྱི་གསུང་ལས་འཕྲོས་པའི་འབེལ་གཏམ་» ལས། “དེན་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ཀམ་པ་སྤུལ་

པའི་སྐྱེ་མཐོང་ན་མངོན་པར་དགའ་ཞིང་དོན་གྲུབ་ལྷ་ལས་འདའ་ཀར། བདག་ཉིད་ཆེན་
པོ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ།

སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་རིན་པོ་ཆེ། །
ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་མཐོང་བ་དོན་ལྷན་ལ། །
གསོལ་བ་འདེབས་སོ་ཐུགས་རྗེ་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས། །
གསོལ་འདེབས་བྱིན་ལྷབས་ཆར་རྒྱན་དབབ་ཏུ་གསོལ། །

ཞེས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་འདིས་གསོལ་བ་ཐོབ། །ད་ནི་ཁོ་བོ་ཡང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གལ་དུ་
སྡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།” ཞེས་འབྱུང་།

དེ་བཞིན་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་གྲུང་བས་«མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་» ཏུ། “དབུ་ཞུ་དང་བསྐྱེ་
འཕོའི་ཞལ་གདམས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་སོགས་གོ་བྱི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གཏད་དེ་ལྷང་བསྟན་བཀའ་
རྒྱ་ཅན་མཛད། དེད་མ་བསྐྱེབ་ཀྱི་བར་དུ་རྟེན་འདི་རྣམས་རྒྱ་མ་ཉམས་པར་གྱིས། ཤམ་གླ་ལ་དང་
མ་ཁ་བ་རྩྭ་དང་ཡོད་པས་ཁོ་བོ་རིགས་ལྷན་གྱི་གྲོགས་ལ་འགྲོ་དགོས་པར་ཡོད་གསུངས།” ཞེས་
དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོའི་རྣམ་ཐར་ཐད་དུ། “སྤར་རྗེ་གོང་མས་གོའི་
བྱི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བསྟན་པ་གཏད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ལྷང་སྤུལ་ཞིག་གསུངས་”
ཞེས་ཀླུ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྷན་གྱིས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་དོན་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་གཏད་
ཚུལ་གསལ་པོར་འབྱུང་།

གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་ཉིད་ལ་ངོས་ལེན་གནང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
མཛད་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཀླུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་སྤྲ་མ་རྣམས་རྗོལ་

འཆང་ནས་བཟུང་སྟེ་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་བར་དུ་ལུང་བསྟན་ཚུལ་བཀོད་པ་ལས། “སློབ་
དཔོན་པསྒྲས་ཤི་ལྷ་ཏ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོ་ལུང་བསྟན་པ་ནི། ལུང་བསྟན་བཀའ་རྒྱ་མ་ལས།

མཁར་ཆེན་དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱག་བྱ་བ་ཁྱོད། །
ཐོག་མ་མེད་ནས་ལས་དང་སྐལ་ལྷན་མཆོག །
དང་སང་དུས་ཀྱང་རྩེ་དང་མཐུ་སྟོབས་མཉམ། །
མ་འོངས་འདུག་པ་དུས་གྱི་ཐ་མ་ལ། །
ཁྱོད་གྱི་སྤྱུལ་པས་བོད་ཁམས་གཙུག་ལག་སྦྱོང་། །
དཔལ་འབྱོར་མིང་ཅན་ནལ་འབྱོར་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན། །
མོན་ཁ་ལྡིང་དུ་འགོ་བ་ཐབས་གིས་འདུལ། །
ཟབ་གཏེར་མངའ་སྦྱོང་ཕྱོགས་ནམས་ཀྱན་ཏུ་སྤྱུལ། །
མངོན་མཆན་མི་སྟོག་པལ་ཆེར་སྤྲས་ཚུལ་བཞུགས། །
དགོངས་འདུས་ཟབ་སྦྱོང་བསྟན་པ་སྤེལ་བྱེད་འབྱུང་། །ཞིས་དང་།

ཆོས་གྱི་རྩེ་མཐོང་བ་དོན་ལྷན་གྱི་དྲུང་དུ། བདག་ལ་བཀའ་བསྩལ་ཞིང་ལུང་བསྟན་གནང་བ་
ནི། བཅོམ་གྱུ་རུ་གྱེ།

རྒྱལ་བའི་གཤེགས་ཤུལ་དྲི་མེད་ལམ་བཟང་མཆོག །
མཐའ་བྲལ་གཞུག་མའི་ངང་དུ་ཀྱན་དེས་པའི། །
དོན་གྱི་སྟིང་པོ་སྐལ་ལྷན་རྒྱུད་སྟོན་པའི། །
བཀའ་བརྒྱན་བསྟན་པའི་སྟོག་གིང་བརྟན་གྱུར་ཅིག །ཅིས་དང་།
“འདྲེན་པ་མཐའ་དག་གཅིག་འགྱུར་སྒྲ་མ་རྩེ། །

ཡང་དག་ཇོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དམ་པའི་ཆོས། །

བྱང་སེམས་ཉན་ཐོས་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ཡིས། །

བྱིན་ལྷབས་བདེན་པས་ཡུན་རིང་གནས་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་གསོལ་བའི་བསྐལ་སྡུལ་གནང་བ་ནམས་དང་ཟེས་སུ་མཐུན་པར་དེ་ཉིད་དུ་ལྷང་བསྟན་པར་
མཛད་དོ། །” ཞེས་འབྲུང་ངོ་། ཞོང་གི་ལྷང་བསྟན་བཀའ་བརྒྱུ་མ་ནི་སངས་རྒྱས་སྤིང་པའི་གཏེར་
ཆོས་ཡིན་པ་དང་། དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་སོགས་རྒྱལ་ཚབ་ན་རིམ་མཁར་ཆེན་དཔལ་གྱི་དབང་
ཕྱག་གི་སྡུལ་པའམ་སྐྱ་སྐྱེར་ངོས་འདྲིན་པའི་ཁྱད་སྤངས་གཅིག་ཀྱང་འདི་ལ་ཐུག་ཡོད། ཞབས་བརྟན་
གསོལ་འདེབས་དང་བཅས་ཏེ་བསྟན་པ་གཏད་གནང་ས་ནི་ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་སྐྱ་སྐྱེ་ཆའི་
སྤང་དུ་ཀམ་པའི་དགོན་དུ་བཞུགས་སྐབས་སྟན་གཞི་དྲག་ཅམ་བྱང་བ་དེ་སྐབས་ཡིན་པ་ལྟར་མཐོང་
སྟེ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་ནམ་ཐར་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་ལས། “སྟོན་ཆོས་ཀྱི་ཟླ་
མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་དབང་ནས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ས་ཆར་བཞུགས་པའི་དུས་སུ། བདག་ལ་བཀའ་
སྡུལ་དང་ཤིས་པ་བརྟེན་པ་གནང་བ་ནི།” ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོགས་བཅད་འདི་ཉིད་གསུངས།

ཀམ་པ་དུག་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱིས་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་བསྟན་པ་གཏད་པ་ཅམ་
དུ་མ་ཟད་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱེ་དང་འབྲེལ་བའི་འདའ་ཁའི་ཞལ་ཆེམས་ཀྱི་ཕྱག་བྲིས་གནང་བ་ལ་དེ་
ནི་ཀམ་པ་ན་རིམ་གྱིས་འདའ་ཁའི་ཞལ་ཆེམས་སུ་གྲགས་པའི་ཕྱག་བྲིས་གནང་བ་དང་ཤོས་དེ་
རེད། ཉེ་དུས་ཀམ་པ་ཀའ་བརྒྱུད་པ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་འདའ་ཁའི་ཞལ་ཆེམས་ནི་ཀམ་པ་ན་རིམ་
ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པ་དང་། འདའ་ཁའི་ཞལ་ཆེམས་ཀྱི་ཕྱག་བྲིས་མི་གནང་
མཁན་ཀམ་པ་ན་རིམ་སུ་ཡང་མེད་པ་ལྟ་བུར་བཤད་ནས། ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས་ཀྱང་
འགྲོ་མགོན་རས་ཆེན་ལ་འདའ་ཁའི་ཞལ་ཆེམས་ཀྱི་ཕྱག་བྲིས་གནང་བ་དང་། འགྲོ་མགོན་རས་

ཆེན་གྱིས་ཕྱག་བྲིས་དེ་ཉིད་སྟོམ་བྲག་པ་ལ་བཅོལ་ཚུལ་དང་། དེ་གཞིར་བབྱང་གིས་སྟོམ་བྲག་
པས་ཀམ་པ་ཀྲི་དུས་མཁུན་གྱི་སྐུ་སྐྱུར་ངོས་བབྱང་ཚུལ་སོགས་ཁྱེད་མེད་བརྟུན་བཤད་བྱེད་
བཞིན་པ་དག་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡངས་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་མ་གཏོགས་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་
ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་དང་ཡང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཀམ་པ་དུག་པས་འབྱུང་འབྱུར་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་མདུན་ལམ་དེ་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་
ཀྱི་ཕྱག་ཏུ་གནང་རྒྱུ་ལོང་ཉིད་ཀོང་པོ་གསལ་ཕུར་སྐྱེ་ཞི་བར་གཤེགས། དགོངས་རྒྱུ་ཀྱི་བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱིས་བསྐྱབས་མཛད་པས། ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་དོན་རྒྱུ་ “སྐྱེ་གདུང་
ཡོངས་སུ་རྒྱས་པར་འབྱུར་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མ་གཏུགས་པར་ཕྱོགས་བརྩུར་འགོངས་
པར་མཛད་པ་ལ་གནས་བརྟན་འོད་སྤངས་དང་།” ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱགས་བརྒྱུད་མཛད་ཡོད།

འདིའི་ཐད་དུ་རྒྱུ་ཆེན་དཔོན་སྟོབ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་རུམ་བུ་གྲགས་པའདྲ་གྲུའི་ཨྲ་ཅུ་མི་ཉུང་
བ་ཞིག་ནས་རྩོམ་བསྐྱེགས་བཀྱིས་པའི་ « ཀར་རབས་རྣམ་ཐར་ » ཞེས་པའི་ནང་དུ། “དབུ་ཞུ་དང་
བསེ་འཕྲོའི་ཞལ་གདམས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་སོགས་གོ་བྱི་རིན་པོ་ཆེ་བཀྱེས་དཔལ་འབྱོར་ལ་གནང་
ཏེ་ཕུང་བརྟུན་བཀའ་རྒྱ་ཅན་མཛད།” ཅས་གསལ་བ་འདི་ནི་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལོ་
རྒྱུས་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་པས་ཡང་སྟོང་འདིའི་བཀྱེས་དཔལ་འབྱོར་དེ་སུ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་
ཀྱི་མེད་ལ་ཤེས་འདོད་ཀྱང་མེད་པ་ནི་ཨ་རིའི་ཚུམ་པ་པོ་ Gelett Burgess རུར་ཆེ་སེས། “ངས་
བ་སྐྱུང་དམར་སྐྱུག་མཐོང་ཕྱིར་མེད་ལ། ནམ་ཡང་མཐོང་འདོད་ཀྱང་མེད།” ཅས་བྲིས་པའི་སྟན་
ངག་དེ་བླན་གསོག་ཏོང་བར་བྱེད།

༡༦ ཀར་བསྟན་གྱི་ཉླེ་གནས།

«ཟླ་བ་ཆུ་ཤེལ་གྱི་ཕྱིང་བའི་» བླ་དུ། “རྗེ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གསལ་སྤར་ཕེབས་ཏེ་རྟེན་རྒྱུ་མས་
དང་དབུ་ཞུ་སོགས་ལ་ཕྱག་རྒྱས་བཏབ་ཅིང་ཕྱག་དཔེ་སོགས་གུ་ཤི་ལ་གཏད་ནས་ཞི་བར་གཤེགས་
པས། མཚུར་སྤར་སྒྲི་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་དང་སྒྲི་ཚབ་གཟུངས་སྒྲི་བཞེངས། གསེར་ཐོག་གི་ཞིག་
གསོ་གནང་། རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བཞུགས་ནས་སྤར་གྱི་འཛིན་སྒྲོང་མཛད།” ཅས་གསུངས་པ་ལྟར། ཀམ་
པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་སྒྲི་གཤེགས་ཤིང་ཀམ་པ་བདུན་པ་དོས་འཛིན་མ་བྱུང་བའི་བར་དེར་གོ་ཤི་
དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱལ་ཚབ་གྱི་ཐུགས་ཁུར་བཞེས།

ཁོང་གིས་ཕྱག་ལས་གལ་ཆེན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གནང་བ་ལས་ད་ལྟ་ང་ཆོས་ཤེས་སྤུངས་པ་ཞིག་ནི།
ཟུར་ཀམ་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཀམ་པ་གཤེངས་བརྒྱུད་ནི་ལམས་དང་དབུས་
ཁུལ་དུ་དར་ཁིང་། དེ་རྗེས་པ་ཡུལ་གོང་པོ་ནས་ཡིན་པའི་ཉེ་དུས་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་དུང་དཀར་
ལྷོ་བཟང་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་«དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་» ཅས་པའི་ནང་དུ་གོང་པོ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་
བཤད་ལས། “གོང་པོའི་ཡུལ་འདིར་སྟོན་དུས་བོན་ཆོས་དར་བྱས་ཆེ་བར་བྱུང་བའི་རྟགས་སུ་
བོན་སྟོན་གཤེན་རབས་ཀྱི་གནས་ཆེན་དུ་གྲགས་པའི་བོན་རི་དང་སྟག་རྩེ་རི་ཁྲོད་ཟེར་བ་སོགས་
ཡོད་པ་མ་ཟད། བོན་རྩིང་པའི་ལུགས་སྲོལ་ལྟར་གྱི་དམར་མཆོད་དང་། གྱི་འདུལ་གཤེན་འདུར་
སོགས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ཁྱད་ཡོད། ཀམ་པ་གཤེངས་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་འགོ་རྒྱུགས་པ་ནས་གོང་
ཀར་སྤེད་པ་ཞེས་ཀམ་པ་གཤེངས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་ཞེན་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་དགོན་པ་དང་།
སྤེད་པོན་སྟོབས་ཆེན་མང་པོ་བྱུང་ཐུང་བ་དང་།” ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་བཞིན་ཀམ་པ་གསུམ་
པ་རང་བྱུང་དོན་རྗེས་གོང་པོའི་ཁུལ་གང་སར་ཕེབས་ནས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་མཛད་ཕྱིན་

མང་པོ་བསྐྱངས་པར་བརྟེན་ཀོང་པོའི་ཁྲལ་གྱི་མི་སེར་པལ་མོ་ཆེ་བོན་པོ་ལས་ནང་པར་ཞུགས་
ཏེ་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་དང་ཀོང་པོའི་ཡུལ་གྱི་འབྲེལ་བ་ཐོག་མར་བྱུང་།

དེ་ནས་ཀམ་པ་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབྲུམ་དུ་བཞུགས་པའི་གསུང་ཚོམ་ཞིག་
ལས། “ཇི་རོལ་པའི་དོ་ཇི་ལ། གྲོང་ཆ་ཁྱང་རོལ་གྱི་ཡོན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་ས་ཆ་དང་བཅས་པ་
ཕུལ་ནས། གཞིམ་ཁང་བཀྲ་ཤིས་རབ་རྒྱས་འདི་ཡང་། རྟོགས་ལྡན་མཁའ་སྟོན་དབང་པོ་སོགས་
ཀྱིས་ལས་གཉེར་མཛད་ནས་བཞེངས། སློབ་དཔོན་གྱའི་གྲང་པས། དུས་ངན་བྱུང་ན་ཡུལ་ངན་
སྦྱིད་གསུངས་ནས། མདོ་དབུས་ནས་མཛོད་རྣམས་དང་ས་འདིར་བཞག་པ་སོགས་མཛད་
པ་ཡིན། དེད་ཀྱིས་ཀྱང་གནས་འདིར་བྱི་མའི་འགོ་བ་ལ་པན་པར་བསམ་ནས་སྐྱབ་ལྷེ་བཏབ་པ་
ཡིན། གནས་འདིར་དགེ་སྦྱོར་བྱས་ན། གཞན་གྱི་གནས་གང་ལས་ཁམས་དྲངས་པ་དང་། ཉམས་
རྟོགས་དང་། ཡི་དམ་ལྷ་ཡི་དག་སྣང་གཞན་པས་ཆེ་བ་ཡོང་བར་འདུག” ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཀམ་
པ་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་དུག་པ་རྣམས་ཁམས་དང་མཚུར་སྤྱད་སར་ཕེབས་བཞུགས་ཀྱིས་མཛད་
ཕྱིན་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས་ན་ཡང་། ད་དུང་མཚུར་སྤྱད་ཀམ་དགོན། ཀོང་པོའི་ཁྲལ་བཅས་གལ་
ཆེ་ཆུང་འདྲ་མཚུངས་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་གནས།

དེ་རྗེས་གོ་མི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཚུར་སྤྱད་འཇམ་དབྱངས་ཆེན་མོ་སོགས་གནད་ཡོད་
མི་སྣ་མང་པོའི་བྱགས་འདོད་དང་འགལ་བར་གཞིགས་བཞིན་དུ། དགོས་པ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་
གིས་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གང་ས་ནས་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ནང་རྟེན་རྩ་ཆེན་ཡོངས་
སུ་རྟོགས་པ་ཀོང་པོར་གདན་དྲངས་ནས་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་དེས། འབྱུང་འཁྱུར་གྱི་མི་རབས་
འགའ་ཤས་རིང་བོད་རྩོམ་སྤྱོད་སུ་ཆགས་པའི་ཀོང་པོ་ནི་ཁམས་དང་མཚུར་སྤྱད་སོགས་ལས་ཀྱང་
གལ་ཆེ་བར་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ནས་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཉེ་གནས་སུ་གྱུར།

ཀམ་པ་བདུན་པ་ཚོས་གྲགས་ཀྱི་མཚོ་སྐྱེ་ཆུང་དུས་ནས་བཟུང་ཀོང་པོའི་ཁྱལ་གྱི་ས་ཆ་གཙོ་བོ་
གསུམ་སྟེ། ཉང་པོ། ལོང་པོ། ཀོང་པོ་བཅས་ཀྱི་ས་ཆ་གང་སར་རི་རྒྱ། ལྷང་རྒྱ། ལམ་རྒྱ། ཚོས་རྒྱ་
བཅས་བཅུགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ལུང་གི་མི་མེད། མ་ན་དུད་འགོ་ཡན་ཚོད་ཀྱི་སྦྱིད་སྟག་ལ་
གཟིགས་ཤིག་གིས་ཚོས་བྲིམས་སུ་བཅུད་པས་ཀོང་པོ་ཀར་སྤྱིད་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་བྱུང་
སྟེ། ཀོང་པོ་ཁྱལ་དེ་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ནང་བྲིམས་ལས་པལ་ཆེར་སྐབས་དེའི་
བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱོད་ནམས་ཀྱི་དབང་འོག་ཏུ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་མེད་པ་ལྟ་བུའི་རང་སྐྱེ་
ཐུབ་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆུང་དུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར།

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀོང་པོ་ནི་ཁམས་དང་དབུས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པས་ཡར་མར་བགྱོད་
ལམ་བདེ་ཞིང་གང་སར་འབྲེལ་བ་བྱེད་སྲ་བ། ལུང་པ་དེར་ཚོས་བརྒྱུད་གཞན་དེ་སྡོན་རུས་པ་ཐོན་
པ་ཞིག་དར་མ་ཐུབ་པ་དེས་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་བརྟན་པོ་འདྲུགས་ཐུབ་པ། ཡུལ་
ལྗོངས་མངོས་ཤིང་ཐོན་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཕྱག་པ་སོགས་མཐུན་ཁྱེན་ཤིག་ཏུ་མང་བ་དེས་ཀར་བརྟན་
དུས་སྐབས་དང་ས་གནས་དེར་དར་བ་བཞིན་གཞན་གང་དུ་ཡང་དར་ཐུབ་མེད།

འདི་དག་གི་ལོ་རྒྱུས་མ་ཤེས་པས་ཕྱིས་ཀྱི་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་མང་པོས་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཉེ་
གནས་ནི་གནའ་ནས་ད་བར་མཆུར་སྤྱོད་ཡིན་པར་སྟམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། མཆུར་སྤྱིད་དགོན་
པ་དང་ཀམ་ལེ་སྐར་ཆེན་གཉིས་ཀྱང་ཅད་དེ་དོན་གཅིག་ཏུ་བཟུང་ནས་མཆུར་སྤྱིད་སྐར་ཆེན་
ཞེས་སོགས་སྐྱེ་བ་ནི་ནམ་རྒྱུན་རང་ཉིད་ཀྱི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་རང་གིས་དོ་སྣང་མ་བྱས་པའི་
འབྱུང་འབྲས་ཡིན་པ་ཤོད་ཅི་དགོས།

དེའི་རྒྱུན་ཀྱིས་གཞན་ལྟ་ཞོག་ཉེ་དུས་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱེ་བ་གཙོ་བོ་ཞིག་སྟེ་མཁས་
དབང་ཐུབ་བརྟན་སུན་ཚོགས་ལགས་ཀྱིས་ཀྱང་«བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་དོན་པ་སྤྲོ་ར་གའི་ལྟེ་མིག་»

ཅེས་པའི་ནང་དུ། ཀམ་པ་རོལ་པའི་རྩོམ་ཆུ་ནག་ནས་བོད་དུ་ཐེབས་པར་བཤད་པའི་སྐབས་སུ།
“དབུས་སུ་བྱོན་པའི་ཆོ་འཁོར་བའི་བྱ་བ་མཐའ་དག་སྒོས་བཏང་ནས་དགེ་སྦྱོར་སྒོམ་སྒྲུབ་ལ་
བཅོན་པའི་དམ་བཅའ་བཟན་པོར་ཐོབ་པའི་དད་ལྡན་གྱི་མེར་སྐྱེ་མང་པོ་ཞིག་སྤྲོ་མ་དང་འབྲལ་
མི་ཤོད་པའི་དད་འདུན་གྱིས་བྱག་ཕྱིར་འབྲངས། མཚུར་སུར་འབྱོར་པ་དང་སྤྲོ་མའི་བཞུགས་
གནས་གྱི་ཉེ་སྐོར་དུ་སྐར་བཏབ་སྟེ་དགེ་སྦྱོར་ལ་བཅོན། སྐབས་དེར་ཆུ་ནག་རྒྱ་མིང་རུན་ལྷ་རྒྱལ་
པོས་འབྲལ་བ་དང་བཅས་ཏེ་གདན་ཁྱེད་ཡང་དད་ལྡན་གྱི་མེར་སྐྱེ་ཁྱིམ་ཆོ་མང་པོའི་དགེ་སྦྱོར་
ལ་བར་ཆད་དུ་དོགས་ནས་མ་བྱོན།” ཞེས་ཀམ་པ་རོལ་པའི་རྩོམ་ཆུ་ནག་དུ་ཐེབས་ཆེས་མཚུར་
སུར་ཐེངས་གཅིག་ཀྱང་ཐེབས་ཐྱིང་མེད་པ་ལ་མཁས་པ་ཁོང་གིས་ཁྱེད་མེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟན་པོ་
འདི་འདྲ་ཞིག་ཚོམ་ཤོར་བྱུང་ཡོད།

༡༥ གཤེགས་པ་ནས་རྒྱལ་ཆ་བ།

ད་དུང་ «ཟླ་ཐེང་» ལས། “རྒྱལ་ཆ་བ་རྒྱ་བཞུགས་ནས་སྐར་གྱི་འཛིན་སྦྱོང་མཛད།” ཅེས་གསུངས་
པ་ལྟར། ང་ཚོས་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་པ་གཅིག་ནི་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་སྐྱེ་གཤེགས་ཆེས་དཔལ་
འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཉིད་དོན་གྱིས་རྒྱལ་ཆ་བ་རྒྱ་ལྷར་པ་དེས་ཀམ་པ་གཤེགས་བརྒྱུད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་འཕོ་
འགྱུར་ཆེན་པོ་ཐེབས་པ་དེ་རེད། འདིར་གསལ་བཤད་བྱ་དགོས་པ་གཅིག་ནི་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་
དོན་གྲུབ་དོན་གྱིས་རྒྱལ་ཆ་བ་རྒྱ་ལྷར་པ་ཚོས་བྱུང་ནམས་སུ་གསལ་ན་ཡང་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་
དོན་གྲུབ་རང་གི་སྐྱེ་དུས་སུ་ཁོང་ལ་རྒྱལ་ཆ་བ་ཅེས་པའི་མཚན་འབོད་སྟོལ་པལ་ཆེར་མི་སྣང་།
ད་དུང་གཞན་ཡང་གཤེགས་པ་རྒྱལ་ཆ་བ་ནི་ཀམ་པ་ན་རིམ་གྱི་འོག་དུ་དབང་ཆ་དང་དོ་གནས་

མཐོ་ཤོས་དེ་ཡིན་པ་ལ། གཤེས་གྲང་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་ཆ་བ་ཅེས་པ་དེ་མཐོ་ན་དེའི་ནང་དོན་
ནམ་ངོ་བོ་ཅི་ཞིག་རེད་ཅེས་པ་དེ་རེད།

ང་བསམས་ན་དེ་ལ་གོ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་མཐོང་། གཅིག་ནི་སྲོལ་རྒྱན་གྱི་གོ་བ་སྦྱར་བ་ཏང་བ་
སྟེ། གོང་ནས་རྒྱལ་ཆ་བ་ཅེས་པ་དེས་བཀའ་བཀོད་གང་གནང་ཡང་རྒྱལ་པོ་ངོ་མས་གནང་བ་དང་
ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། གཤམ་ནས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ལ་གྲུས་བཀུར་ཅི་ལྟར་ཞུས་པ་ལྟར་རྒྱལ་ཆ་བ་ཏུ་
བཞུགས་པ་དེར་ཁྱུ་དགོས་པ་ལྟར། གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་མཐོང་བ་དོན་
ལུན་སྟེ་གཤེགས་ནས་རྒྱལ་ཆ་བ་ཏུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་དེར་དབང་ཆ་དང་གཅིགས་མཐོང་
དེ་ཅུ་ཡོད་པ་ནི་ཁོང་གིས་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ནས་ཀར་དགོན་གྱི་ནང་ཉེན་གཤེན་ཆེ་བ་
རྣམས་ཀོང་པོ་ཅེ་ལྟ་སྐད་དུ་གདན་དྲངས་པ་ལས་ཀྱང་མཐོང་ཐུབ་པར་སྤང་།

གོ་བ་གཉིས་པ་ནི་ང་རང་སྟེར་གྱི་མཐོང་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། དེ་ཡང་གནང་དུས་ཀྱི་མཐོང་བ་བརྒྱད་
ལ་འདྲིན་སྟོང་གི་ཕྱག་ལས་གཙོ་བོ་གནང་མཁན་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་དཔལ་ལོགས་
གཤེས་གྲང་པ་རིམ་བྱོན་རྣམས་དང་། ཀམ་པ་ན་རིམ་གོང་མས་རྟོགས་པ་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་པ་
གཏད་པས་ཡང་སྲིད་ལ་བཀའ་བརྒྱད་རང་གི་ཟབ་བྲིད་རྣམས་འབྲུལ་མཁན་ཆེད་ལས་པ་བཀའ་
བརྒྱད་ཀྱི་གསེར་ཕྱེད་དུ་བཞུགས་པ་སྤྲ་མ་གཡུང་སྟོན་རྟོ་རྟེ་དཔལ་དང་། ཁྱུ་དམར་གཉིས་པ་
མཁའ་སྟོན་དབང་པོ། སོག་དཔོན་རིག་པའི་རལ་གྱི་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡོད།

ཀམ་པ་སྟེ་ཕྱེད་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་བསལ་དགེ་སྟོང་གི་སྟོན་པ་བཞེས་སའི་སྤྲ་མ་ནི་ཆོགས་སྟེ་
དགེ་འདུན་སྐྱང་པ་ནས་སྤྲ་མ་གཅིག་གདན་འདྲེན་ཞུ་སྲོལ་ཡོད་པ་སྟེ། རང་བྱུང་རྟོ་རྟེ་མཁན་
ཆེན་གནས་བརྟན་གཞོན་བྱ་དཔལ་དང་། རོལ་པའི་རྟོ་རྟེ་མཁན་ཆེན་དོན་གྲུབ་དཔལ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མཐོང་བ་དོན་ལུན་གཉིས་ཀྱིས་སྟགས་ཕུ་བ་བསོད་ནམས་བཟང་པོའི་

མདུན་ནས་སྒྲིམ་པ་བཞེས་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ནི་སྒྲོན་ལ་ཆེ་པ་ཆེན་པོ་གྲུ་ཤི་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་
ཆོགས་སྒེ་འདི་རུ་ཀམ་པ་སྐྱེ་བྱེད་རེ་རེས་སྒྲིམ་པ་བཞེས་པའི་དོན་དུ་གནས་བརྟན་བརྟུ་བྱལ་རེ་
རེའི་སྒྱལ་པ་འབྱུང་བར་ལུང་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་པར་བཤད།

གུའི་གྲང་པའི་ལུགས་སྒྲོལ་དར་ཞིང་ཀམ་འི་སྐར་ཆེན་གྱི་དབུ་བརྟེས་ནས་བཟུང་། མི་རབས་
འགའ་ཤས་ཀྱི་རིང་ལུགས་སྒྲོལ་དེ་ཉིད་རྒྱན་མར་གནས་ན་ཡང་། དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་གྱིས་
ཀམ་པ་བདུན་པ་ངོས་འཛིན་མཛད་རྗེས་སྐར་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་དང་། སྒྲིམ་པ་འབྲལ་བ། དོན་
བརྟུད་ཀྱི་བསྟན་པ་འབྲལ་བ་སོགས་ཐམས་ཅད་གཙོ་བོ་རང་གིས་གནད་བདེས་སྐར་གྱི་ལམ་
སྒྲོལ་ལ་འཕོ་འགྱུར་ཐེབས།

དེ་ལྟར་བྱང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཅིག་ནི་གུའི་གྲང་པ་ན་རིམ་ནི་ཀམ་བཀའ་བརྟུད་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ཡིན་
པས་ངེས་པར་ཀམ་བཀའ་བརྟུད་པ་ཞིག་དགོས་པ་བཤད་མ་དགོས་ཀྱང་། ལྷ་མའི་གཙོ་བོ་མཐའ་
གྲུབ་ཨོ་རྒྱན་དཔལ་དང་། གཡུང་སྟོན་རྩི་རྩེ་དཔལ་སོགས་ནི་ཆོས་བརྟུད་ཀྱང་ཀམ་བཀའ་བརྟུད་
ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་པ་དང་། སྒྲིམ་པ་བྱས་ན་མས་ཀྱང་པལ་ཆེར་ཀམ་ཆང་གི་ཆོས་བརྟུད་
འཛིན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ། དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་གྱིས་མ་འོངས་པར་གལ་གནད་ཆེ་བའི་བྱེད་སྒོ་
དེ་དག་ཆ་ཆང་ཀམ་བཀའ་བརྟུད་རང་ངོས་ནས་བསྐྱབས་ན་ཡང་སྐྱབ་སྐྱབ་པ་དང་བསྐྱབས་ན་
སྐྱོན་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱང་བས་ཡིན་སྲིད།

ཡང་སྟེང་ལུགས་སྒྲོལ་དེར་འཕོ་འགྱུར་ཐེབས་པ་དེས་སྐར་གྱི་གུའི་གྲང་པ་ན་མས་ཀྱི་གལ་གནད་
ལས་བཟུལ་ཞིང་དེ་ནི་གུའི་གྲང་པ་ནས་རྒྱལ་ཆ་བ་ཏུ་འཕོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བརྟུད་རིམ་གལ་ཆེན་
ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམས་ལྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་
ཡིན་པས། ཀམ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོས། “དེ་ལྟར་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་འདྲའི་ཚུལ་འདི་རྩེ་བཅུན་

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྲོ་མ་ཆེ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཅེས་མཚན་བཅོམ་པར་དཀའ་བའི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས།
བདག་གིས་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་ཞིག་བཞེངས་པ་དེའི་འབྲུ་ལྷགས་ཡི་གེར་བྲིས་ཞེས་གསུངས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་དགའ་བྱེད་སྒྲུང་དུ་ཡི་གེར་བཅུས་པའོ།” ཞེས་དཔལ་
འབྱོར་དོན་གྲུབ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བྱུར་ངོས་འཛིན་གནང་བ་དེས་དུས་སྐབས་དེར་དཔལ་
འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཚད་གཞི་དེ་ཅི་ཙམ་སྟེབས་པ་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ།

གོ་བྲི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་སྐྱེ་འཚོ་བཞུགས་སྐབས་རྒྱལ་ཆ་བ་ཀྱི་མཚན་གནས་ནས་འབོད་
སྟོལ་མེད་ཀྱང་། དོན་གྱི་ཐོག་ནས་རྒྱལ་ཆ་བ་ཏུ་གྱུར་པར་བརྟེན། དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་སྐྱེ་
གཤེགས་ཆེས་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་ཁོང་གི་ཡང་སྤྲོད་དུ་བཀྲ་ཤིས་ཅན་རྒྱལ་ངོས་
འཛིན་མཛད་ཅིང་། ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་སྐྱེ་གཤེགས་ཁའི་ལོ་གསུམ་ཙམ་གྱི་སྟོན་དུ་གོང་
པོ་ཅེ་ལྷ་སྒྲུང་དུ། « ཆོས་བྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ » ལས། “བྱུང་གི་བཀའ་གདན་ས་ཁག་
ལྷ་སོགས་མཆོག་དམན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱུང་དང་ཁྱད་མེད་པར་བསྐྱར། རྩེ་བདུན་པ་མུ་བན་
ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ་ཀར་བསྟན་གྱི་བདག་པོ་མཛད་དེ་རྒྱལ་ཆ་བ་སྐྱེལ་པའི་སྐྱུར་མཚན་ནས་
བཅོམ་།” ཞེས་འབྱུང་བ་དང་།

དེ་ལས་རྒྱས་ཙམ་ཞིག་ཀླུང་མཁན་པོ་རིན་ཆེན་དར་རྒྱས་ཀྱིས། གོ་བྲི་སྐྱེལ་སྐྱེ་བཀྲ་ཤིས་ཅན་
རྒྱལ་ལ་བཞུགས་ཁྱིའབྲུ་མཉམ་གནང་སྟེ་སྐྱེ་ངོ་མས་རྒྱལ་ཆ་བ་ཏུ་མངའ་གསོལ་པར་མཛད་
པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་ཆ་བ་ན་རིམ་གྱི་དབུ་ཞུའི་ཅན་བཤད་དུ་གསུངས་ཡོད།

དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་སྤར་ཀམ་པ་རང་བྱུང་དོན་རྩེས།

“ང་ལས་ལྷག་པ་བསམ་རིན་ཡིན། །

ང་དང་མཉམ་པ་གྲགས་སེང་ཡིན། །”

ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཡོད་པ་ཙམ་ལས་ལོ་རྒྱུ་ཐོག་ཀྱང་པས་རང་ཉིད་དང་འདྲ་མཉམ་གྱི་གོ་གནས་
གནད་བའམ་ཁྲི་འདྲ་མཉམ་དུ་ཀྱང་པ་རང་ངོས་ནས་གནད་བ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་དང་། དངོས་
སྲུ་རྒྱལ་ཆ་བ་ཀྱི་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཐོག་མར་གྱུར་ཡོད། དེ་ལས་གཞན་ཕྱིས་
སྲུ་ཞུ་དམར་བརྒྱད་པ་དཔལ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་ཀྱང་པ་བཅུ་གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་དོན་རྩེ་ལས་
མཐོ་ཙམ་དུ་བཞུགས་ཚུལ་སི་ཏུ་ཆོས་འབྱུང་གི་རང་རྣམ་དུ་འབྱུང་བ་དང་། སི་ཏུ་སྐྱེ་ཐེང་བཅུ་
གཅིག་པ་པར་དབང་མཆོག་རྒྱལ་པོ་དང་ཀྱང་པ་བཅུ་དྲུག་པ་རིག་པའི་དོན་རྩེ་གཉིས་ལི་ཐང་
སྤང་ཕྱག་དགོན་དུ་བཞུགས་ཁྲི་འདྲ་མཉམ་དུ་བཞུགས་པའི་སྐྱེ་དཔར་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་བཙས་
ནི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་གཏན་འབེབས་ཡིན་པར་མི་སྣང་། དོན་དུ་ཀྱང་པའི་རྒྱལ་ཆ་བ་ཀྱི་གོ་གནས་
འདི་ནི་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་ཉོར་དང་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་པོས་སྤང་པའི་གོ་གནས་མ་ཡིན་པར་
ནང་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་ཆོས་རང་ནས་འབྱུང་ཁིང་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་ཀྱང་རེད།

དེར་བརྟེན་«མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་» ལས། བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོའི་སློབ་མ་ངོས་འཛིན་
གི་སྐབས་སུ། “དེས་ན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་ཡུལ་ལ་ཆད་ནི་སྲུ་ཞིག་འདྲིན། འོན་ཀྱང་དེང་
སང་ཆུ་ལོ་མཐོང་བ་པ་ཁ་ཅིག་གི་མཐོང་བ་དང་སྐྱར་ན་བུ་སློབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱལ་ཆ་བ་སྤུལ་
པའི་སྐྱེ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ། སྤུན་སྤུན་པོ་ཆེ་ཞུ་དམར་བ་བཞི་པ་སོགས་མཆོག་གི་སྤུལ་པའི་སྐྱེ་
དུ་མ་དང་། སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གདན་ས་ཁག་ལྗེའི་ཁྲི་ལུར།” ཞེས་སོགས་
འབྱུང་བ་ལྟར། སྐབས་དེར་ཀྱང་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོའམ་ཆོག་གཞན་གྱིས་
བཤད་ན་དེ་སྐབས་ཀྱང་པ་གཤེས་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་ཀྱང་པའི་འོག་ཏུ་གོ་གནས་མཐོ་ཤོས་ནི་རྒྱལ་
ཆ་བ་སྤུལ་སྐྱེ་རང་ཡིན་པ་ནི། བསྟན་པའི་བདག་པོ་རྒྱལ་བ་དངོས་ཀྱང་པ་ཡིན་པ་ཚུངས་མེད་དང་།
དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱལ་ཆ་བ་ཡིན་པ་འཛིན་གྱིང་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་འགྲོ་སྐྱབས་ལས་མ་འདས་སོ། །

འོན་ཀྱང་ཉེ་ཆར་ཀམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་པའི་དུས་སུ་རྒྱལ་ཚབ་གྱི་ཁྲི་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པ་ཉིད་ཚོས་
ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་མི་དམན་པས་དཔྱད་ལྡན་
པལ་མོ་ཆེས་བཀའ་བརྒྱད་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་སྐྱོང་མཁན་གྱི་མཆན་གཞི་ད་ལྟར་བཞུགས་པ་
ཉུང་ཤས་ནང་གི་གཅིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་ཅིང་། རྒྱལ་དབང་བརྒྱ་དྲུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་ཚབ་
རྟོགས་ལྡན་ཞེས་ཡང་ཡང་བསྐྱེད་པ་བྱེད་མཛད་པ་ལྟར་ན་ཡང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ངོས་ནས་སྟོབས་
མངའ་ཐང་དང་རྒྱ་དཔལ་འབྱོར་གང་ཐད་ནས་སྐྱོ་ཤོས་སུ་གྱུར་པར་བརྟེན་ཅུམ་བཏེག་ཏུ་ཡབ་
སྲས་རྣམ་པ་བཞེར་བྲགས་པ་རྣམས་ལས་གདན་ཐོབ་དམའ་ཤོས་སུ་གྱུར།

དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱིར་བཏང་བའི་འགྲོ་སྤངས་ཤིག་ཡིན་པས་ཆེད་དུ་སྤང་དགོས་
པ་མེད་ཀྱང་། དེའི་ལོ་རྒྱུས་དང་བརྒྱད་རིམ་མ་རྟོགས་པས་དེང་སང་ཀམ་པ་བཀའ་བརྒྱད་པ་མི་ཉུང་
བཞིག་གིས་སྤར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་དེབ་དང་ཚོམ་ཡིག་རྣམས་སུ་རྒྱལ་ཚབ་སྐྱེས་པའི་གོང་
མ་རྣམས་ཀྱང་འོག་ཏུ་འཕེན་པ་མ་ཟད་ཁ་ཅིག་གིས་ཡིག་ཆ་རྙིང་པ་ལ་ཡང་བཟོ་བཅོས་བྱས་དང་
བྱེད་བཞིན་པ་འདི་ནི་ཚོས་དང་འཛིག་རྟེན་གང་ཐད་ནས་ཐལ་དྲགས་པའི་བྱ་སྤྱོད་ཡིན་པས་ཡ་
རབས་སྤྱོད་བཟང་བྱེད་འདོད་པ་དག་གིས་ཅུང་ཟད་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ་གལ་ཆེ་སྟེ་གཞན་དུ་ན་
དམ་པ་དག་གི་མདུན་དུ་ཤིན་ཏུ་མི་མཛེས་པས་སོ། །

སྐབས་སུ་བབ་པ་རྒྱལ་ཚབ་བཟླ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱལ་ཚབ་གྱི་འགན་བཞེས་ཏེ། ཀམ་པ་
བརྒྱད་པའི་ཁྲི་འདོན་གྱི་སྐབས་སུ་འོས་སྤྱུལ་གཉིས་བྱུང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྤྱུལ་སྐྱེ་ངོས་འཛིན་གྱི་
ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྤར་བྱུང་མ་ཅོང་བའི་ཟིང་འཁྲུག་བྱུང་ནས་དབུས་གཙང་གི་ཚོས་སྤྱོད་ཀྱི་དཔོན་
པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཀམ་པའི་སྤྱུལ་རྒྱུན་གྱི་ཕྱོགས་བཟུང་བའི་ཐོག་ ལམས་དང་གོང་པོ་གཉིས་
ཅུང་མིན་ན་དམག་འཁྲུག་ཤོར་ལ་ཉེ་བ་ན་རྒྱལ་ཚབ་གཉིས་པ་ནི་གནད་དོན་དེ་ཉིད་ཐག་གཅོད་

མཁན་གྱི་མི་སྣ་གཅི་པོ་ཡིན་པར་བརྟེན་ཁོང་གིས་སྐྱོན་སྐྱོབ་གཏོང་གིས་ཀམ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་
གྱི་བསྟན་པར་མཛད་རྗེས་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་མི་བསྐྱོད་དོན་རྒྱུ་འདྲིན་དང་ཁྲི་འདོན་མཛད།
སྐྱོ་ཆེད་ཞབས་པད་བརྟན་ན་ཆ་བའི་ཡོངས་འདྲིན་ཡིན་པེས་ཀྱང་དོན་བརྒྱུད་གྱི་གསེར་ཁྲིར་
མ་ཐེབས་པ་ནི་དགྲུང་ན་གཞོན་དུས་ནས་དུག་གིས་དཀྲོངས་པར་གྱུར་པ་མི་བསྐྱོད་དོན་རྒྱུ་
གྱིས་ཞིབ་ཕྲ་གསུངས་པའི་རྒྱལ་གནས་སྒོ་བས་མཛད་པའི་«ཀམ་ཆང་ཡབ་སྲས་དུག་གི་ནམ་
ཐར་» ལས་འབྱུང་།

རྒྱལ་ཆ་བ་བཀའ་ཤེས་ནམ་རྒྱལ་སྐྱོ་ཆེ་མ་བརྟན་པའི་རྟེན་གྱིས་མི་བསྐྱོད་དོན་རྒྱུ་སྐྱ་མ་སངས་རྒྱས་
མཉན་པ་དང་། སྒྲིམ་པ་དགེ་འདུན་སྦང་པའི་མཁན་པོ་ཆོས་གྲུབ་སངས་ཀའི་མདུན་ནས་བཞེས་པ་
སོགས་མི་བསྐྱོད་དོན་རྒྱུ་སྐྱ་རྒྱལ་ཆ་བ་གྱི་ལམ་སྒོལ་འདི་ལ་རུང་ཟད་འཕོ་འགྱུར་ཐེབས།
འོན་ཀྱང་མི་བསྐྱོད་དོན་རྒྱུ་སྐྱ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་གྱིས་ལྷ་དམར་བཞི་པའི་དོན་དུ་ཞལ་
ཆེམས་གནང་བ་ལྟར། ཕྱིས་སྐྱ་རྒྱལ་ཆ་བ་ཏུ་འགྱུར་བའི་དགོངས་བཞེད་གྱིས་ལྷ་དམར་ལྷ་པ་
དགོན་མཆོག་ཡན་ལག་ལ་བཞུགས་ཁྲི་འདྲ་མཉམ་གནང་བས། ཀམ་པ་དང་ལྷ་དམར་གཉིས་
བཞུགས་ཁྲི་འདྲ་མཉམ་བྱུང་བ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་དང་ཤོས་དེ་དུས་ཡིན།

གོང་ས་ལྷ་པ་སོགས་འགའ་ཞིག་གིས་“མགོ་འོག་ལུས་རྒྱུད་”མ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ལྷ་དམར་
བཞི་པ་ཀམ་པ་ན་རིམ་ལས་གོ་གནས་མཐོ་བ་ལྟ་བུར་གསུངས་ཀྱང་། ཕག་མོ་གྲུ་པ་ཏུ་སྤྱི་བྱང་
རྒྱུ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། ཕག་གྲུའི་རྒྱུན་སྤྱི་བསྐྱོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན། ལྷ་གདོང་གོང་མ་གྲགས་
པ་རྒྱལ་མཆོན། གོང་མ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་སོགས་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀམ་པ་རྒྱལ་པའི་དོན་རྒྱུ་
ཀམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྟན། ཀམ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་ལ་

ཚུར་གྲས་བཀྱར་འགྲན་བྲལ་གྱིས་བསྟེན་བཀྱར་ཞུས་པ་དང་། ལྷ་མར་བསྟེན་མཛད་པའི་ཚུལ་
ལོ་རྒྱུས་དང་རྣམ་ཐར་མང་པོར་གསལ་བ་ལྟར་ལས་དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་མ་ཡིན་ནོ། །

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་ཀམ་པ་ལ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གོ་གནས་ཡོད་པ་དང་། བཀའ་མོ་
གྲུ་པ་ལ་ཆན་སྒྲ་མང་གི་གོ་གནས་ཡོད་པ་ལས་བྱི་མ་ལས་སྒྲ་མ་མཐོ་བ་མིང་གོང་མའི་ཡིག་ཚང་
དུ་གསལ་ཚུལ་«བོད་ལྗོངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གོ་བབ་དཔྱད་ཞིབ་»ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལས་
གཞན་བྱིས་སུ་གོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་གོ་གནས་ལྟན་དུ་བསྐྱབས་ནས་སྲིད་
མི་གནང་མཁན་གྱི་སྒྲ་མ་ལས་ཀྱང་སྲིད་གནང་མཁན་གྱི་སྒྲ་མ་ཆོའི་བརྩེ་མཐོང་དང་གོ་གནས་
མཐོ་བར་མཛད་པའི་ལྷགས་སྲོལ་ནི་ནང་ཆོས་དང་མི་མཐུན་པས་ཕག་གྲུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་
སྐབས་སུ་མུང་བར་མདོན། དེས་ན་ཞུ་དམར་བཞི་པ་རྒྱན་སྒྲ་ཆོས་གྲགས་ནི་ཞུ་དམར་ན་རིམ་
ལས་གོ་གནས་མཐོ་ཤོས་ཡིན་ཀྱང་ཀམ་པ་ན་རིམ་ལས་གོ་གནས་མཐོ་བ་ལྷ་ཞོག་མཉམ་པ་ཅམ་
ཡང་མ་ཡིན་པས། དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་རང་གི་གོ་གནས་ཞུ་དམར་བཞི་པ་ལ་གནང་བ་
དང་། ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་དོན་མེད་ཞུ་དམར་ལྷ་པ་རྒྱལ་ཚབ་དུ་མངའ་གསོལ་བ་སོགས་ཞུ་དམར་ལ་
ཐུགས་བརྩེ་བས་གནས་བབ་ཡར་སྐྱར་བ་ལས་མར་ཕབ་པའི་དོན་གལ་ཡིན།

མི་བསྐྱོད་དོན་མེད་སྐྱེ་གཤེགས་རྒྱུ་ཞུ་དམར་ལྷ་པས་ཀྱང་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་མཛད་འགན་བཞེས་ཏེ་
ཀམ་པའི་སྐར་ཆེན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། ཀམ་པའི་ཡང་སྲིད་དབང་ཐུག་དོན་རིས་འཇིག་མཛད་
དེ་དོན་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་གཏོད་པ། དགེ་ཚུལ་སྲོང་གི་སྒྲོམ་པ་སྒྲོམ་བ་སོགས་གོ་བྱི་དཔལ་
འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་གནང་སྲོལ་དང་མཐུན་པའི་མཛད་པ་བསྐྱུངས་ན་ཡང་། དེ་དུས་རྒྱལ་ཚབ་
ཀྱི་མཆན་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཚབ་རྒྱལ་སྐྱེ་རིམ་བྱོན་ཡོད་པར་བརྟེན་ཞུ་དམར་རིམ་བྱོན་ལ་དངོས་
སུ་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་མཆན་ནས་འབོད་སྲོལ་མེད།

ཕྱིས་སུ་ཞུ་དམར་བརྩ་པར་རྩས་ཉིས་བྱང་རྩེས་ཀྱི་ཆ་བཀའ་བརྒྱུད་ལ་སི་ཏུ་ཚོས་འབྱུང་གིས་དབྱ་
བརྩུགས་པའི་སི་ཏུ་ན་རིམ་འབྱར་དུ་ཐོན་པ་དང་། དེ་རྩེས་ཀྱི་ཆ་པ་མཁའ་ཁྱབ་རྩི་རྩི་སྐབས་
ནས་བརྒྱུད་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤུལ་སྤྱི་ཕྱིན་ཕྱོན་པ་བཅས་ཀྱང་།

ས་ཐག་གི་རྒྱན་པས་དུས་སྐབས་དེའི་ཀྱི་ཆ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལྟེ་གནས་མཚུར་སྤྱི་གདན་ས་དང་
བཅས་པར་གཟིགས་ཏོག་དང་འགན་ཁུར་སྤར་གྱི་གུའི་གུང་པ་དང་རྒྱལ་ཚབ་རིམ་བྱོན་ཅམ་
གནད་རྒྱུ་མ་བྱུང་བ་ལས་རྩ་བའི་ཆ་ནས་དེ་རྩེས་ཀྱང་ཀྱི་ཆ་པའི་ངོས་འཛིན་དང་ཁྱི་འདོན་
ཀྱི་འགན་ཁུར་བ། དོན་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་གཏོད་མཛད་པ་སོགས་སྤར་གོ་ཕྱི་དཔལ་འབྱོར་
དོན་གྱུབ་ཀྱིས་གསར་གཏོད་མཛད་པའི་ལམ་སྲོལ་དང་གཞུང་ལམ་དེ་ཉིད་ནས་ཐེབས་པའོ། །

མདོར་ན་གོ་ཕྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་ནས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆ་བཀའ་བརྒྱུད་དེ་རིམ་གྱིས་ཉི་མ་ལྟ་བུའི་
ཀྱི་ཆ་པ་དང་སྤར་བ་ལྟ་བུའི་སྲོལ་མ་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་གྱིས་བསྐྱེད་སྤར་པ་ལས། ད་ལྟའི་བར་
ཀྱི་ཆ་བཀའ་བརྒྱུད་ལ་ལམ་སྲོལ་འདི་ཉིད་གནས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱི་ཆ་བཀའ་བརྒྱུད་
ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་ད་ལྟའི་བར་གནས་པ་མ་ཟད་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྒྱལ་བ་དང་པཎ་
ཆེན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་འདི་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་པས་ལམ་སྲོལ་འདི་ནི་ཀྱི་ཆ་བཀའ་བརྒྱུད་ཁོ་
ནའི་རིག་གཞུང་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྤུལ་སྤྱི་ལམ་ལུགས་ཡོད་པའི་ཚོས་བརྒྱུད་རྩེས་སུ་འདི་
ནི་བསྟན་པ་རྒྱན་འཛིན་ཡོང་བའི་ཐབས་ལམ་ལུགས་རྒྱུན་ཆེ་ཤོས་སུ་གྱུར་པ་མཐོང་བུ།

༡༩ ཀམ་པ་བདུན་པ་ངོས་འཛིན།

གོ་མི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་ལྷུང་རྩིས་ཁོང་གི་མཛད་རྩིས་གལ་ཆེ་ཤོས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་གཅིག་ནི་ཁོང་གིས་ཀམ་པ་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་ངོས་འཛིན་མཛད་པ་དེ་རེད། ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྷན་གྱི་ཤེས་ཁམས་ཁམས་ཞལ་ཆེམས་བཀའ་རྒྱ་བརྒྱ་གསུམ་ཅན་གནང་བར་བཤད་ཅིང་། གོ་མི་རང་གིས་ཀྱང་དེའི་ནང་དུ་ཡབ་ལྷུང་སོགས་གསལ་བར་ལུང་བསྟན་པར་གསུངས་ཀྱང་། ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་ངོས་འཛིན་མཛད་སྐབས་ཞལ་ཆེམས་དེས་གལ་གནད་ཅི་ཅམ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པའི་སྐོར་མི་གསལ།

ངོས་འཛིན་མཛད་ཚུལ་སྐོར་ཞིབ་ཕྲ་« ཆོས་བྱང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ »སོགས་སུ་འབྱུང་བ་ལས། དེ་ཡང་ཀམ་པ་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་གོང་པོའི་མཐུང་མཚམས་རྟོག་སྤྱོད་མདུང་ཞེས་པར་སྐུ་འཁྲུངས་པ་ལ་ཉེ་འགམ་གྱི་སྟེ་བོར་(གོ་མི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་འཁྲུངས་ལུལ་)ཡོད་པའི་ཀམ་པ་ན་རིམ་གྱི་གདན་ས་ད་ར་སྟེང་གི་གདན་ས་བ་ཆོས་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་མི་ལམ་དུ་རྟོག་སྤྱོད་མདུང་ཀམ་པའི་ཡང་སྤྱོད་འཁྲུངས་པར་གཟིགས་ཉེ་མེབས་པས་འཁྲུངས་ནས་ཞག་བཅོ་ལྔ་སོང་བའི་ཐོག་ཏུ་ཡང་སྤྱོད་མཛུལ་ནས་ངས་ཤེས་སྟེས།

དེ་ནས་དེ་སྐབས་གོ་མི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་བོད་དབུས་མཚུར་ཕུར་ཀམ་པ་སྐུ་གོང་མའི་དགོངས་རྟོགས་སྐབས་བཞིན་པ་ལ་ཕོ་ཉ་བ་བཏང་བའི་སྐོར། « མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ » ལས། “གདན་ས་བས་ཀྱང་དབུས་དང་ཀམ་སོགས་སུ་གཏམ་སྟན་སྟེ་མི་བཏང་བྱང་གོའི་མི་པས་དབུ་མཛད་པའི་སྐར་པ་དབུས་སུ་དགོངས་རྟོགས་ཀྱི་གསེར་ཐོག་སྐབས་པའི་ཆེ་གཏམ་སྟན་སྟེ་བ་པ་ཉེ་མཐུང་བ་ལོ་དེའི་ཁུ་བྱུག་གི་སྐད་ཐོག་མ་གྲག་པ་དང་དབྱིད་དུས་འབྲུག་སྐྱ་གྲགས་པ་རྣམས་

དུས་མཚུངས་པས་ཤིན་ཏུ་མཉེས། རྩུང་འཇམ་དབྱངས་ཆེན་པོ་ལ་ཞུས་པས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་མིང་
འཁྲུངས་པའི་ཡུལ་ནུམས་མི་ལམ་དང་ཡང་མཐུན་པར་འདུག་གསུངས་ནས་གོའི་ཕྱི་ནུམ་པ་
གཉིས་ཀྱིས་ཚེད་མེད་དུ་བྱགས་ཐག་བཅད།”

དེ་རྗེས། “ཟླ་ངོ་དགུ་བཞེས་པ་ན་གོའི་ཕྱི་རིན་པོ་ཆེ་དབུས་ནས་ཕེབས་ཏེ་སྟེ་བོའི་དགོན་གསར་དུ་
མཇུག་པ་ན་སྐྱ་གཟི་བཞིན་དང་ལྷན་པས་མཉེས་པར་མཛད་ཅིང་ཕྱག་རྟེན་ནུམས་ཕྱག་ཏུ་བཞེས།
སྐར་དུང་ཕྱག་ཏུ་བསྐྱམས་ཏེ་ངའི་ཡིན་གསུངས་བ་སོགས་ངོ་མཚར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་
དགོངས་ཏེ་རང་བྱུང་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་མཚན་གསལ། སྐར་ཆེན་འཇམ་གླིང་རྒྱན་
ཆེན་པོར་སང་གའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས།” ཞེས་གོ་ཕྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཀམ་པ་བདུན་པ་
ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་ངོས་འཛིན་དང་ཁྲི་འདོན་གྲགས་མེད་ལྷན་གྲུབ་ངང་གནང་ཚུལ་འཁོད།

འོན་ཀྱང་གོ་ཕྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཀམ་པ་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་
ནུམ་ཐར་ནང་དུ། “མཐོང་བ་དོན་ལྷན་གྱི་སྐྱ་སྐྱེ་ཡིན་པར་མཁས་ལ་གྲུབ་པའི་སྐྱ་སྐྱེ་ཆེན་པོ་རིན་
པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་གྱི་ཕྱི་དོན་གྲུབ་འོད་ཟེར་བའི་རྩུང་ནས་ངོས་བབྱང་བར་མཛད་དོ།” ཞེས་
གསུངས་ཏེ་སྤྱིར་མཚུར་སྤུ་འཇམ་དབྱངས་པ་ནི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ན་
ཡང་། ཁོང་གིས་ལྷ་དམར་མཁའ་སྟོན་དབང་པོ་ལ་དགག་པ་རྩུང་མཛད་པས་ཀམ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་
ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱིས་ཁོང་ལ་ལྷ་སྟངས་ཡག་པོ་མེད་པ་དང་། «མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་» ལས། “རྗེ་
མཐོང་བ་དོན་ལྷན་གྱི་ཐུང་ན་ལས་འདས་རྗེས་གོའི་ཕྱི་ཆེན་པོ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་དགོངས་
རྒྱུ་གསུ་གསེར་ཐོག་གི་བྱ་མདུན་རྒྱུང་བ་གཉིས་བསྐྱོན་པར་ཕེབས་ཆོ་འདི་དེད་ལ་གཞོད་པས་
རེ་ཞིག་ཞོག་གསུངས་ཀྱང་མ་གསན། མཛོད་ནག་ཆེན་མོའང་། དུས་ངན་བྱུང་ན་ཡུལ་ངན་སྤྱིད་
པ་ཡིན་གསུངས་ནས་ཆེ་ལྷ་སྐར་དུ་བྱངས་པ་ལའང་ཐུགས་རྩུང་མ་རངས། སྐར་པའི་གསེར་ཐོག་

འབྲུག་པར་འདུག་སྟེ་ཁོ་པོ་འང་འདེགས་དགོས་པར་འདུག་མཆོག་གི་སྐུལ་སྐུའི་ཞལ་མི་མཐོང་
 པར་འདུག་གསུངས་ནས་གཤེགས།” ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར། འཇམ་དབྱངས་ཆེན་མོ་སྐུ་གཤེགས་
 ལར་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་མི་དགུས་པ་བྱུང་ན་ཡང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཀམ་པའི་
 ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པའི་མཛད་རྗེས་དེ་ཉིད་མཆུར་ཕུ་འཇམ་དབྱངས་ཆེན་མོའི་མཆན་
 ཐོག་ཏུ་འགོད་པ་ལས་ཐ་ན་རང་ཉིད་དེའི་ནང་དུ་ཚུད་པའི་སྤྱིང་སྤྱོང་ཙམ་ཡང་གནང་མེད་པ་
 དེས་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཐུགས་གཤིས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་རོབ་ཙམ་རྟོགས་ཐུབ།
 དོན་དངོས་སུ་དེའི་འགན་ཁུར་དང་གཏན་འབེབས་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་གཙོ་བོ་གོ་བྱི་དཔལ་
 འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་ཡོད་པས་ཀམ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོ་ངོས་འཛིན་མཛད་པའི་ལས་རིམ་
 དེར་མི་སྣ་གལ་ཆེན་འགའ་ཞིག་ཚུད་ཡོད་ཀྱང་དེའི་མཛད་རྗེས་ནི་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་
 དོན་གྲུབ་ཀྱི་མཆན་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པ་ཚོད་མེད་རེད། མཐའ་མཐུག་ཅི་ལྟར་བྱུང་མིན་བརྗོད་
 དགའ་ཡང་སྦྱིར་བཏང་མཆུར་ཕུ་འཇམ་དབྱངས་ཆེན་མོས་ཀྱང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་
 གཟིགས་མཐོང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་«བདུད་ཅི་ལྡེའི་ཆེ་བ་འབྲིན་པ་»
 ཞེས་པའི་བསྐུལ་མ་མཛད་པ་པོ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཡིན་པས་མཛད་བྱང་དུ། “ཆོས་ཀྱི་རྗེ་
 རིན་པོ་ཆེ་སྐུལ་པའི་སྐུའི་བཀའ་ངིན་གྱི་མཐུས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་པའི་བསོད་ནམས་དང་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྱོར་པ་ཅན་གཟིམས་དཔོན་ཀྱན་ཉིང་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་པས་བདུད་ཅི་
 ལོངས་སྤྱོད་པའི་དོན་རི་ལྟར་ཡིན་པ། ཚུལ་གཞན་དུ་ཀྲོག་སྟེ་བཤད་པ་མིན་པ། སླ་ན་མེད་པའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བུ། ཟུམ་མོ་ནང་དོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་ཡི་གེར་བཀོད་པ་
 དགོས་ཞེས་ནན་གྱིས་བསྐུལ་བ་དང་། ལུང་དང་རིགས་པར་སྦྱ་བའི་སྟོབས་པ་དགོ་བ་སྦྱ་མཆོས་
 ཀྱི་ཡེ་ཤེས་པས་རི་ལྟར་བསྐུལ་བ་བཞིན། ནང་གི་ངེས་པ་ཁོ་ནས་བཤད་པ་རྒྱས་བསྐྱས་ལྟར་བྱེད་པ་
 ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས། བཀའ་བསྟན་བཙུག་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་ཙམ་ལས་དྲངས་པ་ས་པོ་འབྲུག་གི་ལོ་ལ་

རང་བྱོན་སྒྲོལ་མ་བཞུགས་པའི་ཉེ་འཁོར་འབྲི་ཚུའི་རྒྱད་དུ་མཚུར་སྤེལ་བཅུན་པ་སྤྱི་ཐུང་རྩིས་
སྒྱུར་བའི་ཚུལ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།” ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་སོ། །

༡༩ འཇམ་བུའི་སྤྱིང་ན་ཡང་དཀོན་ནམ།

ཀམ་པ་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དོན་འཛིན་མཛད་རྒྱུ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་
དབང་ལུང་མན་ངག་གང་དང་གང་སྤུལ་བ། ས་ཆ་གང་དང་གང་དུ་མེབས་པ་བཅས་ནི་«ཆོས་
བྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་»སོགས་ཀམ་པ་ན་རིམ་གྱི་ནམ་ཐར་མང་པོའི་ནང་དུ་གསལ་བས་
འདིར་ཞིབ་ཕྲ་འབྲི་བར་དགོས་པ་མ་མཐོང་།

འོན་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཤོས་ནི། «མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་» ལས། “སྟོན་རྒྱུ་ལོང་མས་གོའི་ཤི་རིན་པོ་
ཆེ་ལ་བསྟན་པ་གཏད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ལུང་སྤུལ་ཞིག་གསུངས། སྟོན་དུ་ཆོ་
དཔག་མེད་དང་ཡི་གེ་དྲུག་པ་དགོས་གསུངས་ཏེ་དགྲུང་ལོ་ལྷ་པ་ས་སྟག་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་གསུམ་པའི་
ཡར་ཆེས་རྒྱལ་ཕུར་གྱི་འབྲུབ་སྦྱར་ཡོད་པའི་ཉིན་ཆོ་དཔག་མེད་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་དབང་
དང་གཏོར་མའི་བྱིན་རྒྱབས། ཡིག་དྲུག་ཡི་གེའི་ཕྱི་མོ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་དབྱེངས་གསལ་ནམས་སྤུལ་བས།
རྟོར་རྒྱལ་བུམ་པ་སོགས་འཛིན་ལུགས་དབང་གི་ནམ་གཞག་དཔག་དཀའ་བ་མང་དུ་གསུངས།”
ཞེས་དང་། བན་སྒྲུར་བ་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོས་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་ནམ་ཐར་མདོར་བསྟུས་
«གསལ་བའི་མེ་ལོང་» ལས།

“བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་(གུ་ཤི་བ)དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ།

འདུས་པ་དུས་འཁོར་མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཚོ་སོགས། །

རང་བྱུང་རྩོམ་ཆོས་སྒྲིབ་ཅི་རྟེན་པ། །
བཀའ་བརྒྱུད་གསུང་འབུམ་རི་སྟེན་ཡོད་པ་དང་། །
བཀའ་འཇུག་འབྲེལ་ཆེན་མ་ལུས་གསན་པ་ཡིན། །”

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་ནི་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་ངོས་འཛིན་དང་ཁྱི་
འདོན་གནང་མཁན་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་ནས་བཟུང་སྟེ་སྟེ་ཡོན་རྣམས་འབུལ་བའི་
སྤྱིང་དང་ཤོས་དང་གལ་ཆེ་ཤོས་ཀྱང་ཡིན།

སྤྱིར་ཀམ་པ་སྟེ་ཕྱིང་ན་རིམ་ལས་མཁས་ཤོས་ནི་ཀམ་པ་སྟེ་ཕྱིང་དང་པོ། གསུམ་པ། བཞི་པ་
དང་། བདུན་པ་བརྒྱུད་པ་དགུ་པ་བཅས་ཡིན་པ་ལས། དུས་གསུམ་མཁུན་པ་དང་རང་བྱུང་རྩོམ་
རྩོམ་པའི་རྩོམ་བཅས་ཀྱིས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྟན་གྱི་སྤྱིང་མཁུན་ཏུ་མང་པོ་བསྟེན་མྱོང་བ་
དང་། བརྒྱུད་པ་དང་དགུ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁྱུང་མཐར་སྤྱིང་མ་དང་སྟོབ་དཔོན་བཞི་ལྟེ་ཡན་
བསྟེན་གནང་མྱོང་ཡོད།

འོན་ཀྱང་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་ནི་བན་སྒྲར་བའི་མདུན་ནས་དབང་ཁྱིད་རྣམས་གསན་
པ་དང་། གཞན་འགོས་ལོ་གཞོན་ཏུ་དཔལ་དང་ཞུ་ལོ་རྩོམ་སྟོང་བཟང་པོ་སོགས་ཀྱི་མདུན་
ནས་ལེགས་བཤད་ཅུང་ཟད་རེ་བཞེས་མྱོང་ཡོད་ཀྱང་དེ་ནི་ཞག་ཤས་ཅམ་དང་ཡང་ན་བཀའ་མོལ་
གནང་སྐབས་ཅམ་ལས་དངོས་སུ་ལུགས་མཐུན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དུ་ཡུན་རིང་བསྟེན་མྱོང་མེད།

གཞུང་རིག་གི་ཐོས་བསམ་གནང་སའི་སྟོབ་དཔོན་ནི་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་ཁོན་ཡིན་
པས་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་དངོས་སྟོབ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཀམ་ཕིན་ལས་བས། “སྤྱིང་རིན་པོ་ཆེ་དབང་
བརྒྱུད་པར་གྲགས་པ་བན་སྒྲར་བ་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་བ་དང་། བྱའི་བྱང་པ་བྱང་སེམས་དཔལ་
འབྱོར་དོན་གྱུབ་པ་སྟེ། ཞལ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་ཁོན་གྱས་པས་བསྟེན་པར་མཛད་ལ། བྱའི་བྱང་པ་

ལ་སྟོན་རྗེ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་པས་སྐྱེ་ཆེ་ཕྱི་མའི་དབང་དང་ལུང་རྣམས་གསན་པར་བཞེད་ནས།
བོད་ན་བཞུགས་པའི་ཆོས་ཡོད་དོ་ཅོག་གསན་དུ་བཅུག་པའི་བཀའ་རྒྱུ་གྱིས། བཀའ་འཁྱུར་རོ་
ཅོག་དང་བསྟན་བཅས་འཁྱུར་རོ་ཅོག་ཡོངས་སུ་ཆང་བའི་ལུང་གིས་ཐོག་ངངས། ཆོས་མ་གསན་
པ་བྱ་བ་མེད་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲེགས་བམ་གཅིག་ཕུ་པར་བཞུགས་ཤིང་། རྒྱལ་བའི་དབང་པོས་དགྲུང་
ལོ་སྐུ་མ་ཅུ་སོ་གཅིག་མ་བཞེས་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱེ་ལུས་དང་གྲིབ་མ་བཞིན་དུ་འགྲོགས་ནས། དུས་ཀྱི་
འཁོར་མོ་ཡུག་དུ་གསུང་ཆོས་འབུལ་བར་མཛད་པས། དཔོན་སློབ་ཞལ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་འདི་
བས་གསན་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི། དེའི་དུས་སུ་བོད་དུ་ལྷ་ཅི་ཞིག་འཛམ་བུའི་སྤྲིང་ན་ཡང་དགོན་ནམ་བསམ་
མོ། རྒྱལ་བའི་དབང་པོས་སྤྲིང་ན་ཡང་དགོན་ནམ་པ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་མཛད། དབང་
དང་ཁྲིད་མན་ངག་སོགས་ནི་མང་པོ་གསན་མོད་ཀྱང་གསན་རྒྱ་མཛད་ས་དངོས་གཞི་ནི་གྲུང་
གྲུང་པ་ཡིན་པས། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གྲལ་ལ་གཉིས་ཀ་བཞུགས་པར་མཛད་དོ། ། ཞེས་གསུངས།
དེ་མཚུངས་ཀྱི་མ་མི་བསྟོད་རྗེ་རྗེས་མཛད་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟེ་བོ་བ་ཆེན་
པོའི་རྣམ་ཐར་ལས།

“སངས་རྒྱུ་ཀམ་པ་ཡི་སྐྱེ་བ་ནི།

སྐུ་སྐྱེ་ཆེན་པོ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས།

འགྲོ་བའི་སྤྲིང་ན་དང་བུལ་རྣམས་ཀྱི།

མཁྱེན་རབ་འོད་གསལ་ཞིང་འདྲིའི་སྤྲིང་བར་མཛད། །” ཅས་གསུངས།

དེའི་འགྲེལ་པར། “སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་འདིས་སྐུ་ཀམ་པ་ཆེན་པོ་སོགས་འགྲོ་སྐྱབས་
མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ལ། གཞན་ངོར་ཡིག་མཁན་ཀུན་གྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་རྒྱལ་བུ་དོན་གྲུབ་ལ་
ཡི་གེའི་རིག་བྱེད་བསྟན་པ་ལྟར། རྗེ་སྟོད་རྒྱུད་ལྟེ་རིགས་གནས་ཆེན་པོ་ཆེན་པོ་རྣམས་བརྗོད་

པའི་ཚུལ་དང་། སྐུལ་པའི་སྐྱེ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བསྐབ་པའི་གནས་དེ་དག་ཁོང་དུ་ཚུབ་པའི་ཚུལ་
སྐར་བསྟན་ནས་མི་འདིགས་པའི་སྒྲོབས་པ་ཆེན་པོའི་མཐུ་ཐོབ་སྟེ། རྒྱལ་བ་ཀམ་པའི་སྐུལ་པའི་
སྐྱེ་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་མཆོག་གང་དེ། འདིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་འདིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། ཐམས་ཅད་
གཟིགས་པ་ཞེས་དུས་གསུམ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྐུན་མངའ་བར་གྱུར་པ་ལ། ལྟ་དང་བཅས་
པའི་དགེ་སྦྱོང་སྟོན་པར་ཁས་འཆེ་བར་སྒྲོམས་པ་དག་གིས། ཆོས་མཐུན་གྱི་ཕྱིར་ཀོལ་བ་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་སུ་ཐམས་པར་བྱས་པ་འདི་ཡང་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཡོངས་འཛིན་དུ་མཛད་
པའི་བཀའ་ངིན་ལས་ཡིན་ནོ། །” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་མཆོའི་མཁྱེན་དཔྱོད་ལ་
བརྟེན་ནས་ཀྱང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་མཁས་ཡོན་ཅི་ཅམ་མངའ་བ་རྟོགས་ཐུབ་པར་སྣང་ངོ་། །

དཔའ་གཙུག་གིས་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་མཆོལ་སྐྱེ་ཡོན་ཆ་ཆང་འབྲལ་གྲུབ་རྗེས་སྐྱགས་ཀྱི་བཞེད་པ་
ལྟག་མེད་དུ་གྲུབ་སྟེ་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་སྐྱེ་གཤེགས་པར་གསུངས་པ་བཞིན། དཔལ་
འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱགས་རེ་བཞིན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་མཆོའི་མཁྱེན་དཔྱོད་ཀྱི་ཚལ་ཡང་འགྲན་
སྒྲུབ་པ་བྱུང་ནས་སྤར་ས་དགེ་སོགས་ཀྱིས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུ་མ་སྐྱེ་དང་ལྟག་པར་ཀམ་པ་ན་
རིམ་ལ་ཡོད་པའི་འཛིན་སྤངས་དེ་ཉིད་ལ་ཁོང་གིས་ཐད་དེ་འཕྲོ་འཐུར་བྱང་བའི་ཚུལ་ནི། སྤྱི་ལོ་
༡༩༡༩ ལོར་གནམ་ཆེ་ལྷེད་དགོན་པར་པཎ་ཆེན་ཤྲཀ་མཆོག་གིས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་མཁས་པ་
མང་པོ་འདུས་པའི་མི་ལྔ་བརྒྱ་ཅམ་ལ་ཞག་བདུན་གྱི་རིང་དུ་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་མཆོས་ཀམ་པ་རོལ་
པའི་རྫོང་མཛད་པའི་དབུ་མའི་གཏན་ཆོག་བཞིའི་བཤད་ཁྲིད་གནང་།

ས་སྐྱེའི་མཁས་པ་ཉང་རམ་པ་ཡང་དེ་སྐབས་དེར་ཆོས་གསན་མཁན་གྲལ་དུ་ཡོད་པ་ཀམ་པའི་
མཁྱེན་དཔྱོད་ཀྱིས་སྐྱགས་འཕྲོགས་ཏེ། “ག་རེ་དེད་ཀྱི་བསམ་པ་ལ་ཀམ་པ་ཞེས་པ་ནི་མ་ཤི་སོགས་
ཀྱི་ལུང་རེ་གནང་སྟེ་མི་ནོར་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་བསྐྱུ་མཁན་བསམ་གྱི་མི་བྱབ་པ་ཞིག་ཡིན་པར་

སྙམ་སྟེ། འདི་ནི་འགྲན་ཆུ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་འདུག་པས་མཐོལ་ལོ་བཤག་གོ་” ཞེས་གསུངས་པའི་
སྟོར་དོན་དུ་གནད་གཤམ་གྱིས་མཆོག་གིས་བཅུམས་པའི་ཤྲུག་མཆོག་གི་རྣམ་ཐར་«ཞིབ་མོ་རྣམ་
འབྱེད་» ལས་གསལ་བ་ལྟར་རོ།

དེ་ནི་དོན་ལ་གནས་པ་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་བརྟེན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་ཀམ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་
མཆོས་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཅམ་ཡང་མ་གཟེགས་པར་«ཆད་མ་རིག་གཞུང་རྒྱ་མཆོ་» མཛད་
པ་ལས་ཀྱང་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཁོང་གི་ཆོག་སྦྱར་གྱི་འགྲོས་ཀྱང་རྒྱ་གཞུང་ལྟར་ཆོག་ཉུང་
ལ་དོན་འདུས་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ་རྣམས་ལུང་རིགས་གྱི་རྒྱབ་རྟེན་ཡོད་ལ་གཏིང་རྒྱ་
ཟབ་པ། རྟོགས་སྤར་འཕངས་པའི་དགག་པ་དག་ཀྱང་ཁ་གསལ་ལ་ཅེ་རྩོད་བཤུག་རེད།

འོན་ཀྱང་དེ་སྐབས་ཀམ་པའི་སྤར་ཆེན་གྱི་མཛད་ཕྱིན་རྒྱས་པའི་ཐོག་གསུང་ཚོམ་མཛད་པར་བསྐུལ་
བ་པོ་དང་ཡི་གེ་པའི་ཆ་རྒྱུན་དྲགས་རམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆེར་མ་ཐོན་པ་དང་། དགྲུང་ལོ་ལྷ་བཅུར་
ཐེབས་པ་ཅམ་དུ་རྒྱབ་སྤྲོངས་ངེས་མེད་ཀྱི་མི་འགའ་ཞིག་གིས་དཀྱོངས་པར་བརྟེན་དགྲུང་ན་
མཐོན་པོའི་བར་བཞུགས་པའི་མཁས་པ་གཞན་ལྟར་མཁས་པའི་མཛད་རྗེས་ཆེར་འཛོག་བྱུང་
པ་མ་བྱུང་བ་ནི་མངས་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། ཏ་ཅང་མངས་དགོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་
དོན་རྒྱུན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཀམ་པ་མི་བསྟོད་དོ་རྗེས་སྤྱོད་ཆོད་ཆོད་ཚོམ་གསུམ་ལ་
བསྟོས་ཏེ་ཀམ་པ་ཀའའ་བརྟུད་ཀྱི་བཤད་པའི་བསྟན་པ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པའོ།

དེ་ལ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཞུང་ལམ་ཕྱིར་འདེད་བྱས་ན། ཀུན་མཁྱེན་མི་བསྟོད་དོ་རྗེས་གསན་བསམ་
གནང་སའི་གཙོ་བོ་ནི་ཀམ་པའི་ཕྱིན་ལས་པ་དང་པོ་རྟོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཡིན་པ་དང་། ཀམ་པའི་
ལས་པས་གསན་བསམ་གནང་ལུལ་གྱི་སྤྲོ་མ་གཙོ་བོ་ནི་རྟེན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོ་ཡིན་

པས་དེའི་བརྒྱད་འཛིན་དུ་གྱུར་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པའི་གཞུང་འབྲེལ་དག་ཀྱང་གཙོ་
བོ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོའི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་བཀའ་བཞུགས་ཡིན།

ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོས་གསན་བསམ་གནང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་གོ་བྱེད་པལ་འབྱོར་དོན་གྱི་བ་
ཡིན་པས་ན། ཆོག་ཉུང་དུས་བསྐྱེམས་བཀོད་ན་ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་པར་ལུང་རྟོགས་ལ་མ་བྲལ་
བར་དེང་གི་བར་བཤད་པའི་བསྟན་པ་དར་བའི་ཙ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་ནི་གོ་བྱེད་པལ་འབྱོར་དོན་གྱི་བ་
ལ་ཐུག་ཡོད་པ་གསལ་བོ་སྟེ། གལ་ཏེ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་བ་ལ་ཐུགས་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་
གྲགས་རྒྱ་མཆོ་ཉིད་མདོ་མཆན་ཉིད་ཐེག་པ་ལ་མཁས་པའི་ཐུལ་དུ་བྱིན་ཅིང་། བཤད་པའི་བསྟན་
པ་ལ་ཐུགས་བསྐྱེད་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་མིན་ན་དེ་རྗེས་རྒྱལ་དབང་མི་བསྐྱེད་དོན་དང་། དགྲ་
པ་དབང་ཐུག་དོན་རྟོགས་ཀྱིས་བོད་ཁམས་ན་སྟན་གྲགས་ཡོད་པའི་མཁས་གྲུབ་མང་པོ་ཞིག་གསོ་
སྦྱོང་གནང་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟ་རང་རེ་གཙོ་བོ་བཤད་གྲུབ་ཞུགས་པ་ནམས་རྒྱལ་
བའི་བཀའ་བསྟན་ནམས་ནས་གསུངས་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་མ་མཐར་
ཡང་མ་མཐོང་མ་ཐོས་ཟེར་མ་དགོས་ཅིམ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་ཡང་ཡོད་མེད་བཤད་དཀའ་བའོ། །

ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོས་བཤད་པའི་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་ནས་མངོན་ཕྱིན་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསྐྱེད་ས་
པ་ནམས་བརྒྱད་པ་འདིར་ཅི་ཅིམ་གལ་ཆེ་བ་དང་བཀའ་བྱིན་ཆེ་བའི་ཚུལ་ཡང་མི་བསྐྱེད་དོན་
རྗེས་དགོངས་གཅིག་གི་«ཀར་རྟེན་» ལས། “དུས་དེར་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐུ་བ་གནས་གང་ན་སར་
བཞུགས་པ་པལ་ཆེར་ཡང་། བཀའ་བརྒྱད་འདི་པ་ལས་བྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པ་བསྟན་པ་དང་
བཅས་པའི་རྗེས་སུ་སོང་བའི་སྐྱབས་སུ་སྐུ་བ་བརྒྱད་སོ་སོའི་རང་རྒྱུ་བཟུང་། དེང་སང་
དུགས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་ཅེས་བྱ་བའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་ལྷག་ཅུང་ཟད་ལུས་པ་འདི་ཁོང་གི་བཀའ་བྱིན་
ཡིན།” ཅེས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྟོན་ཆོག་གལ་ཆེན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༡༠ ཉི་ཟླ་ལྷ་བུའི་ཟླ་མ་གཉིས།

སྒྲིལ་ན་འབུལ་བའི་སློབ་དཔོན་གྱི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྒྲིལ་མའི་གཙོ་བོ་གཉིས་སུ་གྲགས་པ་ལ་བསམ་གཞིགས་འོས་པ་ནི་ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་དོན་རྒྱུ་ལ། «དབུ་མ་ལ་འདུག་པའི་འབྲེལ་པ་དྲགས་བརྒྱད་ཐུབ་ཤིང་» གི་ནང་དུ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བརྒྱུད་པ་འཆད་པའི་སྐབས། “མཐོང་བ་དོན་ལྡན། འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་དཔལ་འབྱོར་དོན་ཐུབ་གང་ཡང་རུང་བ་ལས། རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེའི་སྡོན་བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་ཕྱིང་དུ་གྲགས་པའི་ནང་དུ་རྟོགས་པ་དོན་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་གཏད་པའི་རིམ་པར་ཀམ་པ་ན་རིམ་རེའི་བར་དུ་དུས་མཉམ་གྱི་ཟླ་མ་གཉིས་འདྲིལ་མེད་པ་ལ་ཀམ་པ་བདུན་པའི་སྡོན་དུ་ཟླ་མ་གཉིས་བསྐྱངས་སྟོན་བྱུང་།

དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ལ་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་ཡིག་ཆ་གཞན་དུ་འདི་ལ་གསལ་བཤད་གནང་བ་མ་མཐོང་ཡང་ཀམ་ཆགས་མེད་ཀྱིས་«རི་ཆོས་མཚམས་ཀྱི་ཞལ་གདམས་» སུ་ཟླ་སློབ་རྟེན་འབྲེལ་འདྲིལ་ན་འབྲེལ་བ་དུས་ཐུང་དུ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་རྟོགས་པ་སྦྱེ་བ་ནི་ཀམ་པ་ཀྱི་དང་མཁས་གྲུབ་ལྷ་རྒྱལ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་། ཟླ་སློབ་རྟེན་འབྲེལ་མ་འདྲིལ་ན་ལྟན་རིང་པོར་བསྟེན་ཀྱང་རྟོགས་པ་མི་སྦྱེ་བ་ནི་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དང་དཔལ་འབྱོར་དོན་ཐུབ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་གསུངས། དེ་ཡང་རི་ཆོས་ལས།

“དེ་བཞིན་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་སློབ་མ་ནི། །

འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་དཔལ་འབྱོར་དོན་ཐུབ་གཉིས། །

མཆེད་གྲོགས་ཡིན་པས་དབང་ལུང་མཉམ་ཐོབ་ཀྱང་། །

མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ལ་བསྟེན་དབང་ལུང་གིས། །
དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་རྟོགས་པ་མཆོག་མ་སྟེས། །
བྱིས་སུ་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོར་ཁྱེད་ཀྱིས། །
དེ་ནས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་རྟོགས་པ་ཐོབ། །
དེ་ཕྱིར་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་བཅུད་དགོས་བྱུང་། །” ཞེས་གསུངས།

འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཆགས་མེད་རང་གི་དགོངས་པར་ཤར་བ་ཞིག་ཡིན་ནམ། ཏུས་སྐབས་དེར་ཀྱང་
བཀའ་བརྒྱུད་པའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཁྲོད་ཏུ་བཤད་སྟེ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ཁོང་གིས་རི་ཆོས་སུ་
བཀོད་པ་ཙམ་གང་ཡིན་ཁོ་བོས་མ་འཆལ། གང་ལྟར་ཡང་འདི་ཉིད་ཁྲུངས་དང་སྟོང་པོ་གཏན་
ནས་མེད་པ་ཞིག་སྟེ། ཀྱི་ཆ་ཆགས་མེད་ནི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་བྱོན་ནས་ཏུས་རབས་ལ་ཤས་
ཀྱི་ཇེས་སུ་བྱོན་པ་ལ། དེའི་བར་ཏུ་བྱུང་བའི་ཡིག་ཆ་རྟོང་པ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་
དང་། བན་སྐར་བའི་རྣམ་ཐར་སོགས་གང་ཏུ་ཡང་དེ་འདྲ་ཟུར་ཙམ་ཡང་མི་གསལ།

བརྒྱུད་ཡིག་དང་གསན་ཡིག་རྣམས་སུ་བན་སྐར་དང་གོ་ཤི་གང་རུང་ལས་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོ་
ལ་བརྒྱུད་པར་གསལ་བ་ལས། བན་སྐར་བ་ནས་གོ་ཤི་དང་དེ་ནས་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོ་ལ་བརྒྱུད་
པའི་ཁྲུངས་ཆད་ལྡན་ནི་ཕལ་ཆེར་རྟོད་མི་སྤྱིད་པ་ལྟ་བུའོ། །རུང་དམིགས་བསལ་ནི་མཁས་གྲུབ་
ལྷ་རྒྱལ་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་དོ་རྩེ་གསུམ་ཀྱི་བསྟེན་སྦྱབ་དེ་བན་སྐར་བ་ནས་གོ་ཤི་ལ་བརྒྱུད་པ་
ལྟ་བུ་གསལ། འགྲན་སེམས་དང་ཕྱག་དོག་མེད་པའི་ཆོས་གྲགས་བཟང་པོ་དག་གི་ཁྲོད་ཏུ་ཆོས་
འབྲེལ་ཕྲན་བུ་ཡོད་པ་ནི་སྤྱིར་བཏང་བ་ཡིན་པས་དེ་ཙམ་གྱིས་ཕན་ཚུན་རྟོགས་པ་སྦྱེད་པར་བྱེད་
པའི་སྒྲ་སྟོབ་ཏུ་འདྲན་པ་ཡང་དགའ།

ད་དྲུང་ཀམ་ཆགས་མེད་ཀྱིས་གསུངས་པ་འདི་ལ་དོགས་པའི་གནས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། མཐོང་བ་དོན་ལྡན་སྐྱེ་འཛོལ་བྱུགས་སྐབས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱིས་བན་སྒར་བའི་དྲུང་ནས་སྒར་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་དྲུང་ནས་གསན་པ་དག་བསྐྱར་དུ་གསན་པ་མི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ་ལ། མཐོང་བ་དོན་ལྡན་སྐྱེ་གཤེགས་སྐབས་བན་སྒར་བ་ནི་གནས་འཛོལ་སྐྱེ་མཚམས་ལ་བྱུགས་བཞིན་པ་དང་། དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱིས་དགོངས་རྒྱུ་གི་བྱ་བ་སོགས་བསྐྱབས་ནས་མཛད་བྱེལ་གྱིན་ཏུ་ཆེ་བས་བན་སྒར་བའི་དྲུང་ནས་སྒར་ཡང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་གསན་པའི་དུས་ཁོམ་ཡོད་པར་མ་མཐོང་།

དེ་ནས་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་སྐྱེ་འབྱུངས་ནས་ཟླ་བ་དགའའི་རྗེས་སུ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱིས་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་ངོས་འདྲིན་མཛད་དེ། དགྲུང་ལོ་ལྷུང་མེབས་པ་ན་ཡི་གེ་འབྲི་ལྷོག་ནས་བཟུང་སྟེ་བདེ་མཚོག་ལུ་ནག་རྒྱུ་གསུམ་སོགས་དབང་ཆེན་མང་པོ་ཞིག་འབྱུང་བའི་དབུ་ཚུགས། དེ་ནས་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་དུ་མེབས་པ་ན་ད་གཟོད་བན་སྒར་བ་ཡང་མེབས་ནས་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་ལ་བཀའ་ཆོས་སྤུལ་བར་གསལ་བས་ན། ད་ལོ་ན་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱིས་བན་སྒར་བའི་དྲུང་ནས་དབང་ལུང་ནམས་བསྐྱར་དུ་ཁྱེ་མིག་མཛད་པའི་དུས་དེ་ནས་ཞིག་རེད་ཅེས་བྲིས་ན་མི་སྟོབ་པའི་བརྒྱལ་བྱུགས་སུ་གནས་དགོས་སྲིད་པའོ། །

གོ་མྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱིས་ཉིད་ཀྱིས་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་ནམས་གོང་མས་འོག་མ་ལུང་བསྟན་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་ན་ཡང་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱིས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱིས་ལུང་བསྟན་པར་གསུངས་པ་ལས། བན་སྒར་བ་ལུང་བསྟན་པའི་ཚུལ་སོགས་མ་གསུངས། མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱིས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱིས་དགྲུང་ལོ་ཚུང་དུས་ནས་སྐྱེ་སྐྱེ་མའི་འབྲེན་པར་དགོངས་ནས་གསོ་སྦྱོང་གནང་མཛད་ཚུལ་ལས་བན་སྒར་བ་ལ་བསྟན་པ་གཏད་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་མེད། ད་དྲུང་

འདི་ལ་ཚད་མའི་སྒྲིལ་བུ་ཀུན་མཁུན་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས་འབྲི་གྲང་དགོངས་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་རུ་
བན་སྐར་བ་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་གཉིས་ཀས་མཐོང་བ་དོན་ལྷན་
གྱི་བྱང་ནས་རྟོགས་པ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིན་ཏུ་ཞལ་གསལ་པོ་གསུངས་པ་ལ། ལོ་རྒྱུས་རིག་པ་
དང་གསང་བ་ཟབ་མོ་གང་གི་ངོས་ནས་བསམས་ཀྱང་དེ་ཕྱིན་ཕྱོན་པ་དག་གིས་དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་
སྒྲ་བ་ནི་ཁྱད་པ་དཀའ་འོ། །

འོན་ཏུས་སྐབས་དེར་ཀམ་ཚང་གི་གསེར་ཕྱེད་དུ་སྒྲ་མ་རྣམས་པ་གཉིས་བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཚན་
གང་རེད་དམ་སྟུམ་ན། གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་བན་སྐར་བ་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་དཔལ་
འབྱོར་དོན་གྲུབ་གཉིས་ཀ་ཀམ་པ་དུག་པའི་སྒྲོབ་མ་རྣམས་པ་ཡིན་པ་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པ་ལ་བན་
སྐར་བ་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་ནི་གོ་མྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལས་དགྲུང་ལོ་རྒྱུས་པ་ལྟ་བུས་
ཀུན་གྱིས་གྲུས་བཀྲུ་ཆེ་བར་སྣང་།

ལྟག་པར་གནང་དུས་ཀམ་པ་ན་རིམ་ལ་སྐར་ཆེན་གྱི་ལྷགས་གཉིས་གྱི་དབུ་ལ་གཟིགས་རྟོག་
གནང་མཁན་གྱི་སྒྲ་མ་གཅིག་དང་། སྤིད་དང་འཛིན་སྐྱོང་ལ་གཟིགས་རྟོག་མི་དགོས་པར་ཀམ་
པ་ལ་བརྒྱུད་པའི་དབང་ལྱང་མན་ངག་ཁོ་ན་འབྲུལ་མཁན་གྱི་སྒྲ་མའི་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་
ཡོད་པ་ལ། གོ་མྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ནི་མཐོང་བ་དོན་ལྷན་གྱི་དགོངས་པ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་
ཀ་གཅིག་ལྷོགས་གནང་མཁན་དུ་གྱུར་ན་ཡང་། ཁོང་གིས་མིག་དཔེ་ཡར་ལྟོས་སམ་ཆེད་དུ་
དགོངས་པ་ཟབ་མོ་བཞེས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱག་ལས་རྣམས་ལ་གཟིགས་རྟོག་
གནང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་གལ་ཆེ་བའི་ཆོས་བཀའ་རྣམས་བན་སྐར་བ་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་
ལ་ཡང་འབྲུལ་དུ་བརྒྱུག་ནས་གཉིས་ཀ་སྒྲ་མའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དེས་དེ་ལྟར་བྱུང་བར་མངོན།

དེ་ལས་གཞན་ཟླ་མ་དེ་གཉིས་ལས་བན་སྐར་བ་སྤང་རྟོགས་མཐོ་བའམ་དཔལ་འབྱེད་དོན་
གྲུབ་སྤང་རྟོགས་དམན་པ་ལྷ་བྱ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་སྤྱིར་གནད་དུས་སུ་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་ཀུལ་
སར་བཞུགས་པའམ་གསེར་སྤེང་དུ་བཞུགས་པ་ནམས་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་མཛོན་
དུ་མཛད་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཤ་སྟག་ཡིན་པའི་ཐོག་སློབ་མའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆད་མཆིན་པ་པོ་གཙོ་བོ་
ནི་ཙ་བའི་ཟླ་མ་ཡིན་པ་ལྷར་རྗེ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱིས་བསམ་བཞིན་དགོངས་བཞིན་དུ་རང་
གི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་དཔལ་འབྱེད་དོན་གྲུབ་ལ་བསྟན་པ་གཏད་པ་ལས་མ་དགོངས་མ་མཆིན་
བཞིན་རང་དགར་གཏད་པ་ཞིག་མིན་ལ། མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་ཐུགས་རེ་དཔལ་འབྱེད་དོན་
གྲུབ་གྱིས་སློང་མ་ཐུབ་པ་དེ་བས་ཀྱང་མིན།

དེར་བརྟེན་ཀུན་མཆིན་མི་བསྐྱོད་དོན་རྗེས་འབྲི་གྲུང་དགོངས་གཅིག་གི་འགྲེལ་པ་«ཀར་རྟེན་»
ལས་བྱང་ལེམས་དཔལ་འབྱེད་དོན་གྲུབ་གྱི་ཐད་དུ། “གསང་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྣོད་དུ་གྱུར་ཏེ།
སྟགས་གྱི་ལམ་ནས་མིག་འཕྲུལ་ལྷར་ཆེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་བྱུང་འདུག་དོན་རྗེས་འཆང་ཆེན་
པོའི་གོ་འཕང་དུ་གྱུར། རྗེ་བཙུན་དེ་ཉིད་ལ་རྗེ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོས་གཏུགས།” ཞེས་དཔལ་
འབྱེད་དོན་གྲུབ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་བོད་ཡུལ་གྲུབ་པའི་གཙུག་རྒྱན་རྗེ་བཙུན་མི་
ལ་རས་པ་དང་མཚུངས་པར་བསྟགས་བརྗོད་མཛད་ཡོད།

ཟླ་མ་ནམ་གཉིས་ཀྱང་དེང་སང་གི་ཟླ་སྤུལ་གང་དག་མིང་སྟན་གྲགས་དང་ཁྱི་མཐོ་དམན། མཛད་
པ་ཕྱིན་ལས་དར་རྒྱས་ཆེ་ཆུང་ཆུང་ཟད་ཅམ་གྱི་དོན་དུ་བསྟན་པ་སྤེལ་བོ་མགོ་མཇུག་ལོག་ན་
ཡང་ཅི་ཡང་མི་སྟམ་པ་དག་དང་མི་མཚུངས་པར་གཉིས་ཀ་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་ནམ་ཐར་
འཛིན་མཁན་ཡིན་པའི་ཐོག་ནང་ཁྲལ་ལ་ཡང་ཐུགས་མཐུན་ཅིང་ཕན་ཚུན་འདྲ་མཉམ་ལྷ་བྱ་
གནད་སྟོལ་ཡོད།

དཔེར་ན་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་པ་བཞེས་དུས་མཁན་པོ་བན་སྐར་བ་འཇམ་
དཔལ་བཟང་པོས་གནང་བ་དང་སློབ་དཔོན་གོ་བློ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་གྱིས་གནང་བ། ལྷ་
དམར་བཞི་པས་དགེ་ཚུལ་བཞེས་དུས་མཁན་པོ་གོ་བློ་བས་གནང་ཞིང་སློབ་དཔོན་བན་སྐར་བས་
གནང་བ་ལྟ་བུ་རེད། དེས་ན་ནམ་པ་གཉིས་ཀ་གཅིག་མཚུངས་སུ་གཤམ་གནང་ཆེ་བ་ལྟར་བྱིས་
སུ་བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་སྤེང་ནང་དུ་གཅིག་ཤོས་འདྲིལ་ན་གཅིག་ཤོས་སུ་དཔོན་པའི་གནང་
དོན་གང་ཡང་མ་མཐོང་བར་གཉིས་ཀ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཉིད་བྱང་བར་སྟུམ།

ཀམ་ཚང་གི་གསེར་སྤེང་དུ་སླ་མ་གཉིས་བཞུགས་པ་འདི་ལ་མ་བདེ་བ་མཐོང་བ་ཡང་གཙོ་བོ་
རྟོགས་པ་བརྒྱུད་པར་བྱེད་པའི་སླ་མ་གཙོ་བོ་གཅིག་མ་གཞོགས་ཡོད་མི་ཚོག་པ་ལྟ་བུའི་བསམ་
སློབ་ཀྱི་དོན་པོ་ཁྱད་སྤངས་དང་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་གང་ཡང་མེད་པ་དེ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་སྤོང་པོ་བཀོད་
པ་སོགས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟེ་ནམས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
གྲངས་གང་མང་བསྟེན་པ་ལས་དེ་ལ་ཚོག་ཤེས་པ་མི་བྱ་བར་གདམས་པ་དང་། མཁས་གྲུབ་གོང་
མའི་ནམ་ཐར་ནམས་སུ་སླ་མ་གྲངས་མེད་པ་བསྟེན་ཚུལ་འབྱུང་བ་ལ། རྟོགས་པ་དེ་སླ་མ་གཅིག་
གིས་མ་གཞོགས་སྟེད་མི་རྣམས་པས་སླ་མ་གཞན་གྱི་ཐུགས་བརྒྱུད་དང་བྱིན་སྒྲུབས་གནང་ངོ་ཙམ་
རྒྱུད་ཐོས་སུ་འགོ་བ་ཡང་གཤམ་ཡིན།

རྟོགས་པ་ནི་སླ་མ་གཅིག་ཁོ་ནས་སྟེད་པར་སྟུམ་པ་འདི་ཡང་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་སྟེ་མང་པོ་ནས་
འབྱུང་བ་ལྟར་«ཤེར་བྱིན་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་» ལས།

“སེམས་ནི་སྟེ་མས་བྱང་རྒྱུ་པར། །

རིགས་མིན་བྱི་མས་ཀྱང་མ་ཡིན། །

མར་མའི་དཔེ་ཡི་རྒྱལ་གྱིས་ནི། །

ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་ནམ་པ་བརྒྱད། །”

ཅེས་གསུངས་པ་སོགས་ལ་རྒྱས་མངའ་ཆེར་མེད་པའི་རང་རྟགས་དང་། ལྷག་པར་རང་རེའི་
སྤྱབ་བརྒྱད་འདིའི་ཚུ་མགོ་ལྟོ་བྲག་མར་པ་ལོ་རྒྱ་བ་ལ་རྒྱ་རོ་དང་མེ་རྩི་ཞེས་ཙ་བའི་སྤྱེ་མ་ཉི་ཟླ་
ལྟ་བུ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡང་འདི་དག་གིས་ཁྱ་ཚུགས་ན་མེད་ཀྱིས་གང་རུང་ཞིག་འདོར་ཐབས་
བྱ་དགོས་པའི་ཐལ་བ་འབྱུང་ངོ་། །

དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ལ་བན་སྒར་བ་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་
སྤྱབ་ཅེས་ཉི་ཟླ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་མ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཡང་ཉི་ཟླ་ལྟ་བུའི་སྤྱེ་མ་
གཉིས་ཡོད་པ་ནི་བརྒྱད་པ་འདིའི་བསོད་ནམས་དང་གཟེ་བཟེད་ལས་དེ་ལ་དོགས་པ་དང་རི་བ་
དགོས་པ་མ་མཐོང་ངོ་། །

འོན་ཀྱང་གཉིས་པོ་སྤྱིར་སྤྱོད་གཤེགས་རྩིས་ཀྱིས་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་བན་སྒར་བའི་ཡང་
སྤྱིད་ངོས་འཛིན་མ་གནང་བར་དཔལ་འབྱོར་དོན་སྤྱབ་ཁོ་ནའི་ཡང་སྤྱིད་ངོས་འཛིན་གནང་བ་
ལ་སྤྱིར་བོད་ཀྱི་སྤྱེ་མ་སྤྱིའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བལྟས་ན་སྤྱེ་མ་མཁའས་དང་ཡོན་ཏན་ཆེ་ལ་
མཛད་རྩིས་ཀྱང་ཆེ་བ་ནམས་ཁོ་ན་ལ་ཡང་སྤྱིད་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་སྤྱོད་དེ་དར་བྱས་ཆེ་བས་
ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་དཔལ་འབྱོར་དོན་སྤྱབ་ཀྱི་ཡང་སྤྱིད་ངོས་འཛིན་གནང་བ་མ་ཟད། ཆོས་
གྲགས་རྒྱ་མཚོ་ལ་སྤྱོད་མ་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་གྲངས་མེད་པ་ཡོད་ན་ཡང་། ཀར་
བསྟན་ཀྱི་མདུན་ལམ་དེ་དགྲུང་ན་གཞོན་པའི་གོ་ཤི་སྤྱེ་མ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཟུམ་རྒྱལ་ལ་གནང་བ་
ནི། དཔལ་འབྱོར་དོན་སྤྱབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཞིག་སྤྱོད་ཡང་འབྱུངས་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་
སྤྱོད་མའི་མཛད་རྩིས་ཀྱིས་ཤུགས་ཀྱི་ཐེབས་པ་ཞིག་ཡིན་སྤྱི།

༡༡ ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྒྲོབ་དཔོན།

གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ནི་དུས་རབས་བཙོ་ལྷ་པར་བོད་དུ་མཚན་སྟན་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་སྒྲ་མ་
ཞུ་དམར་སྟུན་སྡེ་ཆོས་གྲགས་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་མཁན་གྱི་མི་སྣ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། གོ་
ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་སྡེ་རྩེས་སུ་ཀམ་པ་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་ལ་ངོས་འཛིན་
གནང་བར་བསྐྱལ་བ་བཞིན་ཀམ་པ་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་ཞུ་དམར་བཞི་པ་ངོས་འཛིན་
གནང་བ་ན་ཞུ་དམར་གྱི་ཡང་སྤེད་དེ་དུས་ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་རྩྭ་ལུ་གྱི་རྩེ་ཤོད་དུ་བཞུགས་པ་
ལ་སྟུན་འདྲེན་པར་ཡང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་རང་ཉིད་ངོ་མ་བྱོན།

«མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་» ལས། “འཁྲུངས་ཡུལ་དང་ཉེ་བར་ཐེབས་པ་ན་འབྲུག་སློག་དང་སེར་
བ་བྲག་པོ་བྱུང་ཆེ་ཞིང་སྤྱོད་བྱོན་ནས་སྟུན་འདྲེན་པར་གཟིགས། དེ་མ་ཐག་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་
གོ་ཤི་པ་དང་སྟོན་གྱི་ཉེ་གནས་སོགས་རྩེ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་བསྐྱལ་བས་སྟུན་འདྲེན་
པར་བྱོན། གོ་ཤི་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ་ཏེ་ཕན་ཚུན་མཉམ་ཤིང་ཆོས་དུ་མ་གསན།” ཞེས་དང་།
ཀམ་པའི་ལས་པས། “རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཀམ་པའི་ཁད་ཉེར་སྐྱེ་མཚམས་ལ་བཞུགས། གུའི་གུང་
པ་བྱང་སེམས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་པས་སྐར་བཏེག་ནས། རྩེ་ཁང་དམར་དུ་སྐྱེལ་སྐྱེལ་གདན་
འདྲེན་ལ་བྱོན་པས་གདན་འདྲོངས་ནས། རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་དགུང་ལོ་བདུན་བཞེས་པའི་ཆེ་
དཔོན་སྒོ་བ་མཇལ། སྟུན་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་བཞེས་པ་ཞིག་གིས་གཙུག་ཕྱུང་རྒྱལ་
བའི་དབང་པོ་ལ་སྤུལ། སྐར་གྱི་གུ་གུང་པ་བྱང་སེམས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་པས་མཁན་པོ་
མཛད་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་།” ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི་ཡོངས་གྲགས་དང་། ལྷ་དམར་བཞི་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་རང་རྣམ་ «རྟོགས་བརྗོད་ལྷན་ལ་ཡི་
ཐེང་བ་» ལས།

“ལོ་དེའི་རྒྱ་བ་བརྒྱ་གཉིས་པ་ཡི་ཆོས། །

བཙོ་ལའི་ཉིན་པར་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་(དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་)ལ། །

ཡོངས་རྟོགས་དག་བསྟེན་སྒྲོམ་པ་ལེགས་པར་མཛོས། །

ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཡི་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོར། །

བདག་གི་མིང་དུ་བཏག་པར་མཛད་པ་དང་། །”

ཞེས་ལྷ་དམར་སྤྱན་རློང་ཆོས་གྲགས་ཞེས་གྲགས་པའི་རྩ་བའི་མཆན་ཡང་གོ་བྱེད་པལ་འབྱོར་དོན་
གྲུབ་ཀྱིས་གནང་བར་ལྷ་དམར་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཆན་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས།

དེ་བཞིན་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་དང་ཀམ་པ་ན་རིམ་གྱི་བཀའ་འབྲུམ་གྱི་ལུང་དང་བྲིད། མར་མི་
དྲགས་གསུམ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་རང་ལྷགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མང་པོ་ནི་ལྷ་དམར་སྤྱན་རློང་
ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་གོ་བྱེད་པལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་མདུན་ནས་གསན་པས་གསན་ཡིག་གི་མཆན་
དུ་ཡང་། «གྲུ་མྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་དབང་ལུང་གསན་ཡིག་
བཞུགས་སོ། །» ཞེས་འཁོད་ཡོད། ཡང་ལྷ་དམར་བཞི་པའི་བཀའ་འབྲུམ་དུ་བཞུགས་པ་ «དུང་
གྲུ་མྱི་མཁན་ཆེན་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་སྤུལ་བའི་ཁྱེད་ལྷག་» ཅས་པའི་ནང་དུ་འདི་ལྟར།

“རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་སྤྱི་གཞུགས་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱི། །

བདག་ལུས་རྟེན་པ་མཆོག་གྱུར་བསྟན་པ་དང་། །

སྤྲད་ནས་ལེགས་གསུངས་ཆོས་འདུལ་ལ་རབ་བྱུང་། །

ཟབ་མོའི་མན་ངག་བྱིན་རླབས་དབང་བཅས་པ། །

རྫོགས་པར་གནང་བ་གང་དེ་བཀའ་ངིན་ཉིད། །
 དེ་སྤང་བདག་ཡིད་དད་པས་ཡང་ཡང་དུ། །
 རྒྱུད་ལ་མངོན་པར་སེམས་ནི་ཆེ་གཅིག་ན། །
 དམ་པའི་ཐུགས་ཀྱིས་རིང་ནས་བཅེ་བར་མངོད། །
 སིད་འདི་མི་རྟག་རྒྱུན་གྱི་རང་བཞིན་ཅན། །
 ཐུབ་དབང་དེ་ནི་རྒྱུན་ལས་ངེས་པར་གྲོལ། །
 བདེན་པ་དེ་ཡིས་ཉིད་ཞབས་གཡོ་མེད་པར། །
 གསོལ་འདེབས་གང་གི་འབྲས་བུ་བྱིན་གྱུར་ཅིག །”

ཅེས་པ་འདིས་ཞུ་དམར་བཞི་པ་ལ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་རབ་རྟུ་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་བཀའ་
 བརྒྱད་པའི་དབང་ལུང་མན་ངག་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གནང་བའི་ཐོག་སྒྲོབ་
 གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་དད་དམ་ཤིན་རྟུ་གཙང་བར་བསྟན་ཏེ། །

སྦྱིར་ཞུ་དམར་སྦྱུན་སྤྲ་ཆོས་གྲགས་ལ་འགོས་ལོ་གཞོན་རུ་དཔལ། བྲིམས་ཁང་ལོ་རྒྱ་བ་བསོད་
 བསྟན་རྒྱ་མཆོ་སོགས་མཁས་སྤྱབ་གཉིས་ལྟན་གྱི་སྒྲ་མ་མང་དུ་བཞུགས་ན་ཡང་ཁོང་ནི་སྦྱིར་
 བཀའ་བརྒྱད་དང་ཡང་སྒྲོས་ཀླུ་བཀའ་བརྒྱད་པའི་བརྒྱད་འཛིན་གྱི་སྒྲ་མ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་
 ཡིན་པ་ལ་བརྒྱད་པ་དེའི་བྲིད་དང་ལུང་དབང་བཅས་འགའ་ཞིག་ཀླུ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོའི་
 མདུན་ནས་གསན་ཀྱང་སྦྱུན་སྤྲ་ཆོས་གྲགས་དང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོ་ནི་དགྲུང་མཉམ་ལྷ་བུ་ཡིན་
 པས་དབང་ལུང་མན་ངག་བྲིད་སྤལ་མོ་ཆེ་ནི་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་དང་བན་སྐར་བ་འཇམ་
 དཔལ་བཟང་པོ་གཉིས། དེ་ལས་ཀྱང་གཙོ་བོ་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་མདུན་ནས་གསན་
 ཏེ། ཀླུ་བཀའ་བརྒྱད་པའི་བརྒྱད་འཛིན་མིང་དོན་མཚུངས་པར་གྱུར་པས་ན། དཔལ་འབྱོར་

དོན་གྲུབ་ཀྱི་ནམ་ཐར་མི་བསྐྱོད་རྗེ་རྒྱུ་མཛད་པ་ལས། “སྤྱལ་པའི་སྤྱུ་ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་པའི་
སྤྱུ་སྤྱེ་ཞུ་དམར་བ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའང་། དུས་ཕྱིས་དབྱུས་གཙང་གི་གཞུང་འདིར་ཁ་གཅིག་
གིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའོ་ཞེས་སྤྲེང་བའང་། སེམས་དཔལ་འདིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྤྱུ་
རིན་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཞུ་དམར་བཞི་པས་ཀམ་ཆང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གལ་གནད་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་བརྒྱུང་ཡོད་དམ་སྙམ་ན།
ཀམ་ཕྱིན་ལས་པ་ཆེན་པོས། “མཁྱེན་རྟོགས། བསྟན་པ་ལ་བྱུག་རྒྱུ་ཞེས་སེམས་ཅན་ལ་པན་ཐོགས།
བཀའ་འབུམ་གྱི་ངོ་མཚར། གྲུབ་པའི་ནམ་ཐར་སོགས་གང་གི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་། ཞུ་དམར་བ་ན་རིམ་
ལ་རྗེ་མཁའ་སྐྱོད་པ་དང་། སྤྱན་ལྡན་པོ་ཆེ་འདི་པ་ལས་ཡ་མཚན་ཆེ་བ་འབྱོན་མ་ཉུང་། དེ་
ཡང་ཐེལ་གྱི་སྤྱན་ལྡན་མཛད་པ་དང་། ལྷ་གདོང་གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་སྤྱུ་མ་མཛད་པ་སོགས་སྤྱེ་དཔོན་
ནམས་ཀྱི་སར་བཞུགས་གདན་སོགས་མཐོང་བྱུག་འདྲི་འདི་པ་རང་ཆེ།” ཞེས་ཞུ་དམར་གཉིས་
པའི་ཐད་དུ་གསུངས་པ་ལ་ཐེལ་གྱི་སྤྱན་ལྡན་མཛད་པ་སོགས་ནི་ཞུ་དམར་གཉིས་པས་གནད་ལྟར་
མེད་པར་བརྟེན་ཞུ་དམར་བཞི་པ་རང་ལ་གོ་བར་ངེས་ཤིང་། ཞུ་དམར་བཞི་པས་ཡག་མོ་གྲུ་པའི་
སྤྱན་ལྡན་གོ་ནས་བརྒྱུང་ནས་བོད་ཁམས་ཉིལ་པོའི་ཆབ་སྲིད་ལ་ཡང་དབང་བསྐྱར་གནད་བས་
ཞུ་དམར་སྤྱེ་ཐེང་ན་རིམ་ལས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་ཀྱང་ཡིན།

དེ་རྗེས་ཡང་ཀམ་ཕྱིན་ལས་པས་ཞུ་དམར་བཞི་པའི་ཐད་དུ། “ཞུ་དམར་ཅོད་པ་ཤ་འདྲིན་པ་ནམས་
ཀྱི་ནང་ནས་འདི་པ་རང་ཡ་མཚན་ཆེ།” ཞེས་དང་། “རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་དགོངས་པ་ཐིམ་རྗེས་སུ་
གསན་རྒྱུ་འདྲེས་ཀྱི་ཐད་ནས་ལས་ཆེ་བ་གཞན་མེད་དམ།” ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། དམ་
པ་དེའི་གསུང་འབུམ་བོད་དགྲ་ཙམ་དང་སང་བཞུགས་པར་མཇལ་ན་ཆིག་དོན་གང་གི་ཐད་
ནས་སྤྱེ་ཕྱིར་བྱོན་པའི་ཞུ་དམར་ན་རིམ་གང་གིས་ཀྱང་འགྲན་ཆེན་བྱལ་བའི་མཁྱེན་དཔོན་ཡོད་

པས་ཞུ་དམར་ན་རིམ་ལས་ཆོས་བརྒྱད་གཞན་ནས་ཀྱང་མཁས་མཐོང་ཆེ་ཤོས་སུ་གྱུར་པ་བཅས་
གྱིས་ལྷགས་གཉིས་གང་གི་ཐད་ནས་སྡུ་བྱིན་ཕྱོད་པའི་ཞུ་དམར་ན་རིམ་གྱུན་ལས་ལྷག་པའོ། །

ཉེ་དུས་ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་མཁས་པ་སྟོབས་དགའ་གཡུལ་རྒྱལ་གྱིས་ «གང་མ་སྣ་ཆོགས་གྱུན་
རྟོག་གི་རིམ་» ལས། “དཔེར་ན་ཞུ་དམར་སྐྱུ་ཤིང་བཞི་པ་སྐྱུན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་
ཡང་ཅེར་སོན་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཡང་། བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་འབྲེལ་བའི་མཛད་ཕྱིན་བྱས་
རྒྱ་ཆེ་བས་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་དྲི་མས་གོས་སྲིད་ཅེས་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་གསེར་ཤིང་དུ་མ་བཞུགས་
པ་དང་།” ཞེས་གསུངས་ན་ཡང་། ལོ་རྒྱུས་དངོས་ལ་མ་གཟིགས་པའི་ཆོད་དཔག་སྟེ་དོན་དུ་ཞུ་
དམར་བཞི་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་གསེར་ཤིང་དུ་མ་ཐེབས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི་ཀམ་བཀའ་
བརྒྱད་ཀྱི་གསེར་ཤིང་དུ་གྲགས་པའི་དངོས་གཞི་ཀམ་པ་སྐྱུ་ཤིང་ན་རིམ་ཡིན་པ་ལ། ཞུ་དམར་
བཞི་པས་ནི་ཀམ་པ་བརྒྱད་པ་མི་བསྟོད་དོན་ཅེ་དང་ཞལ་མཇལ་བ་དང་གསུང་སྤྱོད་བའི་གོ་སྐབས་
ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་བ་དེས་རེད།

དེ་ལྟར་གསེར་ཤིང་དུ་མ་བཞུགས་པ་སོགས་གྱིས་ཕྱིས་ཀྱི་ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་པ་དག་གིས་ཞུ་དམར་
བཞི་པའི་གསུང་ཚོམ་ནམས་བོར་བརྒྱག་ཤོར་ཞིང་ཁོང་ལ་འོས་ཤིང་འཆམས་པའི་བརྩེ་མཐོང་
ཆེར་མེད་ཀྱང་། མཁས་པའི་རིན་ཐང་མཁས་པ་མིན་པས་མི་རྟོགས་པ་བཞིན། བཀའ་བརྒྱད་སྐྱེ་
དང་བྱུང་པར་ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་པར་སྟོན་འཇུགས་བྱེད་པ་ལ་འབྱར་དུ་ཐོན་པ་གོང་ས་ལྷ་པ་
ཆེན་པོ་ལྷ་བྱས་ཀྱང་། “གྱུན་མཁྱེན་མཁྱེན་བཅའི་དབང་ལྷག་གི་ནམ་ཐར་དུ་མིའུ་གཤུང་དུག་
གི་ནང་ཆན་དུ་གསུངས་པ་གོང་དུ་དངོས་མིང་མ་འབྲིད་ཀྱང་། ཞུ་དམར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
བཞི་པས་མཛད་པའི་ཁྱུས་ཁང་ལོ་ལྷ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོའི་ནམ་ཐར་དུ། ཕྱིའི་རུས་ཆེན་ལྷོང་
ལ་ནང་ཆན་བཙུག་དུ་གྱེས་པའི་རོག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ནང་གསེས་ཀྱི་བྱུང་པར་དུ་དོས་འདྲིན་

པ་ནམ་དཔྱོད་དང་ལྷན་པའི་གསུང་འདི་བཞིན།” ཞེས་གོང་ས་ལྷ་པའི་གསུང་ཚཱ་ནམས་སུ་འདི་
ཅམ་མ་ཟད་རྟིང་མའི་ཆོས་ཡང་དག་ཡིན་པར་བསྐྱབས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་མང་པོར་ཞུ་དམར་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུར་ངོས་འཛིན་གནང་ཡོད།

དམ་པའི་སྐྱེས་བུ་ནམས་ནི་འགྲན་སེམས་དང་ཕྱག་དོགས་མེད་པར་ཀན་པས་བྱམས་ཤིང་གཞོན་
པས་བཀྱར་བ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟར། ཞུ་དམར་བཞི་པ་དང་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་
གཉིས་གོ་ཤི་དང་ཀམ་པ་བདུན་པ་བཞིན་དུས་ཆོད་རིང་པོར་ལྷན་དུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་མ་
བྱུང་ཡང་། སན་ཚུན་སྒྲོབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བྱུང་བར་མངོན་ཏེ། དཔེར་ན་
དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་ཀྱིས་ཞུ་དམར་བཞི་པ་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཅི་ཅམ་ཡོད་པ་ཞུ་དམར་བཞི་པ་
དབུས་སུ་བཞུགས་སྐབས་ཀམ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོད་དང་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་ལམས་
ནས་མཚུར་སྐྱར་འབྱོར་བའི་གཏམ་གསན་ཏེ། ཚུ་ལོ་སྤྲོད་མེད་མ་ཐག་མཇུག་དུ་ཕེབས་པའི་
སྐོར་ཞུ་དམར་གྱི་རང་ནམ་ལས།

“ཟླ་བ་དེ་ཡི་ཉི་ཤུ་དྲུག་གི་ཉིན།

འཚུར་སྐྱེའི་གདན་སའི་ཕྱག་འཆལ་སྒྲུང་ཉིད་དུ།

རྩི་བཅུན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤིང་ཞལ་སྒྲུབ་ནས།

དབྱེས་པའི་སྒྲིབ་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཕེབས།

བཀྲ་ཤིས་གསར་མའི་སྤྱིང་གི་གཟིམ་ཁང་དུ།

མཚུངས་མེད་ཀམ་པ་ཡི་བྱུང་དུ་མཇུག།

དོར་ཟླ་གཉིས་པའི་ཡར་ངོས་ཆོས་གཅིག་ལ།

འཁོར་དང་བཅས་ལ་གདུགས་ཆོད་ཞུས་པའི་སྤྱིང་།

ཉེན་གསུམ་མཚོད་རྣམས་ཉེར་སྤྱད་འོས་པ་དང་། །
གསེར་སྲང་བཅུ་ཕྲག་གཅིག་དང་གསུམ་ལྷག་ཕུལ། །
མཚོག་གི་དཔལ་ལྡན་སྒྲ་མ་གཅོར་གྱུར་པའི། །
སྐར་དཔོན་ནམས་དང་མི་དམངས་འདུས་པ་ལ། །
ཅི་ལྟར་རྒྱས་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་མཚོད་སྤྱིན་བྱས། །” ཞེས་སོགས་འབྱུང་། །

དེ་བཞིན་ཞུ་དམར་སྤྱན་རྒྱ་ཚོས་གྲགས་ཀྱིས་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་གཟིགས་སྤངས་ཅི་
འདྲ་ཡོད་མེད་ཁོང་གིས་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་སྤུལ་བའི་ཕྱག་བྲིས་ད་ལྟ་ཞུ་དམར་བཞི་
པའི་བཀའ་འབུམ་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད་ཆ་ཚང་བ་བཀོད་ན།

“ཨོ་སྤྱི་ལྷོ་མི་ག་ལོ།

གང་གི་མཁྱེན་རབ་རྒྱ་མཚོ་གཏིང་ཟབ་ཅིང་། །
སྒྲ་མེད་འདབ་བརྒྱ་ལྡན་པའི་འདྲུམ་ཕྱིང་ཅན། །
དི་མེད་སྒྲེ་དགུའི་དབུས་སུ་མངོན་མཐོ་བ། །
བཤེས་གཉེན་འདབ་བརྒྱ་ལྡན་གང་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །

ཁྱེད་སྒྲུ་རྒྱུན་ངན་ཟླ་བས་མ་ལོངས་ཞིང་། །
སྤྱན་གྲགས་དེ་བསྐྱེད་མེར་བྱས་བསྐྱོད་བཞིན་དུ། །
དེགས་ལྡན་ངལ་བསོའི་གནས་སུ་གྱུར་ཞེས་པའི། །
པོ་ཉའི་ཚོགས་ལས་རིམ་བཞིན་ཐོས་པས་སྒྲོ། །

བདག་ནི་སྤྱག་བསྐུལ་དུ་མའི་དབུས་སོན་ཅིང་། །

ཕན་པར་སྒྲས་ལ་ལོག་པར་འཛིན་པ་མང་། །
ཀུན་དང་བསྐྱུན་ན་བཅོལ་ཚུང་སྒྲུབ་མེད་པོ། །
མི་སྒྲུབ་བརྟུལ་ཞུགས་བཟུང་ན་མཐོ་ཡོར་དངོས། །

མང་དུ་སྒྲས་ན་ནེ་ཆོའི་ཆོག་ཡིན་ཟེར། །
གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཁོ་བོའི་སྦྱོད་ལམ་འདི། །
ཀུན་གྱིས་མགུ་བའི་གོ་སྐབས་མ་ལྟར་ཏོ། །

འོན་ཀྱང་ཁྱོད་གསུང་ཆད་མར་བཟུང་བྱས་ཤིང་། །
གཞན་དུ་བྱ་བའི་བསམ་པ་བཏང་བྱ་སྟེ། །
ཅེ་གཅིག་བསྐྱུན་པ་བསྐྱབ་ལ་གཡེལ་མེད་པར། །
བྱ་སྟམ་ནའང་སློ་བྱར་ཁྱེན་ནམས་གྱིས། །
གཡེང་ལྟར་ཤུག་རིང་འབྱེན་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན། །

ལུང་ལས་མཐན་པོ་ཕ་ལྟར་བྱའོ་ཞེས། །
གསུངས་པའི་དོན་དེ་བདག་ལ་གནང་བ་ཡི། །
གོ་སྐབས་མེད་དམ་ཅི་བྱིར་ཡལ་བར་དོར། །

སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲུབ་མས་ཀྱི་འཆོ་སྦྱོང་། །བསྐྱུན་པའི་དར་རྒྱས། བྱ་སྒྲོབ་སྦྱོང་བྱན་སོགས་ལ་
གཡེལ་བ་མེད་པར་མཛད་འཆལ།

གཡུ་ཡི་ས་གཞི་རིན་ཆེན་ཏོག་གིས་མངོས། །
སྒྲུ་ཆོགས་སྒྲིན་གྱིས་ཁེངས་ཤིང་བདུད་ཅིའི་ཆར། །

འབབས་ཤིང་ཆབ་རྒྱས་ལྷང་ལྷང་སྒྲོག་པའི་ཆོ།
མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་བསྟི་གནས་སྒྲུབ་པོ་ནས།
གདུངས་ཤུག་ཐིན་ཡིག་སྟེ་སྒྲགས་ཆོག་འདི་ནི།
ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལྷུང་དུ་བབས་ནས་ཀྱང་།
བདག་གི་ཡིད་ལ་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་སྟོལ།

ཅེས་པ་འདི་གྲུང་གྲུང་པ་མཁན་ཆེན་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་སྤུལ་བའི་
ཁྱེད་ཀྱི་གོ། །” ཞེས་འབྱུང་ངོ།

༡༡ བཀའ་བརྒྱུད་གདམས་པའི་མཛོད་འཛིན།

དེ་ལྟར་གོ་ཤིང་པལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཀམ་པ་བདུན་པ་དང་ལྷ་དམར་བཞི་པ་བཅས་ངོས་
འཛིན་དང་ཁྱི་འདོན་གྱི་ལས་འཆར་ཐམས་ཅད་གོགས་མེད་དུ་གྲུབ་པར་མཛད་རྗེས་ཁོང་གིས་
གནང་བའི་ཕྱག་ལས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་གཅིག་ནི་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དབང་ལྷང་མན་ངག་
ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་རྣམས་བརྒྱུད་པ་མ་ཆད་པར་འཛིན་པ་དང་སྤུལ་བ་དེ་རེད།

དེ་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བསམ་ན་སྤྲ་མ་ཞིག་གི་མཛད་པ་སྦྱིར་བཏང་བ་ཡིན་པས་ངོ་མཆར་
དགོས་པ་མིན་ན་ཡང་། ཕྱོགས་གཞན་ནས་བསམ་ན་དེ་ནི་ཆོས་བརྒྱུད་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ཆ་གནས་
དང་མི་གནས་ལ་སྤུག་པས་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་བཤད་མ་དགོས། དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་
པའི་ཡར་སྔོན་ཅམ་དུ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ཁྱོད་དུ་དབང་ལྷང་མན་ངག་རྣམས་ནང་འདེན་
བྱེད་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པ་དང་། དེ་རྗེས་གལ་ཆེ་ཤོས་ནི་དབང་ལྷང་མན་ངག་རྣམས་རྒྱན་

འདྲིན་དང་འཆད་སྒེལ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེ་ཤོས་སུ་གྱུར་པ་རེད། དེར་བརྟེན་མར་འགོས་འབྲོག་གསུམ་གལ་ཆེ་བ་ཡང་མན་ངག་མང་པོའི་བརྒྱུད་པ་ནང་འདྲིན་མཛད་པས་ཡིན་པ་དང་། བྱ་སྟོན་གལ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་མདོ་སྒྲགས་མང་པོ་ཞིག་ཁོང་ལས་བརྒྱུད་པས་ཡིན་པ་ལས་གཞན་ཁོང་ལ་བཀའ་བསྟན་ལག་གི་ཁྱེད་སྒྲིག་ཅམ་ལས་དམིགས་བསལ་གྱི་མཛད་རྣམས་དེ་ཅམ་ཡོད་པར་མི་མདོན།

གལ་གནད་འདི་ཉིད་ངོས་ཟེན་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་བྱུང་དང་ཆོས་སྐྱོར་རྣམས་ལ་མཇུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་རང་གི་ཆོས་སྐྱོར་གྱི་དབང་བྱིད་རེ་བྱུང་ཡོད་མྱོང་བ་ཅམ་ལས་གཞན་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལས་མ་བརྒྱུད་པ་པལ་ཆེར་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། དཔེར་ན་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གྲོལ་ལམ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་ལམ་རྣམས་ཆོས་དྲུག་སོགས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱིད་གཙོ་བོ་རྣམས་རིམ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་རྒྱུ་མེས་དབྱེར་མེད་དང་སྐྱེ་གསུམ་ངོ་སྟོན་གྱི་བྱིད། བསྐྱེད་རིམ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ནག་རྒྱ་པག་གསུམ་སོགས་མན་ངག་གི་བྱིད་གལ་པོ་ཆེ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་ལྟ་བུ་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལས་བརྒྱུད་པར་འདྲིན་སྟོན་ཡོད།

ད་དུང་རྗེ་བརྒྱུད་པ་མི་བསྐྱོད་དོན་རྣམས་«དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ་དྲགས་བརྒྱུད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟའི་» ནང་དུ་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་བརྒྱུད་པར་ཡང་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་བྱངས་གནང་བ་དང་། མཉམས་པའི་དབང་པོ་དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་བྲེང་བས་«སྟོན་འཇུག་གི་འགྲེལ་པ་ཟབ་རྒྱས་མཐའ་ཡས་སྟིང་པོའི་» ནང་དུ་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱ་ཆེན་སྟོན་པའི་བརྒྱུད་ཀྱི་སྟིང་པོ་བྱུང་ཆུབ་མེས་སྟོན་གྱི་བརྒྱུད་པར་ཡང་།

“མཐོང་ཐོས་དོན་ལྡན་རྒྱལ་བ་ཀམ་པ། །

དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་བརྟེན་པ་གོའི་ཕྱིའི་ཞབས།
མཆོག་གི་གྲུབ་ཐོབ་སངས་རྒྱས་མཉན་པ་ཆེ།
དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་གཅིག་བསྐྱེད་མི་བསྐྱོད་ཞབས།
ཙམ་བརྒྱན་སྒྲ་མ་ནམས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།” ཞེས།

གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་དངས་གནང་ཡོད། མར་པ་སྟོ་བྲག་པ་ནས་བརྒྱན་པའི་བཀའ་
བརྒྱན་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོ་སྟེ་དུས་བྱིས་སུ་འང་མ་མགོན་སྟོ་གོས་མཐའ་
ལས་ཀྱིས་བྱུགས་བསྐྱེགས་མཛད་པའི་བཀའ་བརྒྱན་སྔགས་མཛད་དུ་གྲགས་པའི་ནང་དུ་ཡང་
སྟོ་བྲག་མར་པའི་གསེར་ཆོས་རྟོག་དཀྱིལ་བདུན་གྱི་དབང་ལུང་བྲིད་གསུམ་གྱི་བརྒྱན་པ་མི་
འདྲ་བ་ཡོད་པ་ལས་ཀམ་བཀའ་བརྒྱན་པ་ནས་བརྒྱན་པའི་དཔྱེས་རྟོག་དང་། བདེ་མཆོག་གི་
ཡུམ་བཀའ། མ་རྩ་ལྟ་ཡ། གདན་བཞེ་ཡབ་བཀའ་དང་ཡུམ་བཀའ། འང་མ་དཔལ་གསང་ལྟན་
སོགས་པལ་མོ་ཆེ་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ནས་ཀམ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོ་དང་ཞུ་དམར་
སྤྱན་སྔ་ཆོས་གྲགས་ལ་བརྒྱན་པར་གསུངས།

གཞན་ཡང་ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྟན་དང་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཡབ་སྐུས་ནམས་ཆོས་
བརྒྱན་གཞན་ནས་དབང་ལུང་བྲིད་གསུམ་ནང་འདྲོན་མཛད་པ་ལ་བཀའ་བྲིན་དང་མཛད་རྗེས་
ཆེ་བ་སྟེ། ཀུན་མཁྱེན་མི་བསྐྱོད་རྟོ་རྗེས་མཛད་པའི་«རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་ཐར་འདོད་
གོལ་སྟེར་» ལས། “གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདྲིའི་སྤྱིར་བསྟན་པ་མཐའ་དག་ལ་ཕྱག་རྗེས་ཆེ་བར་
གྲགས་ཤིང་སྟོས་ཡོད་པའི་བསྟན་པ་ལ་ནི་སྤྱལ་པའི་སྒྱུ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་བྱ་སྟོན་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞབས་གཉིས་ཁོ་ན་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། ཉེ་ལ་སྤྱགས་སྐྱེས་ལོ་རྩ་བ་
རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་དང་ཞུ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་

དུ་མ་བྱུང་བ་ནམས་ཀྱི་ཅེ་མོར་གྱུར་པ་ཐུགས་སྒྲུབ་ལོ་རྒྱུ་བ་སོགས་ལ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞུ་ལུ་
ལོ་རྒྱུ་བ་ཅན་དྲུ་པས་བསྟེན་ནས་ཡོ་གའི་ཆོས་སྐོར་རྫོགས་པར་གསན་པ་བྱམ་པ་གང་བྱིའི་ཚུལ་
དུ་ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ལ་བསྟུལ་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དཔལ་རྩོམ་དབྱིངས་ཀྱི་སྐྱབ་དཀྱིལ་
དང་གར་ཡིག་སོགས་ཚུམ་པར་མཛད་ནས་ཡོ་གའི་སྐོར་ནམས་བར་སྐར་འཇམ་དཔལ་བཟང་
པོ་དང་། གོ་མི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ། འཇམ་དབྱངས་དོན་གྱུབ་འོད་ཟེར་བ་སོགས་ལ་བཀའ་
རྫོགས་པར་གནང་ཞིང་། དེ་དག་གིས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་སྤྱི་མ་རྒྱལ་མཆན་སོགས་ཞལ་སློབ་དུ་
མ་ནས་བརྒྱུད། སྐུལ་པའི་སྐུ་ཀམ་པ་ཞུ་ནག་ཅན་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དང་ཞུ་དམར་བ་ཆོས་ཀྱི་
གྲགས་པ་ལ་ཡོ་གའི་སྐོར་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད་ནས་ཞུ་ནག་པ་ཆེན་པོས་ཀྱུན་
རིག་གི་སྐྱབ་དཀྱིལ་དང་ཞུ་དམར་བས་རྩོར་དབྱིངས་སོགས་ཡོ་གའི་སྐྱབ་དཀྱིལ་དང་ཡིག་སྐྱ་དུ་
མ་མཛད། བདག་གི་སྤྱི་མ་རྩོམ་ཆེན་ཆེན་མཉམ་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཆོས་སྐོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བཀའ་
བབས་ཏེ་ཁོ་བོས་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་མནོས་ཤིང་ཁོང་དུ་རྒྱུ་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ཐོན་མར་པ་ལོ་རྒྱུ་བས་གཙོ་བོ་ནལ་འབྱོར་སྤྱི་མ་མཛད་ཀྱི་རྒྱུད་ཁོ་ན་སྤེལ་བར་བརྟེན་བཀའ་
བརྒྱུད་པར་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་ཀྱི་བསྟན་པ་ཅུང་ཟད་དར་རྒྱུང་བ་ལ། རིམ་པས་ཀམ་བཀའ་
བརྒྱུད་པར་ནལ་འབྱོར་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བ་དེར་ཡང་གོ་མི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་གལ་
གནད་ཆེ་བའི་མི་སྣ་གཅིག་དུ་གྱུར་པར་མངོན།

དེ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་མི་བསྐྱོད་རྩོམ་«ཨེ་མི་ཕྱག་རྒྱའི་» ནང་དུ་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་རིམ་
ཐོབ་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་མ་བརྟེན་པར་སྤྱི་མ་མཛད་ཅིང་གོང་
ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མདོན་དུ་བྱེད་མི་ཉུས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་
པའི་དུས་འཁོར་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་«ཡིད་མཚོར་བཞད་གད་» དུ་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དུས་ཀྱི་
འཁོར་ལོའི་བརྒྱུད་པར་ཡང་གོ་མི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་ངངས་གནང་ཡོད།

ལྷག་པར་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྒྱབ་ཆོས་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་བ་ཀམ་པ་ཆོས་གྲགས་
རྒྱ་མཆོས་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་མཛད་པ་ཕྱག་ཆེན་རྒྱ་གཞུང་ཕྱོགས་དུ་གྲགས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་
དག་གི་ལུང་རྒྱན་ཡང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟགས་ཕུ་བ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་སོགས་
ཀྱི་མདུན་ནས་གསན་ཏེ། ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པར་བརྒྱུད་པའི་ཚུལ་འཇམ་མགོན་ལྷོ་གྲོས་མཐའ་
ཡས་སོགས་ཀྱི་གསན་ཡིག་ཏུ་གསལ་ན་ཡང་། འབྲི་བྱང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་ཀྱི་གསན་ཡིག་
ལྟར་ན་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་འདི་དག་གསན་ས་དངོས་ནི་བཀའ་འབྱུང་བ་ཤུག་
རྒྱལ་མཆོན་ཡིན་པ་ལྟར་སྟངས་། གཞན་ཡང་མཁས་གྲུབ་ཀམ་ཆགས་མེད་ཀྱིས། དཔལ་མོ་ལྷགས་
ཀྱི་དམར་ཁྲིད་དང་། ཆོས་བྱའི་ལྷགས་ཀྱི་དམར་ཁྲིད་དང་། བྱང་སེམས་ལྷ་བ་རྒྱལ་མཆོན་པའི་
ལྷགས་ཀྱི་དམར་ཁྲིད་བཅས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་པས་གསན་ཏེ་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ལ་
བརྒྱུད་པར་གསུངས།

ཀམ་ཆང་ཙམ་མིན་པར་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་ནས་ཀྱང་«གྲུ་བཀའི་ཆོས་བྱང་» སོགས་རྙིང་མའི་
ལོ་རྒྱུས་ནམས་སུ་རྙིང་མའི་ཆོས་སྟོར་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་ལ་དར་ཚུལ་བཤད་སྐབས་ཀམ་པ་ཆོས་
གྲགས་རྒྱ་མཆོས་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་མདུན་ནས་རྟོགས་ཆེན་སོགས་གསན་པར་
འཁོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་འབྲི་བྱང་གི་སྤྲ་མ་རྩེ་ཞེས་དེ་རྩེའི་བཀའ་འབྱུང་དུ་འབྲི་བྱང་བཀའ་
བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྩ་བ་དགོངས་གཅིག་དང་བསྟན་སྟངས་གཉིས་ལས་ཐེག་ཆེན་བསྟན་པའི་
སྟེང་པོ་ཡང་ “བྱང་སེམས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་” ཅས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་སོགས་ལས་
འབྲི་བྱང་བཀའ་བརྒྱུད་དང་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་དུ་བརྒྱུད་པར་འཁོད་ཡོད།

དེས་ན་ཞིབ་ཕྲ་ནི་གསན་ཡིག་ནམས་སུ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བས་འདིར་རེ་རེ་བཞིན་འཁོད་པའི་ངལ་
བ་མ་བསྟེན་པར་གཤམ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་སྟོས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་

ཀྱིས་སྤར་ཡོད་ཀྱིས་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཁྱིམ་དང་མན་དག་རྒྱུན་འཛིན་གནང་བའི་ཐོག་གལ་པོ་ཆེ་
དགོས་ངེས་གཞན་མང་དག་ཀྱང་ནང་འདྲེན་གནང་བའི་སློབ་མཁུ་ཀྱིས་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་སྐབས་ལ་
ཉམས་ལེན་གྱི་བར་མཛོད་སྤར་ལས་ཀྱང་ཕྱག་པར་མཛོད་པས་ན། ཀྱིས་པ་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་མཆོས།

“བཀའ་བརྒྱུད་གདམས་པའི་མཛོད་འཛིན་པ། །

དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་སྒྲ་མ་རྩེ། །”

ཞེས་བསྐྱགས་བཅོད་མཛོད་པ་ལྟར་ཁོང་ནི་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པའི་མཛོད་འཛིན་པའི་
མི་སྣ་གལ་ཆེན་བྱང་ཏུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་གི་རྩིས་སུ་བྱོན་པ་དང་བྱང་བའི་
ཀྱིས་བཀའ་བརྒྱུད་པ་གང་དག་ཁོང་གི་བརྒྱུད་པའི་སློབ་མར་མ་གྱུར་པ་སུ་ཡང་མེད་པས་ཆོག་
གཞན་གྱིས་བཤད་ན་ད་ལྟ་ཁོང་གི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་བོད་ཅམ་མ་ཡིན་པར་འཛམ་གླིང་རྒྱུ་པོར་
བྱུང་ཅེས་སྒྲིག་ན་དེ་ནི་ཆེ་བཅོད་ཅམ་མིན་པར་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད།

༡༩ ཡུལ་བྱང་མི་ལྷན་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་ལ།

དེ་ལྟར་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་མཛོད་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱེད་པ་ལས་
ཁོང་གི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱུན་གནས་དང་། སེམས་ཅན་ལ་འདི་
བྱེད་གཉིས་ཀར་ཕན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ང་ཆོས་ཆོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ་ཅིང་། དམིགས་ཡུལ་འདི་ནི་ད་
འགྲུབ་པར་མེད་ཏུ་མི་རུང་བ་ནི་སྤུལ་བྱང་གི་མི་སྣ་མང་ཏུ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་དགོས་པ་དེ་ཡིན་
པ་བཞིན། ཁོང་གིས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ནི་ཀྱིས་པ་བདུན་པ་ཆོས་
གྲགས་ཀྱི་མཆོད་དང་། ཞུ་དམར་བཞི་པ་སྐུན་སྤྲོད་ཆོས་གྲགས་བཅས་སྐུན་གྲགས་ཀྱིས་ཀྱིས་ཀྱི་བོད་ཅམ་
མ་ཟད་ཀྱི་གར་ནས་ཀྱང་གདན་འདྲེན་ཡང་ཡང་བྱང་བའི་སྤྲོད་ཆེན་གྱི་སྐྱེས་ཏུ་རྒྱུས་ཡིན།

སྒྲིམ་བྱ་དེ་གཉིས་ཀ་མདོ་སྒྲགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་མཁས་པའི་དབང་པོར་གྱུར་པས་
 སྒྲམ་པོའི་སྒྲུན་སྒྲ་སྒྲེའུ་ཐང་པ། བག་མོ་གྱུ་པའི་སྒྲུན་སྒྲ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས། འབྲི་ཁུང་གི་
 དབང་རིན་པོ་ཆེ། འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བྱ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་གྲགས། སྒྲག་ལུང་ཀ་དྲུག་
 པ། ས་སྒྲུའི་རྫོང་རི་ཀུན་སྒྲངས་པ། གོང་དཀར་རྫོང་གདན་པ། པཎ་ཆེན་ཤྲཀ་མཆོག་དགེ་ལུགས་
 ཀྱི་འཇམ་དབྱངས་དགའ་བའི་སྒྲོ་གྲོས། པཎ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཅེ་མོ། རྟིང་མའི་དཔའ་བོ་ཆོས་དབང་
 ལྷུན་གྲུབ། བོན་པོའི་བྲང་སྲོང་ཁྲ་ཆགས་མེད། གཞན་ཡང་བོད་གངས་ཅན་སྡེ་དང་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲ་
 བའི་དབང་པོ་འགོས་ལོ་གཞོན་ལུ་དཔལ། རིག་གནས་སྒྲ་བའི་དབང་པོ་ཞུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྒྲོང་
 བཟང་པོ། གསོ་རིག་སྒྲ་བའི་དབང་པོ་བྱུར་མཁར་བ་མཉམ་ཉིད་རྫོང་སྒྲོགས། མདོར་ན་སྐབས་
 དེའི་ས་དགེ་བཀའ་རྟིང་གི་མཁས་པ་དང་སྒྲ་མ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་རྣམས་དང་། ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་མི་
 སྣ་པལ་མོ་ཆོས་ཞབས་སུ་མ་གཏུགས་པ་མེད་པས། དོན་དུ་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་
 དང་དམ་ཆིག་གི་འབྲེལ་བས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་ཅེས་བཤད་ཀྱང་ཆོག་པ་རེད།

གཞན་ཡང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བསྐྱེད་བསྐངས་གནང་བ་ལ་བོད་སྒྱི་ཡོངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
 ཐོག་དེ་ཙམ་གྲགས་མི་ཆེ་ཡང་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྲཱ་ཀཱ་ཆང་གི་བསྟན་པར་གལ་ཆེ་ཤོས་གཅིག་ནི་
 སངས་རྒྱུས་མཉན་པ་སྒྲ་སྒྲོང་དང་པོ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར་ཡིན་པ་སྟེ། ཀྲཱ་པ་མི་བསྐྱེད་རྫོང་རྫོང་
 མཛད་པའི་མཉན་པ་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དུ་སངས་རྒྱུས་མཉན་པས་སྒྲ་མ་རྣམ་གསུམ་ཐོག་
 མར་མཇལ་བ་ན། “དེའི་དུས་མེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགྲུ་བཞེས། དུས་དེར་
 ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ། བྱང་སེམས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་གཉིས་ཏེ་དཔོན་སྒོ་བ་
 རྣམ་པ་གསུམ་རོ་གཅིག་ཏུ་གྲུས་པས་ལོ་བདུན་སྐད་ཅིག་ཀྱང་འབྲལ་བ་མེད་པར་བསྟེན་པར་
 མཛད་དེ།” ཅས་དང་། “ལོ་བདུན་པོ་དེ་ལ་མེ་ཡབ་སྲས་རྣམ་གསུམ་མ་གཏོགས། པལ་པ་ཐམས་
 ཅད་ལ་སྒྲ་བ་བཅད་ཅིང་།” ཞེས་སོགས་གསུངས།

ད་དུང་ནམ་ཐར་དེར་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་“གྲུ་གོས་ཆ་ཆང་དང་འཛྲག་རྟ་གནང་
 བྱིན་མཛད་པ་ལ་གྲུ་གོས་ཡབ་ཡུམ་ལ་བྱིན་རྟེན་དུ་གནང་། རྟ་སྒྲ་མའི་སྐུ་ལ་པ་ཡིན་ཏེ་འོང་བས་
 མི་ཆེབས་པའི་དམ་བཅའ་མཛད་དེ། ཉི་མ་དེ་ནས་བཞོན་པ་ལ་མི་བརྟེན་པར་དམ་བཅའ་མཛད་།”
 ཅས་དང་། “བྱུང་གོ་ཤི་པས་ཁྱོད་རང་ཡོལ་བ་ནང་དུ་སྟོན། ཀར་ལུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆེན་ནམས་སྟོ་
 འཛིན་གྱིས། འཆལ་མ་ནང་ནས་ལོང་གསུང་བ་ལ། ཞབས་ཕྱིར་ནམ་འབྲེང་གི་རིང་སྟོ་གོས་དཀར་
 པོ་ལ་མ་འབགས་ཅམ་ཞིག་སེམས་པ་ལགས་པས་སྟོ་གོས་ཀྱི་གནང་བྱིན་མི་གནང་བར་གསོལ་
 བ་བཏབ་ནས། སྐར་གྱི་ཡོལ་བ་ནང་པ་དང་ཁྱ་གུར་ནང་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤང་ལྷག་དང་། མགོན་
 ཁང་པའི་གཏོར་ལྷག་ལ་བརྟེན་པས་ཟ་མ་བྱ་བྱི་དང་མཉམ་དུ་ཚོད་དགོས་བྱུང་བས་དཔོན་པོ་
 བྱ་བྱི་བར་གྲགས།” ཞེས་སོགས་གསལ་བ་ལྟར་སངས་རྒྱུས་མཉན་པ་བཟླ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར་ལྟ་
 བུ་ཀམ་པའི་འཁོར་དུ་འབྲངས་པའི་བྱ་སྟོབ་ནམས་ཀྱི་ཉིན་རེའི་འཆོ་བ་ཡན་ཆོད་ལ་གཟིགས་
 རྟོག་གནང་མཁན་གཙོ་བོ་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཡིན་པར་བསྟན་ཡོད།

ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་མི་བསྟོད་དོན་རྒྱུ་ལ་ཞེས་པར། “བྱུང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་པ་ལ། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོ། བདེ་མཆོག་ལོ་ནག་དེལ་
 གསུམ། དཀྱིས་རྟོག་བཀའ་བབས་གསུམ། རྟ་མགྲིན་སྤྲུགས་དེལ། གུ་རུ་ཞི་བླ་ན་གསུམ་པག་
 གསུམ། དོན་ལྡན་ཞབས་ཀྱི་ཆོ་དཔག་མེད་བྱི་ནང་གསང་གསུམ། མ་རྩ་སྒྲ་ལྷ། རྩམ་སྤང་མཛོན་
 བྱུང་། ཀུན་རིག་མི་འཁྲུགས་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་། རྟ་ནག་ཁྲོ་བཟུ། མི་གཡོ་བ་སྟོན་པོ། ལྟ་
 མོ། རྩམ་སྤྲུག་སྤྲུགས་བདག་དམ་ཅན། སྤྱིན་མགོན། ཞིང་སྟོང་སོགས་ཀྱི་བཀའ་གཏད། བྱུང་
 ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་དུག་རང་བྱུང་རོལ་དོར། དོན་ལྡན་ཞབས་རྩམས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱོད། དུག་
 ཆེན་སྟེ་བདུན། དོན་རྒྱུ་ཆོག་རྒྱུ་སོགས་ཆོས་དུག་གི་གཞུང་མ་ལུས་པ། དུགས་པོ་ནས་བཟུང་
 རྟེན་ཀམ་པ་དུག་གི་བཀའ་འབུམ་དུག་གི་བཀའ་འབུམ་ཡོངས་རྫོགས། མཁའ་སྟོད་པ། འཛམ་

དབྱངས་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་འབུམ། དེར་ཡོད་ཀྱི་བྲིད་མ་ལུས་པ། ཆོས་སྐྱོང་གི་སྐོར་མ་ལུས་པ་ནམས་གསན་ཏེ་མཆོག་གི་ཙ་བའི་སྤྲ་མར་འདྲིན་ཏོ།” ཞེས་སངས་རྒྱུ་མཉན་པས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་སལ་མོ་ཆེ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ནས་གསན་ཏེ་ཙ་བའི་སྤྲ་མར་འདྲིན་པར་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེས་གསུངས་པ་བཞིན་རེད།

མཉན་པ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར་ནི་ཕྱིས་སུ་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ལ་བཤད་པའི་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བ་པོ་ཀམ་པ་བརྒྱུད་པ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེའི་ཙ་བའི་སྤྲ་མ་གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་པས་ཁོ་བོའི་འདྲན་མཆོག་ཡི་དམ་ལྟ་ཡི་ངོ་བོར་བཞུགས་པ་འདན་མ་གྲུབ་ཆེན་ཞེས་ཆད་མེད་པའི་མོས་གུས་ཞུས་དང་། མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེའི་གསུང་ཚཱ་ནམས་སུ་གནད་འགག་གལ་ཆེ་བ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུ་མཉན་པའི་དགོངས་པར་གཤིབ་ཅོལ་བས་སངས་རྒྱུ་མཉན་པའི་ཡུང་མ་བྱངས་པ་དང་མཆན་མ་སྟོས་པ་ནི་སལ་ཆེར་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད།

ཡང་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེའི་ཡོངས་འདྲིན་ནམ་བཞིར་གྲགས་པ་ལས། སངས་རྒྱུ་མཉན་པ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར་དང་། བདུད་མོ་བཀྲ་ཤིས་འོད་ཟེར། མཁན་པོ་ཆོས་གྲུབ་སེང་གོ། ཀམ་འཕྲིན་ལས་པ་ཆེན་པོ་ནམས་ལས། ཡོངས་འདྲིན་བཀྲ་ཤིས་ནམ་གཉིས་ཞེས་སངས་རྒྱུ་མཉན་པའི་རྗེས་སུ་གལ་ཆེ་ཤོས་བདུད་མོ་བཀྲ་ཤིས་ཡིན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་ཐར་མདོར་བསྟན་ཤིག་སྟེ་ཕྱི་ལྷོ་འབྱུང་བ་ལྟར་བཀྲ་ཤིས་འོད་ཟེར་ཐོག་མར་རབ་ཏུ་བྱུང་ས་ཡང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཡིན་པར་གསལ།

ཡང་«མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་» ལས། “སྤྱིར་བྱུང་སྟེ་ནས་ཕ་ཞིང་སྤྲ་མ་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་གསུང་ཆོས་འབུལ་དུས་དབྱར་བཞུགས་དགུན་བཞུགས་གར་ལོག་ཏུ་གཟིམས་སྤྱིལ་རྒྱུང་བྱ་རེར་བྱུང་སྟེ་མཆོམས་ཁོན་ལ་སལ་ཆེར་བཞུགས་ཤིང་གསན་བསམ་སྟོན་པ་མཛད། མི་ཆེན་ཀྱི་ཞལ་ངོ་དཔོན་པོ་ཕྱག་ཕྱིར་འབྲངས་པ་ནམས་ལ་གོའི་ཕྱི་རིན་པོ་ཆེས་དབང་རྒྱུད་བཤད་ལག་ལེན་ནམས་གནང་།

སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེས་གཅོད་དང་ཕྱག་ཆེན་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད་མཛད།” ཞེས་འབྲུང་བ་བཞིན་ཡོངས་
སུ་གྲགས་པའི་སྒྲ་མ་དང་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་པ་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་མཆོ་མཛུལ་བར་
ཐེབས་པའི་ཞོར་དུ་གྲུ་ཕྱི་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་ཀྱང་ཆོས་འབྲེལ་ཞུ་སྟེ་ལོ་ཡོད།

དཔེར་ན་དུས་ཞབས་པ་ཤུག་དབང་ཕྱག་ཅེས་པ་ནུལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་དང་། བུ་སྟོན་ནས་བརྒྱུད་
པའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འཆད་པ་ལ་འགྲན་ཞུ་དང་བྲལ་བས་མཆན་ལ་ཡང་དུས་ཞབས་པ་ཞེས་
གྲགས་པ། «དུས་འཁོར་གྱི་ཆོས་བྱུང་» དང་། «ཅིས་ཀྱི་མན་ངག་བདུད་ཅིའི་ཐིག་པ།» «གོ་
ལའི་རྣམ་བཤད་བསྟུས་དོན་གསལ་བའི་སྟོན་མེ» སོགས་མཛད་ཅིང་། དྲུགས་པོར་གསང་སྟགས་
སྒྲིང་ཕྱག་འདེབས་མཁན་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནི་འབྲུག་པ་ཀུན་མཁྱེན་པ་དང་
དཀར་གྱི་སྐྱེ་གོང་མ་སྟེ་རྒྱལ་དབང་འབྲུག་པ་སྐྱེ་ཤིང་གསུམ་པ་བྱ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་གྲགས་
ཀྱི་རིག་གནས་དང་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དུ་ཡང་།
“གོང་པོར་ཀུམ་པ་མཛུལ་བ་ལ་ཐེགས་ཏེ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གསན། གྲུ་ཕྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་
གྲུབ་ལས་རྒྱ་རོ་ཆོས་དྲུག་དང་རྒྱུང་སེམས་གཉིས་མེད་གསན” ཞེས་སོགས་འབྲུང་བ་ལྟར་རོ།

དེ་ལྟར་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་སྐྱེ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་རིང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་མཆོ་དང་ཆོས་འབྲེལ་
ཡོད་པ་ལས་མོ་ཆེ་གོ་ཕྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་དང་ཡང་ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་པ་འདི་ནི་སྟེ་འབྲུང་
གཞན་ཞིག་ནས་ལྷག་པར་གསལ་པོར་མཐོང་བྱུང་བ་སྟེ། དུས་སྐབས་དེར་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་
དར་བྱུང་ཆེ་ཤོས་ལྟ་བུ་ནི་བྱུང་མང་བཀའ་བརྒྱུད་ཡིན་པ་ལ། དེའི་སྒྲ་མ་མང་པོ་ཞིག་གི་རྣམ་
ཐར་དུ་ཡང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བྱུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། དགེ་ཚུལ་སྟོང་གི་སྟོན་
པ་བཞེས་པ། དབང་ལུང་ཆོས་གསུམ་གསན་པའི་ཚུལ་འབྲུང་། དཔེར་མཆོན་ན་ཆེ་ཆང་སྐྱེ་ཤིང་
གཉིས་པ་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལས་ཆོས་

གསལ་ཅིང་རབ་བྱུང་དང་བསྟན་ཚིགས་བཞེས་པ་དང་། རྟོགས་ལྡན་ཡ་བརྒྱད་ལས་ཆོས་དཔལ་
 རིན་ཆེན་གྱི་མཆོད་ཡ་བྱུང་ཚུབ་སློབ་གྲོས་ཀྱིས་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དང་། དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ།
 འཇམ་དབྱངས་ཆེན་མོ་སོགས་སྤྲུལ་མར་བསྟན། རྱུང་པ་སྦྱ་ཐོང་གཉིས་པ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་
 འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་གཉིས་ཀ་སྤྲུལ་མར་བསྟན།

ལྷག་པར་གལ་ཆེ་ཤོས་ཇོ་གདན་པ་སློབ་གྲོས་གྲགས་པ་ནི་བྱུར་མང་བཀའ་བརྒྱད་གྱི་སྟོལ་འབྱེད་
 པ་པོ་རྱུང་མ་སེ་རྟོགས་ལྡན་སློབ་གྲོས་རིན་ཆེན་གྱི་སྤྲས་ཀྱི་སྤྲས་ཡིན་ཅིང་མ་སེ་ཉིད་གྱི་སྦྱ་སྦྱར་
 ཡང་གྲགས། དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་གཉིས་ཀའི་རྱུང་
 བས་ཆོས་མང་དུ་གསལ་ཅིང་། བསྟན་ཚིགས་ཀྱི་སྟོལ་པ་ཡང་བཞེས། དེ་ནི་བྱུར་མང་གར་དབང་
 རིན་པོ་ཆེའི་སྦྱ་ཐོང་གི་ཐོག་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལ། དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ནས་བཟུང་ད་ལྟའི་བར་
 རྒྱལ་ཆབ་ན་རིམ་དང་བྱུར་མང་གི་སྤྲ་སྤྲུལ་ནམས་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེ་བར་སྤྱང་། བྱུར་མང་
 གི་སྤྲ་མ་མང་པོའི་ནམ་ཐར་ཡོད་པས་གནས་ཚུལ་འདི་དག་ཐོབ་པ་ལས། གཞན་ཡང་གོ་བྱི་
 དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་དང་ཆོས་འབྲེལ་གལ་ཆེན་བྱུང་བའི་སྤྲ་མ་གྲངས་མེད་པ་ཡོད་ཅེས་པའོ།

མདོར་བསྟན་ན་སྟོབ་མ་གང་དང་གང་ཡོད་ཅེས་པ་ཡང་ཕུལ་བྱུང་གི་མི་སྣ་ཅི་ཅམ་བསྟེན་བསྐྱེད་སྤྲིངས་
 བྱས་པའི་རིན་ཐང་འཇལ་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པས་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་ཕན་གཞོན་
 ཆེར་མེད་པའི་སྟོབ་མ་སྟོང་ཕྱག་ཅམ་འབྲེན་རྒྱ་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་ཀམ་པ་བདུན་པ་དང་ཞུ་དམར་
 བཞི་པ། མཉན་པ་དང་པོ་བཅས་སྟོབ་མ་འདི་གསུམ་ཅམ་ལ་གཞིགས་པས་ཀྱང་དཔལ་འབྱོར་
 དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཕུལ་བྱུང་གི་མི་སྣ་ལྟར་དུ་འཕགས་པ་བོད་ཤིལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་འཕོ་འཁྱར་གཏོང་
 བྱབ་མཁན་བསྟེན་བསྐྱེད་སྤྲིངས་གནང་ཡོད་ཅེས་སྟོལ་ཆོག་འགོད་བྱབ་པའོ།

༡༤ རྒྱལ་མཆོད་དམ་པའི་སྒྲེས་བྲུ།

ཕུལ་བྱུང་གི་མི་སྣ་དེ་དག་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་བསྐངས་མཛད་པར་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་དམ་
པའི་ཡོན་ཏན་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་མངའ་སྟམ་ན། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་རང་བྱུང་ཀྱན་མཁྱེན་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀམ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོས།

“ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་གིས། །
ཀྱན་ཏུ་ཐུགས་རྗེའི་སྦྱན་རས་ཀྱིས་གཟིགས་ནས། །
སྟིགས་མའི་དུས་འདིར་ཐབས་མཁས་ཐུགས་རྗེ་ཡི། །
འགྲོ་མང་སྒྲོལ་མཛད་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཞབས། །
གསོལ་བ་འདེབས་སོ་བདག་ཅག་སེམས་ཅན་རྣམས། །
བྱིན་གྱིས་བསྐྱོབ་ཅིག་ཐུགས་རྗེའི་སྦྱན་གྱིས་གཟིགས། །”

ཞེས་དང་། ཡང་ཀམ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོའི་ཞལ་སྤྲ་ནས། “ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལ་རས་རྩུང་
པ་ཞེས་གྲགས་པ་ཞི་བ་འོད་ཅེས་ཀྱང་(བྱ)། རྗེ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ཞེས་ཀྱང་གྲགས་པས། འོན་
ཀྱང་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་དཔག་པར་དཀའ་མོད།

རྗེ་བཙུན་འདི་ཡི་རྣམ་ཐར་རྒྱ་མཆོ་ལ། །
བདག་སྒྲོ་བྱེ་མ་ལེབ་འདབ་མས་མི་བགོད་གྱི། །
འོན་ཀྱང་དད་སྒྲོའི་མཛོན་དུ་སྦྱང་བ་ཡི། །
སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཚུལ་རྣམས་ལྟ་བར་བགྱི། །

མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ངས་ཤེས་སྟེ་བར་འགྱུར། །

མཐོང་ཙམ་གྱིས་ནི་དད་ཅིང་གྲུག། །

རྗེས་སུ་དཔག་ན་ཤིན་ཏུ་ཟབ། །

ཐོས་པས་ངོ་མཚར་ཆེན་པོའི་གནས། །

འདི་དག་ཀུན་ལ་མངོན་སུམ་སྟེ། །

འདི་ཉིད་ཁོ་ན་མཐོང་བ་མིན། །

སངས་རྒྱལ་ཀུན་དང་སྟོན་ཚུལ་མཚུངས། །

དེ་ཕྱིར་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཞེས། །

ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་རྗེ་བཙུན་མཆོག། །

འགྲོ་བའི་མགོན་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

ཞེས་པའང་ཉི་མས། འདི་ཉིད་ཀྱི་ནམ་ཐར་དང་ཚུལ་མཐུན་པར་གསལ་བ་བཏབ་པས། ཆོས་
གྲགས་རྒྱ་མཚོ་བྱ་བའི་སློབ་མས། ལྟའི་དཔལ་འབར་དགོན་དུ་འོ། །” ཞེས་པ་འདི་དམ་པ་དེ་ཉིད་
ཀྱི་བཀའ་འབུམ་དུ་བཞུགས་པའི་གསུང་རྩིས་ཞིག་ལས་འབྱུང་། (འདིའི་མ་དཔེ་དངོས་མ་ཐོབ་
པས་བྱིས་སུ་བསྐྱར་བྱ་བྱུང་ཅེ་ཡོད།)

དེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞུ་དམར་བཞི་པ་སྟུན་སྲ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས།

“ཁྱོད་སྟུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཡིད་འཕྲོག་གཏུལ་བྱའི་ངོར། །

དཔག་མེད་འགྲོ་བའི་ཡིད་མཐུན་སོ་སོར་སྟོན། །

བཤེས་གཉེན་དུ་མའི་དབུས་སུ་ལྟང་ངེ་བ། །

དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཞབས་ལ་གསལ་བ་འདེབས། །

ཁྱེད་གསུང་མི་འགག་ངི་ཟའི་རྒྱུད་མང་དང་། །
ཀ་ལ་པིང་ཀ་སྟན་པའི་སྒྲ་དབྱངས་ཀྱིས། །
སྐལ་ལྷན་སྟེ་པོའི་ཆོགས་ནམས་མོས་པ་སྟེལ། །
དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཁྱེད་སྤྲུགས་ཉེར་ཞི་བྱང་སེམས་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན། །
རྒྱན་ཆད་མེད་ཅིང་རྟོག་བྲལ་ཉིང་འཛིན་ལ། །
གཡོ་བ་མི་མངའ་བྱ་མཆོག་ཉེར་སྦྱོད་པ། །
དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

དེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱིས། །
ཉོན་མོངས་བྱད་ཤིང་ཞེ་སྤང་མེ་འབར་ཏེ། །
སྤྱིང་རྗེའི་ཆུ་རྒྱན་ནམ་པར་བསྐྱམས་པ་ལ། །
བརྟེ་བའི་སྤྲུགས་རྗེས་ཆུ་རྒྱན་དབབ་པར་མཛོད། །

ཅེས་པ་འདི། ལྷ་མ་བྲན་པའི་སྟོན་སྒྲ། གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ཆོག་ཉུང་བུ་འདི། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་
པས་ཐིམ་ཡུལ་དུ་སྒྲིལ་པའོ། །”

ཞེས་བསྟོད་བསྐྱེད་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཅི་ཡང་འཐོར་བར་མཛད་པ་ལས། འདིར་མཛད་བྱང་དུ་གསལ་བའི་
ཐིམ་ཡུལ་ནི་དང་སང་འབྲུག་གི་ཐིམ་སྤུ་མ་ཡིན་པར་གོང་པོའི་ཁྱལ་དུ་ཡོད་པའི་ས་ཆ་ཞིག་རེད།
གཞན་ཡང་ཀམ་པ་མི་བསྟོད་དོ་རྗེས་མཛད་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟེ་བོ་བ་ཆེན་
པོའི་རྣམ་ཐར་ལས།

“འགྲོ་ནམས་འདུལ་སྐྱད་འཛིག་རྟེན་འདས་པ་ཡི། །

མཛད་པར་མ་བཟང་འཛིག་རྟེན་པ་ཉིད་ཀྱི། །

མཐུན་འདུག་མཛད་པས་འགྲོ་བ་སྒྲོལ་བ་དང་། །

སྐྱད་ནས་སྐྱུལ་པ་སྟོན་པ་དེར་ཕྱག་འཆེལ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་བཟང་བཟང་མེད་པའི་དགེ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྐྱད་
དུ་མ་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་པ་དག་དང་ལས་མཐུན་པར་བཟང་བཟང་དང་བཅས་པའི་ལེགས་བྱས་
ལ་འགོད་པའི་ཚུལ་ཡང་། སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་། གཏོང་དུ་འདུག་པ་དང་། གསུང་རབ་སྐྱུ་
གཟུགས་བཞེང་བ་དང་། བཞེང་དུ་འདུག་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་པ་དང་། དེར་འགོད་
དུ་འདུག་པ་དང་། འཆེ་བ་སྤང་བ་དང་། སྒྲོང་དུ་འདུག་པ་དང་། འདོད་པ་རྒྱུང་ཁིང་ཆོག་ཤེས་
པ་གནས་པ་དང་། དེར་སྦྱོར་བ་དང་། ཕྱི་དང་ནང་གི་ཤ་འཁོན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྐྱུང་བ་
དང་སྦྱོང་དུ་འདུག་པ་དང་། ས་མ་དང་དགེ་སྦྱོང་ཀླན་རབ་ལ་དེར་ཤེས་ཤིང་བྱས་པ་བཟོ་བ་དང་།
བཟོར་འདུག་པ་སོགས་འདས་པ་དང་མ་འདས་པའི་དགེ་བའི་ཚ་བ་མཁའ་མཉམ་གྱི་སེམས་ཅན་
གཞན་རྒྱུད་ལ་འཁེལ་ཁིང་ཡངས་པ་དང་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་མཁྱེན་བརྩེ་རྣམས་པ་འདི་ནི། རོ་པོ་
རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་དང་བླ་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ།” ཞེས་སོགས་གསུངས།

ཐད་ཀར་བཞུགས་ན་འདི་ལ་བླ་མ་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་ཆེ་བསྟོད་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཡོད་ཀྱང་།
དོན་དུ་འདི་ནི་ཀམ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོད་གྲུང་ལོ་རྒྱུད་དུས་ནས་བཟུང་ཀོང་པོ་དང་ཁམས་
ཀྱི་ས་ཆ་པལ་མོ་ཆེར་ལེབས་ནས་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་བཞེངས།
དབང་ལུང་ཆོས་གསུམ་གནང་བ། དུལ་ཁམས་མང་པོའི་འབྲུགས་འདུམས་དང་། དེ་དག་གི་
དོན་དུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྤྱིན་གཏོང་། རི་རྒྱ་དང་རྒྱུང་རྒྱ་སོགས་བཀོད་ནས་ཁོར་ཕྱག་དང་སེམས་ཅན་

སྤྱད་སྒྲོལ། ཟམ་པ་འཕྱག་པ་དང་གཞུང་ལམ་གསར་གཏོད་སྒྲིམ་བུ་ཆོག་གི་ཞབས་ཞུ། རིས་
མེད་ཆོས་བརྒྱད་བར་གི་མཐུན་འབྲེལ་གོང་སྤེལ། རྒྱ་ནག་གི་མིང་གོང་མ་དང་བོད་ཀྱི་ཕག་མོ་གྲུ་
པའི་རྒྱལ་པོ། གཞན་ཡང་མདོ་དབྱས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མི་སྣ་ཁག་ལ་ཡང་ཆོད་རན་
པའི་བཟང་འབྲེལ་རྒྱུ་འདྲིན་གནང་བ་སྒྲིམ་བུ་ལམ་ལམ་འདས་པའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་
བ་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་བྱིན་རྒྱལ་ལ་བཞུགས་
ནས་བྱུང་བ་ནི་སྒྲིམ་མེད་ཀྱང་། དེ་སྐབས་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དགུང་ན་ཕ་བའི་སྐབས་ཡིན་པས་
དེའི་རྒྱལ་ཏུ་ཡོད་པའི་ལྗེ་མིག་ལྟ་བུའི་མི་སྣ་ནི་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་པ་ལ་འགྲམ་ཆེན་དང་བྲལ་
བ་གོ་བྱེད་པའལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཀྱིས་པ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེས་དཔལ་འབྱོར་
དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་ཆོག་ཏུ་དེ་ལྟར་བྱ་བ་གོད་པའོ། །

དེས་ན་རྣམ་ཐར་གྱི་ཆ་ཤས་འདི་དག་མ་ཉིད་སྤྱད་དེབ་བཏོན་པ་བཞིན་ལྷོག་ཟིན་པ་དང་
བརྗེད་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པར་ལེགས་པར་བསམ་ན་གོ་བྱེད་པའལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ནི་བྱམས་སྤྱིང་
རྗེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པས་བསྟན་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་དོན་དུ་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོད་པ་
རྒྱ་ཆེར་མཛད་པའི་སྤྱི་མ་ཞིག་ཡིན་པར་གསལ་ཏེ། ཀྱིས་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་
དུ་བཞུགས་པའི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བསྐྱོད་པ་ཕལ་མོ་ཆེར་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེའི་དབང་
ལྷག་ཏུ་བཞུགས་པ་དང་། ཞུ་མར་སྤྱན་རློབ་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཀྱང་།

“ཆེད་སྤྱི་མ་རྒྱལ་བ་ཀྱན་གྱི་དཔོན། །

སྤྱིང་རྗེའི་མངའ་བདག་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ། །” ཞེས་དང་།

“བྱང་སེམས་སྤྱི་མེད་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་དང་། །” ཞེས་དང་།

“གཞན་ལ་རྟག་ཏུ་ཕན་པར་སྐྱབ་པའི་བྱུགས། །
ནམ་ཡང་བསྐྱེལ་མེད་བྱང་འདུག་ཆེན་པོ་ཡི། །
ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྐྱད་ཅིག་མི་གཡེལ་བའི། །
དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་འབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །” ཞེས་གསུངས།

དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་སྒྲོལ་མ་མཉན་པ་གྱི་ཐོབ་ཀྱིས་ཀྱང་།

“སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱབས་མགོན་ཐུན་རས་གཟིགས། །
བཀའ་བརྒྱུད་གྱི་ཕྱིན་ལས་སྦྱོང་བ་པོ། །
བྱང་སེམས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་མཆོད། །
རྗེ་གུ་ཡི་གྲང་པའི་འབས་ལ་འདུད། །”

ཅེས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྒྲ་མ་དེ་དག་གི་གསུང་དུ་ཡང་ཡང་འབྱུང་། དེས་ན་སྤྱིར་བོད་དུ་
སྒྲ་མ་དང་སྐུལ་སྐྱེད་གཙོ་བོ་རྣམས་ལ་གལ་གནད་ཀྱི་ཐད་ནས་རྒྱལ་དབང་ཞེས་པ་རྒྱལ་དབང་ཀུམ་
པ་དང་། རྒྱལ་བ་ཞེས་པ་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྱི་པ་ལྟ་བུ། གོ་གནས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཆོས་རྗེ་ཞེས་
པ་འབྲི་གྲང་དང་སྐྱེད་ལུང་གི་ཆོས་རྗེ་རྣམས་ལྟ་བུ་དང་། མཁུན་དཔྱོད་ཀྱི་ཆ་ནས་ཀུན་མཁུན་
དང་པཌ་ཆེན་ཞེས་པ་ཀུན་མཁུན་གྲོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་དང་ས་སྐྱ་པཌ་ཆེན་ལྟ་བུ། ཉམས་
རྟོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་གྲུབ་ཆེན་དང་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་པ་གྲུབ་ཆེན་ཨོ་རྒྱལ་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་པ་
རུས་པའི་རྒྱན་ཅན་ལྟ་བུ། སྦྱོང་པའི་ཆ་ནས་རྒྱལ་སྐྱེས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འབྱོར་པ་རྒྱལ་
སྐྱེས་དཔལ་ཆུ་ཐོགས་མེད་དང་བྱང་སེམས་སྐྱ་བ་རྒྱལ་མཆོད་ལྟ་བུའི་མཆོད་ཀྱིས་གྲགས་པ་ནི་
གང་ཟག་དེར་བྱང་ཆོས་དེ་ཉིད་མངོན་སྟོན་གཉིས་ཀར་ཡོད་པ་ཀུན་ལ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པས་
ཐོགས་པ་མ་གཏོགས་རང་དགར་ཐོགས་པ་ཞིག་མིན་པར་བརྟེན། གོ་ཕྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་

ལ་རྒྱལ་སྐྱེས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཅིང་དང་བྱང་མེས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཅིང་ཡོངས་
སྤྱུ་གྲགས་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་མེད་པའི་ཆེ་བརྗོད་ཅིག་གཏན་ནས་མ་ཡིན་པར་ངེས།
ཕྱི་མཛད་སྦྱོང་ཙམ་མིན་པར་ནང་གི་མཁས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་གོ་བྱེད་པལ་འབྱོར་དོན་
གྲུབ་ལ་ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་དོན་དང་། ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བའི་དབང་པོ་དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ་
སོགས་ཀྱིས་མཁས་མཐོང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་གནང་ཡོད། དཔེར་ན་ཀམ་ཕྱིན་ལས་པ་ཆེན་
པོ་ནི་ས་སྤྱི་ཆར་ཆེན་སྒོ་གསལ་རྒྱ་མཚོ་དང་། དྲགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དྲགས་པོ་བཀའ་ཤིས་
ནམ་རྒྱལ། ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་མཁྱེན་མི་བསྐྱོད་དོན་མེད་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་མར་བསྐྱེན་པས་
ཚོད་བལ་གྱི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་སྒྲོས་མ་དགོས།

དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ཚོམ་ངེས་ལན་བཀའ་འབུམ་དུ་བཞུགས་པ་ཞིག་ལས་འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ།
(འདིའི་མཆན་ནམས་ཁོ་བོས་གོ་བདེ་བྱིར་བཀོད་པ་ལས་ཀམ་ཕྱིན་ལས་པའི་མཆན་མ་ཡིན་ནོ་)
“(ཀམ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་)གྱུའི་གྲུང་པ་བྱང་མེས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་པ་སྟེ། ཞལ་
ནམ་པ་གཉིས་པོ་(དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་དང་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་)ཁོ་ན་གྲུས་པས་བསྐྱེན་
པར་མཛད་ལ། གྱུའི་གྲུང་པ་ལ་སྟོན་རྗེ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་པས་སྐྱ་ཆེ་བྱི་མའི་དབང་དང་ལྷུང་
ནམས་གསན་པར་བཞེད་ནས། བོད་ན་བཞུགས་པའི་ཆོས་ཡོད་དོ་ཅོག་གསན་དུ་བཞུགས་པའི་
བཀའ་ངེན་གྱིས། བཀའ་འཁྱུར་རོ་ཅོག་དང་བསྟན་བཅོས་འཁྱུར་རོ་ཅོག་ཡོངས་སུ་ཆང་བའི་
ལྷུང་གིས་ཐོག་ངངས། ཆོས་མ་གསན་བྱ་བ་མེད་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲིགས་བམ་གཅིག་ལྟར་བཞུགས་ཤིང་།”

ཞེས་དང་། ཡང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་གཉིས་ཀྱི་སྐོར་གསུངས་པ་ལས་
འཕྲོས་ཏེ། “དཔོན་སྟོབ་ཞལ་ནམ་པ་གཉིས་པོ་འདི་བས་གསན་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི། དེའི་དུས་སུ་བོད་དུ་
ལྟ་ཅི་ཞིག་འཇམ་བུའི་སྤིང་ནའང་དཀོན་ནམ་བསམ་མོ།” ཞེས་གསུངས།

དེ་མཚུངས་ཀར་རྟེན་གཉིས་ཀས་ཚོད་མེད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོར་ངོས་འཛིན་པ་གྲུབ་བཞེས་
ཀླུ་ཆགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་«འཕགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དམར་ཁྲིད་འགོ་དོན་རྒྱ་
མཚོའི་ལུང་གི་གཏེར་མཛོད་» ཅེས་པ་ལས། “དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་པས་གསན་པས། བོད་དུ་
བཞུགས་ཆད་ཀྱི་དབང་ལུང་ཆོས་གསུམ་ཁོང་གིས་མ་ཐོབ་པ་མེད་པ་ཡིན་སྟེ།” ཅེས་གསུངས།

ཕྱིས་སུ་བོད་ཁམས་ཅམ་ན་མཁས་པའི་སྟན་གྲགས་ཆེ་བ་འཇམ་མགོན་ཐོག་མའམ་ཡུལ་གྱིས་
«གསན་ཡིག་» ལས། “གཡུང་དྭང་གི་རྟགས་ཅན་རྣམས་གོ་སྤྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་པས་བོད་
ཡུལ་ཅམ་ན་དུས་དེར་རྒྱན་བཞུགས་པའི་བསྟན་བཅོས་པལ་མོ་ཆེའི་ལུང་མཐའ་དག་གསན་པར་
གྲགས་པས་རྒྱན་ཡོད་ངེས་སུ་སྤང་ནའང་། བརྒྱད་པའི་ངེས་པ་དམིགས་བསལ་མ་རྟེན་པས་སྤར་
བཅའ་བར་བྱའོ། །” ཞེས་ཚོད་མེད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། དུས་
རྒྱུ་པས་སོ་སོར་ལུང་གི་མཁས་པ་མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་པ་བཞིན་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ནི་དུས་
རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཚོད་མེད་ཅིག་ཡིན་པ་གསལ་པོར་བསྟན་ཏོ། །

ད་དུང་གལ་ཆེ་བ་གཅིག་ནི་སྟག་ལུང་དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་«སྟག་ལུང་ཆོས་
བྱུང་ངོ་མཚར་རྒྱ་མཚོ་» ལས། “དེ་ལས་དེང་སང་གྲགས་ཆེ་ཞིང་ཀར་བསྟན་གྱི་ཐེག་པར་གྱུར་
པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་འོད་བྱན་དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱག་དང་། རས་པ་ཞི་བ་འོད་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་བཀའ་
བསྟན་འགྱུར་གཉི་གའི་ལུང་རྒྱན་མངའ་བ་གྲ་སྤྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ།” ཅེས་འབྱུང་བ་ལས་
འདིར་གསལ་བའི་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་རྒྱལ་ཆབ་དང་དཔལ་བོ་གཉིས་ལ་གོ་བ་དེའི་གཤམ་དུ་རིམ་
པས་གསལ།

ཡང་ཀླུ་ཆགས་མེད་ཀྱིས་གོ་སྤྱིའི་རྣམ་ཐར་བསྟན་པ་ལས།

“སྒྲིལ་བོ་གོ་མྱོད་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ནི། །
སྒྲིལ་ཆེན་དུ་མར་དམ་ཆོས་དཔག་མེད་དང་། །
བཀའ་འཇུག་བསྟན་འཇུག་ལ་སོགས་བོད་ལྷལ་དུ། །
བཞུགས་པའི་ཆོས་ལ་མ་གསན་མེད་པར་གྲགས། །”

ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ལ་གཞིགས་ན་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་ནང་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་བཀའ་
བསྟན་གཉིས་ཀྱི་ལུང་རྒྱུ་ཆ་ཆང་བའམ་མ་མཐར་ཡང་བོད་དུ་བཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་མངའ་
བར་མངོན།

དེར་བརྟེན་ཕྱིས་སུ་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་དུ་ཞུ་དམར་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་གིས་ཞུ་དག་
མཛད་པའི་«ལི་ཐང་བཀའ་འཇུག་» རམ་ «འཇང་བཀའ་འཇུག་» ཞེས་གྲགས་པའི་གཡེར་
པོ་ཆེ་དེ་ཡང་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གསན་ཡིག་གི་ནང་དོན་དང་རིམ་པ་ལྟར་བསྒྲིགས་པ་དང་།
དེའི་ཁྲུངས་གཙོ་བོ་ནི་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་གོ་མྱོད་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་ཐུག་
པའི་ཚུལ་ལྟར་ཅམ་ཞུ་དམར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དུག་པས་གསུངས་པ་ནི།

“དེང་སང་སྐབ་བརྒྱུད་ཀམ་ལེ་ཀམ་ཆང་རིང་སྟོལ་འདིར། །
བསྐྱགས་ལུང་འཕྲིང་བ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པའི་གསན་ཡིག་ལ། །
གཙོ་བོར་དཔང་པོ་ཆད་མ་ཉིད་དུ་བྱས་པ་སྟེ། །” ཞེས་དང་།

“མདོ་མང་པལ་ཆེར་སྟེང་ལོ་ཤུ་ཕྱི་སོགས་དང་། །
ཤར་ཕྱོགས་ནམས་ནི་བ་རེག་རྟོག་ལོ་ལ་སོགས་ལས། །
བརྒྱུད་དེ་ཕྱིས་སུ་བག་སྟོན་གཞོན་ནུ་ཚུལ་བྱིམས་དང་། །
ཤུག་རྒྱལ་མཆན་གོ་མྱོད་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་སོགས། །

སྤྱི་ཆོས་མང་པོས་ནན་ཏན་མཛད་དེ་ལུང་བཅའ་ཞིང་། ། ཞེས་སོ། །

ཕྱི་མཛད་སྤྱི་དང་ནང་གི་མཁུན་རབ་གཉིས་ཀྱི་གཤམ་ཆེ་ཡང་ཆོས་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན་དེ་
ལས་ཀྱང་གཤམ་ཆེ་བ་ནི་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་བཞིན། གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ནི་
ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་ཆལ་རྟོགས་པས་བཀའ་བརྒྱུད་གྲུབ་ཐོབ་གོང་མའི་རྒྱལ་ས་ཟིན་པ་སྟེ། སྟོན་གྱི་
ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན་རྟོགས་པ་དོན་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་གཏད་ས་དང་། བཀའ་
བརྒྱུད་གསེར་ཕྱོང་དུ་བཞུགས་པ་ཞིག་ནི་མཁས་ཆེ་བས་མ་རྒྱུ་པའི་ཉ་ཆེན་པོར་གྱུར་ན་ཡང་
མི་འགྲིག་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེ་བས་དགོན་པ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོའི་བདག་པོ་ཡིན་ཀྱང་མི་འགྲིག་གོ་
ས་མཐོ་བས་ཆོས་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན་ཀྱང་མི་འགྲིག་པར་ངེས་པར་དུ་ཆོས་རྒྱལ་དང་
ཕྱག་ཆེན་གཉིས་ལ་ཉམས་ལེན་མཐར་ཕྱིན་པ་གནང་སྟེ་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་མེད་ས་
པ་ཞིག་དགོས་པ་ནི་གཡུང་སྟོན་རྟོན་པའི་སོག་དཔོན་རྩ་ལྟ་བུ། བན་སྐྱར་བ་འཇམ་དཔལ་
བཟང་པོ། མཉན་པ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར་རྣམས་ལྟ་བུ་རེད།

དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱང་དེ་དག་དང་མཉམ་པས་རྗེ་བརྒྱུད་པ་མི་བསྐྱོད་རྟོན་པའི་འབྲི་གུང་
དགོངས་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་ལས། “གསང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་དུ་གྱུར་ཏེ། སྤྱགས་ཀྱི་ལམ་
ནས་མིག་འཕྲུལ་ལྟར་ཆོ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་བྱུང་འདུག་རྟོན་པའི་འཆང་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་དུ་
གྱུར། རྗེ་བརྟན་དེ་ཉིད་ལ་རྗེ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་གསུགས།” ཞེས་ནང་ཆོས་ནས་བཤད་པའི་
ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་པ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ཐོབ་པར་ངོས་འཛིན་གནང་ཡོད།

དེར་བརྟན་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཉིད་བཀའ་བརྒྱུད་གྲུབ་ཐོབ་རྒྱ་མཚོའི་གསེར་ཁྱིམ་བཞུགས་
པས་ན་ད་ལྟའི་བར་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དོན་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྱབ་པ་ཉམས་ལེན་པ་ཡོངས་ཀྱིས་ཀམ་
བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་མགྱུར་མཚོ་ནས་འབྱུང་བའི་མགྱུར་སྤྱི་འཐེན་པའི་སྐབས།

“ཟབ་གསལ་གྱི་རྟོགས་པ་དོན་བྱེད་པ།

རྩེ་གོ་ཤི་ཆེན་པོ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།”

ཞེས་ལུས་ནམ་སྤང་ཆོས་བདུན་དང་། སེམས་ལྷག་ཆེན་གྱི་དོན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་ནས།
གསུང་སྐད་སྟོན་པོས་མགུར་སྟུང་བྱངས་སུ་གྱེར་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ས་བརྒྱད་པའི་སྤྲེལ་མ་
བཀའ་བྲིན་ཆེ་བ་གཅིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་སྟོལ་ཡོད།

མདོར་ན་དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་སྤང་བས། “ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་མཆོག་ཉིང་དཔོགས་པར་དཀའ་ཞིང་
རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཙུག་ཏུ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོར་བཀྲར་བ་རྒྱལ་སྲས་གོའི་ཤི་
དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ།” ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་སྲས་གྲུའི་གྲུང་པའམ་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་
དོན་གྲུབ་ཅེས་གྲགས་པ་ཁོང་ནི་མཁས་བརྩན་བཟང་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་བདག་པོར་གྱུར་
པ། ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་གྱིས་བཀའ་བརྒྱད་གོང་མའི་རྒྱལ་སར་འཛེགས་པ། ཉེ་རིང་ཀུན་
ལ་མ་ལྟར་བཅེ་བས་སྟེ་འགོ་བྱངས་མེད་པ་དམ་པ་ཆོས་དང་ཟང་ཟང་ནོར་གཉིས་ཀའི་སྟོན་ས་
བསྐྱུངས་ཏེ་བཀའ་བྲིན་གྱིས་བོད་ཁམས་ཁྱབ་པར་མཛད་པས། དམ་པའི་སྦྱིས་བུའི་ཡོན་ཏན་མ་
ཆང་བ་མེད་པའི་རྒྱལ་སྲས་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔལ་འབྱན་རྩེ་བུལ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་གསལ་བས་
འདི་ལྟ་བུའི་སྦྱིས་བུ་ནི་བོད་ཅམ་ཏུ་མ་ཟད་འཛམ་བུའི་སྤིང་ཀུན་ཏུ་ཡང་དགོན་ནོ།

༡༥ ལྷ་བྱད་དང་ཆ་ལུགས།

འདིར་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྦྱི་བྱད་དམ། ཞེས་མ་ཁྱེས་ན་སྦྱའི་ནམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་
ཆ་ལུགས་སོགས་ཀྱི་སྟོར་ལ་ས་བཅད་མ་སྟོང་ཅམ་ཞིག་བཤད་པར་འདོད། སྦྱིར་བོད་ཀྱི་སྤྲེལ་མ་

ནམས་ཀྱི་ནམ་ཐར་དུ་དེ་འདྲ་ཏ་ཅང་དཀོན་ཆེང་། དམིགས་བསལ་གོ་མྱོང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུ་བ་
ལ་ནི་ནམ་ཐར་ཆེས་བསྟུས་པ་ལས་མེད་པས་ན་འདིའི་སྐོར་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ཐབས་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །

བོད་ཀྱི་སྐ་མ་ནམས་ལས་པོ་ཏོ་བ་དང་། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྱུ་བ་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བྱང་ནམས་དེ་
དག་གི་ནམ་ཐར་དུ་དངོས་སུ་གསལ་བ་ལས་གཞན་དེ་འདྲ་གསུངས་པ་ཏ་ཅང་ཉུང་། ད་དུང་
ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ནམས་ལས་སྟོན་གྱི་ཆ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་འགོད་སྟོན་མེད་པ་སྟེ། སྐབས་རེ་སྐྱོ་གོང་
མ་དང་བསྟར་ན་སྐྱོ་འོག་མ་ལ་དེའི་ཐད་ནས་ཡོན་ཏན་ཡོད་ན་ད་གཞི་གཏེར་སྟོང་གི་ཕྱི་སྟོན་
པ་སྟེ། ཞུ་དམར་དང་པོ་རྟོགས་ལྡན་གྲགས་པ་སེང་གེ་ལ་གསུང་སྐད་ཡག་པོ་མེད་ཚུལ་དེ་ཉིད་
ཀྱི་ནམ་ཐར་དུ་མི་གསལ་ཡང་། ཞུ་དམར་གཉིས་པ་མཁའ་སྟོན་དབང་པོ་ལ་གསུང་སྐད་སྟོན་
པོ་དང་ལེགས་པོ་ཡོད་པས་སྐྱོ་གོང་མ་ལ་གསུང་སྐད་ཡག་པོ་མེད་ཚུལ་མཁའ་སྟོན་དབང་པོའི་
ནམ་ཐར་དུ་གསལ་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །

དེ་ལྟར་ན་གོ་མྱོང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུ་བ་ཀྱི་ནམ་པ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དམ་སྟུམ་ན། འདི་ལ་ཡིག་
ཆ་མེད་ཀྱང་ཞལ་ཐང་ནམས་ལ་མཇལ་ནས་ཆོད་དཔག་ཅུང་ཟད་བྱ་བ་ལྟུང་པ་ཞིག་གོ། །དེ་ཡང་
བོད་ཀྱི་ཐང་གའི་འབྲི་སྟོན་ལྟར་ན་སྦྱིར་སྐྱོ་མ་གང་ཡང་བྱུང་བ་ཞིག་སྐྱེ་མདོག་དཀར་པོ་དང་།
སྐྱེ་མདོག་ཡིད་དུ་འོང་བ་སོགས་ཐང་གར་གསལ་བ་ཙམ་གྱིས་སྐྱོ་དངོས་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་
པའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་། སྐྱེ་བྱང་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱང་ཆོས་ཡོད་པ་དཔེར་ན་ཨོག་ཆོས་དང་།
དབུ་སྐྱེ་རིང་པོ་སོགས་ཡོད་ན་སྐྱོ་དངོས་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཐང་གར་བྲིས་
པ་ལས་རང་གར་བྲིས་པ་ནི་མི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

གོ་མྱོང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུ་བ་ཀྱི་སྐྱེ་བྱང་རྟེན་པའམ་ཐང་ག་རྟེན་པ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུ་བ་རང་གི་
སྐྱེ་བྱང་སུ་བྱུང་བ་ཞིག་ད་ལྟ་རྟེན་མ་བྱུང་ཀྱང་། མ་ཐར་ཡང་དུས་རབས་བརྒྱ་དྲུག་པ་སྟེ་ཀུན་པ་

དགྲུ་པ་དབང་ཕྱག་རྡོ་རྗེའི་ཡས་མས་ལ་བྱུང་ཡོད་ལས་ཆེ་བའི་ཐང་ག་མི་ཉུང་བ་ཞིག་མངལ་སྐྱ་
ཡོད། དཔེར་མཆོན་ན་ལྟོ་བྲག་ཉི་ལྗེ་དགོན་པ་ལ་ཀམ་ཆང་གི་གསེར་སྤང་ཐང་ག་ཞིག་བཞུགས་
པ་ལ། དེ་ནི་པལ་ཆེར་ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་ཐུགས་སྤུས་ཏེ། སྐར་བུ་སྟོལ་གཏོང་པ་སྤུལ་སྐྱ་
ནམ་མཁའ་བཟུ་གིས་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་དྲུས་ཙམ་དུ་བྱུང་ཡོད་ལས་ཆེ་བ་དང་། ཡང་ཀམ་འདི་དགོན་གྱི་
ཁྱང་ངོས་སུ་ཀམ་ཆང་གི་གསེར་སྤང་རི་མོ་ཞིག་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད་ཀམ་པ་དབང་ཕྱག་རྡོ་རྗེའི་སྐྱ་
དྲུས་སུ་བཞེངས་པ་ཐེ་ཆོམ་མི་དགོས་པ་དང་། ད་དུང་ཀམ་པ་དགྲུ་པ་དབང་ཕྱག་རྡོ་རྗེའི་སྐབས་
ཙམ་དུ་བྱུང་ཡོད་ལས་ཆེ་བའི་ཀམ་ཆང་གསེར་སྤང་གི་རི་མོ་གཞན་ཞིག་ཁྱང་ཐོབ། དེ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རི་མོ་ཡང་ཡོད།

གཅིག་ནས་ཀླུ་པ་མི་བསྐྱོད་རྗེ་མེ་ནི་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་དངོས་སྟོབ་སངས་རྒྱལ་
མཉན་པའི་སྟོབ་མ་ཡིན་པས་བར་ཐག་རིང་པོ་མེད་ཅིང་། ཀླུ་པ་དགྲ་པ་དབང་ལྷག་རྗེ་མེའི་
སྐབས་སུ་ཡང་སྟོབ་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་མ་ཉམས་པར་ལྟ་དགོངས་དང་ལྷགས་སྟོལ་
སྟགས་གང་ནས་བསམས་ཀྱང་པལ་ཆེར་མི་བསྐྱོད་རྗེ་མེའི་དུས་སྐབས་ཉིད་ལྷ་མཐུད་ཉམས་རྒྱུད་
མ་སོང་བར་གནས་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཡོད། གཉིས་ནས་གསེར་སྤེང་གི་ཐང་ག་འདི་དག་ལ་མ་དབེ་
རྟིང་པ་གཏན་གཏན་ཡོད་ངེས་པ་ཡང་། ལྷ་མ་བརྒྱད་པའི་ཐང་ག་བཞེངས་པ་དང་། དེ་དག་གི་
རི་མོ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཀྱང་ངོས་ལ་འབྲི་བ་སྟགས་ནི་བོད་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཏུ་ཅང་རྟིང་པ་ཡིན་པ་
ཅམ་དུ་མ་ཟད་གལ་ཆེན་ཀྱང་ཡིན། དེར་བརྟེན་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་བཅིག་ལུའི་ཐང་
ག་འབྲི་བཞེངས་ཀྱི་མ་འགྲོ་དཀོན་སྤྲིད་ཀྱང་། ཀླུ་ཆང་གསེར་སྤེང་གི་ཐང་ག་བཞེངས་པའི་
སྟོལ་ནི་སྤྲ་མོ་ནས་དར་བྱལ་ཆེ་བ་དེས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་ཐང་ག་ཡང་ཁོང་དང་འབྲེལ་
ཡོད་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བྱུང་ཡོད་པར་པལ་ཆེར་ཐེ་ཆོམ་མི་དགོས།

དེ་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་གསེར་ཕྱེད་གི་ཐང་ག་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དཔལ་འབྱོར་དོན་
 གྲུབ་ཀྱི་ཐང་ག་རྣམས་ལ་མངལ་ན། སལ་མོ་ཆེ་གཅིག་མཚུངས་ལྟ་བུ་སྟེ། གོ་མི་དཔལ་འབྱོར་
 དོན་གྲུབ་ནི་དགྲང་ལོ་ཏ་ཅང་མི་ཆེ་བ་ལ། སྐྱ་གཞུགས་ཀྱང་རིང་བྱང་ཆོད་རན་པོ་ཡོད་པ། ཞལ་
 རས་ལ་དུས་གསུམ་མཁུན་པ་ལ་སྤྱུའི་དབྱིབས་ཡོད་པ་དང་། བུ་སྟོན་ལ་ཞལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ། རྩེ་
 ཙོང་ཁ་པ་ལ་ཤངས་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་གྲགས་པ་ལྟ་བུའི་དམིགས་བསལ་གྱི་རྟགས་མཚན་མེད་པ་
 ལ། ཐང་ག་སལ་མོ་ཆེར་སྐྱ་ཤ་དཀར་ཙམ་ལ་ཞལ་ཚུགས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་སྟེ། ཆེས་རྩིག་ཉམས་
 ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དར་མ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་མངལ་རྒྱ་ཡོད།

ཐང་ག་རྩིང་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ལ་དབུ་སྤྱི་ཐེར་ཡིན་པ་ལ། ད་དུང་ཐང་ག་སལ་མོ་ཆེར་ཞལ་
 རས་ལ་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པས་ན། དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་ནི་སལ་ཆེར་
 ཐེ་ཆོམ་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །ནག་རྩུའི་ས་ཁུལ་དུ་སོག་པོའི་མི་རིགས་དར་བར་གྲགས་པས་ཁོ་
 བོ་ནི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱང་སོག་པོའི་མི་རིགས་དང་བོད་རིགས་ཤིག་མིན་ནམ་སྟམ་མྱོང་།

གཞན་སྐྱ་མ་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྟོམ་ཞུ་དང་པཎ་ཞུ་སོགས་དབུ་ཞུ་འདྲ་མིན་ཡོད་ཀྱང་དཔལ་འབྱོར་
 དོན་གྲུབ་ལ་མེད་པ་ནི་རྒྱ་ནག་གོང་མས་གནང་བའི་ཞུ་ནག་པོ་དེ་གསོལ་མ་མཛད་ཅིང་། རྒྱ་ནག་
 དུ་ཡང་སྐར་ཆེན་གྱི་གཟིགས་རྟོག་མཛད་ནས་མཛད་སྲེལ་ཆེ་བ་དེས་སྟོམ་ཆེན་ཞིག་ལྟར་སྟོམ་
 ཤ་སྟག་མཛད་ནས་བཞུགས་རྒྱ་ཡང་མ་བྱུང་བ་དེས་སྟོམ་ཞུ་སོགས་ཀྱང་བྱིས་མེད་པ་ཡིན་སྟེ།
 ན་བཟའ་ནི་རབ་བྱུང་གི་ན་བཟའ་སྤྱིར་བཏང་བ་སྟེ། གཟན་ཤམ་དང་། སྐྱ་ལགག་ ད་དུང་དེའི་
 ཐོག་དུ་ཆོས་གོས་དང་ཆོ་གམ་བཞེས་པའི་རི་མོ་ཤས་ཆེ་བར་མཐོང་། དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་དགེ་
 སྲོང་ཡིན་པས་ན་རྒྱ་དུ་ན་བཟའ་ཡང་འདི་འདྲ་ཡིན་མིན་ལ་ཐེ་ཆོམ་མི་དགོས།

སྒྲ་མ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐང་ག་ལ་དོར་དེ་ལ་སོགས་ཕྱག་མཆན་འདྲ་མིན་ཡོད་ཀྱང་དཔལ་འབྱོར་
དོན་གྱུབ་ཀྱི་ཐང་ག་རྣམས་སུ་ཕྱག་མཆན་དམིགས་བསལ་ཡོད་པ་སལ་ཆེར་མ་མཐོང་ཁིང་། ཕྱག་
རྒྱ་ནི་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཆོགས་སུ་མཐོང་སྟེ། འགའ་ཤས་ལ་ཕྱག་གཉིས་ཀ་ས་གནོན་དང་། འགའ་ཤས་
ལ་མཉམ་གཞག་འགའ་ཤས་ལ་ཆོས་འཆད་ཡོད་པ་ཡང་མཐོང་།

དམིགས་བསལ་གོ་ཤིང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་ཀྱི་དབྱ་ངོས་སུ་མན་བས་པའི་སྒྱུན་ཤེལ་ལྟ་བུ་དེ་
ཉིད་སྒྱུན་ཤེལ་ལྟར་སྒྱུན་ལ་ཡང་མ་མཆོད་ཅིང་། ཏུས་སྐབས་དེར་བོད་ལ་མིག་ཤེལ་ཡང་བྱུང་
མེད་པས་འདིས་ཤེས་འདོད་ཅན་མང་པོ་ཞིག་ལ་དོགས་པ་བསྐྱངས་ཡོད་ཀྱང་ངེས་གཏན་ཆོད་པ་
ཞིག་ནི་སྤྱི་ལྟར་མི་ཤེས་པ་འདྲ། ཁོ་བོས་དེ་བའི་ཡི་དཔར་ཐངས་དང་པོའི་སྐབས་དེའི་སྐྱོར་ལ་
འབྲི་རྒྱུ་མ་བྱུང་བས་ད་རེས་དཔར་ཐངས་གཉིས་པའི་སྐབས་འདིར་དེའི་སྐྱོར་ལ་ས་བཅད་མ་སྟོང་
ཅམ་ཞིག་བཤད་པར་འདོད། འོན་ཀྱང་ད་དུང་འདི་ཡང་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆར་ཆོད་དཔག་
བཤད་པ་ཅམ་ལས་གང་ཡིན་པ་དང་གང་གི་ཕྱིར་ཡིན་པ་ངེས་གཏན་ཆོད་པ་ཞིག་བཤད་རྒྱ་མེད།

སྤྱིར་འདི་ཉིད་མིག་ར་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་པ་ནི་སལ་ཆེར་ཐེ་ཆོམ་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། མིག་ར་
ནི་བོད་དུ་གཙོ་བོ་ཁ་བའི་ནང་དུ་འགྲོ་སྐབས་སོགས་སུ་ཁ་བའི་འོད་ཀྱིས་མིག་ལ་མི་གནོད་པའི་
དོན་དུ་གྱུར་སྟེ་སྟོལ་ཡོད་པས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་སུ་དར་ཁྱབ་ཆེ་བ་དང་། དེའི་སྐྱོར་ལ་རུབ་ཕྱོགས་
ཀྱི་མ་ལས་པ་སྤར་བོད་དུ་འགྲོ་ཕྱིང་བ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་སྤྱིང་སྟོང་བྱས་ཡོད་འདུག་ལ། ད་
ལྟ་ཡིན་ཀྱང་བོད་ལ་གྱུར་སྟེ་ལ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་ཤེས་མཁན་མང་། གསོ་རིག་སོགས་བོད་ཀྱི་རིག་
གཞུང་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་ཡང་མིག་རའི་སྐྱོར་ལ་མི་ཉུང་བ་འཁོད། འོན་ཀྱང་
དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་ཀྱིས་མིག་ར་སྤྱིར་བཏང་བ་དེ་འདྲ་ཏུས་རྒྱུན་དུ་བཞེས་དགོས་དོན་སལ་
ཆེར་མེད་པས་ཁོང་གིས་གསོལ་བའི་མིག་ར་དེ་ཉིད་སྤྱིར་བཏང་བ་ཞིག་མིན་ལས་ཆེ།

ཡང་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ལ་སྒྲིམ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པའི་མིག་ར་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་
ལ། དེ་ནི་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་མིག་རའི་བྲིད་ཡིག་ལས། “རྩེ་གཙང་པ་རྒྱ་
རས་པ་དེ་ཉིད་སྟོ་བྲག་མཁར་རྒྱུ་བཞུགས་དུས་སྟེ། ཡི་དམ་ལྟའི་བསྟེན་པ་མཛད་པས། ཡི་དམ་
དངོས་སུ་བྱུང་ནས་མིག་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་སེམས་ཅན་མང་པོ་བརྒྱལ་བ་དག་གཟིགས་
ནས། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཏུ་མཛད་དེ། འདྲོ་རོག་གི་མཛུགས་གཅིག་ཡོད་པ་སྤངས་ནས་མིག་
ལ་བཀའ་བ་ནས། སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བར་བསྐྱོད་པ་མཐོང་།” ཞེས་གསུངས།

འདི་ནི་རྒྱལ་བ་རྒྱུད་ཆོད་ཆོང་པས་དར་སྤེལ་མཛད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཡོངས་གྲགས་སུ་འབྲུག་པའི་བྲིད་
ཆེན་བརྒྱུད་དང་བྲིད་རྒྱུད་བརྒྱུད་དུ་གྲགས་པ་བཅས་ཡོད་པ་ལས། མིག་རའི་བྲིད་འདི་ནི་བྲིད་
རྒྱུད་བརྒྱུད་ནང་གི་གཅིག་ཡིན། འདི་ཉིད་འཇམ་མགོན་སྟོ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་གདམས་ངག་
མཛད་དུ་ཡང་བཞུགས། འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་སྤྲ་མ་རྣམས་ལས་ཀུན་སྤངས་ཤེས་རབ་
རྒྱ་མཆོ་ཞེས་པ་རྒྱལ་དབང་འབྲུག་པ་སྐྱེ་བྲེང་གསུམ་པ་བྱ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྟོབ་
མའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཅིང་། ཀམ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོ་སོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཀྱང་ཆོས་གསན་ཞུང་
ཡོད་པ། འབྲུག་པའི་གསེར་སྤེང་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ཐང་རྣམས་སུ་གོ་བྱེད་པལ་འབྱོར་
དོན་བྱུང་དང་མཚུངས་པའི་མིག་ར་བཞེས་ཡོད་པ་ལ། དེ་ནི་དཔལ་འབྱོར་དོན་བྱུང་ཀྱི་མིག་ར་
དང་བྱུང་པར་ཕལ་ཆེར་མེད་པ་ཞིག་གོ།

གཞན་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ལ་མིག་ར་བཞེས་པའི་སྤྲ་མ་ཆེར་མེད་པ་ལ། སྤྲ་མ་འདིའི་རྣམ་
ཐར་མདོར་བསྐྱེད་ཤིག་ཀུན་མཁྱེན་པ་དང་ཀའ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ནང་དུ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མ་གཅིག་
ལ་བ་ཀྱི་སྟོབ་མ་དང་སྟོམས་འཛུགས་མཛད་ནས་རྟོགས་པ་བརྟེན་ཚུལ་འཁོད་པས་ན་ཁོང་གིས་
མིག་ར་བཞེས་པ་ནི་འབྲུག་པའི་བྲིད་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་མ་གཅིག་གི་གཙོད་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་

ཞིག་མིན་ནམ་ལྷན། ཀམ་ཚང་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་སྐྱེ་མཉེན་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་
པ་དེ་གཅོད་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤེལ་བའི་མི་སྣ་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལ། དེའི་རིམ་མོ་རྣམས་སུ་ཡང་
མིག་ར་ལྟ་བུ་ཞིག་བཞེས་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུ་བ་ཀྱི་དེ་དང་ཅུང་མི་འདྲ་
བར་ཞལ་རས་ཀྱི་སྟོད་པལ་མོ་ཆེ་འགོ་བས་བྱེད་ལྟ་བུར་མཐོང་། གཞན་ཞུ་དམར་ཀྱི་གདན་ས་
ཡངས་པ་ཅན་ཀྱི་མཁན་རབས་སུ་བཞུགས་པ་གོ་ཤི་དོན་གྱུ་བ་སྟོང་པོའི་ཞལ་ཐང་ལ་མིག་ར་
ཡོད་པར་ཐོས་ཀྱང་དེའི་ཐང་ག་མངལ་རྒྱ་མ་ཐོབ།

གཅོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མིག་ར་མཚོད་པའི་རྒྱ་མཚན་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཅེའི་དབང་པོས་
གསུང་འབྲུག་དུ་ཟིན་བྱིས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས་འདི་ལྟར་འབྱུང་། དེ་ཉིད་ལས། “ཚུ་གཏོར་
གཏོར་རྒྱབས་མིག་ར་ལྟ་བུའི་གདོང་འགོ་བས་གོན་པ་ནི་དགོ་ལྷགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུག་ལེན་དུ་
མང་ད། དགོ་བཤེས་རྣམས་ཀྱིས་གཏོར་མའི་བྲིད་ཀྱི་རྒྱབས་རྒྱ་མཚན་གསུངས་པ་ན། ཡི་དྲུགས་ཐ་
མོ་སྟགས་མགོན་རིགས་འགའ་ཞིག་མའི་གདོང་པ་མཐོང་ན་ཤིན་ཏུ་འདིགས་ཤིང་རྒྱག་པས་དཔག་
ཚད་མང་དུ་འབྱོས་པར་འགྱུར་བས་ན། དེ་རྣམས་ཀྱི་འདིགས་པ་སྟོབ་པའི་ཆེད་ཡིན་གསུངས་པ་
ཅམ་ལས་རྒྱ་མཚན་གཞན་མི་སྣང་ལགས།” ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཅོད་གཏོར་རྒྱབས་མིག་ར་
དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་མཚོད་སྟོལ་ཡོད་པ་ཡང་རྒྱ་མཚན་དེ་འདྲའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་ཐོས་ཐྱོང་ཡོད།

དེ་དག་ལས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུ་བ་ཀྱིས་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྲེལ་གལ་ཆེ་བ་བསྟེན་པའི་
ལོ་རྒྱུས་མ་མཐོང་བས་འབྲུག་པའི་མིག་རའི་བྲིད་དང་པལ་ཆེར་འབྲེལ་བ་མེད་པར་མཐོང་། དེ་
བཞིན་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུ་བ་ཀྱིས་མིག་ར་བཞེས་པ་ནི་མ་གཅིག་གི་གཅོད་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་
ཆེར་མེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་ནི་གཅིག་ནས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུ་བ་ཀྱིས་བཞེས་པའི་མིག་
ར་དང་། གཅོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེས་པའི་མིག་ར་ལ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་པ་སྟེ། གཅོད་པའི་མིག་ར་

ནི་མིག་ར་ལས་ཀྱང་གཤིང་ཁེབས་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་སོ། བྱོམས་གཞན་ནས་བན་སྐར་བ་འཇམ་
དཔལ་བཟང་པོ་དང་གོ་མི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་གཉིས་ལས་གཅིད་ཀྱི་སློབ་བྲིད་གནང་མཁན་
གཙོ་བོ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་མིན་པར་བན་སྐར་བ་ཡིན་པའི་ཚུལ་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་
སོགས་སུ་གསལ་པོ་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་བན་སྐར་བའི་དབྱར་ཡང་མིག་ར་མེད་པར་དཔལ་འབྱོར་
དོན་གྱུབ་ཀྱི་དབྱར་གཅིད་ཀྱི་ཉམས་བཞེས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་ར་འབྲི་བ་ལལ་ཆེར་རྒྱ་མཚན་
དེ་ཙམ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ།

ནུབ་བྱོམས་ཀྱི་མཁས་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་འདིའི་སྐོར་ལ་དོ་སྣང་གནང་ཞིང་ཚུམ་ཡིག་ཀྱང་
མི་ཉུང་བ་སྤེལ་ཡོད་པ་ལ། དེ་ཚོ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་གོ་མི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་ཀྱི་མིག་ར་
འདི་ཡང་སྤེང་སྤོང་གནང་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་ Jeff Watt ཞེས་པས་ཚུམ་གྱི་ཉི་མ་ལ་
ཡའི་རྒྱ་ཆལ་གྱི་ང་བར་བཀོད་པ་ཞིག་ལས། བོད་ཀྱི་མིག་ར་ལ་དགོས་ཆེད་གསུམ་བཞི་ཡས་མས་
ཡོད་པ་ལས། གཅིག་ནི་ཁ་བའི་ནང་དུ་བཤོད་སྐབས་སོགས་སུ་མིག་སྐྱོབ་བྱེད་དུ་ཁྱོན་པ་སྟེ་བོད་
མི་དཀྱིས་མའི་ཁྲོད་དུ་དར་བ་ཞིག་དང་། གཅིག་ནི་མཁས་པ་དང་དཔེ་ཆ་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
དུས་ལུན་རིང་པོར་མིག་གིས་དཔེ་ཆ་ལ་ལྟ་སྐབས་མིག་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་གོན་པ་ཞིག་ཡིན་
པ་དང་། ཡང་གཅིག་ནི་སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་དང་གཅིད་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བཞེས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད།

དེ་དག་ལས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་སྟོལ་ཡོད་པར་བཤད་པ་འདི་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱན་རབས་
མཁྱེན་རྒྱ་ཆེ་བ་འགར་ངེས་པ་ན་ལལ་མོ་ཆེས་ནི་ཐོས་ཐྱོང་མེད་ཅིང་གསུངས་ཤིང་། འགའ་ཤས་
ཀྱིས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་སྐད་ཐོས་ཐྱོང་གསུངས། ཅི་སྟེ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་ཁོ་
བོས་བསམས་ན་གོ་མི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་ཀྱིས་བཞེས་པའི་མིག་ར་དེ་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

སྤྱན་སྐྱོབ་བྱེད་དུ་བཞེས་པ་དེ་འདྲ་ཡིན་ལས་ཆེ་སྟམ་སྟེ། གོ་བྱེད་པལ་འབྱོར་དོན་གྱུ་ནི་བཀའ་
བསྟན་གཉིས་ཀྱི་ལུང་རྒྱུན་མངའ་བ་དང་། བོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཆོས་ལ་མ་གསན་པ་མེད་པར་
གྲགས་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཉིན་མཚན་ཆད་མེད་དུ་བྱག་དཔེ་ཡང་ཡང་གཟིགས་པའི་མཁས་པ་ཞིག་
ཡིན་པ་ཐེ་ཆོམ་མི་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུན་དུ་བྱག་དཔེ་ནམ་གཟིགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་མཆོད་
ཆོག་ཆོག་མཛད་དེ་དབྱར་མིག་ར་ཞིག་བཞེས་ནས་ཡོད་པ་དེས་ཐང་ག་ལ་ཡང་འབྲི་སྲོལ་དེ་
འདྲ་བུང་བ་ཡིན་ལས་ཆེ་ལོ།

དེ་ལས་གཞན་སྒྲ་མ་ཞིག་གིས་རྒྱལ་ཆབ་སྐྱེ་བྱེད་དང་པོས་མཆོད་པ་དེ་ནི་དུས་འཁོར་གྱི་སྐྱབས་
སུ་སྤྱན་མཆམས་ལ་འདུག་པ་ན་སྤྱན་ལ་གསོལ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཐོས་ཐྱོང་
ཡང་། ང་ལྟ་བུ་དུས་འཁོར་གྱི་ཁྲིད་ལ་རྒྱུན་མངའ་ཆེར་མེད་ཀྱང་ད་ལྟའི་བར་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་
འགྲེལ་དང་། སྦྱོར་དུག་གི་ཁྲིད་རྒྱས་བསྟུས་མི་ཉུང་བ་མཛལ་ཐྱོང་བ་ལས་དེ་ཆོ་གང་གི་ནང་དུ་
ཡང་མིག་ར་དགོས་ཚུལ་ཞིག་མ་མཐོང་ལ། དེ་བཞིན་སྤྱན་མཆམས་ལས་གྲོལ་རྗེས་མིག་ར་ཐོན་
སྲོལ་ཡོད་སྲིད་ཀྱང་། མིག་རའི་དགོས་པ་ནི་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་དང་། དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུ་
ནས་དུས་འཁོར་བརྒྱུད་ཀྱང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུ་དམིགས་བསལ་དུས་འཁོར་ཁོ་ན་རྩལ་
འདོན་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་མ་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱིས་དུས་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་པ་ཡང་
བཤད་དགའ་བར་མཐོང་། གང་ལྟར་ཡང་མིག་ར་འདི་ནི་གོ་བྱེད་པལ་འབྱོར་དོན་གྱུ་བམཆོན་
བྱེད་ཁྱད་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་འདི་མེད་ན་སྐྱེད་ཐང་ག་གང་ཡིན་ཀྱང་
གོ་བྱེད་པལ་འབྱོར་དོན་གྱུ་མིན་པར་བཤད་ན་ཡང་ཆོག་པ་ལྟ་བུའོ།

༡༦ ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཀྲིག་མཆ་མས།

དེ་ལྟ་བུའི་ཐུལ་བྱུང་མི་སྣ་འགན་ཁུངས་ལ་བཞུགས་པའི་འཕྲིན་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་པ་ལྟ་བུས་ཞུ་དམར་རྒྱུན་སྤྱོད་ཆོས་གྲགས་དང་ཀམ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ལ་ཡང་མཚུངས་ཆོས་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཡོད་པ་ནི། སྤར་བཀའ་གདམས་པ་དང་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གོང་མ་མང་པོས། འཁོར་སློབ་མ་བསྐྱེད་བསྐྱིདས་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གསར་བཞེངས། ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་མི་སྣ་གལ་ཆེན་རྣམས་ལ་ཐབས་ལ་མཁས་པོས་བསྟན་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་གྱིས་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཛད་པར་ཤུགས་སྤར་གནང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཟུག་ལས་པལ་ཆེ་བ་དེ་ལས་ལྟོག་སྟེ་གནང་ཆུང་ཡོད།

འོན་ཀྱང་བསྟན་པ་གནས་ས་འཛིག་རྟེན་འདི་ཏུ་གནས་དགོས་ན་དེ་ལྟར་གནས་པར་འཛིག་རྟེན་འདིའི་འགོ་སྐྱོངས་དང་ཅུང་ཟད་མི་བསྟན་ཐབས་མེད་ཡིན་ཅིང་། ཅི་སྟེ་ནམ་ཡིན་ཀྱང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བསྟན་བའི་གཤིས་སྒྱུད་དང་ལྟ་སྐྱོངས་ཁོ་ནའི་ཐོག་ནས་སོང་ན་བསྟན་པ་རིང་མིན་ཅུ་མེད་ཏུ་འགོ་ཉེན་ཡོད་པ་ནི་བཀའ་གདམས་པ་པལ་མོ་ཆེ་ཅུ་མེད་ཏུ་གྱུར་ཟིན་པ་ལས་མཐོང་ཐུབ་ཅིང་། བཀའ་བརྒྱུད་ལ་མཚོན་ན་ཡང་གལ་སྤྱིད་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་ལ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སློབ་མ་སྐམ་པོ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་ད་ལྟ་མར་མིའི་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པ་རང་རྒྱུ་ལས་པ་ཞིག་གང་ཏུ་ཡང་མེད་པར་སྤྱོད་མོ་ནས་ཁུབ་ཟིན་པ་ཆོད་དཔག་བྱེད་ཀྱས།

དེར་བརྟེན་གོ་མི་དཔལ་འཕྲིན་དོན་གྲུབ། ཀམ་པ་བདུན་པ་དང་ཞུ་དམར་བཞི་པ་བཅས་ཀྱིས་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་བརྒྱུད་པ་འཛིན་པའི་ཐོག་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་བསྟན་པ་དར་བར་དགོས་ངེས་ཀྱི་མཐུན་རྒྱུན་མང་པོ་ཞིག་མེད་ཏུ་མི་རུང་བར་གཟིགས་ནས་གང་ལ་ཡང་སྤྱིང་།

པོ་མེད་པར་མཐོང་བའི་སྒྲོམ་ཆེན་ཞིག་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་ལུགས་གཉིས་
ཀྱི་མཛད་ཕྱིན་བསྐྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་
ཀྱི་བསྟན་པར་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཀ་ལས་སྟག་པ་ཐོབ།

དེ་ནི་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཤིག་ཡིན་པ་ཡང་དེའི་སྟོན་ཅམ་དུ་རྩེ་ཙོང་ཁ་པས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར་ཞིང་། དེབ་སྟོན་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་གངས་ཅན་གྱི་སྟོངས་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་
ལས་ཀྱི་གཏུག་དཀར་པོ་གཅིག་གི་འོག་ཏུ་བཅུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་།
འབྲི་གྲུང་། འབྲུག་པ། ལྷག་ལུང་བཅས་རྩ་མེད་དུ་འགྲོ་གྲུབས་གྱུར་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་ས་སྐྱའི་
བསྟན་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཉམས་པས་ངོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་དང་ལུས་ཆེན་དཀོན་མཆོག་
རྒྱལ་མཆོན་སོགས་སྤྲུགས་ཁྲལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་གནང་དགོས་པ་ཅམ་དུ་གྱུར།

གཉན་འཕྲང་གི་སྐྱབས་དེར་ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དང་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ། ཀམ་
པ་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དང་ཞུ་དམར་བཞི་པ་བཅས་ཀྱི་འབད་བཙོན་ལ་བརྟེན་ནས།
སྤར་ཡང་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པར་མདོ་སྤྲུགས་ལུང་རྟོགས་ཡོངས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཆ་ཆང་བ་བྱུང་
བའི་ཐོག་ ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མངའ་ཐང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པས་དུས་སྐབས་དེར་བོད་དབུས་ཀྱི་ལྷ་ས་
སོགས་རུང་ཟད་ཅམ་ལས་གཞན་ཁམས་དང་། ཀོང་པོ། རྟོ་ཁ་ཁུལ། གཙང་ཁུལ་སོགས་བོད་
ལུལ་པལ་མོ་ཆེར་དར་བྱབ་ཆེ་ཤོས་ནི་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པར་གྱུར་པ་དང་། ས་གནས་ཀྱི་སྤྱིད་
དཔོན་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་བ་བྱ་པ་དང་ཡར་རྒྱབ་པ། སྐྱེར་བས་པ། བསམ་སྡེ་པ། རིན་སྤངས་པ་
སོགས་པལ་མོ་ཆེ་ཀར་བསྟན་གྱི་སྦྱིན་བདག་ཡིན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་སྐྱ་དང་། འབྲི་གྲུང་།
འབྲུག་པ། ལྷག་ལུང་། རྩོ་ནང་། རྟིང་མ་བཅས་བོད་སྤར་བས་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཐམས་ཅད་སྤར་
ཡང་སྤར་བཞིན་བསྐྱར་དར་བྱུང་།

ཁོང་ནམས་ཀྱིས་དགེ་ལྷགས་པར་ཆོག་ངན་ཅམ་གསུངས་པ་མེད་ཀྱང་གཏམ་འཆལ་དང་དོགས་
པ། དྲག་དོག་དང་འགྲན་ཚོད་སྒྲ་ཆོགས་པས་རྒྱན་བྱས་ཏེ་རི་བོ་དགེ་ལྷན་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཐུགས་
མ་མཉེས་པས་རིམ་གྱིས་ཀར་དགེའི་འགལ་ལྷན་བྱུང་སྟེ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལ་པོར་འཕོ་འགྱུར་ཐེབས་
པ་ལ། དེའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཕྱིས་སུ་གོང་ས་ལྷ་པ་དང་སྟེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་དགེ་ལྷགས་པའི་
མཁས་པ་མང་པོས་ཀམ་པ་བདུན་པ་དང་ལྷ་དམར་བཞི་པས་ཆབ་སྲིད་གནད་ནས་དགེ་ལྷགས་
པའི་བསྟན་པར་གཞོད་འཆེ་མཛད་རབས་ཀྱིས་ནམ་པ་གཉིས་པོ་བསྟན་པའི་དབྱ་བོ་འཛིག་རྟེན་
པ་ཐ་ཤལ་བ་དག་དང་མཚུངས་པ་ལྷ་བུའི་ངན་སྒྲིས་མང་ཅམ་གནད་ཡོད།

དོན་དུ་དགེ་ལྷགས་པ་ཐུགས་མི་མཉེས་སའི་གཞི་གཙོ་བོ་ནི་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་ལྷ་སར་དགོན་
པ་ཞིག་བཞེངས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཐུག་པ་ལས་གཞན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁྲིམས་དང་འགལ་བའི་མཛད་པ་གང་གནད་བ་སུར་ཡང་བཤད་རྒྱ་མེད་པ་དང་། རིན་སྤངས་
པ་དང་སྟེ་པ་སྟེ་ལ་པའི་འགལ་ལྷན་ནི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགྲོ་སྤངས་སྤྱིར་བཏང་བ་ཡིན་པ་ལས་རིན་
སྤངས་པའི་ལྷ་མ་ཀམ་པ་བདུན་པ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་རིན་སྤངས་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་ནམས་
ཀམ་པ་བདུན་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་བཞེད་ཡིན་པའི་ཁྲུངས་མེད་ཅིང་རྒྱ་མཚན་ཀྱང་མེད་པ་ནི་
དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གི་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་སྐྱེ་དྲག་གི་འགལ་ལྷན་སྟན་གྲགས་ཆེ་བ་ནམས་རྒྱལ་
བ་རིམ་བྱོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དང་། ལྷ་དམར་བཞི་པས་ཀྱང་དགེ་ལྷགས་པར་
གཞོད་པ་མ་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི་གོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་ཉང་སྟོང་ཁྲ་ཆང་བའི་ནམ་
ཐར་ལས་འབྱུང་ངོ་། །

མཁས་དབང་དུང་དཀར་མོ་བཟང་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐོག་མར་«ཆོས་སྲིད་རྒྱུད་འབྲེལ་» ཞེས་
པའི་དེབ་དེ་བརྩམས་སྐབས་རང་ཉིད་གང་དུ་འཆར་ལོངས་བྱུང་སའི་ཁོར་ལུག་ཁོ་ནའི་ཤུགས་

ཀྱེན་ཐེབས་པ་ལྟ་བུས་ཀམ་པ་བདུན་པ་སོགས་ལ་སྟོན་བརྗོད་ཆད་མེད་པ་གནང་ན་ཡང་། ཕྱིས་
སུ་ཆོས་བརྒྱད་རིས་མེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་གསུང་ཚོམ་ནམས་ལ་གཟུ་བོའི་སྒོ་ཡིས་མངལ་བའི་
གོ་སྐབས་ཆ་ཆད་བ་ཐོབ་པའི་ཀྱེན་གྱིས་ཀམ་པ་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་མཆོ་སོགས་ཀམ་པ་སྐྱུ་ཕྱེད་ན་
རིམ་ལ་སྟོན་ཅི་ཡང་མེད་པར་གཟིགས་ནས་སྐྱེ་ཆེའི་མཇུག་དུ་ཆོག་མཛོད་ཚོམ་སྐབས་དེའི་
སྒྲོར་གསལ་བཤད་ཡང་དག་པ་གནང་ཡོད།

མདོར་ན་ཕྱོགས་ཞེན་ཅན་འགའ་ཡིས་ཀམ་པ་ཀའ་བརྒྱད་པས་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པར་གཞོན་ཚུལ་
ཀྱི་དཔེ་དེབ་ཅི་ཅམ་མང་པོ་བརྒྱུ་མས་ཀྱང་། གོང་ས་ལྟ་བུ་ཆེན་པོས་ལྷགས་གཉིས་བྱ་བ་གང་
གནང་ན་ཡང་ཉིད་ཀྱི་མཛོད་པ་དང་བྱུང་མེད་པར་གསུངས་པ་ཟླེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་
མཛོད་པ་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་གི་«ཁྱིམས་ཡིག་དྲུང་ཤེལ་མེ་ལོང་» ལས། “བྱང་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་
མཉམ་མེད་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གདུལ་བྱའི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་པར། ལྟ་ལུང་འབྲེ་ལག་གི་གུབ་
མཐའ་མི་གཅིག་པའི་སེར་མོ་བའི་རིགས་ཀྱིས་འགྲོ་དོན་བྱེད་པ་འདི་འོས་བབས་མིན་འདུག་
པས། སྒྲོར་བསྐྱེལ། འཕྲོག་བརྒྱུད་སོགས་གང་ཐུབ་བྱེད།” ཅས་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་དུ་གྲགས་
པའི་ཁ་བ་གངས་ཅན་པའི་ཞིང་དུ་ཆོས་མེད་དམངས་གཙོའི་རིང་ལུགས་ལས་ཀྱང་སྟོ་ཞིང་ཁ་
ཆེའི་ངན་སྦྱོད་དང་ཅད་དེ་མཚུངས་པའི་བྱ་སྦྱོད་ཀྱི་རིགས་ནམས་གཞུང་ཁྱིམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་
སྐྱེལ་བ་འདི་འདྲ་ནི་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཀམ་པ་སྐྱུ་ཕྱེད་ན་རིམ་དང་རྒྱལ་བ་ལྷ་དམར་སྐྱུ་ཕྱེད་
གོང་མ་ནམས་ཀྱིས་དངོས་སུ་བྱུག་བསྟར་གནང་བ་ལྟ་ཞོག་ཐ་ན་ཆེ་ལམ་དུ་ཡང་གཟིགས་པོད་
པའི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ།

དེ་ཅམ་མ་ཟད་འདི་དག་ནི་རྒྱལ་བ་གཉིས་པར་གྲགས་པའི་ཆོས་རྒྱུ་ཅོང་ཁ་པའི་བསྟན་པར་སྐྱར་
བའི་ནག་ཐིག་ལས་ཞབས་འདེགས་མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛོད་པའི་«བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་»

དང་«ལམ་གཙོ་ནམ་གསུམ་» སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་མེ་རླང་ལྟར་མིན་པར་མེ་ཚུ་བཞིན་
ཅད་དེ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་བ་སྐྱུ་ཕྱིང་གོང་མ་ནམས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་ཡང་མི་མཐུན་
པ་ནི། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པས།

“ལར་ད་ལྟ་གངས་རིའི་ཁྲོད་འདི་ན། །

རང་བསྟན་པ་འདྲིན་པར་ཁས་འཆེས་ཀྱང་། །

གཞན་བསྟན་འདྲིན་དགྲ་བོའི་དང་མར་འདྲིན། །

ཚུལ་འདི་ལ་སྐྱོ་བ་གཏིང་ནས་སྦྱེས། །”

ཞེས་གསུངས་པའི་ཚུགས་སྤྲ་དེ་དེའི་བརྒྱུད་འདྲིན་དུ་ཁས་འཆེ་བ་དག་གིས་གོ་ལྷོག་སྟེ་རང་
ལྷགས་ནམ་དག་ཏུ་བརྒྱུད་བའི་ཕྱིར་རོ། །

༡༥ རི་མཆར་གྱི་འབྲུལ་བཟུང།

དེས་ན་འདིག་རྟེན་གྱི་བྱུང་བ་སྤྱི་ཡོངས་དང་མཚུངས་པར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཡང་ཁ་ཕྱོགས་ཀྱི་
འགྱུར་མཆམས་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་ལས། བོད་སིལ་བྱར་ཐོར་རྗེས་ཀྱི་རྒྱུག་མཆམས་ཆེ་ཤོས་
ཞིག་ནི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་ཡིན་པ་ལ། དེ་ཡང་རྒྱ་མེད་རྒྱུན་མེད་དང་། རྒྱ་རེ་
རེ་དང་རྒྱུན་རེ་རེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་ནམ་གངས་མང་དུ་ཡོད་པ་ནི་བཤད་མི་དགོས་པ་
ལྟར་དེའི་ནང་གི་གལ་ཆེ་བ་གཅིག་ནི་གོ་བློ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་ཐུག་ཚུལ་ང་ཆོས་ལོ་རྒྱུས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཕྱིར་སྐོར་བྱས་ན་གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་གསལ་པོར་རྟོགས་ཐུབ། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོར་རིང་

དེ་འདྲ་ཞིག་ཚུགས་མེས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུ་བ་ཀྱིས་རང་གི་མཛད་འགན་གོགས་མེད་ཡོངས་
གྱུ་བ་ལྟར་པར་གཟིགས་པ་མ་ཆད་འཛིག་རྟེན་འདི་ནས་གྲུས་པའི་དུས་ལ་ཡང་ཐུག་པར་གཟིགས།
«ཆོས་བྱང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་» ལས། “ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་སྦྱལ་པའི་
སྐྱེད་ཀྱང་ལོ་རྟེན་ལྷ་བཞེས་པའི་ཆོ་མཚུར་སྤར་བྱ་ངན་ལས་འདས་ཏེ་མེ་རྟོག་གི་ཆར་ཆེར་བབ་
པའི་མེ་རྟོག་དཀར་ཕྱོ་ཡུ་བ་དང་བཅས་པ་ད་ལྟ་ཐུག་སྐམ་ན་སྤང་ངོ།” ཞེས་དང་། དེ་མཚུངས་
«ཟླ་ཤེང་» དུ། “དགྲུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གདུལ་བྱ་ནམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་
ཆེར་བསྐྱོར་ཏེ་ས་ཁྱི་ལོར་མཚུར་སྤར་བྱ་ངན་ལས་འདས། སྐྱེད་ཀྱང་འུགས་སུ་བཞུགས་ཆོ་འཇའ་
འོད་དང་མེ་རྟོག་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱི་ཆར་བབས་པའི་ནང་ནས། མེ་རྟོག་ཡུ་བ་ཅན་ཞིག་དུས་ཕྱིས་རྟེན་
སྒྲོམ་དུའང་བཞུགས། ཐུགས་རང་བྱོན་ནི་སྐར་གྱི་རྟེན་ཁོད་དུ་བཞུགས། དབུ་ཐོད་ནི་མཆོད་རྟེན་
དུ་བཞུགས་ཏེ་གཞུང་ལུགས་སྤིང་དུ་བཞུགས་པའོ།” ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཐའ་
མ་ནི་འཛིག་པ་ཡིན་པར་བརྟེན་འདས་འཁྲུངས་མེད་པའི་མི་ཞིག་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གང་དུ་ཡང་མེད་
པ་བཞིན། རྒྱབས་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གོ་བྱིད་པལ་འབྱོར་དོན་གྱུ་བ་ཀྱང་མཛད་ཤིན་
མཐའ་དག་ལེགས་པར་གྱུ་བ་ནས་མཐར་འོག་མིན་མཚུར་སྤར་སྐྱེད་བྱ་ངན་ལས་འདས་སོ།

དེ་མ་ཐག་ཀླུ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དང་ཞུ་དམར་བཞི་པ་སོགས་ཀྱིས་དགོངས་རྫོགས་བསྐྱབས་
ན་ཡང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་དུ་འདིའི་ཐད་སྟོང་ཆ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པས་ཞིབ་པ་མི་གསལ་
ཞིང་། ཞུ་དམར་བཞི་པ་དེ་སྐབས་མཚུར་སྤར་བཞུགས་མེད་ཀྱང་སྤྱི་མའི་དགོངས་པ་སྟོང་ཕྱིར་དུ་
དགོངས་རྫོགས་བསྐྱབས་པ་སོགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་རྣམ་ལས་འབྱུང་།

དེ་ལས་སངས་རྒྱུ་མཉན་པའི་རྣམ་ཐར་མི་བསྟོད་རྫོང་མཛད་པའི་ནང་དུ་འདིའི་སྟོར་རྒྱས་
ཅམ་འབྱུང་བ་ནི་ཀླུ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་ཁམས་ནས་མཚུར་སྤར་ཐེབས་མེས་ཞུ་དམར་བཞི་

པ་བཅས་བཀའ་བཏེན་ནས་སངས་རྒྱས་མཉན་པ་གདན་ས་མཐིལ་སོགས་སུ་སླ་མར་གནང་བའི་
བཀའ་མེབས་རྒྱུ་ལྷོས་གསན་པས་བཀའ་མ་མེབས་པའི་གོང་ནས་དགོང་མོ་དེ་ཉིད་ལ་བྱོས་ཏེ་
ལྷ་ས། མོན་དོམ་ཆང་། གཙང་གི་ལྷ་སུ་སོགས་ཀྱི་དབེན་གནས་སུ་མེབས་ནས་བཞུགས་སྐབས་
ཤིག་ཀྱི་མ་མེ་བསྐྱོད་རྩིས་ཀྱི་ “ལྷག་པར་བྱང་སེམས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཞི་བར་གཤེགས་
པ་མ་གཟིགས་ནས། ལྷ་སུ་ནས་ཞག་གཉིས་ཀྱིས་མཚུར་བྱར་རྟོལ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཤེགས་
འདུག་ཀྱང་གདུང་ལ་ཞུགས་འདུལ་བ་དེ་ཐོབ་ན་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱད་ཀྱི་ལ་དྲག་བསམ་ཏེ། གདུང་
ལ་ཞུགས་འདུལ། མཚུར་བྱའི་བྱང་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་པས་བྱེད་གྲུབས་སྣང་བ་ལ། དེའི་གྲུལ་
དུ་དྲག་པོར་འཆངས་ནས་ཞུགས་ཅི་ཐེབ་ཐེབ་བྱས།

དེ་ནས་སྐར་པ་དང་མཚུར་བྱ་སོགས་སུ་འབྲེལ་ཆགས་འོང་དོགས་ནས། ལྷས་ཐམས་ཅད་
ལ་མི་གཙང་བ་བཏོས། གཙེར་བུ་མིན་ཅམ་རེ་བྱས་ནས་སྒྲིན་པའི་ཚུལ་འབའ་ཞིག་བཟུང་
བས། སྐར་སོགས་སུ་ནམ་མེབས་སྐྱེ་འཁོར་བ་ནམས་ཀྱི་མཆོན་ཆ་ལྟ་བུ་སྤེད་པ་སོགས་
ཐོན་བྱེད་པ་སྐད། དེས་ན་ཐུགས་དགོངས་ལ་རང་རེ་ལ་ཆོས་པའི་མིང་དུ་མ་ཐོགས་པ་ཞིག་
བྱུང་ན། སྐབ་པ་མཐར་སྐྱོལ་ལ་དགོངས་ཏེ། མིའི་མཐོང་ཅི་ཆུང་ལ་ནན་ཏན་མཛད་དོ། །”
ཞེས་གསུངས།

སངས་རྒྱས་མཉན་པ་ནི་བྱིས་སུ་བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ལ་དེ་ལས་
ལྷག་པའི་གྲུབ་ཐོབ་བྱོན་མ་ཁྱོང་པ་ལྟ་བུའི་གྲུབ་ཐོབ་ཚོད་མེད་འགན་རྒྱ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་
པས་དེས་ཀྱང་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་ལྟ་བུའི་མོས་གྲུས་ཡོད་པར་
སྣང་ན་གཞན་ནམས་ལྟ་ཅི་སྒོས་སོ། །

༡༥ མཐའ་མའི་ཞལ་ཆེ་མས།

སྐྱུ་པོ་པལ་པ་དག་ནི་གསོན་ན་ཡང་འཆི་བ་དང་མཚུངས་པར་སོན་གནོད་ཆེར་མེད་ལ། རྒྱབས་
 ཆེན་གྱི་མི་སྣ་དག་ནི་འདས་ན་ཡང་བཞུགས་པ་དང་མཚུངས་པར་སྟོན་བྲགས་སྤར་ལས་རྒྱས་
 ཤིང་། རིན་ཐང་སྤར་ལས་ངེ་ཆེར་གྱིས་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་ལ་ཐུ་མཐུད་འཕོ་འཕྱར་ཅི་ཡང་གཏོང་
 བར་བྱེད་པ་བཞིན། གོ་མི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་སྐྱུ་གཤེགས་ན་ཡང་། དེས་ཁོང་གི་མཛད་ལིན་
 མེད་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པར་ཀུན་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་ལ་ཁ་ཕྱོགས་གསར་པ་ཞིག་བསྟན།

དེ་ཡང་ནམ་ཐར་བསྐྱེད་པ་ནམས་སུ་མི་འབྱུང་ཡང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱིས་སྐྱེ་གཤེགས་
ཁར་ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་པར་ཐུགས་བཅེ་བས་ལུང་བསྟན་དང་མཚུངས་པའི་ཞལ་
ཆེམས་གལ་གནད་ཆེ་བ་ཞིག་བཞག་པ་ནི་« ཆོས་བྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ » ལས། “སྤྱིར་
གོའོ་ཤྱི་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱིས་ཞལ་ཆེམས་སུ་སྐྱེ་ལྟ་བུ་དམར་བ་འདི་ལ་བདག་
གི་ཤུལ་འདི་གནད་བ་བླ། དེ་མ་ཐར་ན་ཁོང་རང་གི་སྐྱེ་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་མཛད་པའི་འཕྲོ་ཡིན་
པས་གོང་པོའི་གཞི་བ་འདི་གནད་བ་བླ། གང་ནའང་དཔོན་སློབ་གཉིས་ཡ་མ་བྲལ་བ་ཅིག་ཅིས་
ཀྱང་བླ། ཞེས་ནན་གྱིས་བྱས་པར་སྣང་ཡང་།” ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བླ་དམར་བ་ཞི་བ་ལ་དམིགས་
བསལ་གྱི་གཟིགས་པ་ཟབ་མོ་ཡོད་པས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱིས་ཞལ་ཆེམས་དེ་འདྲ་ཞིག་
བཞག་གནད་མཛད།

དེའི་རྒྱ་མཆན་གཙོ་བོ་ནི་ཡོ་རྒྱལ་གྱི་དེ་བཅའ་ནམས་སུ་བཀོད་ཅིང་ཁྱང་ཆོད་དཔག་བྱས་པ་
ལྟར་ན། དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལ་སྒྲུ་སྒྲེ་སྒྲུལ་སྒྲུ་ཞིག་ཡོང་བའི་འཆར་གཞི་དང་
དགོངས་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅིང་། གཟུང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བར་གཟུང་བཀའ་བརྒྱད་

ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ཀྱི་མ་པ་བདུན་པའི་འོག་ཏུ་ཤེས་འཛོན་གཉིས་ལྟན་གྱི་མི་སྣ་རང་ཉིད་ལྟ་བུ་ཞིག་མེད་
དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་མི་ནི་ལྷ་དམར་གྱི་སྒྲུལ་སྒྲུལ་སྒྲུལ་པ་ཞིག་མེད་པར་གཟིགས།
ད་དུང་ཁོང་གིས་སྒྱིར་ཀྱི་མ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུལ་སྒྲུལ་གཙོ་བོ་ལྷ་དམར་ནག་གཉིས་འཆམ་མཐུན་
དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང་ལྟག་པར་ལྷ་དམར་ནག་གཉིས་ཡུན་རིང་ཞལ་བྲལ་ན་ཀམ་ཆང་
ནང་ཁུལ་ལ་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་གྲེས་ཏེ་ཀམ་ཆང་གི་བསྟན་པ་བླང་དེ་ཉམས་གུང་འབྲོ་ངེས་པར་
དགོངས་ནས་ཁོང་གིས་ལུང་བསྟན་དང་མཚུངས་པའི་ཞལ་ཆེམས་དེ་ཉིད་བཞག་པར་ཆོད་
དཔག་བྱེད་འོས་པ་ཞིག་རེད།

དེར་བརྟེན་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་སྒྲུག་ཤེགས་རྗེས་ཀྱི་མ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོས་ཀྱང་ཞལ་
ཆེམས་ལ་བསྟེ་འཛོག་གིས་གོ་གནས་དེ་དག་ལྷ་དམར་བཞི་པ་ལ་གནང་ན་ཡང་། « ཆོས་བྱུང་
མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ » ལས་ལྷ་དམར་བཞི་པའི་རྣམ་ཐར་ཐད་དུ། “སྤར་བརྒྱ་གཅིག་པའི་
ཆོས་བཞི་ལ་ལྟ་སར་རྗེ་ཀམ་པ་དང་དཔོན་སྟོབ་མངལ། གོའི་ཕྱི་རིན་པོ་ཆེའི་ལུང་ལག་རྟགས་
ཤིས་བརྗོད་གནང་སྟེ་གུའི་གུང་པར་མངའ་གསོལ་ཡང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེས་པས་སྒྲུ་སྒྲེ་བ་འདིའི་
རིང་ཞབས་ཕྱིར་བཞུགས་པ་ནི་མ་ཤར།” ཞེས་དང་། “དེ་མ་ཐག་གི་གུའི་གུང་པ་འབྲོང་བུ་གོ་ཕྱི་
ལ་གནང་བ་དང་། ཀོང་པོའི་གཞི་པ་གདན་ས་བར་པ་ལ་གཏོད་གནང་། རེ་ཞིག་ཞབས་ཕྱིར་ངེས་
པར་བཞུགས་དགོས་པ་ཁོ་ན་ཡང་མ་ཤར། རྗེ་འཕྲོས་ཀྱིས་ཀྱང་ནན་གྱིས་སྒྱུན་བྱངས་པས་དབུས་
ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་པ་ཤར།” ཞེས་འབྱུང་།

དེ་ལྟར་ལྷ་དམར་བཞི་པས་རྟག་ཏུ་ཀམ་པ་བདུན་པ་དང་ལྟན་དུ་བཞུགས་ནས་སྤར་ཆེན་གྱི་དབུ་
འཛོན་གནང་བའི་ཐུགས་ཁོམས་མ་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གུའི་གུང་པའི་གོ་གནས་དེ་ཉིད་
འབྲོང་བུ་གོ་ཕྱི་ལ་བསྐྱལ། འབྲོང་བུ་གོ་ཕྱི་ནི་ཀམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་

སྐབས་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་གཙོ་བོ་གཅིག་སྟེ་འབྲོང་བྱ་སངས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་གྱི་བརྒྱུད་འཛིན་
དང་། དེར་སང་བོད་རང་སྐྱོང་ས་ཁྲོལ་ནག་ཆུ་ས་ཁུལ་སོག་རྫོང་གི་ཁུལ་དུ་སྤར་དགོ་འདུན་
པ་སྟོང་ཕྲག་ལྷག་ཡོད་པའི་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དགོན་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་གདན་འཛིན་
པ་ཡིན་པར་མངོན་ཡང་དཔྱད་པར་བྱ།

ཡང་སྟེང་« མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ » ལས་ཞིབ་ཕྲ་འབྱུང་བ་ལྟར་སྐབས་དེར་ལྷ་དམར་བཞི་པ་
མངོན་ཕྱིན་གང་འཆོས་རྒྱལ་བའི་སྐབས་ཡིན་པས་ལྷ་དམར་བཞི་པས་གོ་མྱེད་པལ་འབྱོར་
དོན་གྲུབ་ལ་གྲས་བཅེ་ཆེན་ཡང་། ཀམ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོའི་ཞབས་བྱིར་བཞུགས་པ་མ་
ཤར་བ་སོགས་ཀྱིས་ཞལ་ཆེམས་ནམས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཅེ་སྤྱད་ལྷ་མ་ཐུབ་པ་དེས་བྱིས་སུ་
ཀམ་པ་ལྷ་དམར་ནག་གི་བར་ལ་འགལ་ཆུ་གང་འཆོས་བྱུང་ནས་ཐ་ན་ཀམ་པ་ཆོས་གྲགས་
རྒྱ་མཆོའི་སྐྱེ་ཆའི་སྤྱད་ལྷ་དམར་གྱིས་མངལ་ཐབས་ཅི་ཅམ་གནང་ཡང་མངལ་ཁ་མ་ཐོབ་
པ་དང་། དེ་བཞིན་ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་རྩི་རྒྱུ་འབྲུངས་ནས་ཀོང་པོར་ཐེབས་སྐབས་ལྷ་དམར་
བཞི་པས་མངལ་ཁ་ལྷ་བར་ཐབས་ཐེས་གང་དྲག་གནང་ཡང་ལམ་སྟོང་མ་བྱུང་བར་“ཐེལ་གྱི་གོ་
ས་འདི་ང་ལ་ཤིན་ཏུ་གནོད་པར་བྱུང་”གསུངས་ནས་ཐུགས་སྐྱོབས་ཉིན་ཤས་ནང་སྐྱེ་གཤེགས་
པའི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་བྱུང་།

དེ་ནི་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་སྤེང་བའི་ངོས་ནས་ཀམ་ཆང་གི་བསྟན་པ་ལ་སེར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་
པའི་ངོས་འཛིན་གནང་ཡོད་ཅིང་། དོན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་གནས་སྟོབས་མངོན་པའི་
ཀམ་ཆང་ཡབ་སྲས་དྲག་གི་ནམ་ཐར་ནང་དུ་མི་བསྐྱོད་རྩི་རྒྱུའི་གསུང་ཞིག་ལ་གཞི་བཙུག་ནས་
འདིའི་སྐོར་གཞན་གང་དུ་ཡང་མི་གསལ་བ་རྒྱས་ཅམ་གསུངས་ཡོད་པས་མཐུན་པར་འདོད་པ་
ནམས་ཀྱིས་དེར་གཞིགས་པར་བྱ།

འདི་དག་གི་རྒྱུ་པས་ཀྲུ་པ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེས་ཀྱང་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་གདན་སས་གཙོས་པའི་
དབྱས་གཙང་ཡོངས་ཀྱིས་མི་སྟན་པའི་སྐྱེར་འདེབས་མང་དུ་བྱས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཞུ་དམར་
ནག་སྐྱེ་གོང་མ་གཉིས་ཡུན་རིང་ལྟན་དུ་བཞུགས་སྐྱེ་མ་བྱུང་བ་དེས་ཀྲུ་མ་ཆང་གི་བསྟན་པ་ལ་
སེར་དེ་བྱུང་བ་ཡིན་གསུངས་ནས་སྐྱེ་ངལ་ཆེན་པོས་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་ཞུ་དམར་ལྗང་པ་
དགོན་མཆོག་ཡན་ལག་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་གཟིགས་སྐྱོང་གནང་།

མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེས་སྐྱེ་གཤེགས་དུས་ཀྱང་རང་གི་རྒྱལ་ཆབ་དུ་ཞུ་དམར་ལྗང་པ་མངའ་གསོལ་བའི་
དགོངས་པ་གཏང་བ་དང་། དེ་ནས་བཟུང་ཞུ་དམར་ནག་ཅེས་ཞུ་དམར་སྐྱེ་ལྗང་བརྒྱུད་པའི་བར་
དུ་ལྷ་སྐོབ་གཉིས་སྐྱབས་རེ་ཉིན་གཅིག་ཀྱང་ཡུ་མ་བྲལ་བར་ལྟན་བཞུགས་ལྟན་པེབས་གནང་བ་
དེ་ཡང་བསམ་མནོ་བཞི་གསུམ་བཅུ་གཉིས་བཏང་ན། ཐུག་ས་ངོ་མ་གཅིག་ནི་གོ་ཤིའི་ཞལ་ཆེམས་
ཡིན་པ་སྐྱེ་བྱེ་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བསྟོན་དུ་མེད་པ་ཡོད་པ་འདི་ལས་
ཕལ་ཆེར་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ་བོ་སྟུམ།

འོན་ཀྱང་གོ་ཤིའི་གོ་གནས་སོགས་འགའ་ཞིག་ནི་ཞུ་དམར་བཞི་པས་ཀྱང་རྒྱུན་འཛིན་གནང་
བ་སྟེ། གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་སྐྱེ་མ་གཤེགས་པའི་གོང་ཙམ་དུ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོས་གྲུ་ཤི་
དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་གོ་གནས་གསར་དུ་གནང་བར་ཀའོ་མིང་(གོང་མའི་བཀའ་ཡིག་ལ་
གོ་)བསྐྱར་ན་ཡང་དེ་སྐབས་གོ་ཤི་སྐྱེ་གཤེགས་ཟིན་པས་གྲུ་ཤིའི་ཐུགས་བཞེད་བཞིན་གོ་གནས་
དེ་ཀྲུ་པ་སེར་ཞུ་དམར་ལ་གནང་བ་ན་ཞུ་དམར་གྱིས་ཀྱང་བྲིམས་མཐུན་ཡོང་བར་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་
པོ་ལ་ཆབ་ཤོག་བསྐྱར་བ་སྟེ། ཞུ་དམར་བཞི་པའི་བཀའ་འབུམ་ནང་དུ་ཆབ་ཤོག་དེ་ཉིད་དང་
སང་དངོས་སུ་མངལ་རྒྱུ་ཡོད།

ཆབ་ཤོག་དེའི་སྐབས་དོན་ཅམ་བཏོད་ན་བཀའ་འབྲུམ་ལས། “སྐབས་ཀྱི་ཁྱབ་བཞི། བདག་གི་མཁན་
པོ་གུ་མྱེ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྡེ་ནས་ལ། གོང་མ་ཅིང་ཐུང་གི་དུས་སྟེ། གུ་མྱེའི་ལས་ཀ་
དངུལ་གྱི་ཐམ་ག་ཀའོ་མིང་དང་བཅས་པ་གནང་འདུག་ཅིང་། དུས་ཕྱིས། གོང་མ་ཆིང་དུ་ལོ་བཅུ་
གསུམ་པ་ལ། ཀོན་དིང་ཚུང་ཀུའུ་ཏུང་གཤེན་གུའི་མྱེའི་ལས་ཀ་གསེར་གྱི་ཐམ་ག་ཀའོ་མིང་ལུང་
བཟང་པོ་གནང་། ཆེན་མེ་བཟང་པོ་རིན་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་གདན་དྲངས་བྱུང་ནས་ལང་། བདག་གི་
མཁན་པོ་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་ནས། ཀའོ་མིང་ལག་རྟགས་རྣམས། ཆོས་ཀྱི་ཐེ་ཀམ་པའི་དྲང་
གིས་བདག་ལ་གནང་། བདག་གི་ཆོས་རྒྱུད་མཁའ་སྟོན་དབང་པོ། ཏའི་བཅུ་དྲུ་མང་གི་སྐུ་མ་ཡིན་
ཞིང་། དེའི་སྐྱེ་བ་སྐྱུལ་སྐྱེ་ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ལ། གོང་མ་ཡུན་ལོའི་དུས་གནང་སྦྱིན་བཟང་པོ་ཡང་
བྱུང་འདུག་དེའི་རྗེས་སུ་རེད་ཡོད་པ་ཀའོ་མིང་གསར་དུ་བརྗེ་བ་དང་། ལག་རྟགས་འདིར་ཡོད་པ་
བདག་ཏུ་གཟུང་ཆོག་པའི། ལུང་བཟང་པོ་ཇི་ལྟར་སྤྲུགས་ལ་འདོགས་པ་བྲུ། གོང་མ་མིའི་དབང་
པོ་སའི་བདག་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེའི་བསོད་ནམས་མཁུན།” ཞེས་སོགས་འཁོད་པ་ལྟར་རོ། །

འདིའི་ཐད་དུ་ཀམ་ཕིན་ལས་པའི་གསུང་འབྲུམ་དུ། “སྒྲེར་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས་དུས་གུའི་གུང་
པ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་པ་ལ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོས་གནང་བའི་ཀོན་ཏིང་ཏའི་གྲོའི་མྱེའི་ལས་ཀ་
གསེར་གྱི་ཐམ་ག་ལྷ་ཉག་དུག་ཡོད་པ་གཅིག་དང་བཅས་པ་གནང་ནས་ལས་ཀ་རོ་བོ་བསྐྱར་བ་
མཛད།” ཅས་འབྲུང་བ་ལ་རྒྱལ་ཆབ་ན་རིམ་གྱི་རྣམ་ཐར་«གསང་བདག་གི་རོལ་གར་» དུ་དེ་
དུས་གོ་མྱེ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་སྐྱེ་འཆོ་བཞུགས་ཡིན་པ་ལ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོས་བསྐྱར་བའི་
གོ་གནས་བཞེས་པ་ལྷ་བྱུར་གྲིས་པ་ནི་གོ་ཞོར་ཐེབས་པ་སྟེ་དོན་དངོས་སུ་གོང་ཞུས་བཞིན་ཡིན་
པ་ཆོས་བྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་གྱི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ཞུ་དམར་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་ཞིབ་བལྟས་
བྱས་ན་གསལ་པོ་རེད།

ཡང་ཀམ་ཕྱིན་ལས་པའི་རིས་ལན་དུ། “བྱ་ལོ་ལ་རྒྱ་བན་སླེབ་དུས་བྱིན་དའི་རྒྱལ་པོས་ཀའུ་མིང་གསར་དུ་བརྗེས་ནས་གནང་བའང་ཕྱག་ཏུ་འབྱོར། ཞིས་པ་ཡང་དོན་དུ་ཞུ་དམར་བཞི་པས་མིང་གོང་མ་ལ་གོ་ཤིང་གོ་གནས་ཞུ་དམར་གྱིས་བཟུང་ཆོག་པའི་བྱ་བསྐྱལ་གནང་བ་བཞིན་མིང་གོང་མས་མོས་མཐུན་གནང་ནས་གོ་གནས་དེ་ཞུ་དམར་གྱི་མཆན་ཐོག་ཏུ་བསྐྱར་ཆོག་པའི་བཀའ་ཡིག་གམ་ཀའོ་མིང་བྱ་ལོ་ལོར་ཞུ་དམར་གྱི་ཕྱག་ཏུ་འབྱོར་བའི་དོན་རེད།

འབྲུང་འབྲས་སུ་ཞུ་དམར་བཞི་པས་ཀྱང་སློབས་པ་དང་ལྷན་པའི་སློ་ནས་གོ་གནས་དེ་ཉིད་ཕྱག་བསྟར་གནང་བ་ནི་ཞུ་དམར་བཞི་པས་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་ལ་བསྐྱར་བའི་ཕྱག་བྲིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདི་ལྟར། “དཔལ་ལྷན་ཀམ་པའི་རྣམ་པར་འབྱུལ་པ་བརྒྱད་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པའི་སྐུ་རིན་པོ་ཆའི་རྣན་དུ། ཀོན་དིང་ཁྲུང་ཀའུ་ཏུང་གཤེན་གྱི་ཤྱིས་ཐུལ་བ།” ཞེས་སོགས་འབྲུང་བ་ལས་མངོན་ནོ། །

༡༧ འདས་ལོ་གཏན་འབེབས།

སྐབས་སུ་བབ་པ་བོད་ཀྱི་སླ་མའི་རྣམ་ཐར་ལ་དཔྱད་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་དུས་སྐབས་གཅིག་ལ་ཡང་མཆན་འདྲ་བའི་སླ་མ་མང་བ་དང་། སལ་མོ་ཆའི་རྣམ་ཐར་ཁ་གསལ་བྲིས་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས་སླ་མ་སོ་སོའི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་ནི་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བར་བརྟེན། གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་གནད་ལ་ཁེལ་ཁིང་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་གལ་ཆེ་བ་ལྟར། འཁྲུངས་ལོ་གོང་དུ་བྱས་པས་འདིར་འདས་ལོ་བཤད་པར་བྱའོ། །

དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་འདས་ལོ་ཡང་འཁྲུངས་ལོ་བཞིན་གསལ་པོ་མེད་པ་ལ། དཔྱད་གཞིའི་རིན་ཐང་ཡོད་པ་ཀམ་ཕྱིན་ལས་པ་དང་པོ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་བཀའ་འབུམ་གྱི་ནང་

དུ། “རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་དགའ་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་མ་བཞེས་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱེ་ལུས་དང་གིབ་མ་
བཞིན་དུ་འགྲོགས་ནས།” ཞེས་ཀྱང་པ་བདུན་པ་ཚོས་གྲགས་རྒྱལ་མཆོད་དགའ་ལོ་སོ་གཅིག་མ་
བཞེས་ཀྱི་བར་གོ་བྱེད་པལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་སྐྱེ་འཆོ་བཞུགས་ཡིན་པར་གསུངས། དེ་ལྟར་ན་ཀཱ་
པ་བདུན་པ་ཚོས་གྲགས་རྒྱལ་མཆོད་སྐྱེ་འཁུངས་པ་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་བྱི་ ༡༤༥༤ ལོ་ཡིན་
པ་ཚེད་མེད་ཡིན་པས། ཚོས་གྲགས་རྒྱལ་མཆོས་དགའ་ལོ་སོ་གཅིག་བཞེས་པ་ནི། ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་
ལོ་ ༡༤༥༤ ལོ་ལ་ཁེལ་བའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ཀཱ་ཕྱིན་ལས་པ་དང་པོ་ལྟར་ན་གོ་བྱེད་འདས་ལོ་དེ་
འདི་ལོར་ངོས་འཛིན་དགོས།

ཡང་«ཚོས་བྱུང་མཁས་པའི་དགའ་ལྟོན་»ཀྱི་ནང་དུ། “སྤྲུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་
སྐྱེལ་པའི་སྐྱེད་དགའ་ལོ་ཉར་ལུ་བཞེས་པའི་ཆེ་མཆོར་སྤར་བྱ་ངན་ལས་འདས་ཏེ།” ཞེས་འབྱུང་བ་
ལྟར་ན། དེའི་ལོ་ཁམས་ནི་ས་བྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ ༡༤༥༥ ལོ་ཡིན། དེ་བཞིན་«རྒྱ་བ་རྒྱུ་ཤེལ་ཕྱིང་བའི་»
ནང་དུ། “སྐྱེ་གཤེགས་ཀར་གོ་བྱེད་ལུང་དང་ལག་རྟགས་ཐམས་ཅད་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་ཞུ་དམར་བར་
གནང་སྟེ། དགའ་ལོ་དུག་ཅུ་རེ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གདུལ་བྱ་ནམས་ལ་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་
བསྐྱོར་ཏེ་ས་བྱི་ལོར་མཆོར་སྤར་བྱ་ངན་ལས་འདས། ཞེས་འབྱུང་། འདིའི་ས་བྱི་ནི་སྤྱི་ལོ་ ༡༤༥༥
ལོ་ཡིན་པས་རྒྱ་ཕྱིང་གི་སྟོན་པལ་མོ་ཆེ་མཁས་པའི་དགའ་ལྟོན་ལས་བཟུས་པ་བཞིན་འབེལ་ལོ་ཆེ་
དབང་ཀུན་ཁྱབ་གྱིས་གོ་བྱེད་འདས་ལོ་ཡང་དེ་ལ་ཁྱུངས་གཏུགས་པར་མཛོན།

དེང་སང་རྒྱལ་ཚབ་ན་རིམ་གྱི་རྣམ་ཐར་«གསང་བདག་གི་རོལ་གར་» ཞེས་པའི་ནང་དུ་མཛོད་
པ་ཤེས་རབ་མཐར་ཕྱིན་ལགས་གྱིས་གོ་བྱེད་འདས་ལོ་སྤྱི་ལོ་ ༡༤༥༥ ལོ་ཡིན་པར་བཀོད་པ་ལྟར་
ན་དེའི་ཁྱུངས་དང་རྒྱལ་མཆོན་གང་ཡིན་ཆ་མ་འཆལ་ཡང་། ལོ་དེ་ནི་མེ་རྩ་ལོ་ལ་ཁེལ་བ་དང་། དེ་
སྐབས་ཀཱ་པ་བདུན་པ་ཚོས་གྲགས་རྒྱལ་མཆོད་དགའ་ལོ་སོ་གསུམ་དུ་ཕེབས་ཡོད།

དཔལ་གཞི་འདི་དག་ལས་གཞན་གཉིས་ནི་ཕྱིས་སུ་མཛད་པ་ལ་ཀམ་ཕྱིན་ལས་པ་དང་པོ་དང་།
དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་མེད་བ་གཉིས་ནི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་མ་ཟད་དུས་རབས་ཀྱི་ཆ་ནས་
ཀྱང་སྔ་ན་ཡང་འདི་དག་ལ་དཔལ་པར་བྱ་བ་ཡོད་པ་ནི་ཀམ་ཕྱིན་ལས་པས་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་
དོན་གྲུབ་སྐྱེ་ལོ་མར་ཐུག་མཉམ་པ་དང་། དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་མེད་བས་ཀྱང་དཔལ་འབྱོར་
དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྒོ་བ་མ་ཞུ་དམར་བཞི་པ་དགྲུང་ལོ་དྲུག་ཅུར་ཕེབས་པའི་མདུན་ནས་སྒོ་བ་པ་ཞུས་
གནང་བ་ལས་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་སྐྱེ་ལོ་མར་མངལ་འཕྲད་གནང་མཉམ་པ་དང་།

དེས་ན་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་འདུག་སྐབས་གལ་ཆེ་ཤོས་ནི་སྐབས་དེའི་ཡིག་ཆ་ཁུངས་ལྡན་
རྣམས་སུ་གནད་ཡོད་མི་སྣས་གང་བཤད་པ་དེ་ཡིན་པ་བཞིན། ཀམ་ཕྱིན་ལས་པ་དང་། དཔལ་
གཙུག་འཕེལ་ཆེ་དབང་ཀྱན་ཁུང་དེ་དག་སུ་ལས་ཀྱང་སྔ་ཞིང་གལ་ཆེ་བ་ཞུ་དམར་སྤྱན་སྔ་ཆོས་
གྲགས་ཉིད་ཀྱི་གསུང་འབུམ་ཉེ་ཆར་བོད་ནས་པར་སྐྱབ་བྱུང་བ་ལ་ཞིབ་མངལ་གྱིས་ཉམས་ཞིབ་
དང་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་བྱུང་། ཞུ་དམར་བཞི་པ་སྤྱན་སྔ་ཆོས་གྲགས་ལ་མཆོན་
ན་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བའི་མི་སྣ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཁར། ཁོང་གི་
«རང་རྣམ་ཐུན་ལའི་ཕྱིང་བ་» ནི་ཉིན་ཐོ་རྣམས་ཆོགས་བཅད་དུ་བསྐྱེབས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་
དགྲུང་ལོ་རྒྱུང་དུས་ནས་བཟུང་གང་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་གལ་ཆེན་རྣམས་ལོ་རྒྱུང་ཐ་ན་
གནས་ཚུལ་མང་པོའི་ཆོས་གྲངས་དང་བཅས་པ་བཞུགས་ཡོད།

དེའི་ནང་དུ་ཆུ་པོ་སྟག་ལོའི་ནང་དུ་མཚུར་ཕུར་ཀམ་པ་ཆོས་གྲགས་ཆུ་མཆོད་དང་གོ་ཤི་དཔལ་
འབྱོར་དོན་གྲུབ་གཉིས་པོ་ཉེ་ཆར་ཁམས་ནས་ཕེབས་པ་ལ་ཞུ་དམར་བཞི་པ་མངལ་འཕྲད་དུ་
ཕེབས་ཤིང་། ལོ་དེའི་རྒྱ་བ་ལྔ་པའི་རྒྱ་དཀྱིལ་ལ་མ་རྒྱ་སྤྲད་ཅམ་ནས་ཞག་ཉི་ཤུའི་ཡས་མས་ཀྱི་

རིང་དུ་སྒྲོ་བྲག་རྒྱ་ཡོད་པའི་བཟུ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་ཞེས་པའི་དབེན་གནས་སུ་སྐྱེ་མཚམས་ལ་
བཞུགས། དེ་ནས་རྣམ་ཐར་དུ།

“བཟུ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་དབེན་གནས་འདུག་པའི་ཆོ།
མཉམ་པ་མེད་པའི་བཀའ་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ།
རྩི་བཅུན་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཞལ་སྒྲ་ནས།
དག་པའི་ཞིང་དུ་གཤེགས་པར་གྱུར་པ་ཡི།
དགོངས་པ་བསྐྱང་ཐབས་ངེ་ལྟར་བཞེན་བསྐྱབས།”

ཞེས་དེ་སྐབས་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་སྐྱེ་གཤེགས་པར་གསུངས་པ་དང་།

རྣམ་ཐར་དེ་ཉིད་ཆོགས་བཅད་ཡིན་པ་ལ་དཔལ་གཙུག་གིས་«མཁས་དགའི་» བླ་དུ་ཆོགས་
སྐྱེག་པར་བཀའ་བ་ལས། “བཟུ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་དུ་བཞུགས་ཆེ་མཆུར་ཕུར་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་
གུའི་གྲུང་པ་གཤེགས་པའི་དགོངས་རྒྱུ་མཛད་”ཅེས་གསུངས།

འདིའི་སློབ་དཔོན་གུའི་གྲུང་པ་དང་། མཉམ་པ་མེད་པའི་བཀའ་རྒྱུ་ལྡན་པ་དཔལ་འབྱོར་དོན་
གྲུབ་ནི་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལས་གཞན་ཞིག་ཡིན་མིན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོངས་ཤེས་
མཁན་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བསམ་ན་ཐེ་ཆོམ་རྩ་བ་ནས་མི་དགོས། མ་ཟད་འདི་ནི་ཞུ་དམར་བཞི་
པས་ཉིན་ཐོ་ལ་བྱངས་བཅོལ་བའི་རང་རྣམ་ཡིན་པས་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་སྐྱེ་གཤེགས་
པའི་ལོ་ཁམས་ནི་རྩ་བ་སྐྱེ་གཤེགས་པའི་ཤིན་ཏུ་གསལ་པོ་རེད།

དེར་བརྟེན་ལོ་བོས་ཏ་ཅང་བྱངས་བཅུན་པའི་དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིགས་
པ་དང་བྲལ་ཞིང་སློབས་པ་དང་ལྡན་པའི་སློ་ནས་བྱང་སེམས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཅེས་གྲགས་

པ་དེ་ཉིད། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཚུ་ལོ་སྟག་ལོའི་ཟླ་བ་ལྷ་པའི་ནང་དུ་མཚུར་སྤར་སྐྱ་གཤེགས་པ་
དང་། དེ་དུས་སྤྱི་ལོ་ལྟར་ན་ ༡༤༡༡ ལོ་ཡིན་པ། དེ་སྐབས་ཀམ་པ་བདུན་པ་ཚོས་གྲགས་ཀྱི་མཚོ་
དགུང་ལོ་ཉེར་དགུར་ཐེབས་པ་དང་། ཞུ་དམར་བཞི་པ་སྟུན་སྡེ་ཚོས་གྲགས་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུར་
ཐེབས་ཞེས་དམ་བཅའ་བར་འདོད་དོ།

དེ་ལྟར་བཤད་པས་ཁོ་ཐོས་རང་ལྷགས་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ལྷགས་བྱི་སྤྱི་ལོ་ ༡༤༡༠ ལོར་གོ་
ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་སྐྱེ་འཁུངས་པ་ལྟར་ན། «ཟླ་ཐེང་» དུ་སྤང་ལོར་མཁན་ཆེན་པ་སློ་ཤོས་
ཀྱལ་མཚན་སྐྱ་གཤེགས་པར་གསུངས་པ་དང་། གོ་ཤིའི་རྣམ་ཐར་རྣམས་སུ་དགུང་ལོ་བརྒྱ་བཞིར་
མཁན་ཆེན་མགོ་སློན་པ་གཤེགས་པའི་གོ་སར་བསྐྱོས་པར་གསུངས་པ་གཉིས་མཐུན་པར་ཚུ་སྤང་
སྤྱི་ལོ་ ༡༤༡༡ ལོར་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་དགུང་ལོ་བརྒྱ་བཞི་བེན་པ་ཉག་ཉག་ལྷུ་ལྷུག་ཡོད།

དེ་ནས་ཞུ་དམར་བཞི་པའི་རྣམ་ཐར་ལྟར་ཚུ་སྟག་སྤྱི་ལོ་ ༡༤༡༡ ལོར་སྐྱ་གཤེགས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ན། «ཟླ་ཐེང་»སོགས་ལས་དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་བར་དུ་བཞུགས་པར་གསུངས་པ་རྣམས་
མཐུན་པར་ལྷགས་བྱི་སྤྱི་ལོ་ ༡༤༡༠ ལོར་ཚུ་སྟག་སྤྱི་ལོ་ ༡༤༡༡ བར་དུ་ལོ་གངས་དུག་ཅུ་རེ་
གསུམ་ཉག་ཉག་ཡོད།

མདོར་བསྟན་ན་ཀྱལ་སྐས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུབ་ནི། སྤྱི་ལོ་ ༡༤༡༠ ལོར་སྐྱ་བལྟམས་ནས་དགུང་
གངས་རེ་གསུམ་དུ་ཐེབས་པ་སྤྱི་ལོ་ ༡༤༡༡ ལོར་སྐྱ་ཞི་བར་གཤེགས་པའོ།

༡༠ ད་བཞུགས་གསུང་རྒྱུ་

གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་གཤམ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུས་རབས་ལྔ་ལྔ་མ་ཅམ་འདས་པ་ལ།
ཁོང་ནས་བརྒྱུད་པའི་ལུང་རྟོགས་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་ད་ལྟའི་བར་གནས་ཡོད་ན་ཡང་། ཤེས་
ཡོན་དང་རིག་གནས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་བ་ནི་གསུང་རྒྱུ་ལྟར་ཤིན་པས་གོ་ཤི་དཔལ་
འབྱོར་དོན་གྱི་གསུང་རྒྱུ་ཅི་ཅམ་ཡོད་སྟུང་ན། དེའི་ལན་དུ་ང་ཚོས་ད་ལྟའི་ཅམ་བཞུགས་པ་
བཤད་ཐུབ་པ་ལས་ཁོང་གིས་ཅི་ཅམ་མཛད་མེད་བཤད་མི་ཐུབ་ཅིང་ཆོད་དཔག་ཀྱང་བྱེད་མི་ཐུབ།

དེའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འདིར་ད་ལྟའི་བར་འཕོ་འགྱུར་གྱི་དུས་སྐབས་ལྔ་
རྩེས་སུ་རིམ་པ་གསུམ་ཅམ་ (དང་པོ་གཙང་སོག་འབྲུགས་པ། གཉིས་པ་ཞུ་དམར་བཅུ་པའི་
དུས་ཉེས། གསུམ་པ་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་མོ་) བྱང་བ་དང་། དུས་རྒྱུད་ཡང་ལོ་རྒྱུས་དང་
གསུང་འབུམ་ནམས་ཀྱི་རིན་ཐང་རྟོགས་མཁན་ཡང་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་འདིར་ཆེས་ཉུང་། དེའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་ཀྱང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་མཁས་པ་མང་པོས་མཛད་པའི་གསུང་འབུམ་ནི་ད་
ལྟའི་ཅམ་དང་པོ་མོ་ཆེའི་མིང་ཅམ་ཡང་མེད་པར་གྱུར།

རྒྱལ་ཚབ་ན་རིམ་གྱི་གདན་ས་ཆོས་སྐར་གོང་དུ་སྤེལ་གྱི་ཉུང་། «དབུས་གཙང་གནས་
ཡིག་» ལས། «མཆོད་ཁང་གོང་ན་རྟེན་གསུམ་མང་པོ་དང་། དཔེ་ཆ་མང་།» ཞེས་གསལ་བས་
དུས་སྐབས་དེར་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་དགོན་པར་དཔེ་ཆ་མང་བ་དེས་རྒྱལ་ཚབ་ན་རིམ་གྱི་བཀའ་འབུམ་
འགའ་ཤས་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་མི་གསལ།

རྒྱལ་ཚབ་ན་རིམ་གྱི་རྣམ་ཐར་ «གསང་བདག་གི་རྩེལ་གར་» དུ་གོ་ཤིའི་གསུང་བཀའ་འབུམ་
བོད་བཙུན་བརྒྱུད་ཅན་ཞིག་ཡོད་པར་གསུངས་ན་ཡང་ད་ཆ་དེ་ནི་དག་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུས་ཅམ་ཡིན་ཅིང་།

གོ་ཐོས་སུ་སྒར་བོད་ལ་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་དུས་འགྱུར་བྱུང་བའི་སྡོན་ཏྲུ་དཔལ་བོ་ན་རིམ་
 གྱི་གདན་ས་གནས་ནང་དགོན་གྱི་ནང་རྟེན་དུ་རྒྱལ་ཚབ་སྐྱེས་པའི་དང་པོ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་
 གྱི་བཀའ་འབུམ་ཆེ་ཆོད་དང་རིང་ཆོད་ལ་མི་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་སྒྲུབ་ཅན་ཞིག་ཡོད་རབས་བཤད།
 གནས་ནང་དགོན་པའི་ནང་རྟེན་གྱི་དཀར་ཆག་ཅིག་ཏུ། “རྒྱལ་ཚབ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་
 རྣམ་པའི་གསུང་འབུམ་ཡིག་དཀར་བྲིས་མ་བོད་གཅིག །” ཅེས་འབྱུང་བས་བོད་གཅིག་ཅན་
 བེ་བཞུགས་ཡོད་པར་ངེས།

ཕྱང་པོ་རྒྱ་སྟོན་སྐུལ་སྐྱེ་ཀམ་ཨོ་རྒྱན་འཇིགས་མེད་སང་གེས་འབྲས་ལྗོངས་ཆོས་རྒྱལ་བཀའ་ཤིས་
 རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་བསྐུལ་མ་ཁུས་པ་ལྟར་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་བྲིས་མཛད་པ་ལ། དེའི་
 རན་དུ་རྒྱལ་ཚབ་སྐྱེས་པའི་ན་རིམ་གྱི་བཀའ་འབུམ་གྲངས་ཐོགས་ལ་བར་གོ་བྱིད་པལ་འབྱོར་དོན་
 གྲུབ་ལ་གསུང་བོད་བདུན་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཞུ་དམར་གྱི་གདན་ས་ཡངས་པ་ཅན་དུ་པར་ཡོད་
 ཚུལ་གསལ། རྒྱ་སྟོན་སྐུལ་སྐྱེ་འདི་ཉིད་བོད་དུ་དུས་འགྱུར་མ་བྱུང་བའི་གོང་དུ་བོད་ལ་ཆེད་དུ་
 ཐེབས་ནས་འདི་རྣམས་གཟིགས་རྒྱ་བྱུང་བར་གྲགས་ལ། ཆོས་བྱུང་དེ་ནི་ལྷགས་ཁྱི་ལོར་མཛད་
 པར་གསལ་བ་ས་ན་གྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོ་ལ་ཁེལ་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་གོ་བྱིད་པལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་
 མ་མཐར་ཡང་གསུང་འབུམ་བོད་བདུན་ཡོད་པ་ལ་ནི་ཐེ་ཆོམ་མི་དགོས་པར་སྤང་ལ། དེ་ཡང་
 མ་མཐར་ཡང་བོད་ལ་དུས་འགྱུར་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་བཞུགས་ཡོད་པར་མཛད།

ངག་རྒྱན་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན་མཚུར་སྤུ་མཚོད་ཁང་གོང་དུ་རྒྱལ་ཚབ་ན་རིམ་གྱི་བཀའ་འབུམ་མི་
 ཉུང་བ་བཞུགས་པ་ནི་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་གོས་ཆེན་གྱིས་ལེགས་པར་བདུམས་ནས་ཕྱག་འཚལ་
 ཞིང་མཚོད་པ་འབུལ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད་པར་གྲགས། འོན་
 །ཀྱང་སྒར་གྱི་བོད་རིགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་སྐྱེ་མ་གོང་མའི་བཀའ་འབུམ་ལ་བཀའ་རྒྱ་ཡོད་

པར་བཤད་ནས་བཀའ་འབུམ་རྣམས་ཞལ་བྱ་བ་ནི་སྤྲིག་པའི་བྱ་བ་ཞིག་ཏུ་བརྩི་སྟོན་ཡོད་པས་
སྤྲིང་ཁྱད་ཞལ་བྱ་བར་མི་ཤོད།

ཉིན་ཞིག་མཚོན་དཔོན་དམ་ཚེས་ཞེས་པས་བཀའ་འབུམ་འདིའི་ནང་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་
ནམ་སྟམ་ནས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བཀའ་འབུམ་ཞིག་གི་ཞལ་བྱས་པ་ན་ནང་དུ་ཡིག་
འབྲུ་རེ་རེ་ཡང་སྐར་གང་ལས་རིང་བ་ཡོད་པ་དང་། ནང་དོན་ནི་སྤྲིང་མགོན་གྱི་སྦྱབ་ཐབས་ཡིན་
ཅིང་མགོན་པོའི་དགྲིལ་འཁོར་དང་སྤང་འཁོར་སྒྲོམ་སྤངས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་
མངལ། དེ་ནས་ཞིབ་ཏུ་མངལ་མ་ཤོད་པར་དེ་མ་ཐག་སྤྲར་ཡང་གོས་ཆེན་གྱི་དཔེ་རས་ཀྱིས་སྤར་
བཞིན་བཏུམས་ནས་བཞུགས་སུ་གསོལ།

དེས་མཚོན་པའི་མཚུར་སྤྲ་སྤར་གོང་འོག་གཉིས་ཀར་ཀམ་པ་སྦྱ་ཕྱིང་ན་རིམ་གྱིས་མཚོན་པའི་
བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་གསུང་འབུམ་མང་པོ་བཞུགས་ཡོད་ན་ཡང་། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་
མེ་ལྷེ་བོད་དུ་མཆེད་པ་ན། སྤར་མཚུར་སྤའི་སྤྲ་མ་དང་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞལ་ཅམ་ཡང་
བྱེ་མ་ཤོད་པའི་གསུང་འབུམ་དེ་དག་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཟེར་བ་ལྟར་ན་མེར་བསྐྱབས་པ་དང་།
འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཟེར་བ་ལྟར་ན་ས་ཆ་གཞན་ཞིག་ཏུ་དཔོར་ཟེན་སྤྲ། རྒྱ་མཚན་འདི་དག་གིས་
རྟིང་མའི་མཁས་པ་འདྲུ་མི་པམ་གྱིས་ས་དགེ་བཀའ་རྟིང་སོ་སོར་ཉོན་མོངས་པའི་བཀའ་བབ་རེ་
ཡོད་པ་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་ལ་གཏི་ལྷག་གི་བཀའ་བབ་པར་གསུངས་པ་འདིས་ཆད་མའི་གསུང་
ཡིན་པའི་ངེས་ཤེས་སྦྱེ་བར་བྱེད་ན་ཡང་ད་ལྟ་འབྲིས་དྲགས་ཡོད།

འོན་ཀྱང་སྐལ་བ་བཟང་བ་ཞིག་ལ་དེང་སང་བོད་ནས་དཔལ་བརྟེན་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་ཕྱོགས་
བསྐྱོགས་ཆོགས་པ་སོགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་གང་ས་ནས་དཔེ་རྟིང་རྣམས་འཚོལ་སྤྱད་གནང་
བཞིན་པ་དེས་གོ་ཤིང་གསུང་འགའ་ཞིག་རྟིང་སོན་བྱུང་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་གལ་ཆེ་ཤོས་གཅིག་

ནི། «གཟ་པ་བདུན་པ་ཚོས་གྲགས་ཏུ་མཆོད་ཀྱིས་ཐར་རང་བྱུང་ཀུན་མཁྱེན་མཆོ་སྐྱེས་རྩི་མི་
པམ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བཞུགས་སོ། །» ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་རྣམ་ཐར་འདི་
ཡི་མ་དཔེ་ཆ་ཆང་བ་མེད་པས་མཛད་བྱུང་མི་གསལ་ན་ཡང་ཚུམ་པ་པོ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་
ཡིན་པ་ལ་དོགས་པ་མེད།

དེའི་རྒྱ་མཚན་དཔེར་ན་ «ཆོས་བྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་» གྱི་ནང་དུ་“གུའི་གྲང་པ་ལ་
གསུངས་”ལྟ་བུ་དང་། “གོ་ཤི་རིན་པོ་ཆེས་ཐུལ་”སོགས་འབྱུང་བ་ལ་རྣམ་ཐར་འདིའི་ནང་དུ་“བདག་
ལ་གསུངས་” ཞེས་དང་“བདག་གིས་ཐུལ་”ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་རྒྱ་མཚན་མང་པོ་ཡོད།

དེ་ལྟར་ན་ཡང་རྣམ་ཐར་དེར་གཟ་པ་བདུན་པ་ཚོས་གྲགས་ཏུ་མཆོ་ཁམས་ཀྱི་ས་ཆ་གང་སར་
ཐེབས་ཏེ་ཁམས་གཟ་དགོན་དུ་མ་འབྱོར་ཙམ་ནས་ཚུལ་ཚུལ་གྱི་ཆོག་སྦྱོར་སྟོན་ཕྱོགས་དང་མི་
འདུ་ཁྲིང་། མཚམས་སྦྱོར་ཡང་གོ་རིམ་འགྲིག་པོ་མེད་པ། དེའི་སྟོན་དུ་ལོ་ཆོགས་ཆ་ཆང་གསལ་
ན་ཡང་དེ་ནས་བརྒུང་རྣམ་ཐར་གྱི་མཐའ་མཐུག་གི་བར་ལོ་ཆོགས་མི་གསལ་བ། བདག་ལ་
གསུངས་དང་བདག་གིས་ཁྱས་ཞེས་སོགས་གོང་འཁོད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་མེད་པ། ད་དུང་གོ་
ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་སྐྱེ་གཤེགས་ཟིན་ངེས་ཆེས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཀྱང་གསལ་བ་དེས་
རྣམ་ཐར་འདིའི་སྟེང་ནི་གང་ཟག་གཞན་ཞིག་གིས་ཁ་བསྐྱངས་པ་ལས་གོ་ཤི་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་
པར་ཆ་འཛོག་ན་མི་འགྲིག་། གནད་ཡོད་མི་སྣ་འགའ་ཡིས་མགོ་མཐུག་ཡོངས་རྫོགས་གོ་ཤི་རང་
ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པར་ངོས་འཛིན་འདུག་པ་ལ་ཁོ་བོས་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཙམ་བརྒྱབས་ནས་ལྟ་བུ་
དེ་ཉིད་ནོར་བ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱིས་བཞུགས་པ་ཡང་ཞར་བྱུང་དུ་ཐལ།

དཔྱོད་ལྡན་འགའ་ཞིག་གིས་གཟ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྐྱས་ལས་ཞིབ་ཕྲ་
དང་རྒྱས་པ་ཞིག་བཞུགས་མེད་པར་བརྟེན། འོ་ན་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་ཚོམ་

པའི་ཕྱག་འགན་ཡང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལྟ་བུ་ལ་ཡོད་པས་ཁོང་གིས་ཅིའི་ཕྱིར་མ་མཛད་
དམ་སྟུང་ན། མཚུར་སྤྱོད་འཇམ་དབྱངས་ཆེན་མོས་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཐར་མཛད་པ་ཞུ་
དམར་བཞི་པ་སོགས་གྱི་གསལ་ཡིག་ཏུ་གསལ་བས་འཇམ་དབྱངས་ཆེན་མོ་ནི་དཔལ་འབྱོར་
དོན་གྲུབ་གྱི་སྒྲ་མ་ཡང་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དེས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་
གྱི་རྣམ་ཐར་བྱུང་བ་ཞིག་མ་མཛད་པར་སྟུང་།

ཡང་ན་ཞུ་དམར་བཞི་པའི་གསལ་ཡིག་ཏུ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཐར་«སྤྱི་རབས་ལེའུ་
གསུམ་པ།» «རིན་ཆེན་སྤེང་བ།» «པརློའི་སྤེང་བ།» «ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རབ་བཅེགས་» ཉེ་
རྣམ་ཐར་གསུམ། «གསང་བ་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་རྣམ་ཐར་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་རབ་ཏུ་གསལ་
བའི་མེ་ལོང་།» «རྣམ་ཐར་རྣམ་པར་རྒྱས་པའི་མཆོ་སྤྱིས།» «རྣམ་ཐར་སྤྱི་ལོ་ལ་གསུངས་
པ།» «རང་གི་མཐོང་ཚུལ་བརྗོད་པ་ལྟར་ལའི་དོམ་ལ་» བཅས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ། གཅིག་
བྱས་ན་གཞན་གྱིས་མཛད་པ་དེ་དག་ཡོད་པས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མ་མཛད་པའམ་ཡང་
ན་གོང་འཁོད་དེ་དག་གང་རུང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་ཡིན་སྲིད་ན་ཡང་ད་ལྟ་དེ་
དག་མཛུལ་དུ་མེད་པས་གང་ཡིན་གཏན་འབེབས་དགའ།

དེ་བཞིན་དཔལ་བཅེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་ཀྱིས་ཀམ་པ་བདུན་པའི་གསུང་
འབུམ་ནང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ། «ཆོས་ཀྱི་རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་
ལས་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ལུང་བསྟན་པའི་སྟོར།» ཞེས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་
རྣམས་རིམ་པས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལུང་བསྟན་པའི་ཚུལ་གསལ་བཤོག་གངས་ཉེར་དགྲ་ལྷག་
ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་མཛད་བྱང་དུ། “རྒྱལ་སྤྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་

སྒྲིག་པ་ལོ། ། ཞེས་འབྲུང་བ་བཞིན་འདི་ཉིད་གོ་བྱེད་པ་ལ་འབྱོར་དོན་གྱི་གསུང་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐེ་ཚོམ་མི་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

ཡང་«གཟམ་པ་རབས་རིམ་པར་བྱོན་ཚུལ་བཞུགས་སོ» ཞེས་པ་གཟམ་པ་སྐྱེ་བྱེད་ན་རིམ་གྱི་འབྲུངས་ཡུལ་དང་འབྲུངས་འདས་གྱི་ལོ། གདུང་བརྒྱུད་དང་བཅས་པའི་གནས་ཚུལ་གསལ་བའི་གསུང་རྒྱུ་མཛད་པ་དུ་ཞིག་བཞུགས་པ་འདིའི་མཛད་པ་མི་གསལ་ཡང་རྩོམ་འགྲོས་དང་བཅས་པར་བརྟགས་ན་གཟམ་པའི་གསུང་རྒྱུ་ཚོམ་མ་ཡིན་པ་དང་། གོང་གི་གོ་བྱེད་མཛད་པ་གསལ་བ་དང་ཀུན་ནས་མཚུངས་པས་གོ་བྱེད་པ་ལ་འབྱོར་དོན་གྱི་གསུང་ཡིན་པར་སྣང་།

ད་དུང་དུས་མཁའ་གྱི་བཀའ་འབུམ་དུ་«གཟམ་པ་དུས་གསུམ་མཁའ་པའི་བཀའ་འབུམ་གྱི་དཀར་ཆག་» ཞིག་བཞུགས་པ་ཡང་དེའི་མཛད་པ་པོ་གོ་བྱེད་པ་ལ་འབྱོར་དོན་གྱི་ཡིན་པ་མཛད་པ་དུ་གསལ་བ་ལ། འདི་ཉིད་གལ་ཆེ་བ་ཡང་གཟམ་པ་དུས་གསུམ་མཁའ་པའི་བཀའ་འབུམ་གྱི་པོ་སྟེ་ད་ལྟར་བཞུགས་པའི་རྣམ་པར་བྱོགས་བསྒྲིགས་མཛད་པ་པོ་ནི་གོ་བྱེད་པ་ལ་འབྱོར་དོན་གྱི་ཡིན་པ་ལ། དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་ཉིད་དུས་གསུམ་མཁའ་པའི་བྱོན་ནས་མི་རབས་ལ་ཤས་གྱི་རྒྱུ་ལྟར་བྱོན་ན་ཡང་ལས་སྒྲོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཞིག་གིས་དུས་གསུམ་མཁའ་པའི་བཀའ་འབུམ་གྱི་བཀའ་ཡི་སྐུ་བ་པོ་ནི་གོ་བྱེད་པ་ལ་འབྱོར་དོན་གྱི་ཡིན།

གཞན་ཡང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱིས་མཛད་པ་ད་ལྟར་བཞུགས་པ་ལས། «རྩི་རྩེ་ལྟ་འབྱོར་མའི་མཆོད་མེད་ཟེན་ཟེན་» ཞེས་པ་དང་། «མགོན་པོ་བེར་ནག་ཅན་གྱི་བསྟོན་ཟེན་» བཅས་བཞུགས་པ་ཡང་མདོར་བསྡུས་ན་ཡང་ཞལ་གསལ་བ་སོགས་ཀྱིས་དོ་མཆར་ཆེ་བ་བཤད་མ་དགོས་པ་ལོ། །དེ་བཞིན་གོ་བྱེད་མཛད་པའི་«མགོན་པོའི་དབྱངས་ཡིག་» ཞིག་བཞུགས་པ་ཡང་ད་ལྟར་དངོས་སུ་མཛད་ཆུ་ཡོད། གཞན་བོད་ནས་པོ་ཏ་ལ་དང་འབྲས་སྐྱེད་སོགས་ཀྱི་དཔེ་མཛད་ལང་།

དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྒྱུ་གི་དཀར་ཆག་ནམས་སུ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུ་གི་གསུང་ཚིམ་འགའ་
 ཞིག་གི་མཚན་གསལ་ན་ཡང་དངོས་སུ་ལག་ཏུ་མ་འབྱོར་བས་དེ་ཞིག་གང་ཡང་བཤད་ཐབས་བྲལ།
 ད་ལྟ་གོ་ཤིང་གསུང་ཚིམ་གལ་ཆེ་ཤོས་བཞུགས་པ་ནི་ཆོས་དྲུག་གི་འགྲེལ་པ་མཚན་བྱང་དུ།
 «མདོ་སྒྲགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་རྩ་བ་མ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་པོ་བསྐྱེད་
 རིམ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་མ་རྒྱུགས་རིམ་རྒྱུད་སེམས་གཉིས་མེད་གསལ་བར་སྟོན་པ་དཔལ་ན་རོ་པ་
 ཆེན་པོའི་ཆོས་དྲུག་ཉམས་ལེན་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་བཞུགས་སོ། །» ཞེས་པ་དེ་ཉིད་རེད། འདི་
 བློ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་ཉམས་སུ་ལེན་བྱ་གཙོ་བོ་རྒྱ་རོ་ཆོས་དྲུག་ཅེས་པའི་བྲིད་
 ཡིན་པ་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤར་ཆོས་རྩེ་སྐྱམ་པོ་པ་ནས་ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཁུན་པ་ལ་བཀའ་བབ་
 པས་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་པ་ཆོས་གལ་ཆེ་ཤོས་སུ་གྱུར་པ་བསྐྱེད་རིམ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་མ་དང་།
 རྒྱུགས་རིམ་རྒྱུད་སེམས་གཉིས་མེད་བཅས་བསྐྱེད་རྒྱུ་ལྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་བྲིད་ཡིག་ཅིག་ཡིན།
 འདིར་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུ་གིས་གཙོ་བོ་ཉེ་ལོ་པ་དང་རྒྱ་རོ་པ། མར་མེ་དྲགས་གསུམ་སོགས་
 ཀྱི་གསུང་ཆོས་དྲུག་གི་བྲིད་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་གཟིགས་རྟོག་གནང་བའི་ཐོག་ཀམ་པ་དུས་
 གསུམ་མཁུན་པ་དང་། ཀམ་པ་ལྷོ། ཀམ་པ་རང་བྱུང་དོ་རྩེ། ཀམ་པ་རོལ་པའི་དོ་རྩེ། ལྷ་དམར་
 མཁའ་སྟོན་དབང་པོ། མཚུར་སུ་འཇམ་དབྱངས་ཆེན་མོ་བཅས་ཀྱི་ཆོས་དྲུག་དང་། དེ་བཞིན་
 ཆོས་དྲུག་དང་འབྲེལ་བའི་བྲིད་གཞན་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལུར་བརྒྱན་ནས་བཅམས་མཛད་པ་ལ་
 འདི་ནི་གཙོ་བོ་ཀམ་པ་རང་བྱུང་དོ་རྩེའི་ཆོས་དྲུག་གི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལ། དེ་ཉིད་བརྒྱུད་
 པའི་བྲིད་མ་ནམས་ཀྱི་གསུང་ཚིམ་དང་། རྩ་བའི་བྲིད་མ་ཀམ་པ་མཛོད་བདོན་ལྷན་ཀྱི་ཉམས་བྲིད་
 གནང་བ་བཅས་ལ་གཞི་བཙུགས་ནས་མཛད་པར་མདོན།

མཛད་བྱང་དུ། “དེ་ལྟར་ན་རྩ་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དྲུག་གི་མན་ངག་འདི་ནི་དབུ་མེ་བྱང་པ་སོགས་
བཀའ་བརྒྱུད་ལ་གུས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བསྐྱེད་བ་དང་། བདག་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་སྒོ་གྲོས་དམན་
པ་འགའ་ཙམ་ལའང་མན་པར་འཁྱུར་སྟམ་ནས། མམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རང་བྱུང་དོན་རྒྱུ་འབྱེད་
གཞུང་ལས་ཅུང་ཟད་མི་གསལ་བ་ནམས་ངེན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་གསུང་གི་
བདུད་ཅི་ཆ་ཙམ་མྱོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་ནམས་ཀྱི་གསུང་སྒྲོས་གསལ་
ཞིང་གོ་བདེ་བ་ལྟན་ཐབས་སུ་བསྒྲིགས་པ་འདི། བདག་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་སོགས་པའི་
སེམས་ཅན་མམས་ཅད་དོན་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་ལམ་མཆོག་རྟེན་ནས་ཞུགས་ཏེ། ཉམས་པར་གྱུར་པའི་
ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་ནས་རྗེ་རྒྱུ་འབྱེད་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་ལྟར་དུ་
ཐོབ་པའི་རྒྱུར་ཅིག །” ཅེས་གསལ།

འདིའི་ཆོག་དོན་མཐའ་དག་ལ་ལེགས་པར་མངལ་ན། བོད་ཀྱི་སྐྱ་མ་ཡོངས་ཀྱི་ནམ་ཐར་དུ་
མཁས་པ་ཆེན་པོ་དང་། མ་རྒྱ་པཎ་ཌེ་ཏ་ཡིན་པའི་འུད་སྒྲོག་མེད་ས་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཡང་།
གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་དེ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་བསྐྱེད་བ་རྒྱུ་འབྱེད་ཆེན་པོ་
བདེ། འུད་བསྐྱེད་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དོན་དངོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ས་དགེ་བཀའ་རྟེན་གྱི་མཁས་པ་
ཆེན་པོ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་གྲགས་པ་ནམས་དང་དོ་རྒྱུར་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོར་རྟོགས་ཐུབ།

གསུང་ཚིག་འདི་ཉིད་ཕྱིས་སུ་ཤར་དཔལ་སྤྱངས་ནས་ཡིན་པའི་མཁས་པ་ཐུབ་བསྟན་ཐུན་ཆོགས་
ཀྱིས་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་ལ་གདོང་ལེན་གནང་སྟེ་«ཆ་རྒྱུང་འཕུལ་འཁོར་» ཞེས་པའི་མཚན་
གསོལ་ནས་དེང་དུས་ཀྱི་དེབ་གཞུགས་སུ་པར་བསྐྱུན་ཞུས་པའི་སྐབས་ཁོང་གིས་སྒྲིག་པ་པོའི་
གསལ་བཤད་དུ་འདི་ལྟར་གསུངས།

“རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་ནང་དུ་
 ཚཱ་འབྲི་མཛད་པའི་ཚོས་དྲུག་གི་འགྲེལ་པ་འདི་ནི་རྒྱས་བསྟུས་འཚམས་ཤིང་ལྟ་བུ་དེ་བ་དང་།
 འགྲེལ་པ་གཞན་གྱི་སྟེང་དོན་ནམས་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྟུས་ནས་མཆན་བཏབ་ཅིང་། དཔེ་མང་
 བཅའ་བའི་ངལ་བ་བསྟེན་མི་དགོས་ལ་མཁས་པ་མང་པོའི་དགོངས་བཞེད་དེ་བ་གཅིག་ལས་
 མཐོང་ཐུབ་པའི་དགེ་མཆན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། དཔེ་རྒྱན་ཏུ་ཅང་དགོན་པས་
 དཔེ་རྟེང་ཉམས་གསོ་དང་ལེགས་སྒྲིག་བྱེད་པའི་དགོས་པ་དང་བཅས་པས་དེ་བ་འདིའི་སྒྲིག་གཞི་
 གཙོ་བོར་བཀོད་པ་ཡིན།”

ཡང་དེ་བ་དེའི་འགོ་བརྗོད་དུ་ཀྱང་གོ་བོད་བརྒྱན་མཐོ་རིམ་ནང་བསྟན་སྟོབ་སྒྲིང་གི་དགེ་ཆན་
 བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས། “ཟབ་ལམ་ན་རོ་ཚོས་དྲུག་གི་འགྲེལ་པ་འདི་ཞལ་གསལ་ཞིང་། གོ་རིམ་
 མ་འཚོལ་བ་དང་། གནད་འདུས་ལ་ཞིབ་ཚགས་ཡིན་པ། གཞུང་བཤད་སླ་མའི་མན་ངག་གིས་
 བརྒྱན་པས་ལག་དུ་ལེན་བདེ་བ། གེགས་དང་གོལ་ས་འཕྲལ་དུ་གཙོད་པའི་ཐབས་ཤེས་མང་བ།
 སྤྱི་དོན་སལ་ཆེ་བ་མཆན་གྱིས་འགྲོལ་བས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་མདུད་པ་གྲོལ་སླ་བ། ཆོག་རོའི་ལོ་མས་
 མ་སྒྲིབ་པས་དོན་གྱི་སྟེང་པོ་བྱུར་བྱུར་སྤངས་པ། ས་གཙང་གི་ཆིངས་ལེགས་པས་དགེ་ཆན་གྱིས་
 བྲིད་བདེ་བ་དང་། སྟོབ་མས་ཆོག་དོན་བཟུང་སླ་བ་བཅས་བྱུང་ཚོས་དུ་མས་འཕགས་པ་འདི་
 ཉིད།” ཅས་སོགས་གསུངས་ཏེ་དེ་བ་སྟུན་ལེགས་ཤིག་པར་སྟུན་གནང་ཡོད་ན་ཡང་ད་ཆ་དཔལ་
 འབྱོར་དོན་གྱི་གསུང་ཚིམ་འདིའི་མ་དཔེ་རྟེང་པ་གཞན་ཞིག་གྱས་པའི་སྟོ་མཐུན་ནམས་གྱིས་
 རྟེན་ནས་བསྟུར་སྐབས་དེ་བ་དེའི་ནང་དུ་མཆན་འགའ་ཤས་བཀོད་ཚུལ་ལ་ནོར་འཕྲལ་ཕྲན་བུ་
 ཤོར་ཡོད་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཞིས་གསུངས།

གོ་མི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱང་སེམས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཁྲིད་ཀྱི་དཔེ་དེབ་འདི་
ཉིད་དུས་ཕྱིས་སུ་མ་ར་རྒྱ་སིར་ཡོད་པའི་མཁན་ཆེན་ཁྲ་འགྲུ་རིན་པོ་ཆའི་དགོན་པ་རིག་པའི་
རྫོ་རྗེའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གིས་པར་སྐྱབ་གནང་བར་ཁོ་བོས་རོ་སྤྲོད་མདོར་བསྟུས་
ཤིག་གིས་པ་དེབ་དེའི་ནང་དུ་གསལ་བས་འདིར་ཞིབ་ཕྲ་མི་སྤང་། དཔེ་དེབ་འདི་ཉིད་སྐར་ཡང་
ཉི་དུས་ར་ཡང་དཔལ་ཆེན་ཆོས་སྤྱིང་ནས་མཁན་པོ་དག་འདབང་མཆོག་དང་། སྟེ་མོ་བ་བསྟན་
འཛིན་ཆོས་འཕེལ་གཉིས་ནས་མ་དཔེ་ཡིག་རྙིང་མང་པོར་བསྐྱར་ནས་བྱ་དག་ནན་པོ་གནང་སྟེ་
བསྐྱར་དུ་པར་སྐྱབ་བཟུང་བཞིན་པའོ། །

༡༡ ཐ་མར་དགེ་བའི་ཚྭ་བྱང་།

ད་ནི་རེ་ཞིག་རྒྱལ་སྐས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རམ་ལོ་རྒྱས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་
དོན་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཐད་ད་ལྟ་དཔྱད་གཞིའི་རྒྱ་ཆ་གང་ཐོབ་ལ་དཔགས་པའི་དཔྱད་བརྗོད་ཏེ་
ཅང་མི་བསྟུས་པ་ཞིག་གྲུབ་ཟིན་ནས་ཐ་མར་དགེ་བའི་ཚྭ་བྱང་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །

དེ་ཡང་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཀམ་པ་མི་བསྟོད་རྫོ་རྗེས་མཛད་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
སྟེ་བོ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་ལས།

“དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་བོ་འདུས་པའི་རྒྱ་གཉེར་ཆེར། །

རང་གཞན་དོན་གཉིས་གྲུབ་པའི་ནོར་བུས་གང་། །

འཕྲིན་ལས་རྒྱབས་ཆེན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐར་ཁྱབ་པ། །

དཔལ་ལྷན་སྤྲོ་མ་གང་དེ་རྒྱལ་གྱི་ཅིག །”

ཅེས་ཤིས་བརྗོད་དང་། “བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འདིས་རྒྱལ་མཆོག་དེ་དག་གི་ཚོས་ཀྱི་ཁྲི་དང་གཏུང་ཆེན་པོ་འདྲིན་པ་ལ་རྒྱལ་བ་མ་ཕམ་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་གསང་མཛོད་འདྲིན་པ་ལ་འཕགས་པ་ཀྱུན་དགའ་བོ་དང་། རྒྱ་གཏུང་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྤང་པོ་མ་གཏུགས་པར་ཕྱོགས་བཅུར་འགོངས་པར་མཛད་པ་ལ་གནས་བཟུན་འོད་སྤངས་དང་། སྤུན་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བཞི་བ་ལ་ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་ཕྱིན་ལྟར་གྱུར་པས། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤུན་ལས་འཆལ་དྲོ་ཅོག་དེ་ནི་འགྲོ་བའི་སྤུན་ཡོན་ཆེན་པོར་མཐར་ཅི་ཕྱིན་དུ་བསྐྱོང་བར་མཛད་པའི་ཐབས་ཆེན་པོ་ལ་གཞན་བྱིང་མི་འཛོག་པའི་དཔའ་བོ་གཅིག་ཤར་གྱུར་པ་ཁྲ་གཉིས་པ་སྤངས་པའོ། །” ཞེས་སོ། །

ཡང་རྗེ་བརྒྱད་པ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེས་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟེ་བོ་བ་ཆེན་པོའི་ནམ་ཐར་ལས། “འདས་པ་དང་མ་འདས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་མཁའ་མཉམ་ཀྱི་སེམས་ཅན་གཞན་རྒྱུད་ལ་འཕེལ་ཞིང་ཡངས་པ་དང་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་མཁྱེན་བཅེ་རྣམས་པ་འདི་ནི། རོ་བོ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་དང་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཐར་དེ་ལྟ་བུ་སྟོན་པའི་བདག་རྒྱུན་གྱི་སྤྱུལ་སྤྱུ་རྒྱུན་མར་འབྱུང་བའི་མངའ་དབང་བརྒྱུར་བ་ལས།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་སང་གི་བར་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྤྱུལ་པའི་སྤྱུ་བརྒྱུད་མར་བཅུ་གཉིས་པེབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའི་མཛད་སྤིན་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས་པས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་མཆན་སྟན་གྱི་སྤྱུ་དབྱངས་ད་ལྟའི་བར་ཐོས་སུ་ཡོད་པ་དང་། སྤུན་ལས་ཀྱི་འོད་དཀར་སྤྱ་མཐུད་འཕྲོ་བཞིན་པ་འདི་ཉིད་བྱུང་།

ད་རིས་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་མཛད་ནམ་འདི་ནི་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྤྱུ་སྤེང་རིམ་པར་བྱོན་པ་ལས་བཅུ་གཉིས་པ་རྒྱལ་ཆབ་གྲགས་པ་མི་འགྱུར་གོ་ཆའི་སྟོབ་འབངས་

སྤྱ་གཏོགས་པ། ཚེས་ཆེ་ལེགས་མཐོང་དུ་འབོད་པས་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་ཏི་མ་ཅལ་གྱི་མངའ་
ཕྱོད་ཕྱོད་སྐབས་ཤིག་དུ། བོད་ལྷགས་རང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་ལོན་པ་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༩ ལྷ་བ་ ༡༡ ཆེས་
༡༡ ཉིན་དབུ་བཅུགས། བར་དེར་འཆར་ཅན་གྱི་འབྲལ་བཅུད་ཅིག་ལ་ཐུག་ནས། ལོ་ལྔ་དེའི་སྤྱི་
ཆེས་ ༡༤ རྟེ་སྟོན་པ་ལྷ་ལས་བབས་པའི་དུས་ཆེན་གྱི་ཉིན་མོར་གནས་མཆོག་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་
མཆུག་གྲུབ་པར་བཀྲིས། །

ཕྱིས་སྤྱ་རྒྱལ་ཆབ་བཅུ་གཉིས་པའི་བྱས་གྱི་གདན་ས་ར་ལང་དཔལ་ཆེན་ཆོས་སྤིང་དུ་སྤྲོད་ཡང་
ལེགས་བཅོས་དང་ཁ་སྟོན་ཕན་བཀྲིས་ཏི་པར་དུ་བསྐྱུན་ཅིང་། ད་རེས་སྤྲོད་ཡང་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༤
ལྷ་བ་ ༩ པའི་ནང་དུ་པར་ཐེངས་གཉིས་པའི་དོན་དུ་ལེགས་བཅོས་དང་ལྷ་དག་ཁ་སྟོན་ཅུང་
ཟད་བཀྲིས་ཏི་མཆུག་ཡོངས་སྤྱ་གྲུབ་པར་བྱས་པའི་དགེ་བ་འདིས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཉག་
དུ་དགོ་བས་རྒྱལ་སྤྲོས་བྱང་རྒྱུ་ལེགས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ལ་དུས་ཀྱན་དུ་འཆུག་པར་གྱུར་ཅིག །།

གོ་ཕྱི་དཔལ་འབྱུར་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ལྷ་རྒྱལ།

ནམ་ཐར་ཡིག་རྙིང་ཕྱོགས་བརྒྱུགས།

རྒྱལ་སྐུ་དཔེ་པེ་མཆོད་སྤྱོད། ཕྱི་ཆེ་ལེགས་མཐོང་།

རྒྱལ་ཤ་རྩལ་འགོད་པ། ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ།

དེབ་གཞུགས་སྤྱོད་བཅོ་པ། རྒྱལ་ཆེན་བསྟན་ནམ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ།

པར་ཐངས་དང་པོ། ༡༠༡༤

པར་ཐངས་གཉིས་པ། ༡༠༡༥

eBook by dharmaebooks.org

དེབ་འདིའི་པར་དབང་ཕྱི་ཆེ་ལེགས་མཐོང་ལ་ཡོད།

Palchen Chosling monastery,

Ralang, Lungsim 737 139,

South Sikkim, India